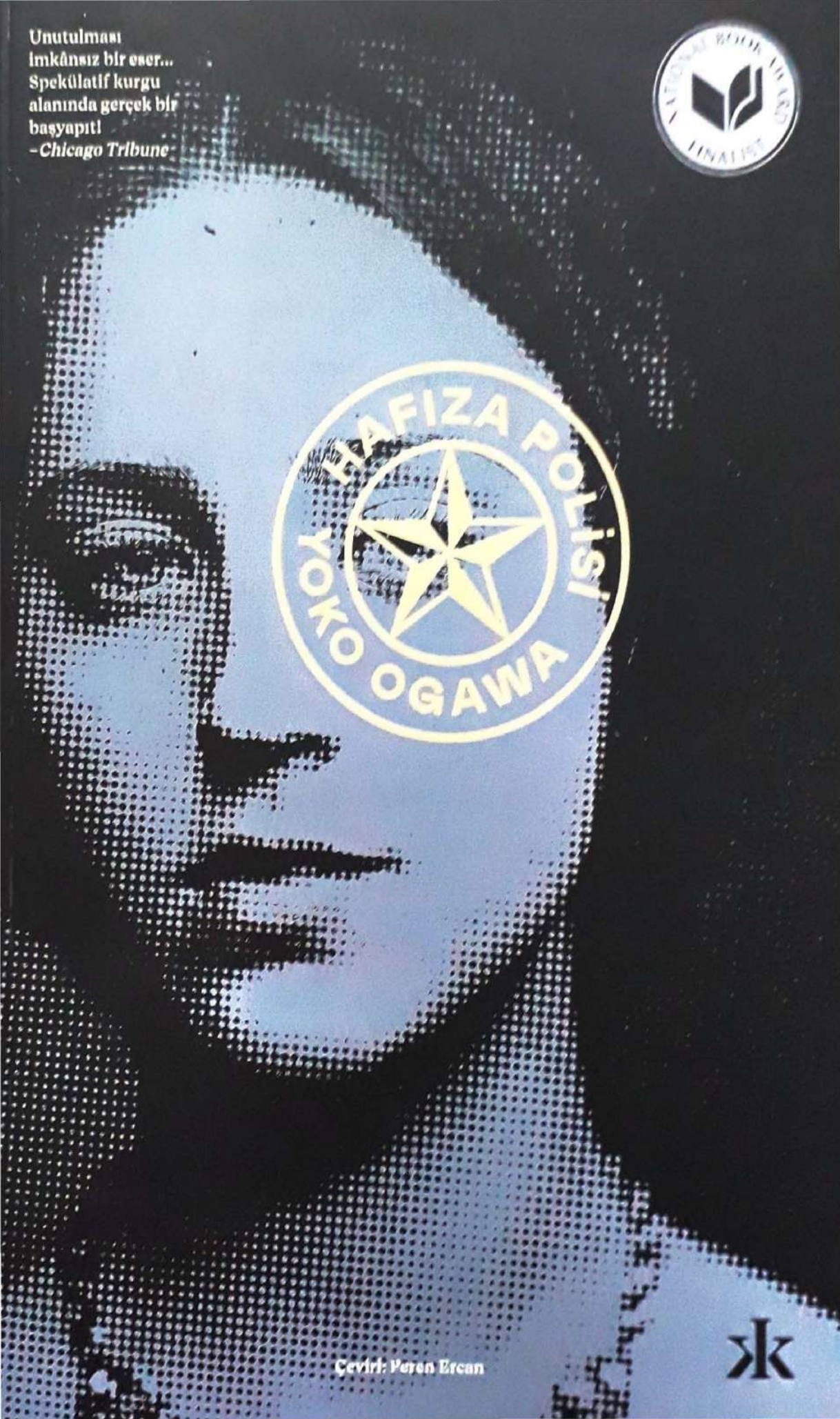
Unutulması imkânsız bir eser... Spekülatif kurgu alanında gerçek bir başyapıt!
–Chicago Tribune

Çeviri: Peren Ercan

Güllerin ardından sessizliğe gömülen yok oluşlar, bir süre sonra geri döndü ve üst üste iki kez yaşandı. Bu sefer fotoğraflar ve meyveler kaybolmuştu. Ben annemin şömine başındaki fotoğrafı dahil her şeyi toplayıp yakacakken R. umutsuzca durdurdu beni.

"Fotoğraflar değerlidir. Anıları saklarlar. Onları yakarsan bunun geridönüşü olmaz. Sakın yakma onları."

"Başka seçeneğimiz yok. Fotoğrafların yok oluşu çoktan başladı," diye karşılık verdim.

"Peki, fotoğraflar olmazsa annenle babanın yüzünü nasıl hatırlayacaksın?" diye sordu R. ciddi bir tavırla.

"Yok olan annemle babam değil ki, yalnızca fotoğrafları. Endişe etme, onların yüzlerini asla unutmayacağım."

Adı bilinmeyen bir sahildeki küçük bir adada nesneler art arda yok olmaktadır. Önce şapkalar gider, ardından kurdeleler. Kuşlar ve güller de yok olduktan sonra kayıplar hem hız kazanır hem de etki güçleri giderek büyür, ancak despot Hafıza Polisleri'nin korkusuyla titreyen ada halkı, olan biteni sorgulamaktan ölesiye çekinir. Hatıralarına sıkıca sarılan küçük bir grup insan gibi teker teker avlanmaktansa unutmayı tercih ederler. Ne var ki, asıl yok oluş tam da bu noktada başlayacaktır.

Hafızanın gücü ve kayıplardan yadigâr travmalara dair gerçeküstü, kışkırtıcı bir masal olan *Hafıza Polisi*, satırları arasında yaşadığımız yüzyıla yöneltilebilecek "en naif" serzenişi de gizliyor: **Unutmaktan korkmadığınızda her şey birdenbire ölür; her şey, birdenbire...**

HAFIZA POLİSİ

Hafıza Polisi
Orijinal Adı: *The Memory Police*
Yazar: Yoko Ogawa
Japonca Aslından Çeviren: Peren Ercan

Yayın Yönetmeni: Aslı Tunç
Yayıma Hazırlayan: Şebnem Soral Tamer
Editör: Duygu Bolut
Kapak Tasarım: Dilara Şebnem Esendemir - Sömestr Studio
Sayfa Tasarım: Ceyda Çakıcı Baş

2. Baskı: Eylül 2021
ISBN: 978-625-799-424-8

Hisoyaka na Kesshō
Copyright @ 1994 by Yoko Ogawa
Bu eserin Japonya'daki ilk baskısı, 1994 yılında *Kodansha Ltd., Tokyo* tarafından yapılmıştır. Türkçe çeviri hakkı *Japan Foreign-Rights Centre* aracılığı ile Yoko Ogawa'dan alınmıştır. Tüm hakları saklıdır, yayıncının yazılı izni olmadan çoğaltılamaz.
Türkçe yayım hakkı: © Epsilon Yayınevi Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2021
kafkakitap® Epsilon Yayınevi Tic. ve San. A.Ş.'nin tescilli alt markasıdır.

Baskı ve Cilt:
Dörtel Matbaacılık San. ve Tic. Ltd. Şti.
Zafer Mah., 147. Sok., No: 9-13/A
Esenyurt/İstanbul
Tel: (212) 565 11 66
Sertifika No: 40970

Yayımlayan:
Epsilon Yayınevi Ticaret ve Sanayi A.Ş.
Osmanlı Sok., No: 18/4-5 Taksim/İstanbul
Tel: (212) 252 38 21 Faks: (212) 252 63 98
İnternet Adresi: www.kafkakitap.com
E-posta: kafka@kafkakitap.com
Sertifika No: 49067

HAFIZA POLİSİ

YOKO **OGAWA**

Japonca aslından çeviren
Peren Ercan

YOKO OGAWA, 1962 yılında Japonya'da doğdu. 1988 yılından bu yana yirmiyi aşkın kurgu/kurgudışı esere imzasını atan yazar, daha önce *Profesör ve Hizmetçi* adlı romanıyla Türk okurla buluşmuştu. Japonya'nın en prestijli edebiyat ödüllerini kucaklayan Ogawa, yayımlanışından yirmi beş yıl sonra İngilizceye çevrilen *Hafıza Polisi* ile tüm dünyada büyük yankı uyandırmıştır. Yeni eserler üzerinde çalışmayı sürdüren yazar, eşi ve oğluyla birlikte Japonya'nın Ashiya şehrinde yaşamaktadır.

1

Bu adada kaybolan ilk şey neydi diye merak ederim bazen –öylece yok oluveren diğer şeylerin ilki.

"Sen doğmadan çok uzun zaman önce burada pek çok şey vardı," derdi annem ben daha çocukken. "Şeffaf şeyler... kokulu şeyler... cıvıl cıvıl ve hayal bile edemeyeceğin daha birçok güzel şey...

"Ne yazık ki ada halkı, o harikulade şeyleri ne zihinlerinde ne de kalplerinde uzun süre tutmayı başaramıyor ama bu adanın olayı da bu zaten. Her şey birer birer yok oluyor. Çok zaman kalmadı," diye eklerdi sonra, "bizzat şahit olacaksın buna. Hayatında bir şeyler aniden ortadan kaybolacak."

"Bundan korkmalı mıyım?" diye sorardım anneme endişeye kapılarak.

"Hayır, merak etme. Canın yanmayacak. Hatta bunun için üzülmeyeceksin bile. Bir sabah uyandığında, daha sen farkına bile varamadan her şey bitmiş olacak. Gözlerin kapalı, kulakların sabah yelinin esintisini duyabilme çabasıyla tetikte, hareketsizce uzanırken bir şeylerin önceki geceden farklı olduğunu hissedecek ve önceden hayatında olan bir şeyi kaybettiğini, bir şeyin artık adada olmadığını anlayacaksın."

Annem yalnızca bodrumdaki çalışma odasında yalnız olduğumuz zamanlarda böyle konuşmalar yapardı. Geniş, fazlaca tozlu ve döşemeleri yıpranmış bu oda nehre o kadar yakındı ki kuzey

cephesinde suyun akışını net bir biçimde duyabiliyordunuz. Bana ayrılan ufak iskemlemde otururken heykeltıraş olan annem, eğesiyle bir taş ya da bıçak bilemekle uğraşırken bir yandan da dingin ses tonuyla konuşurdu.

"Bir şeyler yok olduğunda ada hareketlenir. İnsanlar, küçük gruplar hâlinde sokaklarda bir araya gelir ve kaybolan her ne ise onun hakkında hatırladıklarından bahsederler. Özlem ve yalnızlık içinde birbirimizi teselli ederiz. Eğer ortadan kaybolan şey somut bir nesneyse, kalıntılarını bir araya toplayıp ya yakar ya gömer ya da nehre atarız. Fakat kimse öyle büyük bir yaygara koparmaz ve birkaç gün içinde de her şey biter. Çok geçmeden hayat, hiçbir şey olmamışçasına normale döner ve kimse adadan kaybolan şeyin ne olduğunu hatırlamaz bile."

Ardından işine ara verir ve beni, merdivenlerin hemen arkasındaki bir dizi küçük çekmecesi olan eski dolabın yanına götürürdü.

"Çekmecelerden birini seçip aç bakalım."

Çekmecelerin paslı, yuvarlak kulplarını inceleyerek seçimim üzerine bir an düşünürdüm. İçindekilerin hem tuhaf hem de harika şeyler olduğunu bildiğim için her defasında seçmekte zorlanırdım.

Annemin o zamana dek adadan kaybolan şeyleri sakladığı gizli yer işte burasıydı.

En sonunda birini seçip açtığımda annem tebessüm eder ve içindekini avucuma koyardı.

"Bu, ben yedi yaşındayken kaybolan ve 'kurdele' dediğimiz bir kumaş parçası. Eskiden saç toplamak için ya da elbise süslemede kullanırdık. Buna da 'zil' denirdi. Salla bak, çok sevimli bir sesi var..."

"Ah, bugün güzel bir çekmece seçtin. Bu da bir 'zümrüt', sahip olduğum en değerli şey. Büyükannemden yadigâr. Çok güzel ve değerlidir, hatta bir zamanlar adadaki en pahalı mücevherdi. Gerçi artık güzelliği unutuldu gitti..."

"Bu ise küçük ama önemli bir şeydir. Birilerine anlatmak istediğin şeyler varsa onu kâğıda yazıp bu 'pul' denen şeyden yapıştırırsın. Pul sayesinde, yazdıklarını istediğin her yere ulaştırırlar. Tabii bunlar çok uzun zaman önceydi..."

Kurdele, zil, zümrüt ve pul... Annemin dudaklarından dökülen sözcükler, yabancı kızların isimleri ya da yeni bitki türlerinin adlarıymışçasına heyecanlandırırdı beni. Onu dinlerken bütün bu nesnelerin adada varlıklarını sürdürdükleri zamanları hayal etmek beni çok mutlu ederdi.

Gerçi kolay iş değildi bu. Avucumdaki nesneler, kış uykusuna yatmış hayvanlar gibi iki büklüm hâlde, hareketsizce dururdu. Genellikle de beni, oyun hamuruyla gökyüzündeki bulutların şeklini çıkarmaya çalışıyormuşum gibi ne olduğu belirsiz bir hisle baş başa bırakırlardı. Gizli çekmecelerin önünde dururken annemin dudaklarından dökülen her kelimeyi dikkate almam gerektiğini hissederdim.

En sevdiğim hikâye, "parfüm" dedikleri, küçük bir cam şişede bulunan sıvı hakkındakiydi. Annem onu bana ilk verdiğinde, bunun bir tür şekerli su olduğunu sanıp ağzıma götürmüştüm.

"Hayır, içecek değil o!" diye çığlığı basmıştı annem gülerek. "Ufacık bir damlasını boynuna süreceksin, işte böyle." Ardından şişeyi dikkatle kulağının arkasına götürüp hafifçe dokundurdu.

"Ama neden böyle bir şey yaparsın ki?" diye sormuştum şaşkınlıkla.

"Parfüm gözle görülen bir şey değil belki ama yine de bu küçük şişe, içinde oldukça güçlü bir içerik barındırıyor," demişti annem.

Parfümü elime alıp incelemeye başlamıştım sonra.

"Parfüm sürdüğünde harikulade kokarsın. İnsanların dikkatini çekmeni sağlayan bir şey bu. Gençliğimde, bir erkekle buluşacağımız zaman sürerdik. Hoşlandığın kişiyi etkilemek için doğru kokuyu sürmek, doğru elbiseyi seçmek kadar önemliydi –buluşacağın oğlanın ikisini de beğenmesi gerekiyordu. Babanla çıkarken

sürdüğüm parfümdü bu. O zamanlar hep şehrin güneyindeki gül bahçesinde buluşurduk, bu yüzden gül kokularının bastırmayacağı bir parfüm bulmak için çok uğraşmıştım. Rüzgâr saçlarımı savurduğunda, parfümümü fark edip fark etmediğini anlamak için göz ucuyla babana bakardım."

Annem o küçük şişeden bahsederken her seferinde onu gördüğüm en hayat dolu hâline bürünürdü.

"O zamanlar herkes güzel kokular koklayabiliyordu. Herkes parfümlerin ne kadar harikulade olduğunu bilirdi ancak hepsi geride kaldı. Artık hiçbir yerde parfüm satılmıyor ve kimse koku istemiyor. Babanla evlendiğimiz yılın sonbaharında parfüm tamamen yok olup gitti. Parfümlerimizi yanımıza alıp nehir kenarında toplandık. Sonra şişeleri açıp içindekileri nehre boşalttık ve parfümün değersiz bir sıvıymışçasına suya karışıp akmasını izledik. Kızların bazıları, o güzel kokuları son kez alabilmek için şişeleri burunlarına götürdü –ancak parfüm kokusunu alma yetisi, parfümle ilişkilendirilen tüm anılarla birlikte silinmeye başlamıştı çoktan. Nehir birkaç gün boyunca leş gibi koktu ve bir sürü balık öldü ama kimse bir şey fark etmedi. Anlayacağın, 'parfüm' denen şeyin anlamı insanların zihninden tamamen silinmişti."

Konuşmayı kestiğinde çok üzgün görünüyordu. Sonra beni kucağına alıp boynundaki parfümü koklamama izin vermişti.

"Ee?" diye sormuştu.

Ne diyeceğimi bilememiştim. Boynunda bir koku vardı, evet –kızarmış ekmek ya da havuzun klorlu suyunun kokusu gibiydi ama yine de çok farklıydı– ne kadar çabalarsam çabalayayım, ona verebileceğim bir yanıt gelmedi aklıma.

Annem bir süre beklemiş ancak bir yanıt gelmeyince usulca iç geçirmişti.

"Önemli değil," dedi. "Biliyorum, senin için birkaç damla sudan ibaret. Ancak elden ne gelir. Bu adada kaybettiğimiz onca şeyi, ortadan kaybolduktan sonra anımsamak neredeyse imkânsız." Böyle dedikten sonra şişeyi tekrar çekmeceye koymuştu.

Bodrumdaki stüdyonun saati dokuzu gösterdiğinde uyumak için odama dönerdim. Annem de yine keski ve çekiciyle, hilal fazındaki ayın ışıkları geniş pencereden içeri dolarken çalışmasına kaldığı yerden devam ederdi.

Annem bana iyi geceler öpücüğü verirken, nihayet uzun zamandır sormak istediğim o soruyu dillendirme fırsatı yakalamıştım.

"Anne, peki ya sen yok olup giden şeyleri nasıl hatırlıyorsun? Herkesin unuttuğu o 'parfümün' kokusunu nasıl hâlâ alabiliyorsun?"

Annem bir an için gözlerini pencereye çevirip aya baktıktan sonra önlüğündeki tozları eliyle süpürmüştü.

En sonunda, sesi hafifçe çatlayarak, "Ben de sürekli bunu düşünüyorum," demişti.

"Ama bir türlü anlamıyorum," demiştim ben de. "Zihninden hiçbir şeyin silinmediği tek kişi neden sensin? Her şeyi hatırlıyor musun gerçekten? Her şeyi?"

Annem bu durum kendisini gerçekten üzüyormuş gibi başını eğince ben de onu teselli etmek için bir kez daha öperdim...

Annem öldü, hemen ardından da babam; o zamandan beri bu evde yalnız yaşıyorum. İki yıl önce de küçüklüğümden beri benimle ilgilenen bakıcım kalp krizinden öldü. Kuzeydeki dağların uzak bir köşesinde, nehir kıyısındaki küçük bir kasabada kuzenlerimin yaşadığını sanıyorum ama onlarla hiç tanışmadım.

Dağın yamaçları dikenli ağaçlarla kaplı olduğu ve tepesinde de her zaman yoğun bir sis örtüsü bulunduğundan şimdiye dek kimse o dağı aşmaya çalışmamıştı. Ayrıca, adanın bir haritası da olmadığından kimse ne adanın şekli ne de dağın ötesinde uzanan şeyin aslında ne olduğu konusunda bilgi sahibiydi.

Babam bir ornitologdu. Güneye bakan tepenin zirve noktasındaki gözlemevinde çalışıyordu. Yılın birkaç ayını burada, veri toplamak, fotoğraf çekmek ve yumurtaların çatlamasını sağlamaya çalışmakla geçirirdi. Onu ziyaret etmeyi çok severdim ve sıkça yanına giderdim –öğle yemeğini götürme bahanesiyle tabii. Genç araştırmacılar bana oldukça kibar davranır, bol bol kurabiye ve çikolatayla beslerlerdi.

Babamın kucağına otururr, dürbününden bakarak onun yaratıklarını gözlemlerdim. Gagaların yapısı, gözlerin etrafındaki tüylerin rengi, kanatların açılma şekli –kuşu tanımlama çalışmaları sırasında hiçbir detayı gözden kaçırmazdı. Dürbünü elbette küçük bir kız için fazla ağırdı ve kolum çok yorulduğunda babam ağırlığı dengelemek için elini dürbünün altına yerleştirirdi. Bu şekilde

yanak yanağa kuşların uçuşa geçişini izlediğimiz zamanlarda babama hep annemin stüdyosundaki eski dolaptaki çekmecelerde neler olduğunu bilip bilmediğini sorardım. Ama tam söze girecekken pencereden ayın gümüşi ışığını izleyen annemin görüntüsü gelirdi gözümün önüne ve ağzımı açamazdım. Bunun yerine yalnızca annemin ona vereceği türden talimatlarla konuyu geçiştirir, yemeğini soğutmadan yemesini filan söylerdim.

Gitme vaktim geldiğinde babam otobüs durağına kadar benimle birlikte yürüdü. Yol üzerinde babamın yaratıklarının beslenmek için geldikleri bir noktada, babamın asistanlarından aldığım bisküvilerden birini ufalamak için dururdum.

"Eve ne zaman geliyorsun?" diye sorardım sonra.

"Cumartesi akşamı, sanırım," derdi huzursuzlanarak. "Annene, sevginden bol bol verdiğinden emin ol." Sonrasında göğüs cebine tıkıştırılmış kırmızı kalemiyle –ya da pusula, fosforlu kalem, cetvel veya cımbızla– el sallardı.

Kuşların yok oluşunun, onun ölümünden sonrasına denk gelmesi bence çok büyük şanstı. Adadaki insanların çoğu, bir şeylerin yok olmasıyla işlerini kaybetseler de kısa süre sonra duruma adapte olarak yeni işler buluyordu. Ancak babam için bunun geçerli olabileceğini pek sanmıyordum. O vahşi yaratıkları tanımlamak babamın doğuştan gelen bir özelliğiydi.

Sokağın diğer tarafındaki şapkacı, şapkalar ortadan kaybolduğunda şemsiye yapmaya başladı. Bakıcımın eşi feribot görevlisiyken bir depoda güvenlik görevlisi olmuştu. Sınıf arkadaşımın kuaför olan kız kardeşiyse ebe olmuştu. Kimse durumdan şikâyet etmedi. Yeni işlerinde maaşları düşse bile eski işlerini kaybetmekten asla pişmanlık duymadı kimse. Nihayetinde, şikâyet etmeleri durumunda Hafıza Polisi'nin dikkatini çekme olasılıkları vardı.

İnsanlar –ben de bir istisna sayılmazdım– her şeyi kolayca unutabiliyor ve sanki ada, gittikçe genişleyen bir denizde tek başına yüzmeye devam ediyordu. Kuşların yok oluşu da diğer her şey gibi bir sabah ansızın gerçekleşti. Gözlerimi açtığımda havada tuhaf, neredeyse sert bir değişiklik hissetmiştim. Bu, yok oluşun işaretiydi. Battaniyeme sımsıkı sarılmış hâlde odamı dikkatle inceledim. Makyaj masamdaki kozmetik malzemeler, ataşlar, çalışma masamın üzerindeki dağınık notlar, perdelerin dantelleri, plakların bulunduğu raf –her şey olabilirdi kaybolan. Neyin yok olduğunu anlamak için sabır ve odaklanma gerekiyordu. Kalkıp hırkamı giydim ve bahçeye çıktım. Komşular da dışarı çıkmış, endişeyle etrafa bakınıyorlardı. Yan komşumuzun köpeği hafifçe hırlıyordu.

Tam o sırada, gökyüzünde süzülen kahverengi küçük bir kuş gördüm. Yuvarlak bir gövdesi ve göğsünde bir öbek beyaz tüyü vardı. O kuşu babamla gözlemevindeyken görüp görmediğimi düşünürken kuşlarla alakalı bildiğim her şeyin zihnimden yavaş yavaş silinmeye başladığını fark ettim: Kuşlarla anılarım, onlara dair hislerim, "kuş" kelimesinin anlamı –ne varsa kayboluyordu.

"Kuşlar..." diye mırıldandı karşımdaki eski şapkacı. "Kuşsa sorun yok. İnsanların onları özleyeceğini pek sanmam." Boynundaki atkıyı şöyle bir düzelttikten sonra hafifçe hapşırdı. Ardından beni fark etti. Belki de babamın ornitolog olduğunu hatırladığından bana tuhaf bir gülümsemeyle baktıktan sonra işine gitmek üzere yola koyuldu. Diğerleri de neyin yok olduğunu anladıklarında rahatlamış göründü. Ardından beni gökyüzüne gözlerimi dikmiş bakarken bir başıma bırakarak sabah meşgalelerine döndüler.

Az önceki kahverengi yaratık geniş bir daire çizerek bir süre uçtu ve ardından kuzey yönünde ortadan kayboldu. Türünün ne olduğunu bir türlü hatırlayamayınca gözlemevinde babamla geçirdiğim süre boyunca neler yaptığına daha çok dikkat etmiş

olmayı diledim. En azından uçma ve ötme biçimlerini ya da tüylerinin rengini aklımda tutmaya çalışabilirdim ama bunun faydasız olacağını biliyordum. Babama dair anılarla dolu olması gereken kuş, içimde o eski sıcacık hisleri uyandırmakta başarısız olmuştu. O artık benim için kanat açısıyla boşlukta süzülebilen basit bir yaratıktan başka bir şey değildi.

O gün öğleden sonra alışveriş için markete gittim. Ara ara ellerinde kuş kafesleri taşıyan insanlarla karşılaştım. Muhabbet kuşları, serçeler ve kanaryalar bir şeyler hissetmiş olacaklar ki kafesin içinde çırpınıp duruyorlardı. Kafesleri taşıyan insanlarsa sessiz ve neredeyse hissizdi, belki de bu yeni kayba uyum sağlamaya çalışıyorlardı hâlâ.

Her bir kafes sahibi sanki kendi yöntemleriyle kuşlarına veda etmekteydi. Bazıları kuşların isimlerini söylüyor, bazıları yanaklarını okşuyor ve kimiyse kendi ağızlarından kuşlarına ödül maması veriyordu. Ancak bu seremoni sona erdiğinde herkes kafeslerin kapısını açıp göğe kaldırdı. Başlangıçta şaşıran küçük yaratıklar önce kısa bir an sahiplerinin etrafında uçtu ama çok geçmeden çok uzaklara gitmişçesine gökyüzünde kayboluverdiler.

Tüm kuşlar gittiğinde, gökyüzü rahat bir nefes almışçasına sessizliğe büründü. Kuşların sahipleri, ellerinde boş kafeslerle evlerinin yolunu tuttu.

İşte kuşlar da böyle yok olup gitti.

Sonraki gün hiç beklenmedik bir şey gerçekleşti. Televizyon izleyip kahvaltımı ederken kapı çaldı. Öylesine ısrarcı bir zile basmanın pek iyiye yorulmayacağının farkındaydım elbette.

Kapı girişinde dikilirken bulduğum Hafıza Polisi Departmanı'ndaki memurlardan biri, "Bizi babanın çalışma odasına götür," dedi. Beş kişilerdi, üzerlerinde koyu yeşil üniformalar,

ağır kemerler ve siyah botlar vardı. Ellerine siyah eldivenler geçirmişlerdi ve bellerindeki kılıfta duran silahlar kısmen ortadaydı. Birbirlerine çok benziyorlardı, yalnızca yakalarındaki rozetlerden ayırt edilebilecek durumdaydılar ancak hiçbirini dikkatli inceleyecek zamanım olmadı.

"Bizi babanın çalışma odasına götür." Elmas şeklinde geniş, trapez bir rozet takan ikinci adam aynı ses tonuyla tekrar etti.

"Babam beş yıl önce vefat etti," dedim sakin kalmaya çalışarak. Elimden geldiğince yavaş konuşuyordum.

"Biliyoruz," dedi kama, altıgen ve "T" harfine benzer rozetlere sahip bir diğeri. Sözleri bir sinyalmişçesine aynı anda beşi birden, ayakkabılarını dahi çıkarmadan eve girdi. Bir anda koridor ayak sesleri ve bellerindeki silahın kemere vuruşunun gürültüsüyle doldu.

"Halıyı yeni temizlemiştim," dedim, "ayakkabılarınızı çıkarın lütfen." Daha önemli şeyler söylemem gerektiğini bilsem de ağzımdan yalnızca bu kelimeler çıktı. Gerçi fark etmezdi zira beni hiç umursamadan merdivenleri tırmanmaya koyuldular.

Nereye gideceklerini gayet iyi biliyor gibiydiler ve bir an sonra babamın, evin doğu cephesinde bulunan çalışma odasına varmış, dikkat çekici bir etkinlikle çalışmaya başlamışlardı. İlk olarak babamın ölümünden sonra kapattığım pencerelerin tamamını açtılar. Bir diğeri dolapları ve çekmeceleri kırmak için küçük bir âlet kullandı. Geri kalan ekip de parmaklarını duvarın her köşesinde gezdirdi, görünüşe bakılırsa gizli bir bölme arıyorlardı.

Ardından hepsi babamdan kalan yazıları, notları, çizimleri, kitapları ve fotoğrafları ayırmaya başladı. Tehlikeli olduğunu düşündükleri bir şeyler –diğer bir deyişle içinde "kuş" kelimesinin geçtiği herhangi bir şey– bulduklarında doğrudan yere fırlatıyorlardı. Kapıya yaslandım ve gerginlikle kapının koluyla oynayarak onları izledim.

Duyduğum kadarıyla Hafıza Polisleri sıkı bir eğitimden geçiyordu. İş bölümünü düzenli bir şekilde gerçekleştirmişlerdi.

Sessiz, keskin bakışlı ve hareketsizlerdi. Yalnızca kuşların kanat çırpma seslerini andıran kâğıt hışırtıları duyuluyordu.

Kısa süre içinde zeminde neredeyse dağ gibi evrak birikmişti. Neredeyse odadaki her şeyin babamın çalışmalarıyla bir şekilde ilgisi vardı çünkü. Eski mektuplar, gözlemevinde binbir zorlukla çekilen fotoğraflar ve elyazmaları, polislerin ellerinden birer birer kayıp gitti. Yaptıkları saçma olmasına rağmen öylesine ustaca gerçekleştiriyorlardı ki eylemlerini, içimde onları düzgünce ağırlıyormuşum gibi bir his uyandı. Onları durdurmaya çalışmam gerektiğini hissediyordum ancak kalbim o kadar hızlı çarpıyordu ki ne yapacağımı bilemedim.

"Lütfen biraz özen gösterin," diye mırıldandım ancak beni duymazdan geldiler. "Bana babamdan kalanlar yalnızca bunlar." Hiçbiri bana dönüp bakmadı bile ve sesim yere saçılmış anı yığınları arasında kaybolup gitti.

Ardından memurlardan biri masanın en alt çekmecesine uzandı.

"Orada kuşlarla alakalı bir şey yok," diye bağırdım panikle. Babam aile mektuplarını ve fotoğraflarını orada tutardı. Bir tanesi iç içe geçmiş halkalar, bir diğeri dikdörtgene benzer bir şekil içeren ve sonuncusu da gözyaşına benzeyen rozetleri olan memur yine de araştırmasına devam etti. Hangi adı verdiğimizi hatırlayamadığım, babamın suni şekilde yumurtadan çıkıyormuş gibi göstermeyi başardığı, tuhaf ama parlak renklerle bezeli kuşun olduğu aile fotoğrafımızı çıkardı. Adam kalan fotoğraf ve mektupları düzenleyip çekmeceye geri koydu. O gün bana layık görülen tek incelikli davranış buydu.

Eşyaları ayıklamayı bitirdiklerinde yerdeki her şeyi toplayıp ceketlerinin ceplerinden çıkardıkları siyah plastik torbalara doldurdular. Torbaları hışımla dolduruşlarına bakılırsa içlerindeki her şey yakılacaktı. Başından beri öyle belirli bir şey aradıkları da yoktu aslında; sadece kuşlarla alakalı her türlü izi ve anıyı ortadan

kaldırmak istiyorlardı. Yok oluşları tamamlamak Hafıza Polisi'nin birincil göreviydi.

Bir anlamda bu baskının aslında annemi alıp götürdükleri günden farklı olduğunun ayırdına vardım. Tatmin olacakları kadar belge topladıkları için bir daha buraya gelmeyeceklerdi. Babam ölmüştü ve evde kuşlardan kalan son hatıralar da solup gidiyordu böylece.

Arama bir saat kadar sürdü ve sonunda on torba eşya topladılar. Oda camlardan içeri sızan güneşle kavruluyordu. Memurların yakalarındaki cilalı rozetler ışıldıyordu ancak memurların bir tanesi dahi ne terliyor ne de sıcaktan rahatsızlık duyuyordu belli ki. Her iki omzuna da ikişer torba aldı ve dışarıdaki kamyonete yükledi.

Gittiklerinde oda tamamen farklı bir çehreye bürünmüştü. Korumak için elimden geleni yaptığım babamın varlığına dair son izler de yok olmuş ve yerini, doldurulamayacak bir boşluğa bırakmıştı. Odanın ortasında durdum ve beni içine çekebilecek kadar korkunç bir derinliği olan o boşluğu hissettim.

Hayatımı roman yazarak kazanıyorum. Yayımlanmış üç kitabım var. İlki bir piyano akort ustasıyla ilgili; müzik marketler ve konser salonlarında çaresizce, ortadan kaybolan piyanist sevgilisini ararken yalnızca sevgilisinin hâlâ kulağında olan müziğinin sesine güveniyor. İkincisi bir kazada sağ bacağını kaybeden ve botanikçi sevgilisiyle birlikte bir serada yaşayan balerinle ilgili. Üçüncü kitapsa kromozomlarını yok eden bir tür hastalıkla savaşan küçük erkek kardeşine bakan genç bir kadının hikâyesi.

Her hikâyede ortadan kaybolan bir şeyler var. İnsanlar böyle şeyleri sever. Fakat bu adada roman yazmak olabilecek en asgari düzeyde etkili, en az takdir edilen meşgalelerden biri. Adanın kitaplarla dolu olduğunu söylemek de pek mümkün değil. Gül bahçesinin yanındaki tek katlı, eski ahşap kütüphaneye bir avuç insan gider yalnızca. Raflar, uzun zamandır kimsenin gözüne ilişmemiş, kapağına dokunulduğunda bile parçalanıp gidecekmiş gibi görünen kitaplarla dolu. Bu tür eski kitaplar asla onarılmayacak ve bir gün atılacak –ki kütüphanedeki kitap sayısının artmamasının nedeni de bu. Gerçi kimse durumdan şikâyetçi değil.

Kitapçılar da hemen hemen aynı durumda. Neredeyse terk edilmiş hâldeler ve mağaza müdürleri de sararmış kapaklarıyla satılmamış kitap yığınlarının olduğu rafların ardında en az onlar kadar solgun görünüyor. Roman okumaya ihtiyaç duyan kişi sayısı çok az artık.

Genelde öğleden sonra saat iki gibi yazmaya başlar ve gece yarısına kadar çalışmaya devam ederim ama buna rağmen nadiren beş sayfadan fazla yazmışlığım vardır. Yavaş ilerlemek, kâğıttaki her bir kareyi keyifle doldurmak, tek seferde bir karakter üzerine yoğunlaşmak hoşuma gidiyor. Acele etmeme gerek yok. Tadını çıkarıyorum.

Aslında babamın eski odasında çalışıyorum ancak oda, babamın kullandığı zamana kıyasla çok daha temiz ve düzenli bir hâlde çünkü roman yazarken röportajlara veya referanslara ihtiyacım olmuyor. Masamda yalnızca bir tomar kâğıt, bir kalem, kalem ucunu sivriltmek için küçük bir bıçak ve silgi var. Ve ne yaparsam yapayım, Hafıza Polisi'nin açtığı boşluğu doldurmayı başaramıyorum.

Akşam olduğunda bir saat kadar yürüyüşe çıkarım. Kordondaki feribot iskelesine kadar yürür ve dönerken de tepenin üzerinden uzanan, gözlemevinin yakınından geçen bir patikayı tercih ederim.

Limandaki feribot çok uzun zaman önce oraya demirlemiş ve artık tamamen paslanmış durumda. Ne ona binecek bir yolcu var ne de onun yolcuları bir yerlere götürecek hâli. Aslında o da bu adadan yitip giden şeylerden biri.

Feribotun adı gövdesinde yazıyordu ancak tuzlu rüzgârlar, okunmayacak seviyeye gelecek kadar aşındırmış yüzeyi. Pencerelerini toz; gövdesini, zincirlerini ve vidalarını ise yosunlar ve deniz kabukları kaplamış –yavaş yavaş taşa dönüşmekte olan dev bir deniz canlısı gibi görünüyor.

Bakıcımın kocası bir zamanlar bu feribotta tamirciydi. Feribotlar yok olduktan sonra bir süre iskeledeki bir depoda güvenlik görevlisi olarak çalışmıştı. Ancak bir noktada emekli olmayı seçti ve o zamandan beri de feribotta yalnız yaşıyor. Yürüyüşe çıktığımda sohbet etmek için mutlaka ona da bir uğruyorum.

"Romanın nasıl gidiyor?" diye sormuştu bir akşam mesela, oturmam için bir sandalye çekerken. Feribotta oturulacak çokça

yer olduğundan o günkü hava durumuna ya da ruh hâlimize göre, kendimizi ya güvertedeki bir bankta ya da birinci sınıf yolcu lobisinde rahat bir kanepenin keyfini çıkarırken bulurduk.

"Yıkandım," demiştim.

"Eh, hayatta önem vermen gereken en öncelikli şey sensin tabii..." Başını sallayarak söylediklerini onayladıktan sonra ekledi: "Tüm gün bir masada oturup da kafalarından öyle karman çorman şeyler uydurabilen çok fazla insan yok. Ailen hayatta olsaydı seninle gurur duyardı."

"Roman yazmak o kadar da büyütülecek bir iş değil. Bana kalırsa, feribotun motor parçalarını ayırmak, onları tamir etmek ve sonra her şeyi tekrar yerli yerine koyup monte edebilmek, söküp takmak çok daha zor ve harikulade bir şey."

"Hayır, hayır. Feribotlar çoktan yok oldu ve bu konuda artık söylenecek çok şey de kalmadı." Bu noktada ikimiz de bir süre sessizleşirdik.

"Ah," dedi en sonunda. "Sonunda kusursuz şeftalileri bulmayı başardım. Birer tane yer miyiz?" Kazan dairesinin yanındaki küçük mutfağa geçmiş, kenarına buz koyduğu tabağa şeftali dilimlerini yerleştirmiş ve üzerlerini de nane yapraklarıyla süslemişti. Sonra bir demlik de yeşil çay hazırlamıştı. Gerçekten de iş makinelere, yemeklere ve bitkilere geldiğinde inanılmaz becerikliydi.

Yazdığım her romanın ilk kopyasını önce ona hediye ederdim.

"Ah, demek yeni *romanın* bu?" derdi her seferinde, roman sözcüğünü özenle telaffuz edip eline kutsal bir hazine tutuşturuluyormuşçasına kitabı iki eliyle dikkatlice tutarak. "Çok teşekkür ederim, çok teşekkür ederim." Sözlerini tekrarladıkça gözleri dolardı. O teşekkür ettikçe ben daha da utanırdım.

Ancak romanlarımın bir sayfasını dahi okumuşluğu yoktu.

Bir keresinde, kitap hakkında ne düşündüğünü merak ettiğimi söylediğimde hemen itiraz etmişti.

"Bunu söylemem imkânsız," demişti. "Roman dediğin şey sonuna kadar okuduğunda biter, değil mi? Onu israf edemem. Bu yüzden onu hep burada, yanımda özenle saklamak isterim."

Ardından kitabı, kaptan kamarasındaki ufak sunağa koyup deniz tanrısına takdim edermiş gibi dua etmek üzere bir araya getirirdi ellerini.

Birlikte atıştırırken birçok şeyden konuşurduk. Çoğunluğu anılarımız olurdu. Annem, babam, bakıcım, gözlemevi, heykeller, feribotla başka ülkelere gidebildiğimiz zamanlar... Günden güne o anıların silikleştiğini fark ederdim. Bir şeyler yok olduğunda beraberinde anıları da götürürdü. Zihnimde kalanları iyice korur, dilimde yavaşça çevirerek eritmeye çalışıyormuşum gibi aynı konuları konuşurdum tekrar tekrar.

Güneşin batışına az bir zaman kala feribottan inerdim. Merdiven pek işe yarar durumda olmadığından İhtiyar inmemde bana hep yardım ederdi. Bana hâlâ küçük bir kızmışım gibi davranırdı.

"Dönüş yolunda kendine dikkat et!"

"Ederim," derdim ben de. "Yarın görüşürüz!"

Ben artık görünmeyecek kadar uzaklaşana dek arkamdan bakardı her seferinde.

İskeleyi arkamda bırakıp tepeyi aştığımda gözlemevine uğrarım. Fakat orada artık pek bir şey kalmadı. Denizi izleyip biraz temiz hava aldıktan sonra tekrar yola koyulurum genelde.

Hafıza Polisi burada da en az babamın odasındaki kadar iyi bir iş çıkarmış ve yıkık dökük malzemeler dışında pek bir şey bırakmamıştı. Oranın bir zamanlar gözlemevi olduğunu hatırlatacak en ufak bir iz dahi yoktu ortada. Zaten babamın ekibi de dağılmıştı.

Eskiden babamla birlikte dürbünle kuşları gözlemlediğimiz pencerede durdum ve o an dahi ufak tefek birkaç kuşun ortalıkta uçuştuğunu gördüm ancak onlar da bana, kuşların artık benim için hiçbir anlamı kalmadığını anımsatan detaylardan ibaret.

Tepeden inip şehre vardığımda güneş batmakta olur genelde. Ada akşamları çok daha sessiz. İşten eve dönen insanlar sokaklarda, başlarını önlerine eğmiş hâlde sakince yürür, çocuklar da peşlerinden seğirtir. Mallarını bitirmiş satıcıların eski seyyar arabalarının sesleri dahi boğuk çıkar burada.

Bu sessizlik, sanki bizleri bir sonraki kayboluşa hazırlamaya çalışırcasına etrafımızı sarar. Ki o kayboluş muhakkak, hatta belki de yarın gelir...

İşte akşam, adanın üzerine böyle çöküverir.

Çarşamba öğleden sonra, yazdıklarımı yayınevine teslim etmeye giderken yine Hafıza Polisi'yle karşılaştım. Bu ay onlarla üçüncü karşılaşmamdı ve her seferinde eylemlerinin şiddeti biraz daha artıyor gibiydi.

İlk ortaya çıkış zamanlarının on beş yıl önce annemi götürdükleri güne denk geldiğini fark ettim. O zamanlar annem gibi bazı insanlar kaybolan şeylere dair anılarını yitirmiyordu ve bu noktada Hafıza Polisi ekipleri onları evlerinden alıp götürmeye başlamıştı. Kimsenin, nereye götürüldükleri konusunda bir fikri yoktu.

Otobüsten inip karşıya geçmek için beklediğim sırada, arka kısımları kanvas örtülerle kapatılmış koyu yeşil renkte üç kamyonetin kavşağa girdiğini gördüm. Diğer arabalar aniden yavaşladı ve yolu açtı. Kamyonetler diş kliniği, sigorta şirketi ve bir dans stüdyosuna evsahipliği yapan bir binanın önünde durdu. Ardından on kişilik Hafıza Polisi ekibi kamyonetlerden hızla inerek binaya girdi.

Sokaktaki insanlar gergince olanları izliyor, kimi ara sokaklara saklanıyordu. Herkes, gördüğü manzaranın içine çekilmeden önce, çarçabuk bitmesini istiyordu yaşananların.

Zarfın içinde duran roman taslağımı sıkıca göğsüme bastırdım ve sokak lambasının arkasında sessizce bekledim. Ben orada beklerken, trafik ışığı defalarca yeşilden sarıya, sonra da kırmızıya

döndü ancak kimse yaya geçidinden geçmeye cesaret edemedi. Tramvaydaki yolcular pencerelerden dışarı bakıyordu. Çok geçmeden elimdeki zarfın tamamen buruştuğunu fark ettim.

Kısa süre sonra binadan gelen ayak sesleri sokaktan duyulur oldu –Hafıza Polisleri'nin botlarından çıkan ritmik seslere tereddütlü ve sakin ayak sesleri karışıyordu. Ardından tek sıra hâlinde binadan çıkmaya başladı insanlar: Orta yaşlı iki beyefendi, kahverengine boyanmış saçlarıyla otuzlarında bir kadın ve en fazla ergenlik çağında olabilecek zayıfça bir kız.

Havalar soğumamış olsa da hepsinin üzerinde birkaç kat kıyafet, her birinde palto ve boyunlarına dolanmış birer eşarp yahut atkı vardı. Ellerinde ağzına kadar dolu oldukları anlaşılan valizler ve evrak çantaları vardı. Görünen o ki mümkün olduğunca fazla sayıda işe yarar nesneyi yanlarına almaya çalışmışlardı.

Gevşekçe sallanan düğmelerden, çözülmüş ayakkabı bağcıklarından ve çantalardan dışarı sarkan giysilerden anlaşıldığı kadarıyla eşyalarını mümkün olduğunca çabucak toplamaya zorlanmışlardı. Şimdi de sırtlarına dayanan silahlarla, zor kullanılarak dışarı çıkarılıyorlardı. Fakat yüzlerinde şaşkınlık ifadesi yoktu. Ormanın derinliklerindeki bataklık misali durgun gözlerle uzaklara bakıyorlardı. O gözlerde hiç şüphesiz, bizim asla hatırlamadığımız nice anılar gizliydi.

Hafıza Polisleri, her zamanki gibi ışıl ışıl parlayan rozetleriyle, işlerine sorunsuzca devam ediyorlardı. Dördü yanımdan geçti ve üzerlerinden hastaneyi andıran, antiseptiğe benzer bir koku aldım –muhtemelen diş hekiminin muayenehanesinden birini almışlardı. Kamyonetlerden birinin arkasına teker teker bindirildiler ve bütün bu süre boyunca polislerin silahları üzerlerinden çekilmedi. Sona kalan genç kızın sırtında yavru ayı figürlü rozetle süslenmiş turuncu bir sırt çantası vardı. Önce çantayı kamyonete attı ve ardından kendisi binmeye çalıştı fakat kamyonetin kasası onun için fazla yüksek olduğundan en sonunda sırtüstü yere düştü.

İstemeden çığlık attım ve elimdeki zarfı düşürdüm. Roman taslağımın sayfaları kaldırıma saçılırken etrafımdaki insanlar memnuniyetsizce bana döndü. Bu yaptığımın bir rahatsızlık yaratacağından ve polislerin dikkatini çekecek bir bahane olacağından korkuyorlardı.

Yakınlarımdaki bir genç adam sayfaları toplamama yardım etti. Bazıları su birikintilerine düşüp ıslanmış ve bazıları da ezilmişti ancak her şeyi eksiksizce toparlamayı başardık.

"Hepsi bu kadar mı?" diye fısıldadı genç adam kulağıma. Başımı salladım ve minnet dolu gözlerle ona baktım.

Ancak bu ufak hadise Hafıza Polisi'nin eylemleri için herhangi bir engel teşkil etmedi. Kimse bize bakmak için dönmedi bile.

Çoktan kasaya binmiş olan polislerden biri genç kızın elini kavrayıp onu kasaya çekiverdi. Kızcağızın eteğinden görünen dizleri hâlâ bir çocuğunki kadar minik ve yuvarlaktı. Ardından kamyonetlerin kasaları kanvas örtülerle yeniden kapatıldı ve motorlar çalıştırıldı.

Onlar gittikten sonra, zamanın akışı bir süre normale dönmedi. Ancak motor sesleri uzaklaşıp kamyonetler gözden kaybolduğunda ve tramvay yeniden hareket etmeye başladığında Hafıza Polisleri'nin gittiğinden ve bana bir zarar vermeyeceklerinden emin olabildim. Kaldırımdaki insanlar her ne yöne gidiyorlarsa oraya doğru ilerlemeye devam ettiler ve bana yardım eden genç de caddenin karşısına geçti.

Binanın sıkı sıkıya kapatılmış kapısının önünde durdum ve kendisini kamyonetin arkasına çeken polisin dokunuşunun, küçük kızda nasıl bir his uyandırmış olabileceğini düşündüm.

"Buraya gelirken korkunç bir şey gördüm," dedim yayınevinin lobisinde editörüm R.'ye.

"Hafıza Polisi mi?" diye sordu sigarasını yakarken.

"Evet. Giderek daha da kötüleşiyorlar."

"Öyleler," diye onayladı ve sigarasının dumanını üfledi.

"Ama bugün gördüklerim farklıydı. Öğle vakti şehrin ortasındaki bir binaya girip gündüz gözüyle dört kişiyi aldılar. Bildiğim kadarıyla genelde gece çalışıyor ve şehrin banliyölerinden, bir aileden tek bir kişiyi götürüyorlardı hep."

"Muhtemelen o dördü bir sığınakta saklanıyordu."

"Sığınak mı?" Alışık olmadığım bu kelimeyi tekrarladıktan sonra sustum. Bu kadar hassas konuların ortalıkta konuşulmamasının daha güvenli olacağı öğretilmişti bana. Çünkü polislerin nerede bulunduğu asla belli olmazdı. Adada çokça dedikodu dönerdi haklarında.

Lobi neredeyse boştu. Saksıdaki Ficus cinsi ağacın yakınlarında oturan takım elbiseli üç adam, yanlarındaki dosya yığınının ortasında derin bir sohbete dalmıştı ve danışmada oturan kadın da hâlinden bezmiş durumdaydı.

"Binanın bir odasını sığınak yapmış olabileceklerini tahmin ediyorum. Saklanmaktan başka çareleri yok sonuçta. Bu sığınakları kuran ve onların işlemesini sağlayan geniş çaplı bir yeraltı örgütü olduğunu duydum. Sığınakları hazırlıyor ve sonrasında sığınmacılara erzak ve para sağlıyorlar. Ama polisler bu sığınakları bile bulmaya başladıysa, artık saklanacak güvenli bir yer yok demektir..."

R., bir şeyler daha eklemek istiyormuş gibi görünse de sessizliğe gömülerek gözlerini avluya çevirdi ve bir yudum almak üzere kahve fincanına uzandı.

Avluda tuğlalardan yapılmış küçük bir çeşme vardı. Herhangi bir özelliği olmayan basit bir çeşmeydi. Sohbetimiz kesildiğinde, çeşmeden akan suyun sesi camın ardından, uzaklarda çalınan bir çalgının yumuşak tınısı misali duyulur oldu.

"Uzun zamandır düşünüyorum da..." diye konuşmaya başladım. O çeşmeyi, ben de onu izliyordum. "Hafıza Polisleri, yok olmalardan etkilenmeyen insanları nasıl tespit edebiliyor? Görünüşlerinde ayırt edici bir özellik olduğu söylenemez. Cinsiyetleri,

aileleri ve işleri de farklı. Dikkatli davranırlarsa rahatlıkla kalabalığın arasına karışabilirler. O kadar da zor olmamalı."

"Senin söylediğin kadar kolay bir iş olduğundan şüpheliyim." R. bir süre düşündü. "Bilinçaltının örtüsüyle kaplanmış bir bilinç, sıradan olandan on kat daha güçlüdür ve bu yüzden de rol yapmaları neredeyse imkânsız olabilir. Bu kaybolmaların farkına bile varamıyor olabilirler. Rol yapmak o kadar kolay olsaydı neden sığınaklara saklanma gereği duysunlar ki, değil mi?"

"Haklısın."

"Bu da sadece bir dedikodu ama polislerin, şüphelilerin genlerini çözümleyerek kimin yok oluştan etkilenmediğini anlayabildiğini söyleyenler var. Bir üniversitenin gizli bir tesisinde bu konuda çalışan teknisyenler eğitiliyormuş."

"Gen çözümleme mi?"

"Evet. Görünüşte ortak yanları olmasa bile genler incelendiğinde benzerlik bulunabiliyormuş. Son zamanlarda Hafıza Polisleri'nin tutumlarına bakarsak, araştırmalar hayli ilerlemiş demek."

"Peki, genlerimize nasıl ulaşılabiliyormuş?" diye sordum.

"Şimdi o bardakta kahve içiyorsun ya," deyip sigarasını kül tablasına bastırdı ve bardağımı göz hizasına kadar kaldırdı. Başımı salladım.

"Bunu alıp salyandan genetik kodunu çözümlemek polis için çocuk oyuncağı. Zaten her yerdeler. Hatta bulaşıkların yıkandığı arka tarafta bile adamları vardır belki. Ruhumuz duymadan adadaki herkesin genlerini çözümleyebilir, bilgilerimizi veri tabanlarına kaydedebilirler, ama yine de ne kadar ileri gittiklerine dair tahmin yürütmek imkânsız. Ne kadar dikkat edersek edelim, hayat koşturmacasında kendimizden parçaları her daim arkamızda bırakıyoruz bir şekilde. Saçımız, terimiz, tırnaklarımız, gözyaşlarımız... Hepsinden test yapılabilir. Kaçacak yer yok."

Bardağı yavaşça geri koydu ve kalan kahveye baktı.

Ficus cinsi ağacın yakınlarında oturmuş sohbet eden adamlar konuşmalarını bitirmişti. Ayrıldıklarında arkalarında üç kahve

fincanı kaldı. Danışmadaki kadın masayı temizlerken yüz ifadesi bomboştu.

"Ama yine de..." Kadının gitmesini bekledikten sonra konuştum. "Neden insanları alıp götürüyorlar? Kimseye bir zararları yok ki."

"İktidar açısından bakarsak, her şeyin birbiri ardına yok olduğu bu adada varlığını sürdüren şeyler tehlike içeriyor. Bu yüzden kalanları da kendi elleriyle silmek zorunda kalıyorlar."

"Sence annem öldürüldü mü?" R.'ye böyle bir şey sormanın anlamsız olduğunu bilsem de soru bir anda ağzımdan dökülüvermişti.

"İncelendiği, bir şekilde gözlem altında tutulduğu kesin."

R. kelimelerini dikkatle seçmişti.

Sonra aniden sessizleşti. Sadece bahçedeki çeşmeden akan suyun sesi kalmıştı geriye. Bu arada buruşuk zarf masada, ikimizin arasında duruyordu. R., zarfı kendine çekti ve taslağı çıkardı.

"Her şeyin yok olduğu bu adada sadece kelimeleri kullanarak böyle yeni bir şeyler yaratabilmemiz oldukça tuhaf," dedi ve elinin altındaki son derece değerli bir şeymiş gibi hafifçe okşayarak sayfanın üzerindeki toprak kalıntısını temizledi.

O sırada ikimizin de aynı şeyi düşündüğünü fark ettik. Gözlerimiz buluşurken bir kez daha, uzun zaman önce kalplerimize kök salan o tedirginliği bir kez daha hissettim. Çeşmeden sıçrayan suların yansıttığı ışık R.'nin yüzünü aydınlatıyordu.

Dile getirdiğimde gerçeğe dönüşecek olmasından korktuğum için kendi kendime fısıldayarak sordum o soruyu: "Ya kelimeler de kaybolursa?"

Sonbahar çabucak geçip gitti. Dalgalar hırçınlaştı ve soğudu, dağlardan esen mevsim rüzgârları kış bulutlarını beraberinde getirdi.

İhtiyar kışa hazırlanmama yardım etmek için feribotundan inip yanıma geldi. Birlikte sobayı temizledik, su borularını sardık ve bahçeye dökülen yaprakları temizledik.

"On yıldır hiç kar yağmadı ama belki bu kış kar görürüz," dedi arka bahçedeki kilerin tavanına soğanları asarken. "Yazın toplanan soğan kabukları kehribar renginde, kelebek kanatları misali incecik ve kuru olduğu yıl kar yağar."

Sonra incecik bir kabuğu eline aldı ve avucunun içinde sıktığında tatlı bir çıtırtı duyuldu.

"Demek ki bu yıl hayatımın üçüncü kar yağışını göreceğim. Sabırsızlıkla bekliyorum," dedim keyifle. "Senin kaçıncı olacak?"

"Hiç saymadım. Feribotla Kuzey Denizi'ni geçtiğimde o kadar çok kar yağardı ki artık kardan bıkardım. Tabii bu sen doğmadan çok önceydi," dedikten sonra soğanları asmaya döndü.

İşler bittiğinde sobayı yaktık ve yemek odasında waffle yedik. Yeni temizlediğimiz soba, henüz yanmaya hazır olmadığını göstermek istercesine gürültülü bir ses çıkarıyordu. Pencereden bir jetin ardından bıraktığı beyaz izler görünüyordu. Bahçede yaktığımız yapraklar üzerindense incecik bir duman bulutu yükseliyordu.

"Kış mevsiminde burada yalnız yaşamak beni biraz huzursuz ediyor. Bu yüzden bana yardım ettiğin için teşekkür ederim. Bu arada, sana kazak ördüm ve denersen çok mutlu olurum."

İlk waffle'ımı bitirdikten sonra onun için ördüğüm gri kazağı getirmeye gittim. Yaşadığı şaşkınlıkla çayını oldukça gürültülü bir biçimde mideye indirdi ve yine kazağı almak üzere iki eliyle uzandı.

"Yardım etmekten her zaman mutlu olurum ama fazla bir şeyde yapmadım ki. Bu kadar zahmet etmene gerek yoktu." Üzerindeki eski kazağı hemen çıkarıp kullanılmış havlu gibi köşeye fırlattı. Ardından ufacık bir dokunuşla mahvolabilecek narin bir şeymiş gibi muazzam bir özenle yeni kazağa kollarını geçirdi. "O kadar hafif ki kendimi havada süzülecekmişim gibi hissediyorum."

Kolları biraz uzun, boyun kısmı hafifçe dar gelmişti ancak İhtiyar bunu önemsemedi. Bir waffle daha yedi, yeni kazağına o kadar sevinmişti ki çenesinden akan kremayı dahi fark etmiyordu.

Akşam yemeğinden sonra pense, tornavida, zımpara kâğıdı ve makine yağını bisikletine monte ettiği âlet çantasına geri koyarak feribota dönmek üzere yola koyuldu.

Kış, ertesi gün gerçek anlamda başladı. Aniden paltosuz dışarı çıkamaz olduk. Evimin hemen arkasındaki nehir sabahları buz tutuyor ve artık tezgâhlara çok az sayıda sebze çeşidi geliyordu.

Eve kapanıp yeni romanım üzerinde çalışmaya başlamıştım. Bu seferki sesini kaybeden bir daktilograf hakkındaydı. Daktilo okulunda öğretmenlik yapan sevgilisiyle birlikte sesini aramaya koyuluyordu. Bir konuşma terapistine danışıyordu. Erkek arkadaşı sık sık boğazına masaj yapıp dudaklarının arasında kızın dilini ısıtıyor ve çok uzun zaman önce birlikte kaydettikleri şarkıları çalıyordu, ancak sesi geri gelmiyordu. Bu yüzden erkek arkadaşıyla duygularını yazarak paylaşıyordu. Makinenin tuşlarının klik klik sesleri ikisinin arasında özel bir melodi misali çınlıyordu ve sonra...

Sonrasında ne olacağını ben de bilmiyordum. Bu seferki basit, huzurlu ancak bir o kadar da tuhaf bir hikâye olacak gibi görünüyordu.

Gece yarısını epey geçtikten sonra, çalışmalarıma hâlâ devam ederken birinin camı tıklattığını duyduğumu sandım. Kalemi bırakıp bir an için kulak kesildim ancak rüzgâr sesinden başka bir şey duyamadım. Yazmaya döndüm ancak daha bir cümle bile tamamlayamadan yine camın tıklatıldığını işittim. *Tık, tık, tık*... İstikrarlı ve yumuşak bir sesti. Perdeyi açıp dışarıya baktım. Kimsenin ışığı yanmıyordu, dışarıda da kimse yoktu. Gözlerimi kapatıp sesin kaynağını bulmaya çalışınca bodrumdan gelmekte olduğunu anladım.

Annem öldüğünden beri odasına nadiren iniyordum ve kapısını da genelde kilitli tutuyordum. Aslında oraya girmeyeli çok uzun zaman olduğundan anahtarı nereye koyduğumu bile unutmuştum. Hatırlamam biraz zaman aldı. Sonrasında çekmeceyi kurcalarken de çok gürültü çıkardım. En sonunda anahtarları buldum ve paslı anahtarı deliğe yerleştirip kapıyı açarken de epey ses çıktı. Her ne kadar bütün bunları biraz daha sessiz yapmam gerektiğini bilsem de bodrumdan gelen tıklatma sesi ısrarla devam ettiği için acele etmem gerektiği izlenimine kapıldım.

Sonunda kapıyı açmayı başardım. Aşağı inerek ışığı yaktığımda nehir kenarındaki çamaşır yıkama alanına açılan kapının ardında birinin durduğunu gördüm. Büyükannemin zamanından beri bu kapı pek kullanılmazdı. Annem bazen heykel malzemelerini orada temizlerdi ama bu da neredeyse on beş yıl önceydi.

Nehir yatağına kurulan yıkama alanı, en fazla birkaç metrekarelik, tuğla kaplı bir alandı. Bodrum katın hizasından biraz yüksekte kalıyordu ve buradan birkaç adım ilerleyerek evin arkasındaki cam

kapıya ulaşabilirdiniz. Nehrin kendisi de birkaç metre genişliğinde olduğu için büyükbabam üzerine ufak bir köprü inşa etmişti, gerçi o da şu sıralar içler acısı durumdaydı.

İyi de burada neden biri vardı ki?

Ne yapacağıma karar vermeye çalışırken bu soru kafamda döndü durdu. Hırsız olabilir miydi? Hayır, hırsız olsa kapıyı çalmazdı. Tıklatma sesi oldukça ölçülü ve neredeyse nazik bir tonda devam ediyordu.

En sonunda cesaretimi toplayıp seslenmeyi başardım: "Kimsiniz acaba?"

"Bu kadar geç saatte rahatsız ettiğim için kusura bakmayın. Ben İnui."

Cam kapıyı açtığımda karşımda Profesör İnui ve ailesini buldum. Anne ve babamın eski bir arkadaşı olan İnui, üniversite hastanesinin dermatoloji bölümünde ders veriyordu.

Görünüşe bakılırsa gerçekten zor durumdaydılar.

"Ne oldu?" diye sordum onları içeri alırken. Yakınlarda akan nehrin suyunun serinliği dahi tüylerimin ürpermesine yetmişti.

"Gerçekten özür dilerim, bu saatte rahatsızlık veriyoruz. Durumun uygunsuzluğunun farkındayım..." Profesör içeri girdikleri sırada özürlerini sıralamaya devam ediyordu. Eşinin yüzünde makyaj yoktu, cildi tertemizdi. Soğuktan mı, ağlamaktan mıdır bilinmez, gözleri nemliydi. On beş yaşlarında olması muhtemel kızları dudaklarını birbirine sıkıca bastırmış hâlde öylece dikilirken sekiz yaşında olduğunu hatırladığım erkek kardeşi merakla odaya bakınıyordu. Dördü de birbirlerine tutunarak ilerliyordu. Bayan İnui, profesörün kızının omzuna doladığı koluna sıkıca asılmıştı ve çocuklar da el ele tutuşmuştu. Bu arada küçük oğlan, çemberi tamamlayacak şekilde diğer eliyle annesinin paltosuna asılıyordu.

"Hiç sorun değil, gerçekten," dedim. "Ama köprüyü geçebilmenize gerçekten şaşırdım. Biraz ürkütücü, değil mi? Sağlam birkaç bacağı kaldı sadece. Ama neden ön kapıyı kullanmadığınızı anlayamadım. Neyse, yine de buradasınız işte. Hadi, birlikte oturma odasına geçelim. Orası daha ferah ve sıcak."

"Çok naziksin ama korkarım zamanımız yok. Ayrıca mümkün olduğunca dikkat çekmememiz gerekiyor. Çok sessiz olmalıyız."

Profesör iç geçirdi ve bu bir işaretmişçesine dörtlü birbirine daha da bir sokuldu.

Üzerlerinde uzun, şık paltolar vardı; boyunlarında, ellerinde ve ayak bileklerinde –yani paltoların kapatamadığı yerlerde– yünden sıcacık aksesuarlar vardı. Her biri, vücut ölçülerine uygun olarak büyük ya da küçük çantalar taşıyordu. Hepsi de ağır görünüyordu.

Annemin masasını hızlıca temizledim ve oturabilmeleri için sandalyeler getirdim. Çantaları masanın altına yerleştirmelerinin ardından hikâyelerini duymak için bekledim.

"Sonunda geldi," dedi profesör, masanın üzerindeki parmaklarını sanki sesini gizleyebilmelerini umuyormuşçasına yarım daire şeklinde birbirine kenetlemişti.

"Ne geldi?" diye sordum, profesör duraklayınca onu teşvik ederek.

"Hafıza Polisi ekibi." Sesi sakindi.

"İyi ama neden?"

"Gen Çözümleme Laboratuvarı'na gitmem isteniyor. Yarın – hayır, artık bugün demeliyim, bana eşlik etmek üzere oraya gelecekler. Üniversitedeki işimden oldum ve fakültenin lojmanından da çıkmamızı istediler. Bütün ailemizi merkeze alacaklar."

"Orası nerede?"

"Bilmiyorum. Yerini ve nasıl bir yer olduğunu bilen yok. Fakat ne yaptıkları hakkında bir fikrim var. Görünüşte tıbbi araştırmaların yapıldığı bir yer ancak sadece Hafıza Polisi'ne hizmet ediyor.

Benim araştırmalarımdan yararlanarak kaybolan şeyleri unutmayan insanları daha kolay tespit etmek istediklerinden şüpheleniyorum."

Yayınevinde R.'den duyduklarımı hatırladım. Bu yalnızca bir dedikodu değildi belli ki.

"Emir üç gün önce geldi. Uzun uzun düşünecek vakit yoktu. Maaşımın üç katını teklif ediyorlar ve görünüşe bakılırsa çocukların okulları da halledilecek. Her açıdan ayrıcalık sağlayacaklar –vergiler, sigorta, araba, ev... O kadar cömertler ki insanı korkutuyor."

"On beş yıl önce annene gelen mektuptaki gibi..."

Eşi ilk kez konuşmuştu. Küçük kız, başını her kim konuşursa ona doğru eğerek dinliyordu. Kardeşiyse eldivenli elleriyle masanın üzerindeki âletlerle oynuyordu.

Annemin benden koparılıp götürüldüğü zamanlar ve o dönemde beni teselli eden İnui ailesi... Ben daha küçücüktüm ve ailenin küçük kızı da annesinin kucağında ufacık bir bebekti o zamanlar.

Emir incecik, solgun bir mor zarfın içinde gelmişti. O zamanlar kimse "Hafıza Polisi"nin ne olduğunu bilmiyordu ve ne ebeveynim ne de İnui ailesi mektupla telaşa kapılmıştı. Yalnızca annemin neden çağrıldığı ve orada ne kadar kalacağı bilinmediği için biraz endişelenmişlerdi.

Fakat ben, içten içe aslında bunun bodrumdaki stüdyoda, dolabın çekmecelerinde duran şeylerle alakalı olduğunu hissediyordum. Yetişkinler zarf hakkında konuşurken ben annemin bana gizli eşyaların hikâyelerini anlatırken takındığı o gizemli hâlini ve herkes bütün bunları unuturken nasıl olup da onun onca şeyi hatırladığını sorduğumdaki rahatsızlığını anımsadım.

Mektup hakkında değerlendirmeler yapılsa da bir sonuç çıkmamıştı. Teklifi reddetmek için somut bir neden yoktu ortada.

"Her şey iyi olacak. Endişelenecek bir şey yok," demişti o zaman annem.

"Biz de evinin ve küçük kızının bakımı konusunda size elimizden geldiğince destek olacağız," demişti Profesör İnui aileme.

Ertesi sabah Hafıza Polisi tarafından eve annemi almak üzere inanılmaz derecede lüks bir araç gönderildi. Neredeyse bir ev kadar genişti, kapkaraydı ve ışıl ışıl parlıyordu. Tekerlekler, kapı kolları ve kaputun üzerine yerleştirilmiş Hafıza Polisi amblemleri sabah güneşiyle parlıyordu. Deri döşemeler o kadar yumuşak görünüyordu ki anında üzerlerine atlama dürtümle güçlükle başa çıkmıştım.

Beyaz eldivenli şoför, annem için kapıyı açtı. Annem, İnui ailesine ve bakıcıma son talimatlarını verip babamı öptü ve yüzümü son kez ellerinin arasına aldı.

Herkes lüks araba ve sürücünün nezaketi karşısında bir nebze rahatlamıştı. Eğer ona bu kadar özenli davranılacaksa, endişelenecek bir şey de yok demekti.

Annem o yumuşacık koltuğa oturdu. Araba hareketlenirken heykel sergisinden alacağı bir ödül için törene uğurluyormuşuz gibi delicesine el salladık arkasından. İşte bu, hepimizin annemi kanlı canlı gördüğü son andı. Bir hafta sonra ölüm raporuyla birlikte cesedini teslim ettiler bize. Ölüm nedeni olarak kalp krizi gösterilmişti. Profesör İnui'nin kliniğinde detaylı bir otopsi yapıldıysa da şüpheli bir şey bulunamadı.

"Yakınınız, gizli bir araştırmada bize yardımcı olurken ani bir rahatsızlık geçirdi... Bu zor zamanlarınızda sizlere en derin başsağlığı dileklerimizi iletiyoruz..."

Babam, Hafıza Polisi ekiplerinin verdiği mektubu yüksek sesle okumuş ancak ben, yabancı bir dilde yazılmış bir büyü tarifi dinliyormuşum gibi tek kelimesini dahi anlamamıştım. Babamın gözyaşları lavanta rengi zarfın üzerinde ufak izler bırakırken transa geçmiş gibi hareketsizce onu izledim.

"Kâğıdın kalitesi, daktilonun yazı tipi, hatta filigranlar bile –hepsi annene gelen mektuptakiyle aynı." Bayan İnui boynuna iki şal bağlamış ve ikisini de ön tarafta sıkıca düğümlemişti. Konuşurken kirpikleri titriyordu.

"Reddedemez misiniz?" diye sordum.

"Reddedersem hepimizi zorla götürürler," dedi profesör tereddüt etmeden. "Eğer işbirliği yapmazsan, kurbanları olursun. Ailemi rahat bırakırlar mı, ondan da emin değilim. Avlandıktan sonra nereye götürülürsün, bilemiyorum. Hapishane mi, zorla çalıştırılacağın bir yer mi, yoksa idam sehpası mı? Gerçi her hâlükârda güzel bir yer olmayacağı kesin."

"O zaman araştırma merkezine gideceksiniz, öyle mi?"

"Hayır." Profesör ve eşi aynı anda başlarını salladı. "Saklanacağız. Sığınak..."

"Sığınak..." Bu kelimeyi ilk kez duymadığımı hatırlayarak sessizce tekrar ettim.

"Sığınakları organize eden örgütle şans eseri iletişim kurabildik, bizi saklamak istiyorlar. Şimdi de oraya gidiyoruz."

"Ama işinizi de hayatınızı da kaybedeceksiniz. İstemeseniz de emre uymak daha iyi olabilir. Çocuklarınız daha çok küçük."

"O araştırma merkezine tıkılınca da güvende olacağımızı sanmıyorum. Sonuçta orası da Hafıza Polisi'nin elinde. Onlara güvenemeyiz. İşlerine yaradığımız müddetçe bizi korurlar ama sonrasında güvenliğimizi sağlamak zorunda olduklarını düşüneceklerini hiç sanmıyorum."

Profesör, çocuklarını endişelendirmemek için kelimelerini özenle seçiyordu. Uslu çocukları vardı. Erkek olan eline düz bir taşı almış, onunla gizli mekanizmaya sahip bir oyuncakmış gibi oynuyordu. Gök mavisi eldiveninin elde örüldüğü anlaşılıyordu. Kaybolmasınlar diye birbirlerine incecik bir iple tutturulmuşlardı.

Uzun zaman önce benim de bunlara benzer eldivenlerim olduğunu anımsadım. Endişeyle dolu bu bodrumda masumiyetin ve huzurun yegâne işareti olarak o eldivenler vardı sadece.

"Ayrıca Hafıza Polisi'nin işine yarayacak bir şeyler yapmaya da niyetimiz yok," dedi Bayan İnui.

"Peki saklanmayı nasıl başaracaksınız? Para, yemek ve çocukların okulları için ne yapacaksınız? Ya biriniz hasta olursanız? O zaman başınıza ne gelecek?"

Anlayamadığım çok şey vardı hâlâ. Genler, çözümleme, örgüt, sığınaklar, destekçiler... Ne doğru dürüst tanımlanan ne de anlaşılabilen bütün bu kelimeler gidecek başka yerleri yokmuşçasına kulaklarımda çınlıyordu.

"Bunu biz de bilmiyoruz..." dedi Bayan İnui, gözleri iyice dolmuştu. Ama nedendir bilmem, kadının ağlamayacağını hissediyordum. Bir şekilde aslında ağlayamayacak kadar üzgün olduğunu biliyordum, ancak bir süre sonra gözlerinden tek damla yaş süzüldü.

"Her şey çok ani gelişti," diye devam etti. "Neyi alıp neyi arkada bırakacağımızı düşünecek zamanımız bile olmadı. Bize ne olacağını bilmemiz mümkün değil. Bu yüzden önümüzdeki en iyi seçeneği değerlendirdik. Çek defteri mi almalıydık? Yoksa nakit mi? Ne kadar kıyafete ihtiyacımız vardı? Yiyecek almalı mıydık yanımıza? Kedimizi, Mizore'yi geride bırakmalı mıydık?"

Gözyaşları artık yanaklarından damla damla akıyordu. Kızı cebinden bir mendil çıkardı.

"Vermemiz gereken son bir karar daha vardı," dedi profesör. "Annenden kalan heykellerle ne yapacağımıza karar vermeliydik. Biz ortadan kaybolunca şüphesiz Hafıza Polisi evimizi arayacak. Geride bıraktıklarımızın çoğunu yok edecekleri kesin. Bu çok tehlikeli olsa da değer verdiğimiz birkaç şeyi korumak istedik. Sırrımız ortaya çıkabilir. Sığınağa gideceğimiz bilgisini çok az insanla paylaşmak zorundayız."

Başımı salladım.

"Belki çok şey istiyorum senden ama annenin bize verdiği çalışmalarını sen saklayabilir misin? Tekrar karşılaşacağımız âna kadar."

Profesör lafını bitirdiğinde kızı, sanki daha kapıma gelmeden evvel çokça provasını yapmış gibi çantasına uzandı ve içinden beş küçük heykelcik çıkarıp masaya dizdi.

"Annen bize düğün hediyesi olarak bir tapir yapmıştı. Bunu kızımız doğduğunda verdi. Diğer üçüyse annen polisler tarafından götürülmeden üç gün önce verildi."

Annem, hayatında bir kez bile görmediği bir hayvan olsa da tapir heykeli yapmayı çok severdi. Kızlarının doğum günü hediyesi meşe ağacından oyulmuş, kocaman gözleri olan bir bebekti. Bende de buna benzer bir heykel vardı. Fakat diğer üçü farklı görünüyordu. Yapboz gibi birkaç farklı parçanın bir araya getirilmesiyle oluşuyorlardı. Hepsi avucuma sığacak büyüklükteydi. Ne boyanmış ne de zımparalanmışlardı. Üçü bir araya getirildiğinde tek bir heykel oluşacak gibi görünse de aslında birbiriyle hiçbir alakası olmayan, bağımsız parçalardı.

"Annemin götürülmeden önce size bunları bıraktığını bilmiyordum."

"Bunların annenden bize yadigâr kalacağını düşünmemiştik. Belki de annen başından beri böyle olacağını biliyordu. İşe ne zaman döneceğinden emin değildi, bu yüzden kendini bodrumdaki stüdyosuna kapatıp bunların üzerinde çalıştı. Atölyesinde bırakmanın bir anlamı olmayacağını söyleyerek vermişti bize bunları."

"Biz de artık onları ait oldukları yere bırakmak istiyoruz," dedi Bayan İnui küçük mendilini katlayarak.

"Evet, tabii ki. Annemin heykellerine baktığınız için teşekkür ederim. Ben de onlara sizin için bakmaktan memnuniyet duyacağım."

Profesör, "Teşekkürler," dedi rahatlayarak. Gülümsedi. "Nihayetinde artık yanlış ellere geçmeyeceklerinden eminim."

Acele edip gün doğmadan önce gitmeleri gerektiğini biliyordum ama onlar için bir şeyler yapmak istiyordum.

Yukarı çıkıp süt ısıttım, bardaklara koydum ve ardından onları bodruma taşıdım. Beşimiz birlikte bardak sesi bile çıkarmamaya özen göstererek kadeh tokuşturur gibi yaptık. Bazen aramızdan biri bir şey söyleyecek gibi oluyor ancak kelimeler boğazında düğümlenince sessizlik içinde sütlerimizi yudumlamaya devam ediyorduk.

Odadaki tek lambanın ampulü toz içinde olduğundan ortam bir suluboya tablosuymuşçasına bulanık görünüyordu. Tamamlanmamış heykeller, kapakları solan kitaplar, kurumuş bileme taşları, kırık kameralar ve yirmi dört farklı renkte boya odanın bir köşesine toplanmıştı. Hareket etmeye çalıştığımda sandalyem gıcırdadı. Pencerenin ardındaki gökyüzü artık zifiri karanlıktı, ay bile görünmüyordu.

Kimsenin konuşmamasından rahatsız olan küçük oğlan herkesin yüzüne birer birer baktı. Dudağının üzerine beyaz bir iz oluşmuştu. "Bu çok lezzetli," dedi en sonunda.

"Öyle," diye onayladı biri ve herkes birbirine bakıp başını salladı. Onları gelecekte nelerinin beklediğini bilmiyordum ancak sütü beğenmelerine sevinmiştim.

"Bu arada, sığınak nerede? Belki size yardımcı olabilirim. Bir ihtiyacınız olduğunda size ulaştırır, herhangi bir haber olduğunda size iletirim," diyerek en çok merak ettiğim şeyi sordum. İnui'ler gözlerini bardaklarına sabitledi. Bir süre sonra profesör konuşmaya başladı:

"Endişeni anlıyorum fakat sana sığınak hakkında bilgi veremem. Elbette beni ele vermeyeceğinden eminim, aksi takdirde heykelleri buraya getirmezdim. Sadece, sana daha fazla sorun çıkarmak istemiyorum. Bizimle ilgili ne kadar çok şey bilirsen, o

kadar tehlikede olursun. Ama bilmezsen, Hafıza Polisi seni sorgulasa dahi bilmediğin bir şeyi söyleyemezsin. Fakat bir şey bildiğini anlarlarsa, seni konuşturmak için korkunç şeyler yaparlar. Lütfen bana sığınak hakkında bir şey sorma."

"Anladım, hiçbir şey öğrenmeye çalışmayacağım. Hiçbir şey bilmeden burada sizin için dua edeceğim. Son olarak yapabileceğim bir şey var mı peki?" diye sordum boş bardağı tutarken.

"Bir tırnak makası ödünç alabilir miyim? Çocuğumun tırnakları uzadı da," dedi Bayan İnui mahcup bir ifadeyle küçük çocuğun elini göstererek.

"Elbette," dedim. Çekmecede tırnak makasını aradım ve bulduğumda çocuğun eldivenlerini çıkarmasına yardım ettim. "Şimdi hiç kıpırdama. Çabucak bitecek."

Parmakları ince ve pürüzsüzdü, üzerlerinde ne bir iz ne bir leke vardı. Önünde dizlerimin üzerine çöktüm, incitmemek için parmaklarını nazikçe tuttum. Göz göze geldiğimizde utanarak bacaklarını sallamaya başladı.

Sol elinin serçe parmağından başlayarak makası yavaşça oynattım. Tırnaklar neredeyse şeffaf ve yumuşacıktı, makas değer değmez yaprak gibi dökülüyorlardı. Hepimiz sessizce tırnak makasının, içinde bulunduğumuz anı gecenin derinliklerine mühürleyen sesini dinledik.

İşim bittiğinde gök mavisi eldivenler giyilmek üzere masanın üzerinde bekliyordu.

Ve böylece İnui ailesi bir anda ortadan kayboldu.

Merdivenlerden çıkarken, bu kadar dar bir alanda yukarıdan başkası gelse ikimiz birden nasıl geçeriz diye düşünmeden edemedim. Ham tahta parçaları birleştirilerek yapılmış dümdüz bir merdivendi ve korkulukları yoktu. Bu basamakları her tırmandığımda bir deniz fenerinin içinde olduğum hissine kapılırdım. Daha önce sadece iki kez deniz fenerine gitmiştim, oranın merdivenlerinden çıkarken duyduğum sesler ve aldığım koku buradakine tıpatıp benziyordu. Boğuk ayak sesleri ve makine yağı kokusu... Deniz feneri artık ışık saçmıyor ve hiçbir yetişkin buraya uğramıyordu. Kurumuş çim kalıntılarıyla kaplı fener yoluna girildiğinde yara almadan çıkmak artık mümkün değildi.

Çocukken oraya, kesilen parmaklarımı bıkmadan yalayarak kanamayı durduran büyük kuzenimle gitmiştim.

Merdivenlerin hemen bitiminde, eskiden fener bekçisinin kullandığı küçük bir oda vardı. İçinde katlanabilir bir sehpa ve iki sandalyeden başka bir şey yoktu. Sehpanın üzerinde de çaydanlık, şekerlik, iki bardak, bir tabak kek...

Tabaklar arasındaki mesafe, bardakların tutma yerlerinin yönü, çatalların ışıltısı ve diğer her şey tam olması gerektiği gibiydi ki bu da beni korkutmuştu. Yine de kendimi öylesine güzel bir tabakta ancak çok lezzetli bir kekin servis edilebileceğini düşünürken bulmuştum.

Deniz fenerinin bekçisi yıllar önce oradan ayrılmıştı, bu yüzden içerisi soğuk ve tozla kaplıydı ama yine de insanda, sanki daha on

dakika önce biri burada çayını yudumlamış gibi bir his uyandırıyordu. Hatta yeterince uzun süre bakarsam bardakların dumanının tüttüğünü bile görebileceğimi hissediyordum.

Küçük odayı inceledikten sonra heyecan içinde merdivenlerden çıkmaya devam ettik. Kuzenim de arkamdan geliyordu.

Hem merdivenler çok dik hem de ortalık loş olduğu için daha ne kadar çıkabileceğimizi kestiremiyordum. O zamanlar yedi-sekiz yaşlarındaydım. Üzerimde annemin diktiği askılı elbisem vardı. Askılarımı uzattığımda bile elbisenin bana ne kadar kısa geldiğini hatırlıyorum, merdivenlerden çıkarken kuzenimin iç çamaşırımı görmesinden endişeleniyordum.

Ama oraya neden gitmiştik? Kendimi ne kadar zorlasam da bunu hatırlayamıyordum.

Artık nefesim kesilmeye başladığında dalgaların sesi iyice yükselmiş ve makine yağı kokusu da epey yoğunlaşmıştı. Vücudumda zararlı bir ilaç dolaşıyormuş gibiydi. Kokudan kurtulmak için elimle ağzımı kapattım ve nefesimi tuttum ama bu durumu daha da kötüleştirmekten başka bir işe yaramadı. Çok geçmeden başım da dönmeye başlamıştı.

Aşağıdan bir ses gelince küçük odada kek yiyen adamların peşimizde olabilecekleri gelmişti aklıma. Bekçi, son lokmasını ışıltılı çatalın ucundan yiyerek dilinin üzerinde çözünmesine izin vermiş ve dudaklarında kalan kek kırıntılarıyla kulenin tepesine doğru peşimize düşmüştü.

Kuzenimden yardım istemeyi düşündüm ancak arkamızda gerçekten bir bekçi varsa yapabileceğimiz hiçbir şey yoktu. Sonunda, tepede göreceğim şeye ulaşamadan bir köşede yere çökmek zorunda kaldım. Orada ne kadar kaldığımı bilmiyordum. Bir süre sonra deniz feneri bütünüyle sessizleşmişti. Dalgaların sesini dahi duyamıyordum. Kulak kesildim ama ses yoktu. Ezici bir sessizlik... Cesaretimi toplayıp arkama baktım. Bekçi de kuzenim de ortalarda görünmüyordu.

Bu merdivenlerin aklıma yine o deniz fenerini ve bekçiyi getirmesi çok tuhaftı. Zira oraya hep sevgilimle buluşmak için giderdim ve tahmin edeceğiniz üzere merdivenleri heyecanla, uçarak çıkmam ve tökezlemeyi umursamamam gerekirdi. Ancak nedendir bilinmez, bu kez ağır adımlarla, her bir ayak sesini dinleyerek tırmanıyordum merdivenleri.

Bir kilisenin saat kulesindeydim. Çan günde iki kez; sabah on birde ve öğleden sonra beşte çalıyordu.

İlk katta, küçük bir deniz feneri büyüklüğünde olan saati ayarlamak için gerekli âletlerin tutulduğu bir oda vardı. Saat çan kulesinin en tepesindeydi ancak ben en yukarıya çıkmayı hiç denememiştim. Sevgilim beni, kulenin orta kısımlarında, daktilo öğrendikleri bir yazıhanede bekliyordu.

Biraz ilerledikten sonra daktilo sesleri duymaya başladım. Titrek sesler ve pürüzsüz olanlar birbirine karışıyordu. İşe yeni başlayan bir öğrenciyle mezun olmak üzere olan biri aynı anda alıştırma yapıyor olabilirdi.

Acaba acemi bir öğrencinin yanında durmuş, parmağıyla işaret ettiği tuşa mı bakıyordu? Her hatasında parmağını doğru tuşun üzerine mi götürüyordu? Bir zamanlar bana yaptığı gibi...

Bu noktada kalemi bıraktım çünkü yeni hikâyem pek iyi gitmiyordu. Aynı yerde dönüp duruyordum, tıkanmıştım. Bu tür tıkanmaları sık yaşadığım için sorun olmuyordu.

"Nasılsın?" diye sordu R. yüzüme bakarak.

Romanı mı yoksa beni mi sorduğundan emin olamayarak, "Eh, fena değil," dedim. Gerçi hep romanları sorardı.

"Kafanla yazamazsın. Elinle yazmanı istiyorum," dedi. Genelde böyle yorumları nadiren yapardı, o yüzden bir şey söylemeden yalnızca başımı salladım. Ardından parmaklarımı açarak elimi ona uzattım.

"Hikâyeler buradan gelir," dedi ve gözlerini, vücudumun en mahrem yerlerini görebiliyormuş gibi dikti bana.

Bir noktada pes edip yatağa gitmeye karar vermiştim. Parmaklarım yorulmuş ve kaskatı kesilmişti. Kurşunkalemim ve silgimi kalem kutuma yerleştirip taslak sayfalarımı toparlayarak bir kâğıt ağırlığıyla sabitledim.

Yatağımda kendimi İnui ailesini düşünürken buldum. O akşamdan beri birkaç kez üniversite lojmanlarının önünden geçmiştim fakat bir değişiklik sezememiştim. Öğrenciler çimlere uzanmıştı, ana kapıdaki orta yaşlarını biraz geçmiş bekçi ise bonsailer hakkında bir kitap okuyordu.

Kampüsün arkasındaki lojmanların balkonlarına kurumaları için çarşaflar asılmıştı. E bloğu bir uçtan diğerine gözden geçirdim ve bir zamanlar İnuilerin yaşadığı 619 numaralı daireyi bulmaya çalıştım. Dairelerinin balkonu temiz ve tamamen bomboştu.

Sonra üniversite hastanesinin dermatoloji bölümünün bekleme odasına uğradım ancak profesörün konsültasyon yaptığı çarşamba günü, görevli doktor panosunda şimdi başka bir asistanın adının olduğunu gördüm. Hemşireler ellerinde ilaç, gazlı bez ve çizelgelerle odadan odaya geçiyordu. Hastalar yaralı ciltlerini göstermek için kollarını sıvıyor ya da gömleklerinin önlerini açıyordu. Kimse ne profesörün ortadan kaybolmasını endişeyle karşılamış ne de yokluğunu fark etmiş gibiydi.

Bütün İnui ailesi sanki havaya karışmışçasına öylece ortadan kaybolmuştu.

Ancak ben onları düşünüyordum; acaba düzgün bir masada akşam yemeklerini yiyip, rahat yataklarda yatabiliyorlar mıydı? Geldikleri gece kedilerine ne yaptıklarını sormayı unutmuştum. Heykellerle birlikte onu da almayı önermeliydim aslında. Ama yine de Mizore'nin benim evimde takılıyor olması muhtemelen fazla şüphe uyandırırdı. Hafıza Polisi'nin kediyi de kayıt altına aldığına şüphe yoktu.

Uyumaya çalıştım ancak endişelerim içimde giderek yükseliyordu. Sonsuza dek orada kalacaklarmış gibi dolduruyorlardı içimi. Sığınakları organize eden örgüt acaba gerçek anlamda güvenilir miydi? Profesör bana pek de detaylı bilgi vermemişti. Ayrıca bu noktada en önemli şey çocukların sağlıklarıydı. Küçük oğlanın tırnakları, gök mavisi eldivenlerinin içinde mi uzayacaktı öyle?

Ertesi gün uyandığımda bir şey daha yok olmuştu.

Hava biraz daha soğumuş ve çiy düşmüştü. Evdeki her şey – terliklerim, lavabo, ısıtıcı, ekmek sepetindeki somunlar– buz kesmişti. Ancak gece esen rüzgârlar dinmişti.

Akşamdan kalan güveci ocağa koydum ve alüminyum folyoya sarılı somunları da etrafına yerleştirdim. Su kaynadığında çay demledim ve balla tatlandırarak içtim. Bu sabah sadece ılık şeyler çekiyordu canım.

Bulaşık çıkarmamak için güveci doğrudan tavadan yedim. Kızaran ekmeklerin kokusunu alınca folyoları çıkarıp somunlara bir güzel bal sürdüm.

Lokmamı çiğnerken bu kez neyin yok olduğunu anlamaya çalıştım. En azından güveç ya da ekmek, çay ya da bal olmadığından emindim. Hepsinin tadı dünle aynıydı.

Yiyeceklerin kaybolması gerçekten üzücü oluyordu. Eskiden marketlerde arabalar yüzlerce farklı çeşit yiyecekle dolu olurdu, artık tek tük şey kaldı. Çocukken bol yeşil fasulyeli salataları severdim mesela. İçinde patates, haşlanmış yumurta ve domates olurdu, mayonez ve kıyılmış maydanozla soslandırılırdı. Annem marketteki görevlilere sık sık taze fasülye olup olmadığını sorardı. "Tazesinden var mı? Kırdığında çıtırdayacak kadar taze olanlardan!" derdi.

Öyle salatalar yemeyeli uzun zaman olmuştu. Hatta yeşil fasulyenin şeklini ve tadını bile hatırlayamıyordum artık.

Yahni bitince boş tavayı alıp lavaboya koydum ve ocağı kapattım. Bu kez tatlandırmakla uğraşmadan iki fincan daha çay içtim. Parmağım bal yüzünden yapış yapış olmuştu bile.

Soğuk havaya rağmen nehir bu sabah donmuş görünmüyordu. En azından akan suyun incecik sesini ve arka taraftaki arazide koşan yetişkinlerle çocukların ayak seslerini, yan komşunun köpeğinin havlamasını duyabiliyordum. Bir şeylerin yok olduğu sabahlarda duyduğum bu gürültüleri deneyimlerimden biliyordum.

Isıttığım ekmekleri de bitirdikten sonra ayak seslerini takip edip kuzey cephesindeki pencereyi açtım. Hepsi grup hâlinde bir araya toplanmıştı: eski şapkacı, pek dost canlısı olmayan yan komşularım, kahverengi benekli köpek ve sırtlarında çantalarıyla birkaç öğrenci. Hepsi sessizce nehre bakıyordu.

Düne kadar yalnızca ara sıra bir sazanın sırtını görebildiğimiz, dikkat çekmeyen bir akıntıydı ancak şimdi, ona basitçe nehir diyemeyeceğimiz kadar tuhaflaşmış ve bir o kadar da güzelleşmişti.

Gözlerimi kırpıştırarak pencereden iyice sarktım. Suyun yüzeyinde bir şeyler... parçacıklar yüzüyordu... Tarifsiz renk tonlarındaydı hepsi –kırmızılar, pembeler, beyazlar... O kadar yoğunlardı ki aralarında gözle görülür bir boşluk dahi yoktu sanki. Yukarıdan bakılınca yumuşakmış gibi görünüyorlardı; sanki birbirlerine karışıp iç içe geçerek, nehrin önceki akıntısından çok daha aheste aheste süzülüyorlardı suyun içinde.

Koştur koştur bodruma indim ve İnui ailesini karşıladığım çamaşır yıkama alanına çıktım. Buradan suyun yüzeyini net bir şekilde görebilirdim.

Alanın zeminini kaplayan tuğlalar soğuk ve sertti, aralarındaki çatlaklardan yoncalar bitmişti ve hemen altındaysa nehir mucizevi bir biçimde akıyordu. Dizlerimin üzerine çöktüm ve biraz su almak için elimi nehre daldırdım. Çıkardığımda avucum gül yapraklarıyla doluydu.

"Tuhaf, değil mi?" dedi karşı kıyıdaki eski şapkacı.

"Sahiden de öyle," diye yanıtladım, etraftakiler de başlarını sallayarak onayladı. Çocuklar nehir boyunca koştururken sırtlarındaki çantalar sallanıyordu.

"Hemen okula gidin!" diye arkalarından seslendi eski şapkacı.

Yapraklar ne bozulmuş ne de renkleri solmuştu. Aksine, belki de soğuk su sayesinde çok daha canlı ve daha dolgun görünüyorlardı. Kokuları, nehirden yükselen sabah sisine karışmıştı ve inanılmaz baskındı.

Göz alabildiğine taç yapraklarıyla doluydu bütün yüzey. Ellerimin değmesiyle bir an için ufak bir açıklık oluştuysa da yapraklar yeniden o noktayı hızla doldurup kapattı ve ardından, hepsi birbirine bağlıymış gibi, akıp gitmeye devam ettiler.

Ellerimi, üzerlerine yapışan yaprakları yeniden suya bırakacak şekilde birbirine sürterek silip temizledim. Köşeleri kıvrımlı olanlar, soluk renkliler, canlı renkliler, çanak şeklinde olanlar vardı. Bir an için çamaşır yıkama alanının tuğlalarına takılı kaldılar ancak bir an sonra hepsi birden yine akıntıya kapılarak diğer yapraklardan ayırt edilemez hâle geldiler.

Yüzümü yıkadım ve biraz krem sürdüm. Makyaj yaparak zaman kaybetmek yerine paltomu giyip hemen dışarı çıktım. Nehir boyunca yukarı istikamette ilerleyip tepenin yamacındaki gül bahçesine gitmeye karar verdim.

Bu güzel manzarayı izlemek üzere bir kalabalık toplanmıştı ve Hafıza Polisleri de alışılmışın dışında, sayıca oldukça yoğun bir grup hâlinde bekliyorlardı. Her zamanki hâlleriyle, bellerinde silahları ve ifadesiz yüzleriyle öylece duruyorlardı.

Görünüşe bakılırsa daha şimdiden canı sıkılan çocuklar nehre taş atmaya ve bir yerlerden buldukları çalı çırpıyla suyu karıştırmaya başlamıştı. Fakat nehir, bu yaramazlıklardan pek

etkilenmiyordu. Bazı yerlerde ufak tefek gedikler açılsa da güçlü yaprak akıntısına engel olan bir şey yoktu. Suya girip sırtüstü kendinizi bıraksanız, yapraklar üzerinizi yumuşak, rahat bir battaniye misali sarardı.

"Böylesi kimin aklına gelirdi ki?" diye mırıldandı biri.

"Bu kadar güzel bir yok oluş ilk defa gerçekleşiyor."

"Fotoğrafını mı çeksek?"

"Çekmeyelim. Yok olan bir şeyin fotoğrafı ne işe yarar ki?"

"Sanırım haklısın."

Manzarayı seyredenler, Hafıza Polisi'nin dikkatini çekmemeye özen göstererek meseleyi fısıltıyla tartışıyordu.

Pastane dışında hiçbir dükkân açılmamıştı henüz. Çiçekçideki güllere ne olduğunu görmek istedim fakat kepenkleri kapalıydı. Otobüsler ve tramvaylar da neredeyse boştu.

Güneş, bulutların arasından kendine yol açmaya çalışırken sisler yavaş yavaş dağılıyordu ancak ortama hâkim olan çiçek kokusu hâlâ çok yoğundu.

Söylemeye gerek yoktur sanırım, gül bahçesinde de tek bir çiçek dahi kalmamıştı. Yalnızca dikenleri ve tek tük yapraklarıyla kalakalan çıplak sürgünler, kırılgan kemikler misali araziye saplanmış hâlde duruyordu. Tepenin, gözlemevinin de bulunduğu zirvesinden zaman zaman bir rüzgâr esiyor ve artakalan birkaç yaprağı da savurarak nehre doğru taşıyordu.

Gül bahçesi terk edilmiş durumdaydı. Genellikle bahçenin girişinde bekleyen ağır makyajlı kadın, bitkilerden sorumlu görevliler, müşteriler –tek bir insan dahi yoktu ortalıkta. Bir an için hâlâ giriş ücreti ödemek gerekip gerekmediğini merak ettim ancak en sonunda kapıları iterek açtım ve yol işaretleriyle belirlenmiş güzergâhı izleyerek yürümeye başladım.

Güller dışında sadece birkaç çiçek hayatta kalabilmişti bahçede –çançiçekleri, birkaç ufak kaktüs türü ve yılan otları. Sanki hayatta kalmalarından utanıyormuş gibi sessizce açmışlardı. Rüzgâr yalnızca gül yaprakları için eserek bir tek onları alıp götürmüş gibiydi.

Güllerin olmadığı bir gül bahçesi anlamsız ve terk edilmiş gibiydi; bir tek onlar için hazırlanan onca destek malzemesinin, sarılmaları için kurulmuş kafeslerin bu hâlini görmek üzücüydü. Nehrin gürültüsü, bulunduğum yere ulaşmıyordu ve ayaklarımın altındaki gevrek, yumuşak toprak hoş bir his yaratıyordu. Ellerimi cebime sokup bahçenin içini, sanki bir kimsesizler mezarlığındaymışım gibi dolanmaya koyuldum.

Geçmiş yıllarda hücreleri, yaprakları ve dallarını büyük dikkatle incelemiş ve farklı türlerin tanımlarını dikkatle okumuştum ancak o anda fark ettim ki gül denen o şeyin neye benzediğini çoktan unutmaya başlamıştım.

Daha ikinci gün, bahçelerinde gül yetiştiren insanlar, huzur içinde uyumaları için gül yapraklarını nehre bırakmak üzere gelmeye başladı. Yaprakları teker teker, büyük dikkatle koparıyor ve sessizce akıntıya bırakıyorlardı.

Şık giyimli bir kadın, çamaşır yıkama alanımın hemen bitişiğindeki köprünün ayağında bekliyordu.

"Ne güzel güller," dedim. O çiçeklere dair yüreğimde her ne varsa çoktan silinip gitmişti ancak kadın çiçeklere öyle şefkatle dokunuyordu ki içimden bir şey söylemek geldi. Aklıma gelen ilk şey de bu olmuştu.

"Teşekkür ederim. Geçen yılki çiçek fuarında altın madalya kazandılar, biliyor musunuz?" Anlaşılan yorumum onu memnun etmişti. "Babamdan bana kalan son ve en güzel hatıraydı bunlar." Böyle konuşsa da sesinden herhangi bir pişmanlık sezilmiyordu. Yaprakları teker teker koparıp suya bırakırken sakindi. Tırnaklarındaki oje neredeyse güllerin yapraklarıyla aynı tondaydı. İşi bittiğinde arkasına döndü ve kendi sınıfından insanlara özgü bir tavırla, zarafetle reverans yaparak, bir daha hiç arkasına bakmadan oradan ayrıldı.

Üç gün sonra nehir normale döndü, ne su seviyesinde ne de rengin de herhangi bir değişiklik kalmadı. İçinde yeniden sazanlar yüzmeye başlamıştı.

Her bir gül yaprağı akıntıyla birlikte uzaklaşmış ve denize doğru süzülmüştü. İncecik nehri gözalıcı bir biçimde dolduran yapraklar,

okyanusun enginliğinde neredeyse hiç dikkat çekmemiş ve su tarafından çabucak yutulmuşlardı. İhtiyar'la feribotun güvertesinden dalgaların arasında kayboluşlarını izledik.

"Acaba rüzgâr nasıl olup da sadece güllerin yapraklarını alıp götürdü, merak ediyorum," dedim parmağımla korkuluktaki pasları kazırken.

"Bunu bilmenin mümkünü yok," dedi İhtiyar. "Emin olduğumuz tek şey, güllerin artık gittiği." Üzerinde benim ördüğüm kazak ve altında da tamirciyken her gün üzerinde olan iş pantolonu vardı.

"Peki ya gül bahçesine ne olacak?" diye sordum yüksek sesle.

"Bu konuda endişelenmene gerek yok. Belki başka çiçekler yetişir ya da belki meyve ağacı dikerler. Belki de mezarlığa dönüşür. Kimse bunu bilemez, bilmesine de gerek yok zaten. Zaman en iyi şifacıdır. Kendi yolunda akar ve her şeyi yoluna koyar."

"Tepe, gözlemevi ve gül bahçesi de gidince bomboş kaldı. Yalnızca terk edilmiş kütüphane duruyor."

"Öyle. Baban hayattayken beni sık sık gözlemevine davet ederdi. Nadir kuşlardan biri geçerse hemen dürbünü bana verirdi. Ben de ona teşekkür etmek için su borularını ve kabloları tamir ederdim. Güllerle ilgilenen bahçıvanla da arkadaştım, ne zaman yeni bir çiçek açsa, ilk bana gösterirdi. Neden sık sık tepeye çıktığımı anlayabilirsin sanırım şimdi. Gelgelelim benim gibiler genelde kütüphaneyi pek kullanmaz. Sadece senin kitaplarından biri çıktığında kütüphanede de bir kopyasının bulunduğundan emin olmak için gitmiştim sadece."

"Oraya kadar sırf kitaplarıma bakmak için mi giderdin?"

"Ve bir kopyası olmasaydı şikâyet bile ederdim. Neyse ki hepsinden vardı."

"Buna memnun oldum. Gerçi insanların kütüphaneden benim kitaplarımdan birini ödünç alabileceğini hayal edemiyorum ama."

"Yanlışın var. İki kişi ödünç almıştı; ortaokul çağında bir kız ve şirkette çalışan bir adam. Kütüphane kartından bakmıştım." Serin sabah rüzgârının etkisiyle burnunun ucu kızarmıştı.

Feribotun durağan pervanesinin etrafında gül yapraklarından ufak bir anafor oluşmuştu. Akıntıyla birlikte yaptıkları yolculuktan sonra tuzlu suyla buluştukları için kırışık buruşuk hâldeydi hepsi. Renkleri solmuştu ve bu yüzden artık kıyıyı dolduran yosunlar, ölü balık kemikleri ve çöplerden pek de ayırt edilemiyorlardı. Kokuları da kaybolmuştu.

Hatırı sayılır büyüklükte bir dalga feribota yandan vurduğunda, feribot hafifçe sallanıyordu ve böyle anlarda güvertenin bir yerlerinden gıcırtılar duyuluyordu. Bu arada batan güneşin ışıkları, burnun tam ucundaki deniz fenerine vurmaktaydı.

"Bahçıvan arkadaşın neler yapıyor şimdilerde?" diye sordum.

"Çoktan emekli oldu. Bizim yaşlarımızda iş aramanın anlamı kalmıyor, bu yüzden Hafıza Polisi konusunda endişelenmeye gerek yok. Güllerle ilgilenmeyi unutsa da meşgul olabileceği tonla meşgalesi var hâlâ. Torunlarının kulaklarını ya da kedilerin pirelerini temizlemek gibi mesela." İhtiyar ayakkabısının burnuyla hafifçe güverteye vurdu; ayakkabıları eski ancak son derece sağlamdı, o kadar uzun süredir kullanılıyorlardı ki artık neredeyse İhtiyar'ın vücudunun bir parçası hâline gelmişlerdi.

"Yine de bazen endişeleniyorum," dedim ona bakmadan. "Bir şeyler yok olmaya devam ederse en sonunda adaya ne olacağını bilemiyorum."

İhtiyar, sorumun tam olarak ne anlama geldiğinden emin değilmişçesine elini sakalına götürdü. "Ne olacak acaba?" diye mırıldandı.

"Yani, demek istediğim oluşmaları için gereken zamandan çok daha hızlı bir biçimde kayboluyorlar, değil mi?"

İhtiyar başını salladı ve sanki bir ağrı çekiyormuşçasına kaşlarını çattı.

"Bu adada insanlar ne yaratabilir ki?" diye devam ettim. "Birkaç çeşit sebzenin yetiştiği, arabaların sürekli bozulduğu, ağır ve hantal ocakların olduğu, pek de iyi beslenmeyen hayvanların, yağlı kozmetiklerin, mütemadiyen doğan bebeklerin bulunduğu ve ara sıra sergilenen basit oyunlarla kimsenin okumadığı kitapların basıldığı bu adada... Kaybolanları –ve onlarla birlikte yitip giden enerjiyi– yerine koyamayacak, basit, elle tutulur yanı olmayan şeyler. Belki hemen göze çarpmıyorlar ama kaybolmaların sıklığı artıyor gibi. Bu yüzden dikkatli olmalıyız. Böyle giderse ve bizler de kaybolan şeylerin yerini doldurmayı başaramazsak sanki ada, yokluklardan ve boşluklardan ibaret bir yer olacak. En sonunda her şey ortadan kaybolduğunda da hepimiz, hiç iz bırakmaksızın yok olacağız. Sen hiç böyle bir hisse kapıldın mı?"

"Sanırım," diye mırıldandı, kazağının kollarını giderek daha da kaygılı bir tavırla bir yukarı kıvırıp bir aşağıya indirdi tekrar tekrar. "Belki de roman yazdığın için böyle abartılı fikirlere kapılıyorsundur... Hayır, özür dilerim, bu biraz kaba oldu –belki de büyük fikirler demeliyim. Roman yazarı olmak böyle bir şey değil mi? Büyük hikâyeler bulmak?"

"Eh, sanırım öyle," diye karşılık verdim yine mırıldanarak. "Ama ben hikâyelerden bahsetmiyorum. Bu şey gerçek–"

"Endişelenme," dedi İhtiyar sözümü keserek. "Senden üç kat daha uzun süredir yaşıyorum, yani bu da üç kat daha fazla şey kaybettiğim anlamına gelir. Fakat bir kere bile böyle endişelendiğim ya da özellikle kaybolduğunda çok çok özlediğim herhangi bir şey olmadı. Feribot yok olduğunda bile... İnsanlar artık feribota binip diğer yakaya alışverişe veya sinemaya gidemeyecekti. Ellerimi motorla ilgilenirken makine yağına bulama zevkini bir daha yaşayamayacağım anlamına geliyordu bu. Ayrıca maaşımı da kaybetmiştim. Yine de o kadar da önemli değildi. Feribot olmadan da bu kadar zaman rahatça yaşamayı başardım. Depoda gece bekçisi olmaya alışınca bu iş de gerçekten ilginç gelmeye başlıyor

üstelik. Ayrıca burada, feribotta yaşamayı da başardım ki hayatta en rahat ettiğim yer burası. Şikâyet edeceğim hiçbir şey yok."

"Ama burada feribotla alakalı tek bir anın bile kalmadı," dedim yüzüne bakarak. "Burası artık yüzen bir demir parçasından ibaret. Bu durum seni üzmüyor mu hiç?"

İhtiyar bir yanıt bulmaya çalışırken dudakları belli belirsiz hareket ediyordu.

"Evet, adada artık eskisinden daha fazla boşluk olduğu kesin, bunun farkındayım. Ben bir çocukken burası... nasıl desem... daha dolu dolu, daha gerçekti... Ama nesneler ortadan kaybolup her yerde daha fazla boşluk oluşmaya başladıkça, kalplerimizdeki boşluk da bir şekilde büyüdü, hislerimiz zayıfladı. Sanırım bu da bir şekilde dengeyi sağladı. Denge de çökmeye başlarsa, geriye yine de bir şeyler kalır şüphesiz. Bu yüzden endişelenmene gerek yok."

Konuşurken tekrar tekrar başını sallayıp durdu. Çocukken ona –mandalina yediğimizde parmaklarımızın neden turuncuya boyandığı veya kadınların karnında bebek olduğunda bağırsakları ve midelerinin nereye gittiği gibi– saçma sorular sorduğumda yaptığı gibi, yüzündeki bütün kırışıklıkları hareketlendirecek şekilde mimiklerle yanıt verdiği zamanları hatırladım.

"Haklı olduğuna şüphem yok," dedim. "Her şeyin yoluna gireceğinden eminim."

"Öyle olacak. Seni temin ederim. Bir şeylerin yok olması – ya da onlarla ilgili her şeyi unutmak o kadar da ürkütücü değil. Zaten Hafıza Polisi de sadece unutmayı başaramayanların peşine düşüyor."

Denizin üstüne karanlık çökmeye başlamıştı ve ne kadar uzağa bakarsam bakayım, artık gül yapraklarını seçmeyi başaramıyordum.

Sesimi kaybetmemin üzerinden neredeyse üç ay geçmişti. Artık aramızda yalnızca daktiloda yazdıklarımdan ibaret bir iletişim vardı. Seviştiğimizde bile daktilom yatağın yakınında, bir köşede bekliyordu. Ona bir şey söylemek istediğimde hemen tuşlara uzanıyordum. Daktiloyla yazmak, el yazısına göre biraz daha hızlı oluyordu.

Sessizliğimin ilk günlerinde konuşabilmek için amansız bir mücadele veriyordum tekrar tekrar. Dilimi boğazımda olabildiğince geriye itmeye çalışıyor ya da ciğerlerimi patlama noktasına gelinceye kadar havayla dolduruyor yahut dudaklarımı şekilden şekle sokuyordum. Ancak bir noktada tüm bu çabaların aslında işe yaramayacağını anladığımda daktiloyu kullanmaya başladım.

"Doğum gününde hediye olarak ne istersin?" dedi bir gün. Gözlerimi, daktilomun daima hazır bulunduğu dizlerime doğru çevirdim.

Tıkır, tıkır, tıkır. Daktilo şeridi isteyebilirim.

Başını eğip sol elini omzuma koydu ve yazdıklarımı okudu.

"Daktilo şeridi mi? Pek de romantik bir hediye sayılmaz," dedi bana gülümseyerek. "Başka hayal kurmuyorsun bile..." Tebessüm etti.

Tıkır, tıkır, tıkır. Ama onların da kaybolmasından ve seninle bir daha konuşamamaktan endişeleniyorum.

Birlikteyken onun omzunun sıcaklığını hissetmeyi seviyordum. Neredeyse sesimi kaybetmenin üzüntüsünü bile unutuyordum.

"Anlıyorum. O zaman kırtasiyeye gideyim de depolarındaki tüm daktilo şeritlerini alayım."

Tıkır, tıkır, tıkır.

Teşekkür ederim.

Harfleri düzenlemek, konuşarak söylemekten farklı bir his verirdi.

Bana, kurstayken şeridi nasıl değiştireceğimi öğrettiği ilk zamanı çok iyi hatırlıyordum. Çalışmalarımda yolun daha başındaydım ve kâğıda tekrar tekrar, "o, o, o, o," ya da "bu, bu, bu, bu..." yazarak pratik yapıyordum.

"Bugün dersi bitirmeden önce," demişti, "daktilo şeridini değiştirmeyi öğreneceksiniz. Beni dikkatle izleyin."

Öğrencileri, sınıfın ortasındaki bir masanın etrafına toplamış ve daktilonun üst kısmını açmıştı. Bunu yaparken daktilodan yumuşak bir çıt sesi çıktı. Daktilonun içi düşündüğümden daha ilginç görünüyordu. Harfleri destekleyen kollar, makara gibi çalışan halkalar, farklı şekillerdeki iğneler ve yağa bulanmış metal çubuklar –hepsi karmaşık bir bütün hâlinde bir araya gelmişti.

"Daktilo şeridini böyle çıkarıyoruz." Kullanılmış şeridi sağdaki silindirden çıkardı. Şerit çubuklar, halkalar ve iğneler arasında kayıp gitti.

"Yeni şeridinizi, mürekkepli tarafı yukarıda kalacak şekilde tutun ve sol silindire yerleştirin. Mürekkepli yüzü parlak olan taraf. Şeridi sağ elinizle sıkıca tutun ve sakın bırakmayın. Bu noktada en önemli detay şeridin yönü ve işlemleri sırayla uygulamak. Dikiş makinesine ip takmaya benzer bu iş de. Önce şeridi bu kanca şeklindeki tele geçirip sonrasında bu iğnenin arkasından alarak biraz geriye doğru..."

Gerçekten de karmaşık bir işti. İnsanın bir kere görmekle öğrenip aklında tutabileceği bir şeye benzemiyordu. Diğer öğrenciler de bu konuyu öğrenme noktasında biraz kaygılı görünüyordu. Fakat onun parmakları tereddütsüzce, neredeyse otomatik olarak hareket ediyordu.

"İşte böyle, bitti." Daktilo şeridi makineye yerleştirilmişti. Herkes aynı anda iç geçirdi.

"Anladınız mı?" Ellerini beline koymuş bize bakıyordu. Tek bir damla mürekkep dahi bulaştırmadığı elleri, her zamanki kadar güzel ve tertemizdi.

Ancak onun dersinde şerit değiştirmeyi asla öğrenemedim. Şerit kaçınılmaz olarak gevşek kalıyor ve ne kadar güçlü bir biçimde tuşlara bassam da hiçbir şey yazılmıyordu. Dersin ortasında şeridin bitmesinden delicesine korkuyordum.

Ama artık sorun yaşamıyordum. Hatta ondan bile daha hızlı şerit değiştirir olmuştum. Daktilom sesimin yerini aldığından beri üç günde bir şerit bitiriyordum ancak eski şeritlerimi asla atmıyordum. Bir şekilde sanki eski şeride kazınmış harfleri dikkatle incelersem bir gün sesimin geri gelebileceğine dair bir his vardı içimde.

Yazdıklarımı R.'ye gösterdim. Taslakta biraz fazla sayfa olduğu için, benim onca kâğıdı taşımam yerine R. bana geldi.

Her satırın üzerinde tartışarak çalışmamın üzerinden geçtik. Kelimeleri değiştirdik, yeterli görmediğimiz yerlere yenilerini ekledik ve bazı yerlerden birkaç cümle birden attık.

R. kanepede oturuyor ve sayfaları sessizce çeviriyordu. Yazdıklarıma büyük bir özenle muamele ediyordu. Onu böyle çalışırken izlediğimde hep biraz gerilirdim çünkü yazdıklarımın bu nezakete layık olup olmadığını merak ederdim hep.

"Hadi, bugünlük burada bırakalım," dedi. İş bittiğinde ben işaretli kâğıtları toparlayıp birbirine zımbalarken o da cebinden sigarasını ve çakmağını çıkardı.

İşim bitince, "Bir bardak daha çay ister misin?" diye sordum.

"Kesinlikle. En demlisinden."

Mutfağa gidip kek dilimledim, çay koydum ve her şeyi hazırlayıp oturma odasına getirdim.

"Bu annen mi?" diye sordu, şöminenin üzerindeki fotoğraflardan birini göstererek.

"Evet."

"Çok güzelmiş," dedi. "Ve ona gerçekten çok benziyorsun."

"Babam, annemden aldığım tek şeyin sağlam dişlerim olduğunu söylerdi."

"Dişler önemli."

"Annem atölyesindeki masasında her zaman ufak bir gazete kâğıdına sarılı duran kurutulmuş sardalya bulundururdu ve çalışırken onları atıştırırdı. Park yatağımda mızmızlanmaya başladığımda daha dişim bile çıkmadığı hâlde çenemi kapamam için ağzıma bir tane atıverirdi. Kokularını hâlâ hatırlarım. Aromaları sıva ve alçı tozu kokularıyla karışırdı. Gerçekten berbat, fazla sert şeylerdi."

Elini gözlüğünün çerçevesine koyarak bakışlarını yere çevirip gülümsedi.

Sonrasında bir süre sessizce keklerimizi yedik. Genellikle bir araya geldiğimizde yalnızca benim romanlarımdan konuştuğumuz için böyle sessizlik anlarında ne söyleyeceğimizi bilemezdik. Yine de bu sessizlikte nahoş bir yan yoktu, onun düzenli ve sıcak nefesiyle sarmalanmış hâlde rahatlardım. Tanıdığım tek R., yazdığım taslakları okuttuğum adamdı. Hakkında başka bir şey bilmiyordum; ne ailesini ne yaşam tarzını, pazar gününü nasıl geçirdiğini, sevdiği beysbol takımını veya nasıl kadınlardan hoşlandığını bilmiyordum. Bir araya geldiğimizde yazdıklarımı okumak dışında bir şey yapmıyordu.

Uzun bir süre sessizliğin tadını çıkardıktan sonra konuştu.

"Annenin hâlâ çok eseri var mı burada?"

"Pek yok, yalnızca babama ve bana hediye olarak yaptıkları var," diye yanıtladım, bir kez daha annemin fotoğrafına bakarak. Kabarık bir yaz elbisesi giymişti ve kucağında ben vardım. Utangaç bir tavırla gülümsüyordu. Keski, çekiç, taş ve diğer ağır nesneleri kullanmaktan hatırı sayılır derecede güçlenen elleri bacaklarımı özenle kavramıştı. "Sanırım yaptıklarını kendi çalışma alanında tutmaktan pek hoşlanmıyordu. Ama içimde, ben çocukken buralarda daha çok heykel olduğuna dair bir his de var. Hafıza Polisleri'nden çağrı geldiğinde aceleyle her şeyi toplamış olmalı diye düşünüyorum. Belki de başına bir şey geleceğini hissetmiştir.

Ama tüm bunlar yaşanırken daha çok küçüktüm, o yüzden her şeyi hatırlayamıyorum."

"Atölyesi nerede?"

"Bodrum katında. Sanırım öncesinde yine nehir kenarında bir yerlerde, ufak bir evde çalışıyormuş ama ben doğduğumda atölyesini tamamen buraya taşımış." Terliklerimi hafifçe yere vurdum.

"Evinde bodrum katı olduğunu fark etmemiştim."

"Eh, biz bodrum diyoruz ama aslında tam olarak bodrum sayılmaz. Evin ön cephesi güneydeki yola bakar ama arka tarafı kuzeye bakıyor ve nehri görüyor. Taş temel suyun içine doğru atıldığı ve ev onun üzerine inşa edildiği için bordum katı aslında su seviyesinin altında kalıyor."

"Bu biraz sıradışı, değil mi?" dedi.

"Sanırım annem su sesini severdi. Kıyıya vuran şiddetli dalgalardan ziyade, sakince akan suyun sesini ama –ki muhtemelen nehrin kıyısındaki o küçük kulübeyi almasının nedeni de buydu. Atölyesinde çalışırken sadece üç şeye ihtiyaç duyuyordu: Su sesi, benim park yatağım ve kurutulmuş sardalya."

"Evet, bu da biraz sıradışı, sence de öyle değil mi?" dedi. Çakmağını avcunda şöyle bir çevirdikten sonra sigarasını yaktı. Bir an tereddüt ettikten sonra, "Çok sorun olmayacaksa..." dedi, "bana bodrumu gösterir misin?"

"Tabii, memnuniyetle," dedim.

Sonunda uzun süredir içinde tuttuğu bir şeyi söylemiş gibi büyük bir rahatlamayla sigarasının dumanını üfledi.

"Burası oldukça serinmiş."

"Isıtıcıyı hemen açarım. Biraz eski olduğu için odayı ısıtması zaman alabiliyor. Kusura bakma."

"Hayır, endişelenme. Bu nehirden gelen serinlik, o yüzden rahatsız edici değil, hatta neredeyse hoşuma bile gidiyor."

Merdivenleri inmeye başladığımızda ortalık karanlık olduğu için nazikçe kolumdan tutarak bana destek oldu.

"Beklediğimden büyükmüş," dedi etrafa bakınarak.

"Annem öldükten sonra babam buraya gelmeye pek dayanamıyordu, o yüzden darmadağınık." Ben de İnui ailesiyle olan karşılaşmamdan sonra buraya ilk kez inmiştim. "Rahat ol, istediğin gibi dolaşabilirsin," diye ekledim.

Odayı adımlarken annemden artakalan her şeyi teker teker inceledi –ıvır zıvırları, annemin âletleriyle dolu dolapları, İnui ailesinin bana emanet ettiği ve şimdi dolabın en üst rafında dizili olan beş heykeli, çamaşır yıkama alanına açılan cam kapıyı, ahşap sandalyeleri... Ortada öyle çok ilgi çekici bir şeyler olmadığı hâlde, sanki bodrumu saran o kadim havayı ciğerlerine doldurmak istiyormuşçasına her bir köşesini inceleyerek dolaşıyordu.

"Çekmeceleri açıp notlarını ve eskiz defterlerini de inceleyebilirsin," dedim. Öyle de yaptı; sayfaların her birini, taslağımı incelerken takındığı özenli tavırla çeviriyordu.

R.'nin her adımında bir toz bulutu yükseliyordu zeminden. Duvarın en üst noktasına yakın bir yerdeki pencereden içeri açık gökyüzünden yansıyan günışığı doluyordu. Ara ara yakınlardan geçen bir botun sesi çalınıyordu kulaklarımıza.

"Bu nedir?" diye sordu, en sonunda sıra merdivenin altındaki çok çekmeceli dolaba geldiğinde.

"Annemin gizli eşyalarını sakladığı yer."

"Gizli eşyalar?"

"Evet... Bunu nasıl açıklayabilirim, bilemiyorum. Hepsi bana son derece yabancı olan bir sürü şey var içinde." O teker teker çekmeceleri açmaya başladığında durumu nasıl anlatacağımı bilemiyordum hâlâ. Çekmecelerin hepsi bomboştu.

"Hiçbir şey kalmamış burada."

"Ben çocukken her çekmecede ayrı bir şey vardı. Çalışırken ara verdiğinde bana o şeyleri gösterir ve hepsiyle ilgili hikâyeler anlatırdı. Hiçbir resimli kitapta görmediğim gizemli hikâyeler..."

"Şimdi neden boş olduklarını merak ettim."

"Bilmiyorum. Bir gün baktığımda hepsi gitmişti. Sanırım Hafıza Polisi annemi götürürken yaşanan karmaşada oldu."

"Onları da Hafıza Polisleri'nin götürdüğünü mü düşünüyorsun?"

"Hayır, aslında bodruma hiç inmediler. Sanırım bu dolabı ve içindekileri bilen bir tek annem ve bendik. Babama bile hiçbir şey anlatmamıştık. Belki de annem, polisler gelip onu götürmeden önce onları ortadan kaldırması gerektiğini düşünüp bir yolunu bulmuştur. O zamanlar on yaşında bile değildim, bu yüzden bütün bunların ne anlama geldiğini bilemiyordum ama sanırım annem olacakları sezdiğinde bunların ne kadar önemli olduğunu da anlamıştı. Onları sakladı mı, attı mı, yoksa arkadaşlarından birine mi emanet etti, bilemiyorum."

"Anlıyorum," diye mırıldandı R. Merdivenin hemen altında durmuş, başını çarpmamak için eğilmiş vaziyette çekmecelerin kulplarından birini tutuyordu. O an parmaklarının paslı kulplardan kirleneceğinden endişelendim.

"Burada ne tür nesneler olduğunu hatırlıyor musun?" Günışığı gözlüğünden yansırken dönüp bana baktı.

"Bazen hatırlamaya çalışıyorum –annemle geçirdiğim o değerli anları yani– ama nesneleri hiç hatırlayamıyorum. Annemin yüz ifadesi, sesi, bodrumun kokusunu hatırlayabiliyorum fakat çekmecelerin içindekiler bulanık, sanki sadece onlara dair anılar zihnimden silinip gitmiş gibi."

"Yine de hatırladığın kadarını bana anlatmanı isterdim, hayal meyal da olsa."

"Şey..." diye mırıldandım dolaba bakarak. Bir zamanlar muhakkak sağlam ve güzel bir mobilyaydı ancak artık verniği soyulmuş, kulpları paslanmış ve tozla kaplanmış hâliyle oldukça perişan bir durumdaydı. Sağında solunda, çocukken üzerine yapıştırdığım çıkartmaların izleri hâlâ duruyordu. Uzunca bir sessizlikten sonra

konuşmaya başladım: "Annemin en değer verdiği nesneler, kendi annesinden yadigâr olanlardı ve onları da şurada, ikinci çekmecede tutardı. Küçük ve sert yeşil bir taş, düşen süt dişleri kadar sert. Sanırım bunu hatırlamamın nedeni o sırada dişlerimden birinin düşmek üzere olmasıydı."

"Peki şu taş, güzel miydi?" diye sordu.

"Evet, sanırım güzeldi. Öyle olmalı çünkü annem onu sık sık çekmeceden çıkarır ve ayışığında güzelliğine bakardı. Yine de taşa dair çok şey hatırlamıyorum –güzel miydi, hoş muydu ya da onu ister miydim –hiçbir anı yok. Annem taşı avucuma bıraktığında hissettiğim serinliği hatırlıyorum yalnızca. Burada, bu dolabın önündeyken kalbimi kozasına sinmiş bir ipekböceği gibi hissederim hep."

"Zaten herkese böyle olur –kaybolan şeylerin etrafında olduklarında herkes böyle hisseder." Yine gözlüğünün çerçevesine dokundu. "Şu yeşil taşın adı zümrüt olabilir mi?" diye ekledi sonra.

"Züm... rüt..." Kelimeyi tekrar tekrar mırıldandım ve bunu yaparken de içimde, derinlerde bir yerlerde belli belirsiz bir his ortaya çıkmaya başladı. "Elbette, o bir... züm... rüt... Evet, kesinlikle buydu! Eminim. Ama sen bunu nereden biliyorsun?"

Bir an için sessiz kaldı. Cevap vermek yerine çekmeceleri teker teker açmaya başladı. Menteşelerden gıcırtılar yükseliyordu. En uçta kalan sıradaki dördüncü çekmeceyi açınca durdu ve sonra bana döndü.

"Bunun içinde de parfüm vardı," dedi. Sorumu tekrarlamak üzereyken durdum. "İçinde hâlâ biraz koku var," dedi sırtıma hafifçe dokunarak beni çekmeceye yaklaştırırken. "Alabiliyor musun?"

Küçük çekmeceye baktım ve derin bir nefes aldım. Aniden annemin de bana o şişeyi aynı şekilde koklattığını hatırladım. Fakat ne yazık ki göğsüme dolan şey soğuk havadan ibaretti. R'nin sırtımdaki elinin verdiği his, parfümün anısından çok daha canlıydı.

"Üzgünüm," dedim iç çekip başımı iki yana sallarken.

"Özür dilemene gerek yok. Yok olan şeyleri hatırlamak çok zordur," dedi ve gözlerini kırpıştırıp "parfüm" çekmecesini kapadı. "Ama ben hatırlıyorum," diye ekledi sonra. "Zümrütün güzelliğini de parfümün kokusunu da. Ben hiçbir şeyi unutmadım."

Kış daha da sertleşirken, ada ağır ve durgun havanın örtüsüyle iyiden iyiye sarmalanmıştı. Günışığı zayıftı ve her öğleden sonra rüzgâr çıkıyordu. İnsanlar omuzlarını kulaklarına doğru çekerek ellerini ceplerine tıkıştırıp hızlı hızlı yürüyordu sokaklarda.

Kanvas brandalı koyu yeşil kamyonetler caddelerde daha sık görülmeye başlamıştı. Bazen örtüleri toplanmış hâlde sirenlerini çala çala hızla ilerliyor, bazen de brandaları sıkı sıkıya kapatılarak ağır aksak yol alıyorlardı. Brandanın aralıklarından bazen bir ayakkabı ya da bir valiz yahut da bir paltonun kumaşını görebiliyordunuz.

Hafıza Polisleri'nin kullandığı yöntemler giderek daha acımasız bir hâl alıyordu. Artık annemin zamanında olduğu gibi önceden uyarı yapılmıyordu. Her şey beklenmedik bir anda gerçekleşiyor ve bu arada artık yanlarında da kapıları kırabilmek için ağır ekipmanlar bulunduruyorlardı. Evleri işgal edip insanların saklanabileceği her yeri arıyorlardı. Depoya, yatağın altına, dolapların arkalarına; her yere bakıyorlardı. Buldukları herkesi; saklanan kişileri ve saklanmalarına yardım edenleri sürükleyerek evden çıkarıp brandalarla örtülmüş kamyonetlerine sokuyorlardı.

Güllerden beri başka bir yok olma gerçekleşmedi fakat insanların aniden ortadan kaybolduğuna dair haberler ayyuka çıkmıştı –komşu kasabada yaşayan arkadaşım, okuldan bir tanıdık, balıkçının uzak bir akrabası... İnsanlar polis tarafından mı alındı yoksa saklanacak bir yer bulacak kadar şanslı mıydılar? Belki de

saklandıkları yer afişe olunca tutuklanmışlardı... Bunları asla bilemiyordunuz.

Gerçi kimsenin de öğrenmeye çalıştığı yoktu. Her ne olduysa ki talihsiz bir olay yaşandığı neredeyse kesindi, bu konuda konuşmak bile insanların başını belaya sokabiliyordu. Şayet bir sabah bir evde yaşayan bütün fertlerin hiçbir uyarı olmaksızın ortadan kayboldukları zamanlarda bile bütün komşular yalnızca pencerelere kaçamak bakışlar atarak evlerinin yakınından geçiyor ve kaybolan insanların güvenli bir yerde olduklarını umuyorlardı. Ada sakinleri bu tür kayıplara dahi çoktan alışmıştı.

"Şayet anlatacağım şeyi dinlemek istemezsen, lütfen söyle."

İhtiyar elmalı turtayı tam kesecekken bir anlığına durdu ve mırıldanmaya başladı: "Dinlemeden duymayı isteyip istemediğimi söyleyemem ki."

"Korkarım söylemek zorundasın, duyduktan sonra çok geç olur. Söyleyeceğim şeyin sır olarak kalması lazım. Bu sırrı da seninle ancak şimdi paylaşabilirim. Dinlemek istemezsen de sorun değil. Sırrımı kendime saklamaya devam edebilirim. Üzerinde bir baskı hissetmeden söylemeni istiyorum şimdi; sırrımı duymak ister misin yoksa istemez misin?"

Bıçağı bıraktı ve ellerini dizlerine koydu. Ocağın üzerindeki çaydanlığa koyduğu su kaynamak üzereydi. Birinci sınıf kabinin lombarından içeri sızan günışığı turtanın üstüne düşüyor ve tereyağlı krema pırıl pırıl parlıyordu.

"Duymak istiyorum," dedi İhtiyar, doğrudan bana bakarak.

"Ama tehlikeli olabilir."

"Biliyorum."

"Hatta bu, hayatına mal olabilir."

"Zaten çok zamanım kalmadı."

"Emin misin?"

"Eminim. Söyle hadi." Başını salladı. Elleri hâlâ dizlerindeydi.

"Birine yardım etmek istiyorum. Onu saklamak..." Yaşlı adamın yüzünü inceledim ancak ifadesinde bir değişiklik yoktu. Ağzımdan çıkacak sözleri bekliyordu.

"Sırların açığa çıkmasının ne kadar kötü bir şey olduğunu biliyorum. Fakat hiçbir şey yapmadan otururum, annemi kaybettiğim gibi önemsediğim biri daha ellerimden kayıp gidecek. Ama bunu tek başıma yapamam. Güvenebileceğim birine ihtiyacım var." Kuvvetli rüzgâr feribotu sarstı. Turtaların olduğu tabaklar birbirlerine çarparak tıkırdadı.

"Bir şey sorabilir miyim?"

"Tabii ki."

"Yardım etmek istediğin kişiyle arandaki ilişki nedir?"

"Editörüm. Taslaklarımı ilk okuyan kişi. Romanlarımdaki karakterlerimi herkesten daha iyi anlayan arkadaşım."

"Anladım, sana yardım edeceğim," dedi İhtiyar.

"Teşekkür ederim," dedim elimi dizindeki kırışmış ellerinin üzerine koyarak.

Meseleyi bir süre müzakere ettikten sonra babamın arşiv olarak kullandığı küçük odanın en güvenli yer olduğuna karar verdik. İkinci katın zemini ve ilk katın tavanı arasında kalan, babamın depo olarak kullanmak üzere düzenlenmesi için bir marangozla anlaştığı ufak bir açıklıktı burası. Çalışma odasındaki ufak bir geçitten buraya ulaşmak mümkündü.

Oda uzun ve dardı; toplamda üç dizi tatami minderinin sığabileceği genişlikte ve en fazla bir metre doksan santim yüksekliğindeydi. Epey uzun boylu olan R., muhtemelen burada dik duramayacaktı. Odada elektrik vardı fakat su yoktu. Pek güneş aldığı da söylenemezdi.

Bodrumun çok daha geniş ve rahat olduğu doğruydu fakat bütün komşular buranın varlığından haberdardı ve kırık köprüyü geçme cesaretini gösterebilen herkes bodruma girebilirdi. Ev aranırsa Hafıza Polisleri'nin bakacağı ilk yer de orası olacaktı. Fakat babamın odasını incelemeye geldiklerinde, depo olarak kullanılan bu odayı fark etmemişlerdi. Bu yüzden eğer R.'yi koruyacaksam, dış dünyayla hiçbir bağlantısı olmayan bir yer bulmak zorundaydım.

İhtiyar, feribotun seyir defterinin boş sayfalarına hepimizin ne yapması gerektiğini yazmıştı.

İlk liste benimkiydi:

1. *Odada kalan tüm belgeleri ve kitapları ortadan kaldır; hepsi kuşlarla alakalı olduğu için dikkatli bir biçimde imha edilmeleri gerekiyor.*
2. *Her şeyi temizle ve dezenfekte et; şayet R. hasta olursa doktor çağıramayacağımız için ortamın hijyenik olması önemli.*
3. *Gizli geçidi saklayacak bir kilim bul; sade ve düz olsun, dikkat çekecek bir desene sahip olmamalı.*
4. *R.'nin günlük ihtiyaçlarını karşılayacak malzemeleri tedarik et; uzatma kablosu, lamba, uyku şiltesi, su ısıtıcı, çay servisi, vs. Yeni şeyler almaktan kaçın –yüklü alışverişler dikkat çekebilir.*
5. *R.'yi dikkat çekmeden eve getirmenin bir yolunu bul. Bu en önemli ve en zor madde.*

Diğeri ise kendisi için:

1. *Havalandırma için pervane tak. Oda çok havasız.*
2. *En azından asgari düzeyde su sağlamak için tesisat döşemenin bir yolunu bul.*
3. *Odayı izole ve ses geçirmez kılmak için kalın kâğıtla kapla.*
4. *Bir tuvalet inşa et; karışık bir iş ancak özenle halledilmesi gerek.*
5. *R. hakkında daha fazla şey öğren. Artık ikimizden başka kimseyle iletişim kurmayacak.*

Gizli odanın hazırlanması ve R.'yi saklamak konusunda yaptığımız planların üzerinden defalarca geçip hiçbir şeyi atlamadığımızdan emin olduk. Beklenmedik durumlarla nasıl başa çıkacağımızı konuştuk. Kamyonetle malzemeleri taşırken bir kontrole denk gelirsek ya da komşunun köpeği bir şeylerin kokusunu alırsa ne yapacağımıza karar verdik. Ya biz hazırlıkları tamamlayamadan Hafıza Polisi R.'yi bulup alırsa... Endişelenecek çok fazla şey vardı...

"Hadi bir mola verip bir şeyler atıştıralım," dedi İhtiyar en sonunda. İhtiyar ocakta ısınan suyu bir demliğe döktü ve çayın demlenmesini beklerken elmalı turtayı dilimledi. "Aslında insan çoğu zaman endişelendiğiyle kalır."

"Sanırım öyle."

"Kesinlikle öyle," dedi. "Sen her şeyi bana bırak. Hepsi hallolacak, göreceksin."

"Sanırım," dedim tekrar. "Sanırım öyle olacak."

Tabağıma büyük bir dilim koydu. Hâlâ büyümekte olan bir kız olduğumu düşündüğü için önüme her zaman çok fazla yiyecek koyuyordu. Tabak kar beyazı bir peçetenin üzerinde duruyordu. Masa örtüsü pürüzsüz ve kolalı gibiydi; ortasındaki vazoda, genelde tepenin zirvesine çıktığımda gördüğüm ağaçtan koparılmış bir dal kırmızı yemiş vardı.

Feribotun seyir defterine kaydettiğimiz notları bir kez daha okuduk ve her bir detayı ezberledik. Ardından İhtiyar sayfaları yırttı ve geride bu işe dair kanıt bırakmamak için hepsini yaktı. Alevlerle buluşan kâğıtlar hemen buruşarak küçüldü ve eriyip gitti. Bir süre ateşe bakarak sessizce bekledik. Çok berbat şeyler bizi bekliyordu ancak ikimiz de nedense son derece dingindik. İçerisi sıcacıktı ve turtanın kokusuyla dolmuştu.

Ertesi gün işe koyulduk. Arşivdeki belgeleri gruplara ayırdım ve bahçedeki ocakta, gereksiz eski dergilerden kurtuluyormuşum

gibi bir havayla yaktım. Kilime gelince, bir zamanlar oturma odasında kullanılan bir kilimi kullanmaya karar vermiştim. Diğer temel ihtiyaçların tamamını da evden temin etmeyi bir şekilde başardım.

Odayı baştan aşağı değiştirmenin çok daha zor bir mesele olduğu sonradan ortaya çıktı. Söylentilere bakılırsa adadaki tüm marangozlar Hafıza Polisleri tarafından kiralanmıştı ve her türlü şüpheli durumu bildirmek üzere talimat almışlardı. Fakat bu işi kendi başımıza sessizce yaptığımızı fark ederlerse de şüphe çekecektik.

Bu yüzden gerekli eşyaları ve malzemelerin bir kısmını topladığımızda neredeyse gerginlikten bitkin düşmüş durumdaydık. İhtiyar, ihtiyacımız olabilecek her şeyi bulup bir şekilde toparlayarak ustalığını kanıtladı. Boruları ve ufak odun parçalarını kazağının içine saklamış; beline çiviler, menteşeler ve vidaları asmış, cebine de ufak tefek âlet edevat sıkıştırmıştı. Sonunda tüm bu gereçlerle eve geldiğinde duyduğu rahatlık yüzünden okunabiliyordu. Bisikletin pedallarını çevirirken vücudundan yükselen katır kutur sesler yüzünden bir an kemiklerinin birbirinden ayrıldığını sandığını anlatırken hem gülüyor hem de omurgasını tuhaf bir biçimde esnetmeye çalışıyordu.

Onu çalışırken izlemek gerçekten harikaydı. Nazik, sabırlı, kendinden emin ve hızlıydı. Arada bir defterine çizdiği zamanın çok ötesindeki planına –muhtemelen o da seyir defterinden koparılmış bir sayfadandı– bakarak çalışıyordu. Düşüncelerini topladığında tereddüt etmeden harekete geçiyordu. Duvarı deldi, içinden bir boru geçirip tavanın hemen altından geçen başka bir boruya monte etti. Elektrik kablolarını birbirine ekledi, onu diğer kısma doğru uzattı, bir parça kontrplak kesip çiviyle sabitledi. Ona engel olmamaya çalışarak elimden geldiğince yardım ettim.

Tadilatın şüphe çekecek seslerini kamufle etmesi için babamın eski çalışma odasındaki senfoni kayıtlarını çalıp duruyordum. İhtiyar, bütün esntrümanların aynı anda çalınmaya başladığı noktalarda çekiç ve testereyle ona eşlik ediyormuş gibi işine

devam ediyordu. Genellikle bütün gün, öğle yemeği için bile ara vermeksizin çalışıyorduk.

Dördüncü günün akşamında nihayet proje tamamlanmıştı. Odanın ortasına oturup etrafa baktık. Her şey hayal ettiğimizden çok daha güzel olmuştu. Küçük, basit ve sıcaktı. Bej rengindeki duvar kâğıdının mantıklı bir seçim olduğu böylece kanıtlanmıştı. Alanın darlığı konusunda yapacak bir şey yoktu fakat yine de ihtiyaç duyulabilecek her şeyi sağlamayı başarmıştık. Yatak, masa, sandalye ve kontrplak kaplama duvarların ardında da bir tuvalet vardı. Yeni boru sistemi, sifon çekildiğinde suyun tuvaletin üzerindeki tanka dolmasını sağlıyordu. Her gün tankı doldurmanın benim görevim olacağını tahmin ediyordum tabii.

İhtiyar'ın fikriyle, iletişim kurmak için basit bir sistem de kurduk. Çalışma odasıyla gizli oda arasına plastik bir boru döşedi ve iki ucuna mutfakta bulduğu hunileri yerleştirdi. Hunileri kullanarak, gizli kapıyı açmadan, telefon kullanıyormuş gibi gizli odadaki kişiyle konuşmak mümkündü.

Yeni yıkanmış çarşaf ve battaniyeler tertemiz ve yumuşacıktı. Masalar ve sandalyelerden taze ahşap kokusu geliyordu. Solgun turuncu ışık, odayı aydınlatmak için yeterliydi. Işığı kapattık, merdivenlerden çıktık ve gizli bölmenin girişini kapattık. O daracık girişten geçmek oldukça zordu. Her iki elimle bedenimi itip omuzlarımı daraltarak aralıktan çıkmaya çalışırken İhtiyar'dan da yardım aldım.

R.'nin o daracık girişte sıkışabileceğinden endişelendim fakat odaya bir kez girdiğinde kolay kolay çıkamayacağını fark edince biraz rahatladım.

Girişi tekrar kapatıp üzerini kilimle örttükten sonra altında gizlenen odadan eser kalmamıştı.

10

"Saklanabileceğin bir yer ayarladım. Lütfen benimle gel."

İşlerimiz bittikten sonra R.'ye bu açıklamayı; yüz ifademi ve ses tonumu değiştirmemek için azami gayret göstererek, sanki onu sıradan bir yemeğe davet ediyormuşum gibi yaptım.

Yayınevinin lobisi oldukça kalabalıktı. Kahkahaları, kahve bardaklarının birbirine vuruşları ve telefon sesleri çınlıyordu şurada burada. Bu curcunayı lehime çevirerek her şeyi hızlıca anlatmak zorundaydım.

"Orada güvende olacaksın, seni temin ederim. Lütfen olabildiğince çabuk hazırlan."

R. sigarasını kül tablasına koydu ve gözünü kırpmadan bana baktı.

"Benim için bir sığınak mı buldun?"

"Evet."

"Peki nasıl? Kolay olduğunu sanmıyorum."

"Bunun önemi yok. Onlar genlerini çözümlemeden önce gitmeli ve elimizi çabuk tutmalıyız..."

"Ben kararımı verdim zaten," dedi lafımı keserek.

"Ne kararı?" diye sordum.

"Eşime bunlardan bahsetmedim. Hamile ve bebek dört hafta içinde doğacak. Onu arkamda bir başına bırakmam mümkün değil. Yanımda götürmem de imkânsız. Kimse hamile bir kadını saklamak istemez."

"Tek başına saklanmak zorundasın. Sadece senin değil eşinin ve bebeğinin hayatının kurtulmasının da tek yolu bu."

"Saklanmam neyi değiştirecek ki? Ne zaman çıkabileceğimi bile bilmiyorum." Tabladan yükselen duman ikimizin arasında titreyerek ilerliyordu. R., sakinleşiyormuş gibi çakmağını üç kez masaya vurdu.

"Gelecek ne getirir bilinmez. Bir gün gelir, belki Hafıza Polisleri bile tasfiye edilir. Bu adada her an her şey olabilir," dedim.

"Sanırım senin böyle bir şey yapmanı beklemiyordum... Kafam karıştı," dedi R.

"Elbette beklemiyordun. Ancak bir an için Hafıza Polisi'nden kaçmayı düşünmen gerekiyor. Eşin için endişeleniyorsun fakat geride kalanlar olarak birlikte çalışırsak bir şeyler yapabiliriz. Elbette ben de yardım edeceğim. Hayatta kalmayı başarırsan eşinle bebeğini görme şansın da olur. Hem sen yakalanırsan yazdığım romana ne olacak?"

Aniden sesimin yükseldiğini fark edince derin bir nefes aldım ve kahvemin kalanını içtim.

Binanın bahçesindeki çeşme kapatılmıştı ve önündeki ufak lavaboda biriken suların yüzeyinde yapraklar yüzüyordu. Çeşmenin etrafını çevreleyen tuğla duvarın üzerinde kara bir kedi uyukluyordu. Çiçek tarhındaki çiçekler solmuş ve esen rüzgârla kaldırımlara yırtılan kâğıt parçaları savrulmuştu.

"Sığınak nerede?" diye sordu R. avcundaki çakmaktan gözünü ayırmadan.

"Bunu önceden söyleyemem," dedim İhtiyar'la hazırladığımız senaryoya uygun şekilde. "Çok şey bilmek tehlikelidir. Bir kere öğrenildiğinde sırların sızma ihtimali artar. Yapabileceğin en güvenli şey, bir anda ortadan kaybolmak olacak; ne önceden haber vermeli ne de bir uyarıda bulunmalısın herhangi birine. Anlıyor musun?"

R. başını sallayarak onayladı.

"Öyleyse bana güvenebilirsin. Endişelenecek bir şey yok. Ben her şeyi halledeceğim."

"Benim yüzümden kendini çok büyük bir tehlikeye atıyorsun."

Roman taslağımın sayfaları hâlâ masanın üzerinde duruyordu. R.'nin dolmakalemi ve benim kurşunkalemim yan yana duruyordu. R. sigarasını söndürdü ve başını kaldırdı. Mantıklı ve sakin hareket ediyordu. Avludaki ışıkla beraber yüzüne vuran gölge kimi zaman üzgün yüz ifadesini de ortaya çıkarıyordu.

"Hayır, ben mümkünse uzun müddet senin için romanlar yazmak istiyorum ve editörüm olarak yanımda kalmana ihtiyacım var." Gülümsemeye çalıştım fakat dudaklarım hissizleşmiş gibiydi, bu yüzden R.'ye talimatları vermeye başladım. "Plan şöyle: Yarından sonraki gün, yani çarşamba günü sabah sekizde Merkez İstasyon'daki bilet gişesine gel. Biraz ani olduğunun farkındayım ancak yarından sonra yapmak zorundayız. Hazırlık yapacak vakit yok, gerçi belli bir hazırlığa ihtiyaç da yok. Sadece yapacaklarımıza odaklan. İşe gidermiş gibi giyin ve her şeyini evrak çantana koyduğundan emin ol. Sonradan bir şeye ihtiyaç duyarsan istediğin zaman eşinden alıp sana getirebilirim. İstasyona vardığında büfeden bir ekonomi gazetesi al ve bilet gişesinden çıktıktan hemen sonra onu krep satılan salaş dükkânın önünde okumaya başla. Dükkân o saatte kapalı olacak ama endişelenme. Bir süre sonra yaşlı bir adam yanına yaklaşacak. Üzerinde ceket ve kadife pantolon olacak. Elinde de pastanenin karton torbası... İşaret bu olacak. Onunla konuşmamalısın ama göz göze geldiğinizde hemen onu takip etmeye başla. Plan bu."

Çarşamba sabahı hava yağmurluydu. Sağanak o kadar şiddetliydi ki adayı yutacak büyüklükte bir girdap bile oluşmuştu. Odamın

perdelerini açtığımda cama vuran yağmur dışında hiçbir şey göremiyordum.

Bunun planımız açısından için iyi mi yoksa kötü mü olduğunu bilemiyordum. Hafıza Polisleri'ni kandırmayı kolaylaştırabilirdi fakat öte yandan R. ve İhtiyar'ın hareketlerini yavaşlatacaktı şüphesiz. Her durumda beklemekten başka yapacak şeyim yoktu.

Isıtıcıyı açtım ve tüm evi ısıttım. Su da kaynattım. Geldiklerinde kapıyı hemen açabilmek için dakika başı pencereden yolu gözlemeye başladım. Normalde yolun yirmi beş dakika kadar sürmesi gerekiyordu fakat bu yağmurda ne kadar uzayacağını tahmin edemiyordum.

Saat 8:25'te bir anda yelkovanla akrebin yavaşladığı hissine kapıldım. Verandada beklerken mutfaktaki duvar saatine bakıp duruyordum. Buğulanıp duran camı sık sık silmekten kazağımın kolu iyice ıslanmıştı.

Gerçi pencereden de tek görebildiğim yağmurdu. Ağaçlar, çitler, telefon direkleri, gökyüzü... Her şey şey yağmur tarafından yutulmuştu. Bütün manzara dolgun su damlalarından ibaretti. R. ve İhtiyar'ın sağ salim gelmesi için dua ettim. Bir şey için dua etmeyeli uzun zaman olmuştu.

Nihayet geldiklerinde saat 8:45'i de geçiyordu. Kapıyı açtığımda, omuz omuza, birbirlerinden destek alarak baştan aşağı ıslanmış hâlde koridora girdiler. Saçları yüzlerine yapışmıştı ve kıyafetlerinden su damlıyordu. İkisini de içeri alıp yemek odasındaki ısıtıcının yanına götürdüm.

Ekonomi gazetesi ve işaret olarak kullandıkları pastacının karton torbasını sıkı sıkıya kavramışlardı fakat ikisi de sırılsıklamdı. Torbadaki küçük rulo ekmekler de ıslanmış ve yenmeyecek hâle gelmişti.

R. paltosunu çıkardı, sandalyeye iyice yerleşti ve gözlerini kapadı. Sessiz ve derin nefesler alarak öylece oturdu. R.'nin en kısa sürede ısınmasını sağlamaya kararlı görünen İhtiyar, ısıtıcıyı ona

yaklaştırdı ve omuzlarına sarmak için bir battaniye getirmek üzere odadan ayrıldı. Adımladığı her yere su saçıyordu, çok geçmeden ikisinin de ısınan bedenlerinden buhar yükselmeye başladı.

Bir süre sessizce oturup ısıtıcıya gözlerimizi dikerek yağmurun melodisini dinledik. Hepimizin söyleyeceği çok şey vardı şüphesiz, ancak göğüslerimize çöken bir ağırlık dudaklarımızı mühürlüyordu. Isıtıcının tam ortasındaki oval pencereden, içinde titreşen alevleri görebiliyorduk.

En sonunda İhtiyar, neredeyse kendi kendine konuşur gibi, "Her şey tam da plana uygun şekilde ilerledi," dedi. "Yağmur bizi gizledi."

R. ve ben aynı anda başlarımızı kaldırıp baktık.

"Her ikinizin de sağ salim gelebilmesine çok sevindim," dedim.

"Takip edilebileceğimizi düşündüğümüz için uzun yolları kullandık," dedi İhtiyar.

"Sığınak dediğin yer senin evin mi yani?" dedi R. bu kez. "Bu aklımın ucundan geçmezdi."

Herkes, sanki odanın sessizliğini bozarsak kötü bir şey olabileceğinden korkarcasına kısık sesle konuşuyordu.

"Destek Örgütü'yle bir alakamız yok. Bu işi kendi başımıza planladık," dedim. "Ah, bu arada sizi tanıştırayım. Suç ortağımız ben doğduğumdan beri hayatımda olan çok yakın bir aile dostumuzdur."

R. ve İhtiyar battaniyelerinin altından birbirlerine uzanarak tokalaştı.

R., "Size ne kadar minnettar olduğumu anlatamam," derken İhtiyar yalnızca başını sallamakla yetindi.

"Durun, size sıcak bir şeyler hazırlayayım," dedim ve mutfağa gidip normalden daha demli bir çay koydum. Sessizce ve yavaşça içtik çaylarımızı.

En sonunda her ikisi de yavaş yavaş kurumaya başladı. R.'nin saçı yeniden yumuşadı ve İhtiyar'ın yanaklarına da renk gelmeye başladı. Yağmur şiddetle yağmaya devam etti. Üç fincanın da

boşaldığını görünce R.'ye artık onu odasını götürme zamanının geldiğini söyledim.

Çalışma odasındaki halıyı kaldırıp da geçidi kapayan tahtayı çektiğimizde R. şaşkınlık içinde, "Gökte süzülen bir mağaraya benziyor," diye mırıldandı soluğu kesilerek.

"Biraz dar, farkındayım ama en azından burada güvende olacaksın. Dışarıdan kimse seni göremez ve üstelik sesini duyma ihtimalleri de çok düşük."

Sırayla İhtiyar, ben ve R. merdivenden indik. İyice sıkışmıştık. R., büyük çantasını yatağın üstüne koydu. Normalde taslak metinler ve ozalitlerle dolu olan çantasında bu kez çok daha önemli belgelerin olduğunu düşünüyordum.

İhtiyar elektrikli ısıtıcının, tuvaletin, huni telefonun ve diğer araçların nasıl kullanılacağını anlattı. R. her açıklamayı başını sallayarak onayladı.

"Korkarım çok rahat bir ortam hazırlayamadık ama dostumuz bize yardım etmek üzere burada olduğu sürece her şey yolunda gidecektir. O her şeyi halleder," dedim hafifçe İhtiyar'ın omzuna vurarak. İhtiyar kızararak beyaz saçlarını kaşıdı. R. hafifçe gülümsedi. Açıklama faslı bittiğinde içeri dönmeye karar verdik. R. henüz çok gergin olduğu için dinlenmeye ihtiyacı vardı. Ailesinden aniden ayrılmak zorunda kaldığında biraz zamana ve yalnız kalmaya ihtiyaç duyabileceğini düşünüyordum.

"Saat on ikide öğle yemeğini getireceğim. Bir şeye ihtiyacın olursa lütfen beni ara," dedim merdivenin tam ortasındayken.

"Teşekkür ederim," dedi R.

Geçidin kapısını kapatıp tahtayı yerine koyduk ve üstünü kilimle kapattık. Bir süre oradan ayrılamadım. Bana teşekkür ederken bir bataklığın derinlerinden geliyormuş gibi çıkan minnet dolu sesi hâlâ kulaklarımdaydı.

R.'nin kaçtığı günün üzerinden on gün geçmişti ancak yine de hepimizin bu tuhaf düzene alışması için biraz daha zaman geçmesi gerekecek gibiydi. Her bir detayı incelikle düşünmek zorundaydık –termosundaki sıcak suyu ne zaman değiştirmeli, yemek ne zaman götürülmeli, çarşafları ne sıklıkta değiştirilmeli...

Böyle olunca da ne zaman çalışmak için masamın başına geçsem, kendimi onun için endişelenirken buluyor ve romanımda bebek adımlarıyla ilerleyebiliyordum. Sıkıldığını ve birileriyle konuşmak isteyebileceğini düşünüyordum fakat huniyi elime alınca bir daha düşünüp onu rahat bırakmanın iyi olacağına karar veriyordum. Ne kadar dinlersem dinleyeyim, zeminin altında birinin var olduğuna dair hiçbir ses gelmiyor ancak bu sessizlik bir yandan da onun varlığını daha iyi hissedebilmeme yardımcı oluyordu.

En sonunda günler daha net bir rutine oturdu. Sabah dokuzda kahvaltı tepsisi ve sıcak suyla kapıyı tıklatıyordum. O sırada boşalmış su tankını alıp yeniden dolduruyordum. Öğle yemeği saat birdeydi. Bir şeye ihtiyacı olduğunda bana bir liste ve biraz da nakit veriyordu, akşam yürüyüşe çıktığımda ihtiyacı olan malzemeleri alıp dönüyordum. Genelde kitap istiyordu ancak başka ihtiyaçları da oluyordu -tıraş bıçağı, (o daracık alanda sigara içmesi imkânsız olduğu için) nikotin sakızı, defter, tonik... Akşam yemeği ise saat yedideydi. Sıcak su küvetini kullanarak gün aşırı duş

alıyordu. Ardından, uzun gecenin geçmesini beklemekten başka yapacak bir şeyi kalmıyordu.

Odasına girdiğim tek zaman dilimi akşam yemeğinden sonra tepsisini almaya gittiğim andı. Yemek için güzel bir tatlı ayarladığım zamanlarda bazen birlikte yiyorduk. Yatağa oturup kurabiye ya da pastalarımızı ulaşabileceğimiz mesafedeki masanın üstüne koyar ve yerken sohbet ederdik.

"Biraz daha alışabildin mi?" diye sordum.

R., "Biraz, nezaketin için çok teşekkür ederim," diye cevapladı. Üzerinde düz, siyah bir kazak vardı. Duvara dayalı raflarda ayna, tarak, krem, kum saati ve bir şans tılsımı vardı. Kitaplar yatağın yanına istiflenmişti. Çok eskiden intihar eden bir bestecinin otobiyografisi, kuzey volkanlarının aktif olduğu dönemleri anlatan tarihi bir roman ve astronomi üzerine yazılmış bilimsel bir makale vardı aralarında.

"Bir sorun olursa bana söylemekten çekinme lütfen."

"Sorun yok, her şey yolunda."

Böyle söylese de odaya alışmış gibi bir hâli yoktu. Yere çökmüş, sırtı iki büklüm, elleri dizlerinde oturuyordu. Her hareketinde ışığa, dolaba ya da tuvalete çarpıyordu. Yatak çok küçüktü ve odayı renklendirmek için bir çiçek ya da vakit geçirmek için çalınabilecek bir müzik âleti yoktu. Onun havasıyla odanın havası birbirine pek uyuşmamış gibiydi.

"Biraz yemek yemelisin," dedim masanın üzerindeki kurabiyeleri işaret ederek. Kışın yiyecek azdı ve tatlı bulmak da pek kolay olmuyordu. İhtiyar, kurabiyeleri tanıdığı bir çiftçiden aldığı yulaftan yapmıştı.

"Çok lezzetliler," dedi R. birini ağzına atarak.

"İhtiyar hayatını yemek yaparak kazanabilir aslında," dedim. Tabakta neredeyse yarım düzine kurabiye vardı. İkisini R. yedi, geri kalanını da ben.

Hareket edemediği için karnının çok acıkmadığını söyleyerek üçüncü bir kurabiye yemek istememişti.

Elektrikli ısıtıcı düşük ayarda çalışıyor olsa da içerisi pek soğuk değildi. Sohbet kesildiğinde R.'nin soluk alış verişini duyabiliyordum. Birbirimize temas ederek oturmaktan başka şansımız yoktu. Bazen ona doğru baktığımda turuncu ışığın altındaki profilini rahatlıkla görebiliyordum.

"Bir şey sorabilir miyim?" dedim gözlerimi ondan ayırmadan.

"Elbette," diye karşılık verdi.

"Zihninden hiçbir şeyin kaybolmaması nasıl bir duygu?"

Gözlüğünü işaretparmağıyla yukarı itti ve elini çenesine koydu. "Bu zor bir soru," dedi.

"Kalbinin unutulmuş birçok şeyle dolu olması rahatsızlık veriyordur muhakkak."

"Hayır, aslında rahatsızlık vermiyor. Kalbin bir şekli ya da sınırı yoktur. Bu yüzden de içine her şeyi sığdırabilirsin. Sanırım bir anlamda hafıza dediğimiz şey de buna benziyor."

"Yani şimdiye kadar adadan kaybolan her şey zihninde, öyle mi?"

"Her şey var mı, bilmiyorum. Anılar istiflenmez –hatta zamanla değişirler. Ayrıca bazen kendi doğaları gereği belirginliklerini kaybederler. Adadan bir şey yok olurken başlayan süreç benim için daha farklı işliyor."

"Nasıl farklı?" diye sordum tırnaklarımı ovuştururken.

"Anılarım öyle kökünden koparılmış gibi olmuyor. Kaybolmuş gibi görünseler de bir parçaları zihnimde bir yerlerde. Küçük bir tohum gibi. Ahenk içinde yağmurla filizleniyormuş gibi. Anı yok olsa bile kalpte bir şeyler kalıyor yani. Bir parça acı, neşe ya da gözyaşı."

Sözcüklerini, her birinin ağırlığını dilinde iyice tartıyormuşçasına özenle seçerek konuştu.

"Bazen kalbini elime alma şansım olsaydı orada neler görebi-

lirdim diye merak ediyorum," dedim. "Kıvamı tutmamış bir parça jöle misali, yumuşak ve kaygan hâliyle avucuma tam oturacağını hayal ediyorum. En ufak bir harekette sarsılıyor olsa da sıkı tutarsam ona zarar verebileceğimi hissediyorum, düzgün tutamazsam da ellerimden kayıp gideceğini biliyorum sanki. Sıcaklığını da hayal ediyorum. Genelde bedenin en derinlerinde saklandığı için vücudumun geri kalanından daha sıcak. Gözlerimi kapatıp sıcaklığının tadını çıkarıyorum. Hatırladığın her şeyi ellerimde hissedebiliyorum. Kulağa olağanüstü gelmiyor mu?"

"Kaybettiklerini hatırlamak mı istiyorsun?" diye sordu R. bu kez.

Ona doğruyu söyledim. "Emin değilim. Neyi hatırlamam gerektiğini bile bilmiyorum. Bizim yok oluşumuz tamamlandı. Filizlenecek tohumumuz yok. Boşluklarla dolu bir kalple yaşamaktan başka bir şey gelmiyor elimizden. Bu yüzden hem dayanıklılık gösterecek hem de ışığın vuruş açısına göre değişecek kadar şeffaf bir kalbe sahip olmanı kıskanıyorum."

"Romanlarını okuduğumda kalbin bomboşmuş gibi gelmiyor oysa..."

"Yine de bu adada yazar olmanın zorluğunu takdir edersin. Yok oluş geldiğinde sözcükler uzaklara gidiyor. Belki de bugüne kadar yazabilmiş olmamın senin her şeyi içinde barındıran kalbinin yakınlarımda olmasıyla alakası vardır."

R., "Eğer bu doğruysa, gurur duyarım," dedi.

Avucumu açıp ellerimi uzattım. İkimiz de bir süre, sanki avuçlarımda gerçekten de bir şey varmış gibi dikkatle ellerime baktık. Ancak ne kadar azimle bakarsak bakalım, iki elimin de bomboş olduğu gerçeği en acımasız hâliyle ortadaydı.

Ertesi gün yayınevinden bir telefon geldi. Kitabım için atanan yeni editör arıyordu.

R.'den biraz daha yaşlı olduğu sesinden anlaşılıyordu. Mırıldanarak konuştuğu için söylediklerinin bir kısmını anlayamıyordum.

"Üzerinde çalıştığın romanı ne zaman tamamlamayı planlıyorsun?"

"Bir fikrim yok," dedim R.'nin daha önce bana hiç böyle bir şey sormadığını fark ederek.

"Hikâye çok ilginç bir yere gidiyor, bana kalırsa dikkatle ilerlemelisin. Gösterebileceğin bir şeyin olduğunda lütfen benimle iletişime geç. Sonraki bölümü okumak için sabırsızlanıyorum."

Dirseklerimi masaya koyarak öne eğildim. "Bu arada," dedim, elimden geldiğince rahat bir tavırla. "R.'ye ne oldu?"

"O mesele..." diye mırıldandı, telefonun diğer ucundan bardağını alıp bir yudum su içtiğini duyabiliyordum. "O... ortadan kayboldu."

Son sözleri net bir biçimde duyulmuştu.

"Kayboldu..." diye tekrar ettim.

"Evet, aynen. Ondan haberin var mı?"

"Hayır, yok," diyerek başımı iki yana salladım.

"Herkes biraz şaşkın açıkçası, çok ani oldu. Bir sabah işe gelmeyi bıraktı. Not falan da bırakmamış. Masada sadece senin romanın duruyordu."

"Öyle mi?"

"Evet. Ama bu aralar birilerinin kaybolması pek de olağanüstü bir durum değil."

"Tuhaf bir şey fark etmemiştim. Sence onu..."

"Sanmıyorum."

"Ondan ödünç aldığım bazı kayıtlar vardı. Nasıl geri vereceğimi bilemiyorum."

"İstersen ben alabilirim. Ona verme fırsatım olabilir."

"Çok memnun olurum," dedim. "Nerede olduğunu öğrenirsen bana da söyler misin?"

"Öğrenebilirsem söylerim," diye söz verdi.

R.'nin eşiyle iletişime geçme görevinin İhtiyar'da olmasına karar verdik. Bisikletinin arkasındaki âlet kutusu sayesinde bir tamirciymişçesine dikkat çekmeden oraya girip çıkabilirdi.

R.'nin ortadan kaybolmasının üzerinden çok zaman geçmeden eşi, bebeği sağlıkla doğurabilmek için ailesinin evine taşınmıştı ancak bu durum çok daha önceden planlanmıştı ve son yaşanan gelişmelerle pek de bir ilgisi yoktu. Kadının ailesinin, eskiden kazançlı döküm işlerinin yapıldığı bir binada eczaneleri vardı ancak orası da terk edilmişti.

İletişim kurmak için şehirde terk edilmiş bir ortaokulu kullanmaya karar verdik. Onuncu, yirminci ve otuzuncu gibi sıfırlı günlerde R.'ye vermek istediği şeyleri, bahçede duran, öğrencilerin kullandığı meteoroloji âletlerinin bulunduğu ahşap kutunun içine bırakırdı. İhtiyar bisikletle okula gider, bırakılanları alıp R.'nin vermek istediklerini koyardı. Her şey bu düzende ilerliyordu.

"Kışın her yer sessiz olur ama orası gördüğüm en ıssız yer," demişti İhtiyar ilk gidişinden sonra. "Tepeye varır varmaz yüzüme sert ve soğuk rüzgâr çarptı. Mevsim rüzgârlarının bir sınırı var mı acaba? Sokakta çok az insan vardı. Kediler daha çoktu. Evlerin neredeyse tamamı ahşap, eski ve boştu. Dökümhanede çalışanlar da ayrıldıktan sonra neler olduğunu merak ediyorum. Oldukça ürkütücü görünen tasfiye ocaklarının arasında oturmak da yıkık dökük bir lunaparkta zaman geçirmek gibi, korkunç. Nereye gidersen git, kalın pas tabakalarının altında oldukları yere mıhlanmış da orada ölmüş gibi duran bir başka tasfiye ocağı çıkıyor karşına."

"Bundan haberim yoktu," dedim bardağına sıcak çikolata doldururken. "Ben çocukken, tepenin hemen üzerinden, gece göğünü aydınlatan turuncu bir ışık yayılırdı her yana."

"Bunu ben de hatırlıyorum. Bir zamanlar orada çalışan insanlara adanın her yanında büyük saygı gösterilirdi. Ancak o günler geçti ki öyle olması da bizim şansımıza çünkü artık Hafıza Polisleri

oraya uğramıyor bile. Bizden şüphelenmeleri çok düşük ihtimal." Derin bir nefes aldı ve iki eliyle bardağını kaldırdı.

"R.'nin eşi nasıl?" diye sordum.

"Tahmin edeceğin gibi, yorgun. Hâlâ düzen oturtamadığını söyledi ki bu da çok normal, sonuçta kocası aniden kayboldu ve yakında ilk bebeği doğmuş olacak. Ama akıllı ve güçlü bir kadın. R.'nin nerede olduğu veya onu kimin sakladığıyla alakalı hiçbir şey sormadı. Sadece içtenlikle teşekkür etti."

"Yani bebeğin doğmasını beklerken ailesinin yanında olmak için onların evine taşındı, değil mi?"

"Evet ama eczanenin durumu da pek iyi değilmiş. Ben oradayken de tek müşteri vardı. Yaşlı bir kadın, iki yüz yenlik bir şişe merkürokrom almaya gelmişti. Küçük bir dükkân. Sürgülü kapısından, döşemelerinden ve eski cam kasalardan ne kadar eski bir yer olduğu anlaşılıyor. Neredeyse kendimi tutamayıp âlet çantamı alacak ve tadilata başlayacaktım. Kadın tezgâhın arkasında oturuyordu ama yine de iyice büyümüş karnını görebiliyordum. Yanındaki ilaç kutuları fazlasıyla tozluydu. Onu eczanenin o acı kokusu içinde çalışırken görünce içim acıdı."

Bir süre sıcak kakaosunu içerek sessizliğe büründü ama ardından aklına aniden gelen bir fikirle atkısını çıkarıp cebine tıktı. Su ısıtıcıyı yeniden doldurup koydum. Suyu döktüğüm anda bir kısmı buharlaştı.

"Kutuda herhangi bir sorun var mıydı?"

"Her şey yolundaydı. Okul küçüktü ve içeride de kimse yoktu. Ne çocukların varlığını işaret eden bir sıcaklık ne de herhangi bir ayak izi... Yeni dezenfekte edilmiş bir oda gibiydi ortalık. Fazla vakit harcamak istemediğim için hemen eve döndüm."

İhtiyar kazağının altına sakladığı dertop paketle birlikte beyaz bir zarf çıkardı.

"Bunlar kutudaki eşyalar..."

"Anladım."

Paketi aldım. İçinde düzgünce katlanmış giysiler ve birkaç dergi vardı. Zarf kalındı ve sıkı sıkıya kapatılmıştı.

"Bu arada ahşap kutu uzun süre kullanılmadığı için kötü durumdaydı," dedi İhtiyar. "Beyaz boyası soyulmuş ve kapağı çürümüş hâldeydi. Birkaç denemeden sonra ancak açıldı. İçindeki âletler de hep kırılmış. Termometredeki cıva bile yarısına kadar boşalmış, higrometrenin iğnesi bükülmüş. Bu da içine benden başkasının bakmadığını gösteriyordu. Anlaştığımız üzere kadın eşyaları bırakıp gitti."

"Çok teşekkür ederim. Seni riske attığım için de özür dilerim."

"Lafı olmaz."

İhtiyar fincan ağzındayken başını salladığı için sıcak çikolatayı üzerine dökeceğinden endişelendim bir an. "Önemli olan bunları teslim etmekti."

"Haklısın." Paketi ve zarfı alıp gizli odaya yöneldim. Hâlâ İhtiyar'ın sıcaklığı vardı üzerlerinde.

Yazı okulundaki ilk dersimde karşıma çıktığında biraz şaşırmıştım aslında çünkü görüntü bakımından pek de bir daktilo öğretmenine benzemiyordu.

Öncelikle, pek mantıklı olmasa da kafamda daktilo öğretmenlerini hep kadın olarak hayal ederdim –orta yaşı geçmiş, çok kibar konuşan, ağır makyajlı ve zayıf parmaklı kadınlar...

Ancak bunun yerine karşımda gencecik bir adam bulmuştum. Ortalama bir vücuda sahipti ve hoş kesimli, nötr tonlarda kıyafetler giyiyordu. Pek yakışıklı sayılmasa da kaşları, göz kapakları, dudakları, çenesi ve yüzü etkileyiciydi. İfadesi sakin ve tavrı genelde düşünceli olsa da yüzünde belli belirsiz bir gölge var gibiydi –yalnızca kaşlarına baksanız bile demek istediğimi anlayabilirdiniz.

Hukuk profesörü ya da bir rahip –belki de kilisede olduğumuzdan– veyahut da bir mühendis olabilirdi pekâlâ. Ancak gerçekte öğretmendi ve daktilo hakkında her şeyi biliyordu.

Gelgelelim eğitimim sırasında onu daktilo kullanırken hiç görmemiştim. Öğrencilerin arasında dolanıp parmak hareketlerine ve makineye bakar, yazdıklarımızı kırmızı kalemle işaretleyerek kontrol ederdi.

Ara sıra, belli bir süre içinde kaç kelime yazabileceğimizi ölçmek için sınavlar yapardı. Sınıfın en ön kısmında durup ceketinin cebinden bir kronometre çıkarırdı. Örnek metin daktilonun yanında, parmaklarımız tuşların üzerinde, başlamak için onun işaretini

beklerdik. Genelde mektup ya da tez gibi görünen o örnek İngilizce metinleri onun yazdığını düşünürdüm.

Sınavlarda pek de iyi olduğum söylenemezdi. Sınav sırasında normalde kolayca yazabildiğim kelimeleri bile yazamazdım, parmaklarım öylece donup kalırdı. Ya "g" ve "h"gibi harflerin yerlerini değiştirir ya da "b" ve "v" harflerini karıştırırdım. Bazen başlangıç pozisyonumu şaşırır, hizayı kaçırırdım.

Özellikle bir sınava başlamadan önce kendimi bir şekilde sakinleştirmeyi beceremiyordum. Diğer herkes nefesini tutar, kiliseden gelen dua ve org sesleri kesilir, yalnızca parmaklarımıza odaklanırdık. Bu anlar beni fazlasıyla gererdi.

O odada sakinliğin ete kemiğe büründüğünü gördüğüme ve onun, öğretmenin saatinin içerisinden gaz misali yükselip ortama yayıldığına emindim. Saat iyi kullanılmıştı ve gümüş zinciri parlaktı. Parmağını saatin tuşunun üzerine getirip her an basabilirmişçesine orada tutardı. Bu sırada zincir de göğsünün üzerinde sallanırdı.

Sağ elinden sızan sakinlik gazı odayı dolaşıp her yeri kaplar ve en sonunda benim ellerime de ulaşırdı. Soğuk ve baskın bir his uyandırırdı tenimde. Parmaklarımı biraz olsun hareket ettirirsem huzurun bozulacağını ve her şeyin tuzla buz olacağını düşünürdüm. Kalbim küt küt atmaya başlardı.

Acım dayanılmaz bir hâl almaya başladığında işaretini verirdi. Zamanlaması asla şaşmıyordu –âdeta elindeki kronometresi kalp atışımı da ölçüyordu.

"Başlayın!"

Sınıfta yüksek sesle söylediği tek şey buydu. İşaretin ardından herkes yazmaya başlardı. Fakat benim parmaklarım dehşetle donup kalırdı işte.

Uzun zamandır onu yazarken görmek istiyordum. Yazısı çok güzel olmalıydı. Parlak ve özenle hazırlanmış daktilosu, kar beyazı kâğıdı, dik duran sırtı ve ustalıkla hareket eden parmakları... Hayalini kurmak bile nefesimi kesiyordu. Ancak onu yazarken hiç

görmemiştim. Sevgili olduktan sonra bile. Etrafında herhangi biri varken asla yazmazdı.

Daktilo dersleri almaya başlamamın üstünden üç ay geçmişti. O gün kar her yeri kaplamıştı –hayatımda ilk defa o kadar çok kar görüyordum. Trenler ve otobüsler durmuştu, tüm şehir kara teslim olmuştu.

Saat üçteki dersime vaktinde yetişebilmek için kiliseye doğru yürümek üzere evden erken ayrıldım. Yolda birkaç kez düştüğümden kitaplarımı taşımak için kullandığım bez çantam ıslanmıştı. Çan kulesinin tepesi dahi karla kaplıydı.

En nihayetinde o gün derse katılmayı başaran tek kişi ben olmuştum.

"Böyle bir havada bile derse geldin, harika!" dedi.

Kıyafetleri her zamanki gibi kusursuzdu, üzerinde ne bir leke ne de kar yüzünden ıslak herhangi bir nokta vardı. "Bugün kimsenin gelmeyeceğini sanmıştım."

"Bir gün bile ara verirsem parmaklarım güçsüzleşiyor," dedim kitabımı ıslak çantamdan çıkarırken.

Ortalık muhtemelen kar sebebiyle normalden daha da sessizdi. Erken gelenler istediği daktiloyu seçebiliyordu –çünkü âletlerin aralarında tuşları ağır, yazıları silik çıkanlar da vardı, ben de tek başıma olduğum için pencere önündeki dördüncü daktiloyu seçtim. O genelde tahtanın önündeki masasına otururdu fakat o gün yanıma gelmişti.

Önce bir iş mektubu yazdım. Reçel yapma makinesi için kullanım kılavuzunun bir kopyasını isteyen bir mektuptu. Ben yazarken o hep parmaklarıma bakmıştı. Gözlerim daktilodan biraz olsun uzaklaştığında onun ayakkabılarını, pantolonunu, kemerini ve kol düğmelerini görüyordum.

Mektup yazmak zordu çünkü belli başlı kuralları vardı. Normal zamanda bile gerginken öğretmenin tepemde dikilmesi beni iyice germişti. Hatalarla dolu bir kâğıdım vardı. Hiçbir hatayı kaçırmadı.

Sırtını dikleştirip kâğıda yaklaştı ve hatalarımı gösterdi. Sitem etmek istemiyordum fakat o kadar yakında durması kendimi köşeye sıkışmış gibi hissetmeme neden olmuştu.

"Sol elinin orta parmağı yeterince güçlü değil. Bu yüzden e harfinin üstü hep silik çıkıyor." Hatalı harfleri gösterdikten sonra parmağımı tuttu. "Bu parmağın biraz bükülmüş."

"Evet, küçük bir kızken basketbol oynarken oldu." Sesimin zayıf çıktığını fark etmiştim.

"Tuşa biraz daha sert basarsan iyi olur," dedi ve eklem yerinden tutarak parmağımı "e" tuşuna defalarca bastırdı.

eeeeeeeeee

Parmağıma belli belirsiz dokunuyordu ancak sanki dokunuşu tüm vücudumu kaplıyormuş gibi hissettim. Elleri sert ve soğuktu. Bana böyle bir ayrıcalık tanıdığına inanmıyordum ama bir şekilde, tuşa basan parmağıma dokunmaktan kendini alamıyormuş gibi garip bir baskı da hissediyordum.

Omuzları, dirsekleri ve kalçaları oracıktaydı, hemen yanımda. Artık tuşa basmaya devam eden parmağımı bırakmaya pek niyeti yok gibiydi.

eeeeeeeeee

Koca sınıfta yalnızca "e" tuşunun kâğıda yaptığı vuruşların sesi yankılanıyordu. Kar tekrar yağmaya başlamıştı. Kilise kapısından çan kulesine kadar uzanan ayak izlerimi silecek kadar yoğundu üstelik. Beni sıkıca tutmaya devam etti. Saati cebinden düştü ve yerde bir tur döndü.

"Kırıldı mı acaba?" diye geçirdim içimden. Daktilo yerine saati düşünüyor olmam garipti.

Kulenin çanı çaldı, saat beş olmuştu. Tavandan gelen titreşimlerle birlikte pencereler sarsıldı. Titreşimler, karın yoğunluğu tarafından yutulmadan önce yan yana duran bedenlerimizden geçti. Kar taneleri dışında hiçbir şey hareket etmiyordu ortalıkta. Daktilonun içine hapsedilmişçesine öylece kalakaldım ve nefesimi tuttum.

O noktadan sonra yazdıklarımı yeni editöre göndermeden önce R.'ye okumaya karar verdim. R.'nin notlarını kâğıda dökmesine izin veremeyeceğimi söylememe gerek yoktu elbette ancak gizli odada notların üzerinde her zaman olduğu gibi konuşabilirdik. Odada tek bir sandalye olduğu için yatağın üzerine yan yana oturduk ve eskiz defterinin arka kapağını seyyar masa olarak kullanarak taslağı üzerine koyduk.

Yapacak bir işi olması R.'ye de iyi gelecekti. Böylesi izole bir ortamda yaşamanın en sağlıklı yolu, sabah uyandığınızda gün içinde yapacağınız şeyler olduğunu ve tatmin etse de etmese de gün sonunda yatağa gitmeden önce gözden geçirilecek işlerinizi düşünmektir. Dahası, sabah görevleri son derece somut olmalı ve sonunda küçük de olsa bir ödül barındırmalıydı. Ayrıca gün sonunda onu hem fiziksel hem de zihinsel olarak yormuş olmalıydı.

"Sorun olmazsa bana yapacak ufak tefek işler bulur musun? Bu işe elimden geldiğince katkıda bulunmak isterim, ayrıca zaman öldürmeme yardımcı olacak şeylere de ihtiyacım var," dedi R. akşam yemeği tepsisini merdivenin yarısına kadar çıkarmışken.

"Romanımı okumak dışında bir şeyler mi?" Geçidin kapısından ona doğru baktım.

"Evet. Bu ufacık odada çok da faydalı olamayacağımı biliyorum ama küçük işler bile olur. Sana zahmet olacak ama bir şeyler ayarlayabilirsen çok mutlu olurum. Kendimi çok işe yaramaz hissediyorum."

Elinde tuttuğu tepsideki yemeklere baktı. O konuşurken patates çorbasının yüzeyinde ufak dalgalanmalar oluşuyordu.

"İş bulmak zor olmaz. Dert etme. Yarın sabaha kadar bir şeyler bulurum sana... İstersen artık yemeğini ye. Her gün aynı çorbayı getirdiğim için özür dilerim. Bu yılki hasat berbattı. Geçen yılın patates ve soğanlarından başka sebzemiz kalmadı."

"Hiç sorun değil, çok lezzetli."

"İlk kez bir yemeğim övgü alıyor. Teşekkür ederim."

"İş konusunda sana güveniyorum."

"Tamamdır, görüşürüz."

"İyi geceler."

Daracık merdivende tepsiyle pek hareket edemediği için beni başını sallayarak uğurladı. Odaya girdiğinden emin olduktan sonra girişi kapattım. Her sabah ona oyalanabileceği bir iş vermek rutinim hâline gelecekti. Makbuzları düzenlemek, kalemleri açmak, adres defterini temize çekmek, kâğıtlara sayfa numarası vermek gibi basit şeylerdi hepsi ama R. tüm bunları seve seve yapıyor ve ertesi güne kadar verdiğim bütün işleri bitiriyordu.

Bu şekilde mutlu mesut yaşamaya devam ediyorduk. Pek çok şey plana uygun gidiyordu. İhtiyar'ın ilgisi sayesinde R. de sığınağa iyice alışmıştı. Gelgelelim bizim yarattığımız bu korunaklı alanın dışında kalan dünyada hayat devam ediyordu.

Güllerin ardından sessizliğe gömülen yok oluşlar, bir süre sonra geri döndü ve üst üste iki kez yaşandı. Bu sefer de fotoğraflar ve meyveler kaybolmuştu. Ben annemin şömine başındaki fotoğrafı dâhil her şeyi toplayıp yakacakken R. umutsuzca durdurdu beni.

"Fotoğraflar değerlidir. Anıları saklarlar. Onları yakarsan bunun geridönüşü olmaz. Sakın yakma onları."

"Başka seçeneğimiz yok. Fotoğrafların yok oluşu çoktan başladı," diye karşılık verdim.

"Peki, fotoğraflar olmazsa annenle babanın yüzünü nasıl hatırlayacaksın?" diye sordu R. ciddi bir tavırla.

"Yok olan annemle babam değil ki, yalnızca fotoğrafları. Endişe etme, onların yüzlerini asla unutmayacağım."

"Bunlar küçük birer kâğıt parçası olabilirler ancak içlerinde çok derin anlamlar saklı. Işık, rüzgâr, hava, fotoğrafı çeken insanın sevinci ve çekilen kişinin utangaç gülümsemesi... İşte kalbinde kalması gerekenler aslında bunlar. Bütün o fotoğraflar bunun için çekiliyor."

"Biliyorum, ben de bu yüzden yıllarca onları korudum. Onlara her baktığımda kalbim sızlasa da harikulade olduklarını düşündüğüm anıları anımsıyordum. Tek tük hatıralarla dolu anı ormanımda gezerken fotoğraflar pusulam oluyordu her seferinde ancak artık bunları geride bırakıp yola devam etme vakti geldi. Evet, pusulamı kaybetme fikri korkunç fakat bir yok oluşa direnecek gücüm yok benim."

R., "Direnmene de onları yakmana da gerek yok aslında. Dünya ne kadar değişirse değişsin, senin için önemli şeyler her daim öyle kalmalı," dedi. "Çünkü özleri hep aynı kalır böyle şeylerin. Eğer fotoğrafları saklarsan, onlar da karşılığında sana bir şeyler sunar. Daha fazla anını kaybetmeni görmek istemiyorum."

"Hayır," dedim, başımı bitkin bir tavırla iki yana sallayarak. "Artık fotoğraflara baktığımda geri gelen herhangi bir anı olmuyor bende. Ne bir anı ne de bir yanıt... Birer kâğıt parçasından fazlası değiller artık. Kalbimde yeni bir delik açıldı ve onu kapatmanın bir yolu da yok. Adadan ne zaman bir şey kayboluverse bu his yaşanır ancak sanırım senin anlayabileceğin bir şey değil bu..."

R. hüzünlü gözlerini yere çevirdi.

"Kalpte oluşan her yeni delik, yakacak bir şeyler arar. Bir şeyleri yakmamı istiyorlar, ben de ancak her şey küle döndüğünde durulabiliyorum. Hafıza Polisleri'nin onları bulma ihtimali şöyle dursun, onlara bakınca bir şey hissedemeyeceksem fotoğrafları saklamamın anlamı ne ki? Hafıza Polisleri de her yok oluştan sonra çok daha titiz çalışıyorlar ve eğer benden şüphelenirlerse, bu durum seni de tehlikeye atar."

Başka bir şey söylemedi. Gözlüklerini çıkardı, parmaklarını şakaklarına koydu ve derin bir iç geçirdi. Fotoğraflarla dolu kâğıt poşeti aldım ve hepsini yakmak için arka bahçeye yollandım.

Meyvelerin yok oluşu daha kolay gerçekleşti. Sabah kalktığımda tüm ağaçların meyvelerinin döküldüğünü gördüm. Her yerden patır patır sesler geliyordu. Kuzeydeki tepelerde ve ormanın içinde dökülen meyveler çok daha fazlaydı. Bazıları beysbol

topu kadar büyük, bazıları fasulye tanesi kadar küçüktü. Bazıları kabuklu, bazıları parlak renkliydi. Her türden meyve vardı. Rüzgâr olmamasına rağmen meyveler birbiri ardına öylece uçup gidiyordu.

Dışarıda yürürken eğer dikkat etmezseniz bir tanesi kafanıza düşebilir ya da adımınıza dikkat etmezseniz muhakkak birini ezebilirdiniz. Bu yok oluşun ardından, çok geçmeden kar yağışı başladı ve dökülen meyvelerin üzerini kapladı.

⑬

Yıllar sonra ilk kez kar yağıyordu adaya. Başta beyaz kumların rüzgârla uçuştuğunu sanmıştım ancak taneler gittikçe büyüdü ve kısa zamanda her yeri kapladı. Ağaçların küçücük yapraklarında, sokak lambalarının üzerinde ve pencere saçaklarında karlar birikmişti –ve uzun bir süre kaldı.

Anı avı, kar fırtınasının ortasında dahi günlük bir aktiviteye dönüşmüştü. Hafıza Polisleri kasabada mont ve botlarla dolaşıyorlardı. Montları, son derece yumuşak ve sıcak tutan bir malzemeden yapılmış gibi görünüyordu ve yakalarıyla manşetleri koyu yeşil renkte kürklerle kaplanmıştı. Şehirdeki bütün mağazaları da dolaşsanız hiçbir yerde böyle şık bir mont bulamazdınız –bu yüzden kalabalıkların içinde bile Hafıza Polisleri'ni seçmek mümkün oluyordu.

Genelde gecenin ortasında ortaya çıkıyor, koca bir sokağı devasa kamyonetleriyle kapatıyor ve hiçbir istisna olmaksızın bütün evleri arıyorlardı. Ara sıra avları sonuç verse de bazı zamanlar elleri boş döndükleri de oluyordu. Kimse bir sonraki hedefin hangi sokak olacağını bilemiyordu. Geceleri ufacık tıkırtılara bile uyanmaya başlamıştım artık. Karanlıkta seçilen kilime gözlerimi dikiyor ve muhtemelen o kilimin altındaki odada nefesini tutmuş bekleyen R.'yi düşünüyordum. Geceyi sağ salim atlatması için dua ediyordum bazen.

Adadakiler artık çok gerekmedikçe dışarı çıkmaktan kaçınıyor, hafta sonlarını da evde kalıp kar yağışını izleyerek geçiriyordu.

Akşamın erken saatlerinde de perdelerini kapatıyor ve mümkün olduğunca az ses çıkarıyorlardı. Kar, herkesin kalplerini dondurmuş gibiydi.

Sakladığımız sır da adanın baskın havasından nasibini almıştı. Bir gün, aniden, hiçbir neden olmaksızın İhtiyar, Hafıza Polisleri tarafından götürüldü.

Geçidin kapısını açtım ve seslendim: "Galiba bir şey öğrendiler. Ne yapacağız?" Öyle çok titriyordum ki merdivenden aşağı güçlükle indim ve kendimi hemen yatağın üzerine bıraktım.

"Yakında geleceklerine şüphe yok. Seni daha güvenli bir yere götürmeliyiz ama nereye? Çok geç olmadan bir an önce harekete geçmeli. Eşinin ailesinin evine ne dersin? Gerçi sanırım ilk oraya bakarlar. Hayır, buldum! Eşine mesajları bıraktığımız terk edilmiş okul binası olur mu? Öğretmenler odası, kafeterya ve laboratuvar gibi kullanabileceğin birçok oda vardır orada. Saklanmak için iyi bir yer. Hemen gidip hazırlayayım orayı."

R. yanıma oturdu ve kolunu omzuma koydu. Elinin sıcaklığını hissettiğimde daha fazla titremeye başladım, kendime engel olamıyordum –her ne kadar onun bunu, beni sakinleştirmek için yaptığını bilsem de...

"İlk olarak yapmamız gereken şey sakin kalmak." Dizini sıkı sıkıya tutan parmaklarımı birer birer çözerken yavaşça konuştu. "Sığınağı biliyor olsalardı İhtiyar'ı tutuklamazlardı, doğruca buraya gelirlerdi. Şimdilik endişelenecek bir şey yok. Bizi henüz bulamadılar. Fakat dikkatsizce bir hata yaparsak bulabilirler. Bizi başka yerlerde arıyor olmaları daha olası."

"O zaman neden İhtiyar'ı götürdüler?" diye sordum.

"Aklına gelen bir neden var mı? Şüpheli bir şey taşırken yolda durduruldu mu mesela? Hafıza Polisleri feribotu aramaya mı gitti yoksa?"

"Hayır, öyle bir şey olmadı." R.'nin nazik dokunuşuna rağmen hâlâ hissiz olan parmak uçlarıma baktım.

"O zaman endişelenme. Muhtemelen soruşturmanın benimle ilgisi yoktur. Hafıza Polisi sürekli istihbarat toplar. Herhangi birini alıp akla gelebilecek her konuda sorgulayabilirler. Serasında gül yetiştiren bir komşu, birinin aile üyelerinin sayısından daha fazla ekmek alması, perdeye yansıyan bazı şüpheli gölgeler gibi şeyler... Her koşulda burada mümkün olduğunca ses çıkarmadan beklemeliyiz. Şu an için en iyi plan bu."

"Evet, galiba haklısın." Derin bir nefes aldım. "Umarım İhtiyar'ın başına korkunç şeyler gelmez."

"Ne gelebilir ki?"

"Ona işkence edebilirler. Neler yapabileceklerini kimse bilemez. Ve her ne kadar direnmek istese de İhtiyar sonunda acıya dayanamayıp sığınağın yerini söyleyebilir."

"Bu kadar endişelenme." R. omzumu sıkıca tuttu. Isıtıcının elektrik yüklü ısı dalgaları aşağıdan yüzümüzü aydınlatıyor ve pervane ufak bir hayvanın mırıldanması misali gürültüyle dönmeye devam ediyordu.

"Ama yine de buradan gitmemi istersen, giderim," dedi. Sesi sakin ve kısıktı.

"Hayır. Aklımın ucundan bile geçmedi bu. Ben yakalanmaktan değil, senin de ortadan kaybolmandan korkuyorum. Bu yüzden bu kadar titriyorum."

Bunu söylerken başımı iki yana salladığım sırada saçlarım kazağına sürtündü. Beni uzunca bir süre kollarında öylece tuttu ancak odaya güneş dahi girmediği için ne kadar bir zaman orada kaldığımızı bilemiyorduk. Vücut ısısı sayesinde, sonunda titrememem durdu. Nihayet kollarının arasından sıyrılıp ayağa kalktım.

"Kendimi kaybettiğim için özür dilerim," dedim.

"Özür dilenecek bir şey yok, İhtiyar bizim arkadaşımız," dedi ve kucağına baktı.

"Sanırım tek yapabileceğim şey dua etmek," dedim.

"Ben de dua edeceğim."

Merdivenleri tırmandım ve kapının mandalını kaldırıp gizli geçidin kapısını araladım. Arkamı döndüğümde R.'nin hâlâ yatakta oturduğunu ve ısıtıcıya baktığını gördüm.

Ertesi gün, R.'ye danışmadan Hafıza Polisi Karakolu'na gittim. Ona söyleseydim muhtemelen bana karşı çıkacaktı. Bunu yaparken türlü tehlikelerle karşılaşma ihtimalimin olduğu doğruydu. Fakat öylece elim kolum bağlı oturamazdım. İhtiyar'la görüşemesem de en azından durumu hakkında bir şeyler öğrenebilir ve belki ona bir not bile gönderebilirdim. Ufacık da olsa ona bir yardımım dokunsun istiyordum.

O sabah güneş zayıfça parlıyordu, yeni yağan kar yumuşaktı ve her adımımda ayak bileklerime kadar kara gömülüyordum. Hafıza Polisleri'nin kar botları vardı ancak ada sakinleri sokaklarda yürümekte çok zorlanıyordu. İki büklüm olmuş sırtları ve göğüslerine sıkı sıkıya bastırdıkları çantalarıyla, pek çok sokak hayvanı gibi her bir adımlarını büyük dikkatle atarken düşüncelere dalmış hâlde ilerliyorlardı.

Kar çoraplarımı ıslatmıştı. Çantamda fazladan kıyafet, battaniye, ısıtıcı, bir kutu şekerleme ve beş küçük ekmek vardı. Tramvay yolunun geçtiği meydanda bulunan eski bir tiyatro binası, Hafıza Polisi'ne hizmet etmek üzere bir yerleşkeye dönüştürülmüştü. Girişe, süslü sütunlarla çevrili geniş basamaklı merdivenden çıkarak ulaşılıyordu. Binanın tepesindeki Hafıza Polisi amblemli bayrak, gündüz saatlerinin sakin havasında öylece salınıyordu.

Girişin iki yanında, bacakları açık, elleri arkalarında, gözlerini karşıya dikmiş hâlde bekleyen iki muhafız vardı. İçeri girmeden önce orada ne işim olduğunu onlara söylemekle öylece içeri girmek arasında gidip geliyordum. Karşımda duran ahşap kapı ağır ve oldukça kalındı. Tek başıma açabileceğimden çok da

emin olamamıştım ancak iki gardiyan konuşmaları yasaklanmış gibi bir tavırla beni görmezden geldi.

"Bir şey sorabilir miyim?" Cesaretimi toplayarak sağdaki muhafıza yaklaştım. "Biriyle görüşmek ve ona bir şeyler vermek istiyorum, acaba ne yapmalıyım?"

Ancak muhafız gözünü dahi kırpmadan ileriye bakmaya devam etti. Soluk benizli bir oğlandı ve benden gençti, neredeyse çocuk denecek yaştaydı. Yakasındaki kürk, üzerinde kar birikmiş de erimiş gibi nemliydi.

"O hâlde içeri girebilir miyim?" Bu sefer soldakine sordum fakat sonuç değişmedi. Başka seçeneğim kalmadığı için elimi kapının kulpuna koydum ve kapıyı açmaya çalıştım ancak düşündüğüm gibi çok ağırdı. Bu yüzden elimdeki çantayı omzuma asıp iki elimle birden çektiğimde sonunda yavaş yavaş hareket etmeye başladı. Genç adamların ikisinin de bana yardım etmek için kıllarını kıpırdatmadıklarını söylememe gerek yoktur sanırım.

İçeride karşıma yüksek tavanlı ve loş bir salon çıktı. Tanıdık üniformalarıyla Hafıza Polisleri sağa sola koşturuyordu. İçeride benim gibi yabancılar da vardı; hepsi gergindi ve hızlı hızlı ilerliyorlardı. Ortamda herhangi bir konuşma ya da kahkaha duyulmuyordu. Müzik de yoktu. Yalnızca koşturan insanların ayak seslerini duyabiliyordum.

Hemen karşımda lobiye giden hafif kavisli bir merdiven ve onun arkasında da binanın tiyatro olarak hizmet verdiği dönemden kalma, özenle tasarlanmış bir asansör bulunuyordu. Sol tarafımdaysa devasa bir antika masayla sandalye vardı. Tavanda büyük bir avize asılıydı ancak ampulleri çevreleyen camlar pusluydu ve içeriyi tamamen aydınlatmaya yetmiyordu.

Asansör düğmesinin yanında, duvara monte edilmiş telefonda, merdivenleri destekleyen sütunlarda bile Hafıza Polisi flamaları vardı. Masada oturan bir polis, bütün dikkatini yazdığı evraka vermiş durumdaydı. Bu kısmın danışma olduğunu düşünerek derin bir nefes aldım ve masaya yaklaştım.

"Bir tanıdığıma teslim edilmesini istediğim bir paket var ama..." Sesimin ekosu tavana kadar yükselip salonun genişliğinde kaybolunca cümlem yarıda kesildi.

"Paket mi?" Durdu ve dolmakalemini parmak aralarında çevirerek son derece ender kullanılan bir felsefi terimin anlamını hatırlamaya çalışıyormuş gibi söylediğim kelimeyi tekrarladı.

"Evet," dedim, en azından dışarıdaki taştan muhafızlardan sonra sonunda ilerleme kaydedebildiğimi düşünüyordum. "İşine yarayabileceğini düşündüğüm birkaç şey sadece. Birkaç giysi ve biraz yemek."

Adam kaleminin kapağını çat diye sertçe kapattı ve üzerinde çalıştığı evrakları masada yer açmak için kenara çekip iki elini de masaya koydu. En sonunda yüzünde bomboş bir ifadeyle başını kaldırıp bana baktı.

"Aslında mümkünse onunla doğrudan görüşmek istiyorum."

Sorularıma nadiren cevap alabildiğim için tedbirli davranmayı bırakıp doğrudan bir talepte bulunmaya karar verdim.

"Kiminle görüşmek istiyorsun?" dedi, seçtiği sözcükler son derece nazikti ancak ses tonu, niyetini açık etmeyecek kadar düzdü. İhtiyar'ın adını söyledim ve ikinci kez tekrar ettim.

"Korkarım burada böyle biri yok," dedi adam.

"Ama daha kontrol bile etmeden bunu nasıl bilebilirsiniz ki?" diye sordum.

"Bakmama gerek yok. Burada tutulan herkesin ismini bilirim ben."

"Her gün buraya bir sürü insan getirilmesine rağmen hepsinin adını ezberlediğinizi mi söylüyorsunuz?"

"Evet, gördüğün gibi işim bu."

"Arkadaşım dün buraya getirildi. Adının listenizde olup olmadığını bir kontrol ederseniz çok memnun olurum. Mutlaka oralarda bir yerlerde olmalı."

"Korkarım ki bunun bir faydası olmaz."

"O hâlde nerede?"

"Burası merkezimiz ancak pek çok yerde şubelerimiz var. Size söyleyebileceğimiz tek şey aradığınız kişinin burada olmadığı."

"Yani başka bir şubenizde tutuluyor. Hangisinde olduğunu söyler misiniz?"

"Burada işler farklı bölümlere ayrılır ve yapımız oldukça karmaşıktır. O iş düşündüğünüz kadar basit değil."

"Basit olduğunu söylemiyorum. Sadece arkadaşıma ulaşmak istiyorum."

Adamın kaşları bezginlikle çatıldı. Yeni cilalanmış masa lambası, yumruk yaptığı ellerini aydınlatarak kalın damarlarını iyice belirginleştiriyordu. Belgeler, anlamadığım bir dilde yazılmış yazılar ve sayılarla doluydu. Masada pek çok şey vardı; kartlar, daksil, mektup açacağı ve zımbalar.

"İşlerin nasıl yürüdüğünü anlamıyor gibisin," diyerek arkamda birine baktı.

Bu bir bir işaretti. İki Hafıza Polisi derhal yanıma geldi. Göğüslerindeki rozetlerin sayısı danışmadaki adamınkilerden daha az olduğu için daha düşük rütbeli oldukları belliydi.

Sonrasında işler sessizce ilerledi. Emir vermek dahi gereksizdi zira görünüşe bakılırsa prosedür çok önceden belirlenmiş durumdaydı. İki yanımdaki Hafıza Polisleri'yle hemen asansöre bindirildim ve ardından labirent gibi koridorlardan geçirildikten sonra binanın merkezindeki odalardan birine alındım.

Etrafıma baktığımda odanın beklenmedik derecede lüks mobilyalarla döşenmiş olduğunu görmek beni afallattı: Şık deri kanepeler, duvarlardaki goblen duvar kâğıtları, kristal avize ve pencerelerde ağır perdeler. Bana çay getiren bir hizmetçi bile vardı. Benim için ne tür şeyler planladıklarını bilmiyordum. Ancak annemi götürmeye gelen o lüks arabayı hatırladığım için tedbiri elden bırakmamam gerektiğinin de farkındaydım. Kanepeye oturdum ve çantamı kucağıma koydum.

"Bu yoğun karda buraya kadar zahmet ettiğiniz için üzgünüm ama burada olanlarla görüşmek de paket göndermek de yasaktır."

Gelip karşıma oturan adam kısa boylu ve zayıftı ancak üniformasındaki rozet ve madalyaların sayısına bakılırsa oldukça önemli ve rütbeli biriydi. Büyük gözleri, ifadesini okumayı kolaylaştırıyordu. Beni odaya getiren iki muhafız hemen kapının önünde duruyordu.

"Peki ama neden?" dedim, her ne kadar buraya geldiğimden beri soru sormaktan başka bir şey yapmadığımın farkında olsam da.

"Çünkü kural böyle," diye yanıtladı adam kaşlarını kaldırarak.

"Ama tehlikeli şeyler getirmedim ki, siz de bakabilirsiniz," dedim ve çantamı ters çevirerek içindekilerin tamamını hemen aramızda duran sehpanın üzerine boşalttım. Şekerleme kutusu ve el ısıtıcısı gürültüyle sehpaya düştü.

"Bu kadar endişelenmenize gerek yok. Arkadaşınızın sıcak bir odası ve yiyecek bolca şeyi var," dedi adam, önüne serdiklerimi görmezden gelerek.

"O, anıları herkesle birlikte kaybolan yaşlı bir adam. Emekli oldu ve feribotta yalnız yaşıyor. Götürülmesi için hiçbir sebep yok."

"Ona biz karar veririz."

"O hâlde lütfen bana kararınızın sebebini söyleyin."

"İmkânsız şeyler isteyen bir genç hanımsınız." Adam işaretparmağıyla şakağına dokundu. "Görevlerimizin çoğu gizli yürütülmektedir. İşimizin doğası bu."

"En azından güvende olup olmadığını öğrenemez miyim?"

"Elbette güvende. Onu suçlamak için bir sebep olmadığını söylememiş miydiniz? Yoksa endişelenecek bir şeyiniz mi var?"

Böyle bir şeyin olmadığını söyledim ve kendime bu tür tuzaklara düşmemem gerektiğini hatırlattım.

"O hâlde endişelenmenize gerek yok. Sadece ondan bize yardımcı olmasını istiyoruz. Birinci sınıf restoranlardan gelen şeflerimiz ona üç öğünde bitiremeyeceği kadar çok yemek servis ediyorlar. Getirdiklerinizi versek bile onları yiyemez." Masadaki şeylere küçümser gözlerle baktı.

"Sanırım kurallarınız bana onun ne zaman eve döneceğini söylemenize de engel teşkil ediyordur?"

"Doğru," dedi adam gülümseyip bacak bacak üstüne atarak. "Çabuk anlıyorsunuz." Göğsündeki madalyalarından birinin püskülü hafifçe sallandı. "Burada öncelikli görevimiz yok oluş sürecinde herhangi bir gecikme olmadığından, ihtiyaç duyulmayan anıların çabucak ve tamamen silindiğinden emin olmak. Eminim siz de bu anılara tutunmanın anlamsız olduğu konusunda bizimle hemfikirsinizdir. Ayak parmağınız kangren olduğunda, derhal kesmeniz gerekir, eğer hemen eyleme geçmezseniz bütün ayağınızı kaybedersiniz. Bu noktada aynı prensip geçerli. Tek fark, anılara dokunamaz ya da onları göremeyiz yahut onların tutulduğu kalplerin içine giremeyiz. Görünmez şeylerle uğraştığımız için sezgilerimizi kullanmaktan başka şansımız kalmıyor. Fazlasıyla hassas bir görev bizimkisi. Görünmez sırlara erişmek, onları çözümlemek, sıralamak ve işlemek için gizlice çalışmak zorundayız. Umarım anlamışsınızdır." Konuşmasını bitirdi ve parmağıyla masayı tıklatmaya başladı.

Pencereden dışarı bakınca tramvayın geçtiğini gördüm. Kavşak etrafında dönerken, üstünde biriken kar tabakasının bir kısmı aşağı kaydı. Günler sonra ilk kez zayıf da olsa bir günışığı vardı ve kardan yansıyan aydınlık âdeta kör ediciydi. Girişten karşıdaki bankaya uzanan yolda para çekmek isteyen insanlar sıraya girmişti. Beklerken soğuktan omuzlarını kasarak ellerini ovuşturuyorlardı.

Buradaysa odanın sıcaklığı insanın içini rahatlatıyordu. Adamın masada ritim tutmasının sesi dışında çıt çıkmıyordu. Kapının önündeki iki muhafız sessizce beklemeye devam ederken çamurlu ayakkabılarıma bakıp çoraplarımın bir noktada kurumuş olduğunu fark ettim.

İhtiyar hakkında bir şeyler öğrenmeye çalışmanın herhangi bir sonuç vermeyeceğini artık anlamıştım. Merkeze geldiğimde konuştu-

ğum ilk Hafıza Polisi'nin söylediklerini hatırladım fakat İhtiyar'ın ne durumda olduğunu hâlâ anlayamamıştım. En sonunda pes ettim ve masadakileri toplayıp çantama koydum. Evden çıkarken sıcacık olan ekmekler artık buz gibiydi.

"Şimdi soru sorma sırası bende," dedi adam çekmecelerin birinden bir evrak çıkararak. Parıldayan gri kâğıt, sayısız kategoriye ayrılan kutucuklarla doluydu: isim, adres, meslek, eğitim, tıbbi geçmiş, din, iş deneyimi, boy, kilo, ayak numarası, saç rengi, kan grubu... "Lütfen bunları doldur," dedi ve cebinden bir tükenmez kalem çıkarıp bana uzattı.

Oraya gittiğime pişman olduğum an işte buydu. Kendimle ilgili ne kadar bilgi verirsem, R.'ye o kadar yaklaşacaklardı. Bunu önceden anlamalıydım. Ancak tereddüt etmek daha tehlikeliydi. Annemle olan ilişkileri düşünülünce benden istedikleri bilgilere zaten sahip olmalıydılar. Adımı ve adresimi öğrenmek istemiyorlardı, tek dertleri beni sınamaktı aslında. Önemli olan sakin kalmamdı.

Bunu kendime hatırlatırken adamın gözlerine baktım ve kalemi aldım. Zor sorular yoktu. Elim titremesin diye kalemi normalden daha yavaş hareket ettirdim. Kâğıdın üzerinde kayarcasına ilerleyen, pahalı bir kalemdi.

"Lütfen soğutmadan için," dedi adam çayı işaret ederek.

"Teşekkür ederim," diye mırıldandım ama daha ilk yudumda bunun çay olmadığını anladım. Kokusu ve tadı farklıydı. Daha önce hiç içmediğim bir şeydi. Hem ekşi hem acıydı, orman zemininde toplanan kurumuş yapraklardan yapılmış gibiydi sanki. Kötü değildi fakat içine ilaç karıştırılmış olduğunu düşündüğümden yutmak için cesaretimi toplamam gerekti. Sırlarımı ortaya çıkarmak adına beni uyutacak bir iksir miydi, yoksa genlerimi çözümlemelerini sağlayacak bir çözelti mi? Kimbilir neydi...

Hem masada karşımda oturan adam hem de kapının önünde bekleyen muhafızlar pürdikkat bana bakarken sıvıyı sessizce içtim ve ardından doldurduğum formu uzattım.

"Güzel," dedi adam. Kalemi yeniden cebine koyarken kâğıdıma şöyle bir göz atıp hafifçe gülümsedi ve madalyasındaki püsküller bir kez daha ileri geri sallandı.

O gece bir kez daha kar yağdı. Sabahın gerginliği ve garip içecek yüzünden endişelendiğim için rahat uyuyamadım. Romanın devamını yazmak için taslaklarımı çıkardım ama aklıma hiçbir şey gelmedi. Sonunda pencerenin kenarına oturdum ve perdenin arasından dışarıyı, yağan karı izledim.

Bir süre sonra masamdan sözlüklerimi kaldırıp hemen arkalarına sakladığımız, ahize olarak kullanmak üzere tasarlanan huniyi çıkardım.

"Uyudun mu?" diye sordum sessizce ve tereddüt içinde.

R., "Hayır, daha uyumadım," dedi. Yatak yaylarının gıcırdadığını duyabiliyordum. Sığınaktaki ahize huni, yatağın hemen yanındaydı. "Bir şey mi oldu?"

"Hayır, sadece uyuyamıyorum."

Huni alüminyumdan yapılmıştı ve oldukça eski, fazlasıyla yıpranmıştı. Her ne kadar iyice yıkamış olsam da içinden hâlâ mutfakta kullanıldığı zamandan kalma baharat kokularını alabiliyordum.

"Yine kar başladı."

"Öyle mi? Ortalığı iyice kaplamış olmalı."

"Evet, bu sıradışı bir yıl."

"Bu duvarların ardındayken dışarıda kar yağdığına inanmak zor."

R.'nin devşirme ahizeden gelen sesi hoşuma gitmişti. Hemen altımda usulca akan bir nehir gibiydi. Uzun plastik borudan geçerken gereksiz her türlü ses emiliyor, geriye sadece berrak ve yumuşak insan sesi kalıyordu. Tek bir tınıyı dahi kaçırmak istemediğimden kulağımı huniye iyice dayamıştım.

"Bazen elimi duvara koyarak dışarıda olan biteni hayal ediyorum. Hissediyormuşum gibi geliyor. Rüzgârın yönü, soğukluk, nem, nerede olduğun, nehrin sesi ve diğer tüm işaretleri... Ama pek işe yaramıyor. Bu sadece bir duvar aslında, ardında hiçbir şey yok. Hiçbir şeye bağlı değil, bu oda kapalı bir kutudan ibaret. Bütün çabalarım aslında hiçliğin ortasındaki bir mağaraya tıkılıp kaldığımı fark etmemi sağlıyor."

"Dışarıda her şey, senin oraya girdiğin günden çok farklı şu anda. Kar her şeyi değiştirdi."

"Nasıl?"'

"Şey, anlatması zor. Öncelikle dünya tamamen kara gömüldü. Kar öyle yoğun ki güneş çıktığında bile çok az bir kısmını eritebiliyor. Her şeyin etrafını sarıp topak topak yapıyor. Gökyüzünün, denizin, tepelerin, ormanların ve nehrin daha küçük görünmesine neden oluyor. Hepimiz mütemadiyen omuzlarımızı kasarak dolanıyoruz."

"Öyle mi?" Yatağın tekrar gıcırdadığını duydum. Muhtemelen yatağa uzanmış hâlde konuşuyordu benimle.

"Kocaman kar taneleri düşüyor sürekli, gökyüzündeki yıldızlar gibiler... Gölgelerde dans ediyor, trafik ışıklarında parlıyor ve birbirlerine çarparak düşüyorlar. Hayal edebiliyor musun?"

"Pek değil. Hayal edilemeyecek kadar güzel."

"Gerçekten güzel. Acaba böyle bir gecede bile Hafıza Polisi avına devam ediyor mudur? Belki de bazı anılar yok olmuyordur, bu soğuk havada bile."

"Haklı olabilirsin. Soğuk havanın bir etkisi olduğunu sanmıyorum gerçi. Anılar, sandığımızdan daha karmaşıktır. Onları saklayan kalp de öyle."

"Öyle mi?"

"Sesin, sanki bu kötü bir şeymiş gibi geliyor?"

"Bütün o anılar yüzünden burada saklanmak zorundasın. Sen de bizler gibi onların solup gitmesine izin verirsen saklanmana gerek kalmaz."

"Ah, anlıyorum." Sözleri yarı mırıltı yarı iç çekiş hâlinde çalındı kulağıma.

Kurduğumuz bu sistem üzerinden konuştuğumuzda, huniyi bir ağzımıza bir kulağımıza götürmek ve arada ufak esler vermek durumunda kalıyorduk. Oluşan sessizlik sayesinde sıradan konuşmalar bile önemliymiş gibi geliyordu.

"Böyle giderse, yarın sabah kar küremek zorunda kalacağım," dedim uzanıp perdeyi biraz daha aralayarak. "Her pazartesi ve perşembe belediyenin kamyonları kar temizlemeye geliyor. Kar, İhtiyar'ın feribotunun olduğu limandan denize atılıyor. Yol üstündeki pamuk gibi karlar giderek daha da kirleniyor. Deniz kocaman ağzıyla onca karı bir hamlede yutuyormuş gibi. Seslerini duyabiliyorum neredeyse..."

"Denize mi döküyorlar? Bunu bilmiyordum."

"Deniz iyi bir çöplüktür. Atılanlar dalgalar tarafından yutulduktan sonra ne olduğunu görmek için feribotun güvertesinden izlemiştim."

"Hemen eriyor ve deniz suyuna karışıyordur. Sonra da balıklar ve yosunların arasında kaybolup gidiyordur."

"Herhalde öyledir. Belki de balinalar tarafından yutulup daha sonra denize dönüyorlardır tekrar." Huniyi sağ elime alıp dirseklerimi masaya koydum. "Her ne olursa olsun, en sonunda iz bırakmadan kayboluyorlar işte," diye ekledim.

"Öyle," dedi iç geçirerek. Etraftaki evlerin ışıkları yanmıyordu. Sokağın, rüzgârın uğultusunu ya da siren seslerini duyamıyordum. Tüm şehir uyuyordu. Tek dikkat çekici ses, huniden kulağıma ulaşan sesti.

İhtiyar iyi bir iş çıkarmış olmasına rağmen, huni ahizelerden oluşan bu konuşma aparatı basit bir cihazdı ve huniyi hafifçe eğdiğimizde bile ses daha zayıf geliyordu. Yüksek sesle konuşmak da işe yaramıyordu. Huniyi ağzıma yaklaştırarak kelimelerin dudaklarımdan dökülmesine izin verdim.

"Çocukken uykunun gizemine çok kaptırırdım kendimi. Ödev, kötü yemek, org eğitimi, acı, sabır, gözyaşı olmayan bir dünya olduğunu hayal ederdim. Sekiz yaşındayken evden kaçmayı düşünürdüm zaman zaman. Sebebi muhtemelen sınıfta yalnızca benim kötü puan aldığım bir test filandı. O zamanlar uyku dünyasını keşfetmeye karar vermiştim."

"Sekiz yaşındaki birine göre iyi bir plan."

"Bir gün annem ve babam, bir tanıdığımızın düğününe gittiğinde planımı uygulamaya koydum. Bakıcım safra kesesi ameliyatı için hastaneye yatmıştı. Babamın çekmecesinden bir şişe uyku hapı çaldım. Her gece yatmadan önce o ilaçlardan içtiğini biliyordum. Kaç tane aldığımı hatırlamıyorum ama muhtemelen beş tane falandır. Kısa süre sonra uykum geldi ve uyku dünyasına gidip bir daha dönmeyeceğimden emin olduğumda kendimi bıraktım."

R., "Sonra ne oldu?" diye sordu dikkatle.

"Hiçbir şey, gerçekten. Uyudum ama ortada uyku dünyası falan yoktu. Daha doğrusu, karanlık bile yoktu. Hava, ses, yerçekimi... hissedebileceğim hiçbir şey yoktu. Yoğun bir hiçlik vardı sadece. Uyandığımda da akşam olmuştu. Ne kadar uyuduğumu merak ettim. Beş gün mü? Bir ay? Bir yıl? Pencere, günbatımının rengiyle kurumuştu. Aynı günün akşamı olduğunu fark ettim. Annemler düğünden dönmüştü fakat tüm gün uyuduğumu fark etmemişlerdi. Düğünden getirdikleri pastayı yememi istediler sonra."

"Haplar seni hasta etmedi mi?"

"Aksine, tazelenmiş hissediyordum. Bu da her şeyi daha kötü yaptı. Belki de uyku hapı değil, vitamin hapı içmiştim. Karın denizde kayboluşu gibi bir şeyler olmuştu, uyku ülkesine ulaşamamıştım."

Gece devam ederken huniyi tutan ellerim üşümeye başladı. Yakıt azaldığı için ısıtıcının alevi de küçülmüştü.

"Karın sesini duyman için huniyi pencereye doğru tutmamı ister misin?"

Kalkıp pencereyi açtım. Hava düşündüğümden de soğuktu, yanaklarımı sızlatmıştı. Huninin borusu hayli kısaydı, bu yüzden mümkün olduğunca pencereye doğru çektim. Pencere açıldığında da bir an için yağışın ritmi değiştiyse de hemen sonra yeniden eski düzenine döndü.

"Nasıl?" diye sordum. Odaya dolan karlar saçlarımda toplanmıştı.

"Ah, hissediyorum. Karı hissedebiliyorum!"

Fısıltıyla dile getirdiği sözler gecenin karanlığında kayboldu.

14

İhtiyar üç gün sonra serbest bırakıldı. Her zamanki akşam yürüyüşü sırasında onu kolaçan etmek için feribota çıkınca onu, yatak odası olarak kullandığı birinci sınıf kabin yatağında uzanırken buldum.

"Ne zaman döndün?" Hemen yatağın yanına çöktüm ve battaniyenin kenarını sıkıca kavradım.

"Bu sabah." Sesi boğuk ve güçsüz geliyordu. Sakalları uzamış, dudakları yara bere içinde kalmıştı ve benzi hayli soluktu.

"İyi olduğuna sevindim," dedim yanaklarını ve saçlarını okşayarak.

"Sizi endişelendirdiğim için üzgünüm."

"Önemli değil, iyi misin? Yaralandın mı? Hastaneye gidelim mi?"

"Hayır, iyiyim. Sadece yorgunum, bu yüzden uzandım biraz."

"Gerçekten iyi misin? Acıkmış olmalısın. Bir şeyler hazırlayıp getireyim." Battaniyenin üstünden göğsüne hafifçe vurdum.

Yokluğunda buzdolabındaki her şey tazeliğini kaybetmişti fakat bunun için endişelenecek vakit yoktu. Bulabildiğim bütün sebzeleri kullanarak hızlıca bir çorba yaptım ve sonra bir de çay demledim. Sırtını destekleyip dik oturmasını sağlayarak yakasına bir peçete sıkıştırdım ve çorbayı içirmeye başladım. Kendine geldiğini düşündüğümde de onu sorgulamaya başladım.

"Ne yaptılar sana?"

"Endişelenme. Sığınaktan haberleri yok. Bundan eminim. Bir kaçakçılık olayına odaklanmış durumdalar."

"Kaçakçılık mı?"

"Geçen ayın sonunda, birkaç herif fenerin oradan tekneyle denize açılmış. Hafıza Polisi'nden kaçıyorlarmış."

"İyi ama nasıl? Teknelerin artık kullanılamaz olduğunu sanıyordum. Yıllar önce yok oldular. Senin feribotun da çalışmıyor, değil mi? Onları nasıl çalıştıracağını bilen kimse kalmamış olmalı."

"Hayır. Kaçanlar hiçbir şey unutmayan insanlarmış. Motorlarının gürültüsü, benzin kokusu ve tekne ilerlerken süzülen dalgaların şeklini bile unutmamışlar." Peçeteyle ağzını sildi ve yemeğine devam etmeden evvel hafifçe öksürdü. "Grupta bir gemi mühendisi, bir denizci ya da gemiyle ilgili bir şeyler bilen biri olabilir. Bu yüzden imkânsızı başarıp adadan kaçabildiklerini düşünüyorum. Bu zamana kadar herkes saklanmayı düşünüyordu. Kimse kaçmayı hayal edemezdi. Hafıza Polisleri'ni de hazırlıksız yakalamışlar."

"Onlara yardım ettiğini mi düşündüler?"

"Evet. Gemilerle ilgili bilgi sahibi olan herkesi almışlar. Beni defalarca sorguladılar. Tanımadığım insanların fotoğraflarını gösterdiler. Son birkaç aydır yaptığım şeyleri anlattım. Garip bir sorguydu. Onlara sığınak hakkında hiçbir şey söylemedim. Akıllarında sadece kaçan herifler vardı."

Çorbayı karıştırıp kaşığa maydanoz ve havuçlarından da alarak İhtiyar'ı doyurdum. İhtiyar her lokmada bize zahmet verdiğini düşünüp mahcup olmuş bir şekilde başını eğiyordu.

"Olayla alakası olmayan birini bu kadar zorlamaları korkunç."

"Hayır, hayır. O kadar da kötü değildi. Kaçaklar hakkında sakladığım bir şey olmadığı için rahattım."

"Hafıza Polisleri'ne yakalanmadan tekneyi nasıl hazırlamışlar ki?"

"Detayları bilmiyorum ama tersanede bırakılan bir tekneyi gizlice tamir etmiş olmalılar. Tabii gerekli âletleri bulamamışlardır.

Tekneler yok oluğunda Hafıza Polisleri motorları söküp parçalayarak denize atmıştı. Alternatif parçalar üretmiş olabilirler. Hafıza Polisi bana bu tür teknik sorular sordu ama gemicilik hakkında hiçbir şey hatırlamadığım için onlara yardımcı olamadım."

"Doğal olarak." Bir çay koyup İhtiyar'a uzattım. Rüzgâr sakindi fakat denizin yükseldiği belli oluyordu. Yosunlar, dalgalar arasında süzülüyordu. Gece çökmeye başlamıştı. İhtiyar bardağı iki eliyle tutup bir süre ona baktı ve tek seferde içti. "Gecenin ortasında deniz yolculuğuna çıkmak korkutucu olmalı," dedim.

"Öyle olmuştur. Bir de tekneyi kendi yaptıkları parçalarla tamir ettiklerini düşünürsek," dedi İhtiyar.

"Kaç kişiydiler acaba?"

"Bilmiyorum. Muhtemelen tekne kapasitesinin çok üstündedir. Belki de bu adadan kaçmak isteyen insan sayısı bir teknenin alabileceğinden çok daha fazladır."

Tekrar pencereye baktım ve bir tekne hayal etmeye çalıştım. Balıkçıların kullandığı ince çatılı, ahşaptan bir balıkçı teknesinin denizde süzüldüğünü tasavvur ettim. Boyası soyulmuş, gövdesi yosun ve kabuklarla kaplanmıştı, motor sesi zayıftı. İnsanlar güvertesine toplanmıştı.

Deniz fenerinin ışığını kaybetmesi üzerinden de çok uzun zaman geçmişti. Artık sadece ay denizi aydınlattığı için insanların yüzlerindeki ifadeleri görmek de muhtemelen zorlamış olmalıydı. Belki o karlı gecede çıkmışlardı yola ve ayışığı bile etrafı aydınlatmaya yetmemişti. Bu yüzden, teknede bir araya gelmiş küçük gölgelerden ibaretti hepsi. Ufacık bir denge kaybı bile denize düşüp mısır parçacıkları gibi suyun üzerine saçılmalarına neden olabilirdi.

Tekne ağır olduğu için kolay hızlanamıyordu. Zaten gaza çok fazla basarlarsa da çıkan gürültü yüzünden Hafıza Polisleri'ne yakalanabilirlerdi ki onların düşük hızda bile ufka doğru açılmalarına neden olan esas şey de Hafıza Polisleri'ne duydukları korkuydu aslında. Herkes, bir eli teknede, bir eli göğsünde burnu geçip açık denize ulaşmak için dua ediyordu büyük olasılıkla.

Gözlerimi kırpıştırıp rıhtıma doğru bakınca denizde yosunlardan başka bir şeyin yüzmediğini gördüm. Yıllardır ufukta hareket eden bir tekne görmemiştim. Yok oldukları gün, gemilere dair anılarım bir an için öylece kalmış ve sonrasında ruhumun dipsiz kuyusunun derinlerine gömülmüştü –işte bu yüzden şimdi birilerinin denizi aşabildiğini hayal etmek bile gerçekten zordu.

"Acaba sağ salim gidebildiler mi?" dedim.

"Adadan kaçtıklarına eminim fakat kışın deniz hırçınlaşır. İz bırakmadan kaybolmuş olmaları da muhtemel."

İhtiyar, bardağı yatağın yanındaki masaya koydu ve ağzını peçeteyle sildi.

"Peki ama sence nereye gitmek istiyorlardı? Ufkun ötesinde bir şey yok ki," dedim denizi işaret ederek.

"Bilmiyorum. Belki de kalpleri bomboş olmayan insanların yaşayabildikleri bir yerler vardır." Peçetesini katladı ve battaniyenin üzerine koydu.

İhtiyar'ın geri dönüşünün yanı sıra heyecan verici bir hadise daha yaşandı o aralıkta. R.'nin bebeği sağ salim doğmuştu. Üç kiloluk bir erkek bebek...

İhtiyar henüz toparlanamadığı için terk edilmiş okula yapılacak ziyaretleri ben hallediyordum. Kar, bisikleti kullanamayacağım kadar yüksek olduğu ve taksi tutacak param da olmadığı için kuzeydeki tepeyi yürüyerek aşmak zorunda kaldım.

Zirvenin bir ucunda kalan köşeyi döndükten sonra dökmecilik işlerinin yapıldığı alan çıkıyordu karşınıza ve o noktadan sonra dümdüz devam etmek gerekiyordu. Engebeli tarlalar, benzin istasyonu, birkaç şirket binası ve harabeye dönmüş bir kafenin ardından demirden kule yükseliyordu. Tıpkı daha önce bana anlatıldığı gibi, yorgunluktan ölmüş birinin mumyasına benziyordu.

Sokaklar asfaltlanmadığı için benden önce o yoldan geçenlerin izlerini takip etmek zorunda kaldığımdan ilerlemekte biraz zorlandım. Birçok kez dengemi kaybedip yere de düştüm. Nadiren de olsa karşılaştığım yolcular oldu –atkısına iyice sarınmış yaşlıca bir kadın, gürültülü bir motosiklet ve uyuz bir kedi.

Okula vardığımda saat öğlen vaktini çoktan geçmişti. Okulun bahçesi tamamen karla kaplanmıştı. Sağ tarafta hafif yana yatmış bir direk, tahterevalli ve bir basketbol potası vardı. Diğer taraftaysa bir tavşan ya da başka bir hayvan tarafından pek çok kez kullanılmış olabilecek boş bir kulübe duruyordu. Hemen önümdeyse geniş pencereli ve üç katlı okul binası yükseliyordu.

Manzarada hareket eden hiçbir şey yoktu. Rüzgâr ya da yaşam belirtisi de hissedemiyordum. Yalnızca soğukta buharlaşıp yükselen nefesim vardı. Kaybolup amacını yitiren her ne varsa tam olarak bu manzarada toplanmış gibiydi.

Eldivenli ellerime sıcak nefesimi üfleyerek parmaklarımı ısıttıktan sonra okulun bahçesini geçtim ve doğruca kutuya yöneldim. Kar o kadar kusursuzca birikmiş ve öyle el değmemişti ki neredeyse üzerine basmaktan çekindim ve kendimi, ayak izlerimin beni takip edip etmediğine emin olmak için arkama dönüp bakmaktan alamadım.

Kutunun üzeri de karla kaplanmıştı. İhtiyar'ın söylediği gibi, kapağı hafifçe kaldırarak çektiğimde gıcırtıyla açıldı. İçerisi karanlıktı ve örümcek ağlarıyla doluydu. Termometre ve higrometrenin arkasında bir şeyler gördüm: Küçük bir paket içerisinde iç çamaşırları, birkaç kitap, bir kutu şeker ve bir de bebeğin resmi vardı.

Resmi kim çizmiş olabilirdi? Onu dikkatle inceledim. Kartpostal büyüklüğünde kalın bir kâğıda renkli kalemlerle çizilmiş, gözleri kapalı bir bebeğin portresiydi. Saçları kahverengi ve yumuşak görünüyordu, kulakları iyi şekillenmiş, gözleri de net bir şekilde çizilmişti. Açık mavi bir battaniyeye sarılıydı. Resim o kadar iyi olmasa da her saç teli ve battaniyedeki her dikiş özenle çizilmişti.

Eşi R.'ye bir de not yazmıştı. *"Bebek saat 04.46'da doğdu. Ebe, kariyeri boyunca girdiği en kolay doğum olduğunu söyledi. İyi durumda. Onu kucağıma alır almaz üzerime işedi. Onun için mavi ve pembe düğmeler hazırlamıştım, bugün mavi olanları her kıyafetine diktim. Bizim için endişelenme. Onu kucağına alabileceğin günü bekliyoruz. Kendine dikkat et."*

Notu üç kez okuduktan sonra pakete koydum ve kutuyu kapattım. Bu sırada, kapağın üstünü dolduran kar yığını ayaklarımın üzerine düştü.

Sığınağın kapısını çalmadan açtım. R., ona dün verdiğim gümüş eşyaları cilalama göreviyle uğraşırken geldiğimi fark etmemişti.

Bir süre sessizce onu izledim. Ben mi yanılıyordum yoksa burada kalmaya başladıktan sonra vücudu gerçekten de küçülmeye mi başlamıştı? Benzi solgundu çünkü güneş ışığı almıyordu, yemekleri iyi olmadığı için kilo vermiş de olabilirdi. Benim hissettiğim, daha çok soyut bir değişimdi. Onu her gördüğümde hatlarının belirginliğini kaybettiğini, kanının inceldiğini ve kaslarının zayıfladığını hissedebiliyordum.

Belki de bu sadece sığınağa uyum sağladığının kanıtıydı. Bu sıkışık, havasız ve ses geçirmez odada tutuklanma korkusu yaşarken fazlalıklardan kurtulmak gerekli bir şeydi belki. Her şeyi özenle içinde tutan bir zihne sahip olmak yerine, solan bir vücuda sahip olmak daha tercih edilebilirdi belki.

Bir zamanlar televizyonda izlediğim sirk gösterisini hatırladım. Gösteri için satın alınan genç kızın tutulduğu kocaman, ahşap bir kutu vardı. Kafasını delikten çıkarabiliyordu fakat kolları ve bacakları içeride iki büklüm hâldeydi. Yemek veya uyku için bile çıkarılmadan uzun zaman öylece bırakılmıştı. Sonra bir gün vücudu sertleşti ve uzuvlarını doğru düzgün kullanamaz oldu.

Seyircilere de insandan bozma bir böcek türü olarak tanıtıldı. Nedense R.'yi izlerken sertleşmiş eklemleri, kaskatı kesilmiş kol ve bacakları, kirli saçları ve dışarı fırlamış kaburgaları ile hüzünlü hüzünlü bakan o kız geldi aklıma.

Beni fark etmeden eşyaları cilalamaya devam ediyordu. Uzun süredir bezle her biri kendine has bir desene sahip çatalları cilaladığı için, dua ediyormuşçasına iki büklüm olmuştu sırtı. Masaya sığmayan şeker kabı, kek tepsisi, el yıkama tası ve çorba kaşıkları gazete kâğıdının üzerine konmuştu.

Annem, çeyizinden kalma o gümüş parçaları hep özel misafirler için çıkarırdı. Son kullanılışlarının üzerinden de uzun zaman geçmişti, mutfaktaki dolapta öylece duruyorlardı. R. ne kadar iyi cilalarsa cilalasın, muhtemelen sonrasında da pek kullanılmayacaklardı. Artık parti yapan, misafir ağırlayan ya da kaliteli malzemelerden güzel yemekler yapan büyükannem de yoktu çünkü.

Sığınakta yapılabilecek ama çok da yormayacak bir iş bulmak zordu. Bu yüzden yaptığı işin bir yararı olup olmadığı çok önemli değildi. R. için aklıma gelen en iyi iş buydu.

"Hafıza Polisleri geldiğinde de onları cilalamaya devam etmeyi mi düşünüyorsun?" Sesim R.'yi ürküttü. Çatalı bırakmadan usulca homurdandı.

"Affedersin," diye ekledim hemen. "Seni korkutmak istememiştim."

"Sorun değil, geldiğini gerçekten fark etmemiştim," dedi bezi masaya koyarak.

"İşine o kadar dalmıştın ki seni rahatsız etmek istemedim."

"Sanırım öyleydim. Neyi bu kadar ilginç bulduğumu da anlamadım gerçi." Mahcup bir tavırla gözlüklerini çıkardı ve bezin yanına koydu.

"Birkaç dakikanı alabilir miyim?"

"Elbette," dedi. "Gel, otur." Gümüş çatal bıçakların arasından parmak uçlarımda geçtim ve yatağa oturdum. "Burada artık

bulamayacağın çok değerli şeyler var," dedi sandalyesini yarım tur çevirip bana dönerek.

"Öyle mi? Annem pek severdi."

"Bu kadar emeğe değiyorlar. Ne kadar çok parlatırsan o kadar tatmin edici oluyor."

"Tatmin edici mi? Nasıl?"

"Üzerlerini kaplayan kir pas gidiyor ve parıltıları geri geliyor. Bu büyük bir şey değil. Mütevazı, hatta sade bir şey. Elime aldığımda ışığın kendisini ellerimde tutuyormuşum gibi hissediyorum. Bana bir hikâye anlattıklarını duyuyorum."

"Gümüşün böyle bir etkisi olduğunu bilmiyordum," dedim masanın üzerindeki dertop hâlde duran beze bakarak.

Yorgun ellerini rahatlatmak için parmaklarını açıp kapattı. '"Eskiden zengin aileler sırf gümüşlerini parlatması için fazladan hizmetçi tutarmış," diye devam ettim. "Avluya bakan taş depoda sadece gümüş parlatma işiyle meşgul olduklarını hayal ediyorum. Başka bir işleri yok. Ortada uzun bir masa var, hizmetçiler iki tarafa oturmuş; her birinin önüne günlük kullanılan çatal bıçaklar, gümüş tabaklar yığılmış ve konuşmak kesinlikle yasak. Nefesleri gümüşü etkileyebileceği için konuşmalarına izin verilmiyor. Bu yüzden sessizce çalışıyorlar. Oda serin, asla günışığı almıyor. Sadece sallanan bir lambanın ışığı aydınlatıyor ortamı. Bu yüzden o bir parçacık ışığın aydınlığında gümüşlerin düzgünce parlatılıp parlatılmadığını kontrol ediyorlar.

"Mutfaktan sorumlu kıdemli hizmetçi, yapılan işi kontrol ediyor. Bir taş duvarın önünde her parçayı ışığa tutuyor. Ufacık bir leke bile baştan başlamalarına sebep oluyor ve ertesi günün işini iki katına çıkıyor böylece. Bütün gece cilalamaya devam etmek zorunda kalıyorlar. Bu yüzden hizmetkârlar bir yandan korku içinde çalışırken bir yandan teftiş ediliyorlar. Üzgünüm, bu an için uygun bir hikâye olmadı pek." Gümüş parlatma hakkında gereğinden çok konuştuğumu fark etmiştim.

R., "Hayır, öyle düşünme," dedi.

"Seni sıkmaktan korkuyorum."

"Hiç sıkmadın," dedi başını iki yana sallayarak.

Yakından baktığımda R.'nin ne kadar kırılganlaştığını fark ettim. Dış dünyada görüşürken daha dengeli biriydi. Bedeninin her bir parçası uyum içindeydi. Zırhında çatlaklar yoktu. Ama şimdi hafifçe dokunduğumda bile ipleri kesilmiş kukla misali parçalara ayrılacakmış gibi görünüyordu.

"Hizmetkârların hikâyesinde beni en çok şaşırtan şey..." diye devam ettim, "bu işi uzun süre yapanların konuşma yetilerini kaybetmeleri. Şafaktan akşam çökene kadar günlerce o odada sessizleşiyorlar. Sözcükleriyle gümüşü kirletme korkuları kalmıyor bir yerden sonra. Odadan çıktıklarında kendi seslerini bile unutmuş oluyorlar. Ancak her biri fakir, eğitimsiz ve başka yerde iş bulmaları zor olan insanlar olduklarından düzenli bir gelir için seslerinden feragat ederek yıllarca gümüş parlatıyorlar. Birbiri ardına konuşma yetilerini kaybeden insanlarla oda daha da sessizleşiyor. Gümüş silinirken çıkan sürtünme sesi dışında duyulacak bir şey kalmıyor geriye... Ben buraya nasıl geldim acaba?"

Yerden büyük bir tatlı tabağı alıp kucağıma koydum. Annemin verdiği davetlerde çikolata ikramlarını koyduğu tabaktı bu. Benim o zamanlar çikolata yemem yasaktı. Bakıcım, çikolata yiyen çocukların göğsüne böcekler dolacağını söyleyerek beni korkutmuştu. Tabağın kenarlarında üzüm desenleri vardı. R. henüz tabakları parlatmaya geçmediği için desenler kirli ve kararmıştı.

"Bilemiyorum," dedi bir süre sonra. Sesi, diyecek bir şeyi kalmamış gibi güçsüz çıkmıştı.

Yatağın ucunda, yastığının hemen ucunda duran ahize huni yuvarlanıyordu. Yatak örtüsü yeni yıkanmış ve kolalanmıştı. Duvardaki takvimde geçen günlerin üzerine çarpı atılmıştı. Başlarda boş olan yatağın yanındaki rafların da giderek dolmaya başladığını fark etmiştim.

"Parlatmada acele etmene gerek yok, rahat ol," dedim odaya şöyle bir göz gezdirdikten sonra. "Ağır ağır yap işini."

"Anladım, teşekkür ederim."

"Sesini kaybedersen kötü olur."

"Burada öyle bir tehlike yok. Kaybeden sensin, ben asla bir şey kaybetmem, unuttun mu?"

"Haklısın," dedim. Birbirimize baktık ve gülümsedik.

Odadan ayrılırken ona kutuyu verdim. Sessizce bebeğinin resmine baktı. Bir şey söylemem gerektiğini düşündüm ancak doğru kelimeleri bir türlü bulamadım.

O kadar da duygusal görünmüyordu. Benim müsveddelerimi okuyormuş ya da gümüş parlatıyormuş gibi sakin bir tavırla sessizce oturdu.

"Tebrik ederim," dedim sessizliğe dayanamayarak.

"Tabii ya, fotoğraflar çoktan yok oldu," diye mırıldandı.

"Fotoğraf mı?"

Ne demek istediğini hemen anlayamamıştım. Kelimeleri tekrarladıktan sonra, düz bir kâğıda insanların görüntülerinin basıldığı şeylere dair bulanık anılar doluştu zihnime bir an.

"Evet, onlar da yok oldular."

Resmi ters çevirdi ve notu okumaya başladı.

"Bu çok sevimli bir bebek," dedim notu okumayı bitirdiğini düşündüğümde. "Tüm fotoğraflar yok oldu ancak bir yerlerde bir çerçeve kalmış olmalı. Bulursam getireceğim sana."

Başını kaldırıp bana bakmadan, "Teşekkür ederim," dedi.

⑮

Sinir bozucu bir şey oldu. Daktilom bir sabah aniden bozuldu. Ne kadar basarsam basayım, tuşların kolları oynamıyordu. Ağustosböceğinin ayakları gibi hafifçe titriyorlardı sadece. A'dan Z'ye, 1'den 0'a kadar denedim; ne kesme işareti ne de soru işareti tuşu çalışıyordu.

Dün gece ona, "İyi geceler" yazana kadar hiçbir sorun yoktu. Daktiloyu düşürmemiş ya da bir yere vurmamıştım. Buna rağmen, nasıl olmuştu da bir karakter bile yazamaz hâle gelmişti? Tabii ki eskiden birkaç kez tamir ettiğim olmuştu onu. Daktilo şeridini düzeltmiş ve bobinleri yağlamıştım. Ama hep sağlam bir şekilde kullanmaya devam edebilmiştim.

Tekrar tamir edebileceğimi düşünüp daktiloyu kucağıma aldım ve var gücümle bütün tuşlara bastım. Ben bunu yaparken o da gelip yanıma oturdu. A, S, D, F, G, H, J, K, L tuşlarına basarken beni izledi. Kollarını omzuma doladı.

"Böyle yaparsan daha kötü olur," dedi daktiloyu elimden alarak. "Bir de ben bakayım." Daktilomun kapağını açtı ve birkaç parçasını hafifçe çekti.

"Bozuldu mu?" diye sormak istedim ama sesim de tuşlar gibi donuktu. Parmaklarım, hâlâ bir öğrenciymişim gibi boşlukta hareket etti sadece.

"Ciddi bir sorun var," dedi en sonunda. "Büyük parçaları değiştirmemiz gerekecek."

"Ne yapmalıyım?" dercesine baktım yüzüne.

"Çan kulesindeki odaya götürmemiz gerekiyor bunu. Kilise yetkilileri orayı tamirhane olarak kullanmama izin veriyor. Gereken malzemeler de elimin altında orada. Tamir edemezsek de sana yeni bir tane alırız. Merak etme, kilisenin bünyesinde bir sürü daktilo var."

Sınıfın hemen üstündeki alanın tamir işleri için kullanıldığını bilmiyordum. Normalde o alanda sabah 11'de ve öğleden sonra 5'te çalan çanın ayarlarının yapıldığı bir oda vardı ama ben oraya hiç gitmemiştim.

Gerçeği söylemek gerekirse küçüklüğümden beri çanın sesinden korkardım. Bana ölmekte olan bir adamın çığlıklarını hatırlatırdı. Nerede olursam olayım veya ne yapıyor olursam olayım çanın sesini duyduğumda kaskatı kesilirdim, kalbim göğsümden fırlayacak gibi olurdu. Bu yüzden oraya hiç çıkmak istememiştim.

Odanın kapısı kilitliydi ama erkek arkadaşım ceketinin cebine uzanarak anahtarlığa asılı bir dizi anahtar çıkardı ve hiç duraksamadan doğru anahtarı bularak kapıyı açtı. O bunu yaparken kaşla göz arasında aynı cepte sakladığı kronometreyi görmüştüm.

Oda hayal ettiğimden çok daha farklıydı. Koca saatin arkasında dişliler ve makaralar birbirine geçmiş hâldeydi fakat tüm bu mekanizma odanın yalnızca küçücük bir bölümünü kaplıyordu. Kalan kısım daktilolarla doluydu. Bu kadar çok daktilo görünce şaşkınlıktan bir süre içeriye öylece baktım.

"Hadi," dedi erkek arkadaşım elimi nazikçe tutup beni içeri çekerek. Kapı arkamızdan kapandı.

Tavan alçaktı ve kulenin en tepesindeki yuvarlak cam hariç bir pencere yoktu –bu sebeple de hem soğuk hem de tozlu bir odaydı. Ahşap zemin gıcırdıyor ve topuklarım ara sıra çatlak kısımlara giriyordu. Tek ışık kaynağı tavandan sarkan çıplak ampuldü. Fakat o da tüm odayı aydınlatamayacak kadar zayıftı. Rüzgâr esmese de kendi kendine sallanıyordu.

İlk olarak saati incelemek istedim. Aşağıdan göründüğünden çok daha büyüktü. Mekanizma ve saatin önyüzü arasında bir boşluk vardı, bu yüzden ok şeklindeki kollara dokunmak mümkündü. Kollar o kadar ağırdı ki bacaklarımı etrafına sarıp üzerine çıkınca bile kolları asla hareket ettiremedim. Aşağıdaki kilise bahçesi çok küçük görünüyordu. Ne kadar yüksekte olduğumuzu fark edince başım döndü.

"Otur buraya," dedi odanın ortasındaki masa ve sandalyeyi göstererek. Bunlar odadaki tek mobilyalardı. Sade ve eskiydiler fakat iyi korunmuşlardı.

"Hoşuna gitti mi?" diye sordu bozuk daktiloyu umursamaz bir tavırla diğerlerinin arasına atarken. Onu ilk defa bu kadar mutlu görmüştüm.

"Evet?" Oda hakkındaki fikrimi öğrenmeye kararlıydı. Fakat ona bakarken gülümsemek ve başımı sallamak dışında bir şey yapamadım.

"Beğeneceğinden emindim," dedi tatmin olmuş şekilde.

Daktilom olmazsa rahat edemezdim. İşler rayından çıkmış gibiydi. Sesimi kaybettiğimi fark ettiğimde çok üzülmüştüm. Fakat daktilomu kaybettiğim için daha da üzgündüm.

"Neden tamir etmeye çalışmıyor ki?" diye sordum kendime. Ancak düşüncelerimi ona ulaştırmanın bir yolu yoktu. Kalem ve kâğıt aradım ama bulamadım. Evde kaybettiğimi düşünmüştüm fakat giderken cebimden onları almıştı.

"Bunlara ihtiyacın olmayacak. Çabucak tamir edeceğim," dedi. Omzuna dokundum ve diğerlerinin arasına karışmış olan daktilomu gösterdim. Fakat beni umursamadı. Hatta cebinden kronometresini çıkarıp kadife bir bezle onu temizlemeye başladı. Ne istediğimi anlayıp anlamadığından emin değildim. Belki de tamir işleminin çabucak biteceğini anlatmaya çalışıyordu.

Aşağıdan gelen konuşma seslerini ve çocuk gülüşmelerini duyuyorduk. İnsanlar kiliseye gelmeye başlamıştı. Muhtemelen pazar duası ya da koro provası için gelmişlerdi. Kilise salonu tam altımızda

olmasına rağmen sesler şehrin uzak bir köşesinden geliyormuş gibi duyuluyordu.

Uzun süredir bekliyordum fakat o, kronometresini temizlemekte ısrarcıydı. O kadar küçük bir şey için bu kadar uzun zaman harcamasına şaşırmıştım. Düğmesindeki hiçbir oyuk, zincirindeki hiçbir halka, kapağının arkasındaki hiçbir desen parmaklarından kaçmıyordu.

"Orta seviye sınıfın bugün sınavı var. Bu yüzden bunu iyice temizlemeliyim. İlk derslerde hız testlerinde pek iyi değildin. Metinlerin berbattı," dedi bana bakmadan. Bana bakmadığı için kafamı sallamamın, parmağımı uzatmamın, dudaklarımı ısırmamın ya da gülümsememin bir anlamı yoktu. Bu yüzden boş bir ifadeyle bekledim. Tekrar odaya baktım. Saatin kaplamadığı alanları dolduran daktilolar boyumu aşıyordu. Kaç tane olduğuna dair hiçbir fikrim yoktu. Ama daha önce o kadar çok daktiloyu bir arada görmediğimden emindim.

Çok farklı şekil ve boyuttaydılar. Bazıları oyuncak kadar kırılganken bazıları büyük ve ağırdı. Bazılarının tuşları yuvarlakken bazılarınınki kare şeklindeydi. Bazılarının ahşap parçaları vardı. Bazıları ucuzken bazılarının pahalı olduğu belliydi. Oldukları yere gelişigüzel yığılmışlardı. Alttakilerden bazıları ezilmişti. Tuşları ve kolları bükülmüştü. Bu kaderden kurtulanlar bile toz içindeydi.

Hepsi tamir edilmeyi mi bekliyordu? Çok fazlaydılar. Artık kullanılamayacak durumda olanları atmak gerekirdi ya da yığına doğru ilerlerken ben öyle düşünmüştüm. Aniden daha önce neden fark etmediğimi anlamadığım bir şey gördüm. Muhtemelen bu kadar çok daktilo olduğuna şaşıran tek ben değildim. Bunlardan birini kullanıp tekrar onunla konuşabilir hâle gelebilirdim. Bulabildiğim en az hasarlı olanını seçtim fakat tuşlara ne kadar sert basarsam basayım hareket etmediler. Daktilo şeridi buruşmuş ve zarar görmüştü. Kollardan bazıları kırıktı ve bobini çıkmıştı. Ne kadar çok daktilo denersem deneyeyim, sonuç değişmedi. Hiçbiri düzgün çalışmıyordu. Vazgeçmeyip yığının ortasından güzel görünenlerden

birini çekmek istedim. O sırada sallanmaya başladılar ve düşecek gibi oldular.

"Hiçbiri çalışmıyor," dedi kronometresine bakmaya devam ederek.

O sırada aslında çok aşikâr olan bir şey fark ettim. Odada kâğıt yoktu. Küçük bir not yazabileceğim türden bir kâğıt bile yoktu. Yazacak bir şey olmadığı sürece çalışan bir daktilo bulmak da anlamsızdı.

Bunun boşuna olduğunu fark ettiğimde sözcükler göğsümde takılı kaldı ve beni rahatsız etmeye başladılar. "Çabuk birini tamir et!" dedim içimden.

Parmaklarım kendiliğinden yazıyormuşum gibi hareket etmeye başladı. Ama basacak tuş olmadığından sadece havada hareket ediyorlardı. Yığına doğru koşturdum ve bozuk daktilomu aldım. Bu ana daha fazla katlanamayıp önüne koydum.

Neden tamir etmiyorsun? Sorun ne? Seninle konuşmamaya dayanamam. *Omzunu sıkıca kavrayarak yüzümdeki ifadeyi ona geçirmeye çalıştım. Kronometreyle oynamayı bıraktı ve iç çekti. Kronometreyi kadife beze sarıp masaya koydu.*

"Sesin asla geri gelmeyecek." Bunu bana neden söylediğini anlamamıştım. Sorun sesim değil, daktiloydu.

Tamir edemeyecek misin? *Tuşlara rasgele bastım fakat kollar hareket etmedi.*

"Sesin bu makinede hapsoldu. Daktilo bozuk değil. Artık bir amacı kalmadığı için mühürlendi sadece."

Mühürlendi... Mühürlendi... Mühürlendi... Bu kelime zihnimde yankılanıp durdu.

"Olağandışı bir görüntü, değil mi?" diye sordu. "Bunların hepsi birer ses aslında. Bir yığın ses orada duruyor. Hiçbiri bir daha havayı titretmeyecek. Bugün seninki de onlara katılıyor." Tek eliyle daktilomu alıp yığının arasına fırlattı öylece. Şiddetli bir şekilde kapanan bir kapı misali kesti sesimi.

Neden? Neden yapıyorsun bunu? *Dudaklarım oynadı fakat sesim çıkmadı.*

"Anlamıyorsun. Konuşmaya çalışmanın bir anlamı yok." Eliyle ağzımı kapattı. Eli soğuktu ve kronometreyle uğraştığı için metal kokusu vardı üzerinde.

"Gün gelecek, bir zamanlar sesinin olduğunu bile unutacaksın. Başta bu seni rahatsız edebilir fakat alışırsın. Az önce yaptığın gibi bir daktilo ya da kâğıt ararken dudaklarını hareket ettireceksin. Sonra bunun anlamsız olduğunu göreceksin. Konuşmana ya da bir kelime yazmana gerek kalmayacak. Korkacak ya da endişelenecek bir şey yok. Sonunda tamamen benim olacaksın."

Ağzımı kapatan el önce çeneme değdi, sonra da bir zamanlar orada olan sesimin gittiğinden emin olmaya çalışıyormuş gibi, her kıvrımını iyice kavradığı boğazıma indi.

Avazım çıktığı kadar bağırıp onu itmek ve odadan çıkmak istedim. Ama vücudum gerilmişti, öylece kalakaldım. Parmakları, bütün bedenimi defalarca saran kablolar gibiydi.

"Neden daktilo öğretmeni olduğumu biliyor musun?" diye sordu elini boynumdan çekmeden.

Bilmiyorum. Hiçbir şey anlamıyorum. *Başımı sağa sola salladım fakat ellerini çekmedi.*

"Yazmak için sese ihtiyacın yok," dedi boğazımı biraz daha sıkarak. Parmak uçları tenime batmaya başlamıştı. Belki de geriye kalan son ses parçacıklarını çıkarmaya çalışıyordu.

"Sınıfta hepiniz sessizdiniz. Yazarken hiçbirinizden çıt çıkmıyordu. Yalnızca parmaklarınıza odaklanıyordunuz. Parmakları yönetmenin kuralları vardır. Ama ses için yoktur. Bu beni rahatsız eden tek şeydi. Ama o parmaklar! Benim yönlendirmemle hızlı ve güzel tuş sesleri çıkarıyorlardı. Harika, değil mi? Zaman çok çabuk geçerdi. Parmaklar tuşlardan kalkar ve konuşmak istediğiniz şeyler hakkında konuşmaya başlardınız. Bazılarınız eve dönerken kek yerdi. Bazılarınız güzel bir pastane bilirdi. 'Bu arada cumartesi boş musun? Sinemaya gidelim mi? Uzun zaman oldu.' Ne kadar da sıkıcı... Uyumu-

nu kaybeden itaatkâr parmaklar cüzdan kapatmaya, saç düzeltmeye ya da bana dokunmaya başlıyordu."

Bundan daha doğal ne olabilir ki? Söylemek istediğimi söylerim, parmaklarımı istediğim gibi hareket ettiririm. Sen yalnızca sınıfta emir verirsin.

"Sesini silebildiğim için mutluyum. Bir böceğin anteni kesildiğinde sesini kaybettiğini biliyor muydun? Öylece kalakalır ve yemek bile yiyemez. Tıpkı senin gibi. Sesini kaybettiğinde, kendini ifade etme yeteneğini de kaybettin. Ama endişelenme. Burada kalacaksın. Bu daktilolara hapsolmuş seslerle birlikte yaşayacaksın. Burada seninle olacağım ve seni yönlendireceğim. Zor bir şey değil. Yazmayı öğrenmek gibi olacak."

Sonunda boynumu bıraktı. Oturup başımı masaya koydum ve derin bir nefes aldım. Boğazım zonkluyordu.

"Orta seviye sınıfın dersi başlamak üzere. Aşağı ineceğim." Kronometreyi cebine koydu. "Bugünkü sınavda tıbbi bir makale yazacaklar. Oldukça zor, hatta eğlenceli olacağını düşünüyorum. Sen de burada sessizce bekleyeceksin."

Çıkarken kapıyı kapattı. Kapıyı kilitlediğini ve uzaklaşmakta olan ayak seslerini duyabiliyordum. Artık yapayalnız kalmıştım.

Romandaki kadın kahramanımın da daracık bir alana kısılıp kaldığını fark etmiştim. O noktada o gün yazdıklarımı toparladım, üzerlerine bir kâğıt ağırlığı koydum ve masa lambamı kapadım. Başta, o ikisinin arasındaki sevginin gelişip bir daktilo fabrikasında, burnun sonundaki deniz fenerinde, bir morgda ya da bir kırtasiyecinin deposunda kızın sesini aramaya çıkacaklarını düşünmüştüm fakat işler bir şekilde böyle gelişmişti. Yazdıklarımın düşündüklerimden farklı olması alıştığım bir durumdu. Bu yüzden üzerine fazla düşünmeden uyumaya gitmeye karar verdim.

Ertesi sabah uyandığımda bu kez takvimler kaybolmuştu.

Evde yalnızca iki ya da üç tane vardı ve onların üzerinde de bolca reklam vardı, yani bu sebeple takvimlere pek düşkün olduğum söylenemezdi. R., fotoğraflara üzülmediği gibi takvimlerin yok oluşunu da umursamamıştı. Tabii ki bu yok oluş da bir karışıklık yaratacaktı. Fakat insanlar günleri saymanın başka bir yolunu da bulabilirdi. Takvimleri toplayıp bahçedeki çöp fırınında yaktım. Kolayca yandılar ve geride yalnızca sayfaları birbirine bağlayan spiraller kaldı.

Fırının altı kül doluydu. Çok fazlaydılar. Ocak demiriyle dürttüğümde hemen bir toz bulutu yükseldi. Külleri izlerken yok oluşların Hafıza Polisleri'nin inanmamızı istediği kadar önemli olmadığını düşünmeye başladım. Birçok şey yanarak veya rüzgâr tarafından götürülerek arkasında pek de bir iz bırakmadan yok olabilirdi pekâlâ.

Kısa süre sonra civardaki evlerden de dumanlar yükselmeye başladı ve alçak bulutlara karıştı. Kar durmuştu fakat hava her zamanki gibi soğuktu. Çocuklar ağır kış montlarının üzerine okul çantalarını takıp yola çıkmışlardı. Komşunun köpeği kulübesinden kafasını çıkararak etrafı iyice kolaçan etti. Kardan sadece ağızlığı görünüyordu. İnsanlar sokağa çıkıp toplandı.

"Yaşlı dostunu ne zamandır göremiyorum," dedi çitlerin ardında duran ve bir zamanlar şapkacılık yapan adam. "İyi mi?"

"Bir süredir hastaydı ama şimdi daha iyi," dedim. Bir an için İhtiyar'ın Hafıza Polisi tarafından götürüldüğünü bildiğini düşündüm. Fakat sonra durumun öyle olmadığını anladım.

"Soğuklar böyle devam ederken kim hasta olmaz ki, değil mi?"

"Markette de pek bir şey kalmamış olmasından bahsetmiyorum bile. Azıcık şey için uzun kuyruklarda bekliyoruz." Yolun

karşısındaki kadın konuşmaya katıldı. "Yarım saatliğine alışverişe çıktığımda bile donuyorum."

"Birkaç gün önce torunumun bademcikleri şiştiği için yatıştırırsa diye krem karamel almak istedim ama hiçbir yerde bulamadım," dedi belediye binasında çalışan komşum.

"Krem karamel bu günlerde lüks. Yumurtaya ihtiyacım var ama soğuk yüzünden tavuklar da yumurtlamıyor. Geçen gün bir saat bekledim ve yalnızca dört yumurta alabildim."

"Karnabahar bulmak için beş farklı manav gezdim, sonunda bulduklarım da kararmış ve pörsümüştü."

"Kasap, her bir gidişimde daha da boşalıyor sanki. Eskiden sağa sola asılan sosisler yüzünden tavanı bile göremezdik. Şimdi birkaç cılız etten başka bir şey satmıyorlar."

Herkes bir anda kendi yemek bulma çabalarını anlatmaya başladı.

"Sadece yemek de değil. Yakacak da çok az. Geçen gece yakacağımız bitti ve soğukta zar zor dayandım. Dizlerim ağrımaya başladı. Beni içeri alır mı diye bir komşunun kapısını çaldım fakat bir şeyler uydurmaya bile gerek görmeden beni geri çevirdi," dedi iki bina aşağıda oturan kadın.

"Pek bir şey bekleme. Yanından geçerken seni tanımıyormuş gibi davranıyor artık insanlar. Komşuluk beklediğinde kaba davranıyorlar. Ne düşündüklerini anlamak zor."

Köpeği olan yan komşumun evinden bahsediyorlardı. Onlar hakkında bildiklerim yalnızca; otuzlu yaşlarında, çalışan genç bir çift oldukları ve çocukları olmadığıydı.

Konu, komşuları şikâyete geldiğinde eve dönmek istedim fakat bir bahanem yoktu. Kendimi ocak demiriyle duvardaki karları indirmeye verdim. Köpek, sahipleri hakkında konuşulduğunu anlamış gibi havladı.

"Baharın geleceğinden emin değilim," dedi eski şapkacı. Diğerleri de onaylarcasına başlarını salladılar.

"Belki de hiç gelmez," diye mırıldandı dizleri ağrıyan kadın.

Eski şapkacı ceketinin fermuarını yakasına kadar çekerken ben ocak demiriyle oynamaya devam ettim.

"Normal şartlar altında rüzgâr şiddetini kaybetmiş ve ağaçlar tomurcuklanmaya başlamış olurdu şimdiye kadar. Deniz parlardı. Yılın bu vaktinde bu kadar çok kar olması garip."

"Belki de o kadar garip değildir. Ara sıra böyle tuhaf yıllar yaşıyoruz."

"O kadar basit değil. Düşün biraz. Takvimler gittiğine göre ne kadar beklersek bekleyelim yeni aya geçemeyeceğiz. Yani bahar hiç gelmeyecek." Yaşlı kadın yün tozluğunun üzerinden dizlerini kaşıdı.

"Şimdi ne olacak?"

"Bahar gelmezse yaz da mı gelmeyecek? Bu kadar kar varken mahsuller nasıl büyüyecek?"

"Bu kadar soğuğa dayanabileceğimi sanmıyorum. Yakacağımız da kalmadı hiç."

Şikâyetler yeniden başlamıştı. Birbiri ardına endişelerimizi dile getirdik. Bir anda, hızlı bir araba bir çamur birikintisinin içerisinden geçiyormuş gibi daha da soğuk bir rüzgâr esti.

"Merak etmeyin. Bu kadar düşünmek iyi değil. Takvimler, kâğıt parçalarından ibaret. Sabırlı olun. İşler yoluna girecek." Eski şapkacı, hem kendini hem de komşularını rahatlatırmış gibi görünüyordu. Onaylarcasına hepimiz başımızı salladık.

Sonunda yaşlı kadının tahminleri doğru çıktı. Bahar bir türlü gelmedi ve takvimlerin külleriyle birlikte karlar altında yaşamaya devam ettik.

16

İhtiyar'ın doğum gününü sığınakta kutlamaya karar verdik.

"Takvimler yok olduğu için asla tam olarak ne zaman olduğunu bilmemiz mümkün değil doğum günümü. O yüzden lütfen boş verin," dedi. Doğum günü partileri doğduğum günden beri bu evin bir geleneğiydi. Tam tarihini bilemesem de kiraz çiçeği ağaçlarının tomurcuklanmaya başladığı dönemde olduğunu hatırlıyordum. O günün yaklaştığına da emindim. Ayrıca günlerini saklanarak geçiren R. için de bir parti düşünmüştüm.

Eğlence için gerekli malzemeleri toplamak adına bir hafta boyunca neredeyse her gün markete gittim. Komşuların dediği gibi rafların çoğu boştu ve kaliteli bir şeyler bulmak zordu ama ben yine de sabırla marketin her köşesini dolaştım.

Manavın önüne de bir tabela asılmıştı: "Yarın sabah dokuzda yirmi kilo civarı domates ve on kilo civarı da kuşkonmaz bekliyoruz." Aylardır hiçbirini görmüyorduk fakat biraz alabilirsem parti için güzel bir salata hazırlayabilirdim. Ertesi sabah iki saat öncesinden manava gittim fakat uzun bir kuyruk vardı. Gergince önümdeki insanları sayıp durdum. Sıra bana geldiğinde rafta neredeyse hiçbir şey kalmamıştı. Dahası, domatesler küçük ve yeşildi, kuşkonmazların da tepeleri kırıktı. Yine de benden daha uzun süre bekleyip eli boş dönenlerden şanslıydım.

Manavda kalan diğer ürünler; tabak süslemek için kullanılabilecek kadar az bir maydanoz, birkaç farklı türden çürük mantar,

kurtlar tarafından yenmiş fasulyeler, yeşil ve kırmızı olmak üzere üçer biber ve başı çürümüş kerevizden ibaretti.

En sonunda kerevizi de yaşlı dilenci kadına verdim.

"Affedersiniz, genç hanım. Çantanızda gördüğüm şey kereviz mi acaba? Sakıncası yoksa benimle paylaşır mısınız?" Ses tonu fazlasıyla kibardı. "Bu soğukta buraya kadar geldim fakat galiba cüzdanımı düşürmüşüm. Ne yapacağımı bilmiyorum. Bu hava benim gibi yaşlı bir kadına çok da iyi gelmiyor. Sepetim bomboş."

Gerçekten de elinde boş bir sepet vardı. Onu umursamadan yanından geçip gidebilirdim fakat sepetin boş olduğunu görüp üzüldüm, bu yüzden hiç değilse sepeti kerevizle doldurmaya karar verdim.

Ertesi gün ve ondan sonraki gün de aynı kadını başkalarına sepet tutarken gördüm ancak kendim için başka kereviz arasam da bulamadım. Market günün her saatinde kalabalıktı. Kar, sokak aralarına doğru kürenmişti ve buralarda biriken balık kılçıkları, sebze artıkları, şişe kapakları ve plastik torbaların üzerini tamamen örtmüştü. İnsanlar tezgâhların arasında, satın almayı başarabildikleri şeyleri sıkıca tutup daha iyi şeyler bulmak için hevesle etrafa bakınarak geziniyordu. Marketlerden ara sıra gülüşmeler ya da tartışma sesleri yükseliyordu.

Almak istediğim birçok şey vardı. Pasta için tereyağı, şarap, baharat, kokteyl için meyve, çiçek, masa örtüsü ve yeni peçete lazımdı. Ancak daha önemli şeyler için paramı saklamam gerektiğini bildiğimden bunların yarısını bile alamayacağımın farkındaydım.

Et ve balık almak kolaydı. Kasap ve balıkçının sahipleri İhtiyar'ın arkadaşlarıydı.

"Elimdeki en yumuşak tavuğu koydum," dedi kasap, bir hediye gibi bağlanmış paketi getirirken.

Balıkçıysa kendi balığımı canlı balık kovasından seçmeme izin verdi. Birkaç dakikalık tereddütten sonra benekli ve neredeyse bir ayak uzunluğundaki balığı seçtim.

"Bu işten anlıyorsun. Bu balığın eti pek lezzetli olur. Şanslısın, bunlardan pek seyrek yakalıyoruz." Konuşurken balığı aldı ve kesme tahtasına koydu. Tokmak gibi ağır bir sopayla bir kere vurdu ve göz açıp kapayıncaya kadar balığı dilimledi. Ardından paketi sıkı sıkıya göğsüme bastırarak evin yolunu tuttum.

İhtiyar o gün, üzerinde yegâne takım elbisesi ve buruşuk kravatıyla tam vaktinde geldi. Saçını özenle tarayarak arkaya yatırmıştı.

"İçeri gir," dedim. "Gelebilmene sevindim."

Kapıdan girerken, kravatının durumunun farkındaymış gibi elini boğazında tutarak hafifçe eğildi.

Merdivenin en alt basamağına ulaşıp da sığınağa girdiğinde sevinçten çığlık attı.

"Harika olmuş!"

"Biraz kalabalık görünebilir ama dekorasyon güzel oldu, sence de öyle, değil mi? R. bana her konuda yardımcı oldu," dedim biraz gururlanarak.

Partiyle alakası olmayan şeyleri ortalıktan kaldırmış ve ortaya uzunca bir portatif masa yerleştirmiştik. Masa odanın büyük bir bölümünü kaplıyordu. Yemeklerden dumanlar yükselirken tabakların arasındaki boşluklar kır çiçeği ve kurumuş otlarla süslenmiş durumdaydı. Masa örtüsü eski ancak temiz kullanılmıştı, yine de pek çok tabağı örtüdeki lekeleri gizleyecek şekilde düzenlemek durumunda kalmış, bıçakları, çatalları, bardakları ve peçeteleri olabildiğince güzel görünecek şekilde dizmeye çalışmıştım.

"Gel, buraya otur," dedim.

Masadaki yerlerimizi almak üçümüz için de biraz karmaşık bir işe dönüştü. Daracık alanda çiçeklere ya da tabaklara çarpmadan azami gayretle parmak uçlarımızda hareket etmemiz gerekmişti. R. kendi sandalyesine geçmeden önce elini uzatarak yatağı aşıp yerlerimize oturmamıza yardımcı oldu.

Ardından içinde alkollü bir içecekten ziyade sabunlu su varmış gibi görünen, çizikler içindeki eski şarap şişesini açtı. Arka bahçedeki hırdavatçı dükkânında gizlice üretilen bir şaraptı fakat tek bulabildiğim buydu. Bardağa konduktan sonra lambanın ışığı altında ışıl ışıl parladığını görünce rahatlamıştım.

"Şerefe!" dedim. Dolu masanın üzerinden bardaklarımızı zar zor tokuşturduk.

R. ile birlikte, "Doğum günün kutlu olsun!" diye haykırdık.

"Sağlığınıza," dedi İhtiyar, bardaklar hafifçe birbirine değerken.

Bu kadar keyifli bir kutlama yapmayalı uzun zaman olmuştu. R. normalden çok daha konuşkandı, İhtiyar'ın gözlerinin etrafı neşeyle kırışmıştı. Benimse bir yudum şaraptan sonra yüzüm parlamaya başlamıştı, kendimi inanılmaz mutlu hissediyordum. Nerede olduğumuzu unutmuş gibiydik. Bazen kahkaha tufanının ardından ağızlarımızı kapatıp birbirimize bakıyorduk. Balığın servisi başlı başına bir parti gibiydi. Balığı bir süre sakede bekletmiştim ve yeşilliklerle süslediğim servis tabağına koymuştum.

"Bunu beceremem, mahvedeceğim. Siz yapsanız olmaz mı?" dedim.

R., "Saçmalama. Servis evsahibinin görevidir," dedi.

"Ne kadar da güzel bir balık," diye ekledi İhtiyar.

"Değil mi? Pişirdiğimde üzerindeki tatlı benekler kayboldu ama yine de güzel."

"Kafasında küçük bir çukurluk var," dedi R. sonra.

"Orası balıkçının darbesinin izi. Ben onu almadan biraz önce yüzüyordu. Bu yüzden lezzetli olduğunu düşünüyorum ama keşke kerevizimiz de olsaydı," dedim.

"Onur konuğumuza etin en yumuşak olduğu yerden ver," dedi R. bu kez.

"Elbette. Ama kılçıklara dikkat edin."

Konuşmalarımız asla kesilmiyordu. Seslerimiz, tabakların şangırtıları, bardağa dökülen şarabın sesi ve yatak gıcırtısı... Hepsi bu küçücük odada tek ses oluyordu.

Balığın yanında fasulye çorbası, salata, mantar sote ve tavuklu pilav vardı –hepsi fazlasıyla sade ve küçük porsiyonlar hâlindeydi. R. ile birlikte İhtiyar'ın tabağının boş kalmasına asla izin vermedik ve yemeklerin en güzel kısımlarını ona ayırdık. O da afiyetle ve minnetle, ağır ağır yedi yemeklerini. Bütün yemekler bittiğinde pastaya yer açmak amacıyla tabakları masanın altına dizdik.

"Daha büyük bir şey yapamadığım için üzgünüm," dedim pastayı ona doğru uzatırken. Gerçekten fazlasıyla acınası bir pastaydı –en fazla avucum büyüklüğündeydi ve ne krema ne çikolata ne de çilekle süslenmişti.

"Saçmalama!" dedi İhtiyar pasta tabağını şöyle bir döndürerek. "Dünyada bundan daha güzel bir pasta olmadığına eminim!"

"Neredeyse unutuyordum!" dedi R. ve cebinden birkaç ince mum çıkarıp pastanın üstüne dikti.

Daha az malzeme koysaydım muhtemelen pasta çökerdi. Tarifte yazdığından çok daha az yumurta, tereyağı ve süt kullanmıştım. Bu yüzden pasta daha dağınık ve kırılgan görünüyordu.

"Işıkları kapatıyorum," dedi R. ve kibritle tüm mumları yaktıktan sonra lambayı söndürdü.

Oda kararınca birbirimize biraz daha yaklaştık ve mumların ufacık alevlerinin sıcaklığını yanaklarımızda hissettik.

Mumların ışığının ardındaki karanlık; gürültüyü, soğuğu, rüzgârı ve dış dünyanın tüm izlerini bizden uzak tutuyormuşçasına uzanıyordu. Odada yalnızca bizim nefesimiz ve usulca yanan alev vardı.

"Hadi üfle," dedim.

İhtiyar başını salladı ve nefesiyle pastayı odanın diğer köşesine göndermekten korkuyormuşçasına usulca üfledi.

"Doğum günün kutlu olsun!" diyerek İhtiyar'ın çabasını alkışladık.

"Sana bir şey aldım," dedim. Bu sırada R. ışığı açarken yatağın altına sakladığım hediyeyi çıkardım. Talk pudrası ve kalıp sabun satılan bir tuhafiye dükkânında bulduğum porselen bir tıraş setiydi.

"Bu kadarına gerek yoktu. Ne diyeceğimi bilemiyorum."

Ona ne zaman bir hediye versem aynı şeyi yapardı: Evdeki küçük sunağa kıymetli bir adak bırakmışçasına ellerini birleştirerek bana uzattı.

"Çok şık bir hediye," dedi R. hediyemi onaylayarak.

"Feribotunun banyosuna da çok yakışır. Onu her sabah kullandığını düşünmek beni mutlu edecek."

"Koyacağım. Peki, bununla ne yapacağımı sorabilir miyim?" diye sordu talk pudrasını sürmek için kullanılacak süngere şüpheli gözlerle bakarken.

"Tıraş olurken cildinin tahriş olmasını engelleyecek bu. Şöyle kullanacaksın," dedim süngeri alıp hafifçe çenesine sürerek. Gözlerini kapattı ve onu gıdıklıyormuşum gibi dudaklarını büzdü.

"Harika!" dedi yanağını okşayarak. R. de pastanın üzerinden mumları alırken güldü.

"Benim de bir hediyem var," dedi sonra. Üç ısırıkta bütün pastayı bitirmiştik ve çay içiyorduk.

"Keşke bu kadar dardayken bir de bu yaşlı adam için zahmete girmeseydin," dedi İhtiyar mahcup olarak.

"Saçmalama. Çok büyük bir hediye alamadım ama yine de sana ne kadar minnettar olduğumu göstermek istedim." Sandalyesinde döndü, masanın çekmecesini açtı ve pastayla hemen hemen aynı boyutlarda, ufak, ahşap bir kutu çıkardı. Biz önümüzdeki şeye bakarken İhtiyar ağlıyormuş gibi boğuk bir ses çıkardı.

Kutu koyu kahverengiydi ve üzerine de elmasa benzer geometrik şekiller oyulmuştu. Altında kedi patilerini andıran dört bacağı vardı. Kapağına cam boncuklar yerleştirilmiş ve boncuklar da menteşelere takılmıştı; ışığın açısına göre renkleri değişiyordu. Tasarımı o kadar tuhaf sayılmazdı ancak görünümünde kapağını açmak istemenize neden olacak bir hava vardı.

"Bu kutuyu çok uzun zaman kravat iğnelerim ve kol düğmelerim için kullanmıştım. İkinci el bir hediye oldu, kusura bakma ama artık muhtemelen mağazalarda böyle bir şey bulamazsın. Başka bir

zamandan geldiğini varsayabiliriz hatta." R. kapağı açarken elinde tuttuğu kutudan yayılan sıcacık ışık dalgaları hissetmiştim tenimde. İhtiyar'la birbirimize bakarak nefesimizi tuttuk. Menteşeler gıcırdamış ve kutunun içinden bir ses gelmişti.

Kutunun içi keçeyle kaplanmış ve kapağına ufak bir ayna takılmıştı. Ancak bunlar dışında herhangi bir şey yoktu. Çalan bir kayıt, gizli bir enstrüman da görülmüyordu, ancak hoş bir melodi başladı kapak açılınca.

Bir ninni, eski bir filmin müziği ya da bir ilahi olabilirdi pekâlâ. Annemin kimi zaman mırıldandığı bir şeylere benziyordu. Fakat hatırlayamamıştım. Ses, daha önce duyduğum seslere de asla benzemiyordu. Telli ya da ahşap enstrümanlardan farklıydı. Basit bir tarzı vardı fakat bir uğultu kadar yumuşak olmasına rağmen zayıf değildi. Büyülenmiş bir şekilde dinlerken bir şey yok olduğunda hissettiğim o yavaş ve baş döndürücü hissi duydum içimde.

"Bu ses nereden geliyor?" diye sordu İhtiyar benden önce. İkimiz de şaşırmıştık.

R., "Kutudan geliyor," dedi.

"Ama bu sadece bir kutu. Kimse dokunmuyor, içinde bir şey de hareket etmiyor. Nasıl olabilir bu? Bir tür numara filan mı?" diye sordum. R. sadece gülümsedi. Uzun süre sonra müzik yavaşlamaya, notaları belirsizleşmeye ve tonu düşmeye başladı. İhtiyar başını uzatıp meraklı gözlerle aynaya baktı. Aniden orta tonda son bir nota çaldı ve sığınak yeniden sessizleşti.

"Bozuldu mu?" diye mırıldandı İhtiyar üzülerek.

R. kutuyu alıp, "Hayır," dedi ve altındaki anahtarı üç kere çevirdi. Kısa süre sonra müzik öncekinden daha neşeli ve yüksek tonda çalmaya başladı.

"Ah!" dedik ikimiz de.

"Sihir gibi," diye ekledi İhtiyar. "Böyle bir hediyeyi kabul edebilir miyim, bilemiyorum." Birkaç kere kutuya uzanmaya çalıştıktan sonra büyüyü bozacağından korkuyormuşçasına elini her seferinde çekip dizlerine koydu.

"Bu büyü değil. Bu bir müzik kutusu."

"Müzik... *ne?*"

"...kutusu."

İhtiyar'ın sözünü tamamladım.

"Evet."

"Ne kadar da güzel bir kelime bu."

"Nadir görülen bir hayvan ya da çiçeğin adı gibi," dedi İhtiyar. Hafızamıza kazımak için bu kelimeyi defalarca tekrar ettik.

"İçindeki mekanizma sayesinde kendi kendine müzik çalabiliyor. Daha önce bunu gördüğünüzü hatırlamıyor musunuz? Muhtemelen bu evde bir rafta ya da çekmecede de vardı. Ara sıra tanıdık bir melodi duymak için alıp açar ve böyle kullanırsınız."

Umutsuzca, ona bu âleti hatırladığımı söylemek istedim ancak kendimi ne kadar zorlasam da önümdeki nesne hiçbir anımı harekete geçirmemişti. "Yani bu, yok olmuş şeylerden biri mi?" diye sordu İhtiyar.

"Uzun zaman önce yok oldu. Yok oluşların beni etkilemediğini ne zaman anladığımı hatırlamıyorum ama sanırım müzik kutuları yok olduğunda bir gariplik olduğunu fark etmiştim. Kimseye söylemedim. İçgüdüsel olarak bu konuda sessiz kalmam gerektiğini hissediyordum. Yine de kaybolan nesneleri elimden geldiğince saklamaya karar verdim. Diğerlerinin yaptığı gibi onları fırlatıp atmam mümkün değildi. Onlara dokunmak, hâlâ bütün olduğumun farkına varmamın bir yolu hâline gelmişti. Bu kutu sakladığım ilk şeydi. Spor çantama bir cep diktim ve kutuyu oraya koydum." İşaretparmağıyla gözlüğünü burnunun üzerinde hafifçe geriye itti.

"Bu kadar değerli bir şeyi kabul edemem."

"Hayır. Sana ancak sakladığım şeylerden birini hediye olarak verebilirim. Elbette bu kadar küçük bir hediyenin benim için kendini attığın riskle kıyaslanamayacağını da biliyorum. Fakat kalplerinizdeki bu yok oluşu az da olsa erteleyebilirsem, mutlu olurum. Bunu nasıl yapacağımı bilmiyorum ama ellerinizde bu unutulmuş

nesneleri tutup ağırlıklarını hissettiğinizde, onları koklayıp dinlediğinizde bir şeyler olacağını düşünüyorum."

R. kutuyu aldı ve anahtarı çevirdi. Müzik yeniden başladı. Kutunun içindeki aynada İhtiyar'ın kravatının ucunun ve sol kulağının yansımasını görebiliyordum.

R.'ye baktım. "Kalplerimiz gerçekten de çürüyor demek."

"Bu doğru bir kelime olur mu, bilmiyorum. Ama geri dönmesi zor bir biçimde değiştiğimizi biliyorum. Beni korkutan bir sona doğru ilerliyorsunuz." Konuşurken bardağını ileri geri sallayan İhtiyar, küçük müzik kutusuna bakmaya devam etti.

"Bir son..." diye mırıldandım kendi kendime. Bu konuyu ilk kez düşünmüyordum. Son... Sonuç... Sınır. Bu tür kelimeleri kullanarak nereye kadar gidebileceğimi hayal etmeye çalıştım. Pek uzağa gidemedim. Bu sorun hakkında uzun süre düşünmek mümkün değildi. Hislerimin donduğunu ve tıkandığını hissediyordum bir noktada ve her şeyin yolunda gideceğini tekrar edip durduğu için de bu konuyu İhtiyar'la konuşmanın da bir anlamı yoktu.

"Yok olmuş bir şeyi tekrar görmek garip hissettiriyor," dedim. "Sonuçta bu, artık bu adada var olmaması gereken bir şey. Fakat işte burada, önümüzde duruyor ve müziğini dinleyip adını söylüyoruz... Mü... zik... ku... tu... su... Bu sizce de tuhaf değil mi?"

"Hiç de tuhaf değil. Şüphesiz bu kutu varlığını sürdürüyor ve önümüzde duruyor. Yok oluştan önce de sonra da müzik devam ediyor. Anahtar takılı olduğu sürece inanç dolu bir şekilde çalmaya devam edecek. Bu onun rolü. Tek sorun onları dinleyen kalplerde."

"Anlıyorum," dedi İhtiyar. "Yok olması kutunun suçu değil ama biz ne yapabiliriz ki? Yok olmuş şeyleri görmek, huzur saçan ufak bir havuza sert bir şey fırlatmak kadar rahatsız edici. Dalgacık oluşturup girdaba dönüşüyor ve en dipteki kumları yukarı kaldırıyor."

"Kutudan gelen ses canını mı yakıyor?" diye sordu R. eğilip ellerini dizlerine koyarak.

"Hayır, hiç de değil," dedi İhtiyar aceleyle.

"Ne olursa olsun, bir kere alıştığınızda bu hislerin kaybolacağından şüpheliyim," dedi R. "Aslında müzik kutusunun sesi fazlasıyla yatıştırıcıdır. Bu yüzden feribottaki en izole köşe gibi kimsenin sizi duyamayacağı bir yerde günde bir kez dinlemelisiniz. Çok geçmeden sesin etkisine kapılacağınızdan eminim. Beni bu kadar mutlu eden bir şey daha yok mesela," diye ekledi başını ellerine dayayarak.

"Elbette," dedi İhtiyar. "Ona özenle bakacağım. Onu banyomda diş macunu, saç toniği ve sabunu koyduğum dolabın içinde saklayacağım ki aralarına karışınca tuhaf görünmesin ve dikkat çekmesin. Sabahları bana verdiğiniz setle tıraş olurken ve akşamları dişlerimi fırçalarken bu kutuyu açacağım. Günlük işlerimi yaparken bu müziği dinlemek çok iyi hissettirecek bana kendimi. Bu yaşımda hâlâ doğum günümü kutlayacak birilerinin hayatımda olması beni mutlu ediyor."

Yüzü o kadar çok kırışmıştı ki gülüyor muydu yoksa ağlıyor muydu, anlayamıyordum. Elimi omzuna koydum. "Harika bir parti oldu," dedim.

"Gerçekten de öyle. Şimdiye dek yaşadığım en iyi doğum günü partisi. Lütfen hediyemi kabul et," dedi R. ve müzik kutusunu İhtiyar'a doğru itti. Melodi duvarlarda yankılanarak aramızda dans etti. Ardından İhtiyar, kutuyu kırılmasından korkuyormuşçasına özenle kapattı. Menteşeler gıcırdadı ve müzik durdu. O sırada aniden kapının zili acı bir çığlık gibi çalmaya başladı.

17

İçgüdüsel olarak hemen İhtiyar'ın kolunu tuttum ve donakaldım. Bir koluyla müzik kutusunu kucağında sıkıca tutarken diğer kolunu omzuma koymuştu. R. durumdan etkilenmemişti ancak gözlerini de tavandan ayırmıyordu.

Zil çalmaya devam etti ve ardından birinin kapıyı yumrukladığını duyduk.

"Hafıza Polisi," diye fısıldadım, sesim öyle kötü titriyordu ki kendi kendimi bile zor duymuştum.

"Kapı kilitli mi?" diye sordu İhtiyar.

"Kilitli."

"O zaman kapıyı açıp onları içeri almalıyız."

"Evde değilmişim gibi yapsak daha iyi değil mi?"

"Hayır, gerekirse kapıyı kırar yine de içeri girerler, o zaman daha çok şüphe çekeriz. Onları içeri almalı ve istedikleri gibi inceleme yapmalarına izin vermeliyiz. Merak etme, bir şey olmayacak." Elimi tuttu ve masadan uzaklaşıp merdivenin ilk basamağına doğru birkaç adım attık.

"Endişelenmene gerek yok," dedi İhtiyar merdivenin yarısına çıktığımızda R.'ye dönerek. "Bu harikulade hediyeyi geri almak için geri döneceğim." R. sadece başını salladı.

Üçümüz haricinde biri tarafından açılmamasını dileyerek sığınağın kapısını kapattık.

"Hafıza Polisi! Ellerinizi başınızın üzerine koyun. Hiçbir şeye dokunmayın. İşimiz bitene kadar konuşmayın. Yardımcı olmazsanız derhal tutuklanacaksınız."

Beş ya da altı kişilerdi ve bu konuşmayı kasabanın her yanında hemen her kapıda yaptıkları için neredeyse otomatik olarak dile getiriyorlardı her bir maddeyi. İçlerinden herhangi biri bu konuşmayı yaptıktan sonra hızla hepsi birden içeri girdi.

Kar dışarıda şiddetle yağıyordu fakat diğer evlerin önünde yeşil kamyonetlerin dizili olduğunu görebiliyordum. İşler o gece iyice kızışmıştı belli ki.

Operasyon her zamanki gibi ilerledi. Duygusuzca, sistematik bir şekilde, birbiri ardına mutfağı, yemek odasını, oturma odasını, banyoyu ve bodrumu aradılar. Hepsinin üzerinde kalın montlar ve ayaklarında da kar botları vardı. Rolleri önceden belirlenmiş gibi, bazıları çekmecelere bakıp duvarları incelerken diğerleri de mobilyaları hareket ettiriyordu. Eriyerek ayakkabılarından akan kar suyu, geçtikleri yerde iz bırakıyordu.

Bizse emredildiği gibi sırtımızı koridordaki bir kolona yaslayıp ellerimiz başımızda bekliyorduk. Hafıza Polisi işine tam anlamıyla odaklanmıştı. Fakat bir gözlerini de bizden ayırmıyorlardı. Bu yüzden bakışlarımızla anlaşacak kadar bile yaklaşamıyorduk birbirimize. Sığınaktan aceleyle çıktığımız için İhtiyar'ın kravatı buruşmuştu ancak bunu umursamadan gözlerini karşıya dikmiş, bekliyordu. Kendimi rahatlatmak için müzik kutusunun çaldığı melodiyi anımsamaya çalıştım; sadece birkaç kez dinlemiş olsam da onu baştan sona hatırlayabilmiştim.

"Kimsin ve neden buradasın?" Grubun lideri gibi görünen bir adam, İhtiyar'a bu soruyu sordu bağırarak.

"Uzun zamandır ufak tefek tamir işleriyle ilgileniyorum ve bu yüzden bir şekilde aileden sayılırım," dedi İhtiyar nefes almak için bir süre bekledikten sonra.

"Lavabo tabak dolu. Yemek mi yapıyordunuz?" diye sordu mutfağı arayan adam bize dönerek.

Parti hazırlıklarından kalan mutfak gereçlerini, tavaları ve kirli tencereleri görmüştü. Bunca bulaşık tek başına yaşayan bir kadının yapabileceğinden çok daha fazlaydı.

Sığınağa götürdüklerimizi henüz mutfağa taşıma fırsatı bulamadığımız için yığının arasında onlar yoktu. Masada yemek yediğimizde dair bir işaret bulunmuyordu. Belki de bir şeylerden şüphelenmişlerdi. Zihnimde çalan melodi giderek daha da hızlandı.

"Evet."

Net bir şekilde cevap vermek istemiştim ancak sesim çok cılız çıkmıştı. Bunun üzerine İhtiyar bir adım öne atıldı.

"Bir haftalık yemek pişirdim ve buzluğa attım da," dedim ancak daha kelimelerin dudaklarımdan dökülmesiyle kulağa ne kadar saçma geldiklerini fark etmem bir oldu. Ama tabii ya! Bulaşık yığınının arasında üç servis tabağı olduğunu görselerdi daha çok şüphelenirlerdi. Kendimi sakinleştirmeye ve bu şansı değerlendirmeye çalıştım.

Ardından polis memuru sebzeleri kaynattığım tencereyle ve pasta kremasını çırptığım kabı eline alarak bardaklara geçmeden önce iyice inceledi. Rahatlayarak yutkundum.

"Devam edin," dedi yetkili adam diğerlerine. "Yukarı." Adamlar merdivenlere yöneldi ve biz de peşlerinden gittik.

Ayak sesleri veya çıkardıkları gürültünün sığınağa ulaşıp ulaşmadığını merak ettim. R. başını dizlerinin arasına almış, giderek daha da küçülmüş hâlde yakalanmayı bekliyor olabilir miydi? Yatak ve sandalye gıcırdadığı için muhtemelen yerde oturuyordu ve duyulabileceği korkusuyla nefes bile almıyordu. Tüm bunlar olurken müzik kutusu onu izliyor olmalıydı.

Üst katta daha az oda vardı ve inceleme hızı artırılmıştı. Bellerinde silahlarıyla Hafıza Polisleri, ellerine geçirdikleri her şeyi ışığa tutarak gürültülü şekilde incelemeye devam ettiler. Yaptıkları

her hareketin bir anlamı var gibi görünüyordu. Bu da incelemeyi daha sıkıcı kılıyordu.

Evin kuzey cephesindeki koridorda pencereye karşı duruyorduk. Başımın arkasında tuttuğum kollarım gittikçe ağırlaşıyordu. Pencerenin altından akan nehir gecenin karanlığında kaybolmuştu. Muhtemelen inceleme yapılan komşu evlerinin de ışığı açıktı. İhtiyar hafifçe öksürdü.

Yarı açık kapıdan çalışma odasında neler olduğunu görebiliyorduk. Adamlardan biri kitaplıktaki tüm kitapları indirmiş, fenerini rafların arasına tutarak araştırmaya başlamıştı. Bir diğeri yatağı kaldırıp örtüsünü çıkardı. Üçüncü memur ise masanın çekmecelerinde bulduğu yazıları inceliyordu. Özenle dikilmiş uzun ince ceketleri ve tehditkâr bakışları onları çok daha korkunç gösteriyordu.

"Bu da ne?" diye sordu masayı inceleyen adam. Elinde bir sürü kâğıt vardı. Masanın oralarda dolanıyor olmasının yarattığı tek tehlike, hunilerle kurduğumuz iletişim ağımızın sözlüklerin arkasında saklanmış olmasaydı.

"Roman," dedim kapıya doğru konuşarak.

"Roman mı?" diye sordu aşağılayıcı bir tavırla. Ardından kâğıtları alaycı bir homurtuyla yere fırlatıp odanın dört bir yanına saçtı. Tam da hayatında hiç roman okumamış birinin yapacağı gibi... Bu da cidden o an işime gelmişti. Taslağıma olan ilgisini kaybettikten sonra sözlüklerle ilgilenmeyi de bıraktı.

Giyip çıkarmanın bile zaman aldığı belli olan, özenle cilalanıp parlatılmış botları çalışma odasındaki kilimi mahvetmişti. Onları izlerken çok önemli bir şey fark ettim. Kilimin bir köşesi hafifçe kıvrılmıştı ve yukarı bakıyordu.

Kapıyı kapatıp kilimi örten son kişi bendim. Böylesine riskli bir durumda nasıl olmuştu da dikkatsiz davranmıştım? Oraya dikkat çekiyor olabilirdim fakat kendime hâkim olamıyordum. İhtiyar'ın da durumu fark edip etmediğini öğrenmek için ona dönüp baktım. Bakışları gecenin karanlığında çoktan kaybolmuştu.

Botlar kilimin üzerinde gidip gelmeye devam etti. Hafif kalkmış köşe çok küçük bir detaydı ve muhtemelen normal bir zamanda dikkat bile çekmezdi ancak o sırada benim tüm dikkatim ona yoğunlaşmıştı.

"Bu da ne?" diye sordu adamlardan biri. İstemsizce kilimi fark ettiğini sandım ve hemen elimle ağzımı kapattım. "Bu da ne?" diye tekrar etti adam, uzun adımlarla bize doğru gelirken. Çığlık atmamak için müzik kutusunun melodisinin bir kısmı mırıldanmaya başladım.

"Ellerinizi başınızın üzerinde tutun!" dedi ciddiyetle.

Titrememe engel olmak adına ellerimi iyice birbirine kenetlemiştim.

"Bu neden hâlâ burada?" diye sordu dikdörtgen bir nesneyi yüzüme doğru tutarak. Gözlerimi kapatıp açtım ve karşımda, çantamda sakladığım cep ajandasını gördüm.

"Özel bir sebebi yok," dedim kafamda devam eden müziği durdurmaya çalışarak. "Nadiren kullandığım için varlığını bile unutmuşum."

Memur ajandaya odaklandığı için kilimi fark etmemişti ya da en azından ben öyle düşünmüştüm. Neyse ki ajanda da büyük bir sorun yaratmadı. Kuru temizleme, sokağı süpürmek ya da dişçiyle randevum dışında önemli bir şeyler not almamıştım.

"Takvimlerin yok oluşu tarihlerle artık işimizin kalmadığını gösterir. Yok olması gereken şeyleri tutarsan başına ne geleceğini biliyor olmalısın." Sayfaları rasgele çevirdi fakat içlerinde yazanlarla ilgilenmiyordu. "Bundan hemen kurtulmalıyız."

Ceketinin cebinden bir çakmak çıkarıp sayfaları ateşe verdi ve ajandayı öylece camdan dışarı attı. Bacaklarının arasındaki boşluktan kilimin kıvrılmış ucunu görebiliyordum hâlâ. Attığı ajanda havada şöyle bir dönüp havai fişek misali kıvılcım saçtı. Hemen sonra bir ses duyuldu ve kıvılcımlar, karanlıkta pencerenin altındaki nehirde kaybolmadan önce bir süre dolandı.

O sırada çıkan ses bir işaretmiş gibi, grubun lideri, "Durun!" dedi. Diğerleri işlerini bırakıp aşağıya indi. Öylece bıraktıkları bardaklar ve çekmeceleri umursamadan bellerindeki silahları şıngırdatarak dışarı çıktılar. Gittiklerinde kendimi İhtiyar'ın kollarına attım.

"Geçti," diye mırıldandı gülümseyerek. Tanrı'ya şükür ki kilimi fark etmemişlerdi.

Dışarıda, Hafıza Polisleri incelemelerini bitirmiş ve kamyonetlerine binmeye hazırlanıyordu. Komşular, olan biteni gölgelerin ardında izliyordu. Soğuk kar taneleri yanaklarına, boyunlarına ve ellerine düşüyor ancak hiçbiri bunun farkında değil gibi görünüyordu. Gerginlik ve korku, bedenlerinde başka bir hisse yer bırakmadan geziyordu.

Sokak lambalarının aydınlığı ve karın beyazlığına karışan kamyonetlerin tepe lambaları karanlığa gömülüp en sonunda gözden kayboldu. Sokakta pek çok insan toplanmış olmasına rağmen etraf o kadar sessizdi ki kar tanelerinin yere düşüşünü duymak mümkündü neredeyse.

Tam da bu sırada yan komşumun evinin yakınlarında üç gölge belirdi. Birini diğerinden ayırt edemeyeceğimiz kadar karanlıktı ortalık. Ancak sırtlarının iki büklüm olduğu hemen anlaşılıyordu, bitkin hâlde yürüyorlardı. Bellerindeki silahlardan ışık yansıyan Hafıza Polisleri tarafından ite kaka götürülüyorlardı. Komşumun sesini karanlıkta kesik kesik duyabiliyordum.

"Birilerini sakladıklarını bilmiyordum," dedi eski şapkacı. "Kim bilebilirdi ki?"

"Adam da kadın da onlara yardım eden gizli örgüttenmiş demek ki."

"Demek bu yüzden mahalleden kimseyle samimi olmadılar."

"Şuna bak, daha çocuk yaşta."

"Zavallıcık."

Hafıza Polisleri yakaladıkları insanları arkası brandalı kamyonetlere bindirirken İhtiyar'la el ele tutuşup olan biteni izledik.

Çiftin yanında on beş-on altı yaşlarında bir erkek çocuğu da vardı. Oldukça güçlü görünüyordu fakat atkısının püsküllündeki aslan yeleleri hâlâ bir çocuk olduğunun göstergesiydi.

Branda indirildi ve arabalar birbiri ardına sokaktan ayrıldı. Komşular evlerine döndü. Karanlıkta yalnız kaldığımızda İhtiyar'la ellerimizi ovuşturduk. Komşunun tek başına kalan köpeği, kara burnunu sürterek homurdanıyordu.

O gece sığınakta ağladım. Daha önce hayatımda hiç bu kadar uzun süre, durmaksızın ağladığım olmamıştı. R.'yi bulamadıkları ve ona bir şey olmadığı için sevinmem gerektiğini biliyordum elbette ancak nedense duygularımı kontrol etmeyi başaramamış ve beklemediğim bir yönde akıp gitmelerine izin vermiştim.

"Ağlamak" sözcüğü, deneyimlediğim şeyi tanımlamaya yeterli miydi, bundan emin değildim. Tam olarak bir üzgün olma meselesi değildi bu. Hissettiğim gerilimi üzerimden atmak için yaptığım bir şey de değildi. R.'yi saklamaya başladığımdan bu yana içimde oluşan tüm hisler bir anda gözyaşlarına dönüşmüş ve öylece akmaya başlamıştı. Onları durdurmanın bir yolu da yoktu. R.'nin beni o şekilde görmemesi gerektiğini kendime hatırlatarak dişlerimi sıktım fakat onun beni nazikçe rahatlatma çabaları da işe yaramadı. Gözyaşlarıyla dolu çökmüş gözlerimle öylece oturmaktan başka bir şey yapamıyordum.

"Sığınağın bu kadar küçük olduğuna sevineceğim aklıma gelmezdi," diye mırıldandım yatakta yüzüstü yatarken.

"Nedenmiş?" Yanımda otururken saçlarımı ve sırtımı okşuyor, beni sakinleştirmeye çalışıyordu.

"Çünkü ortam ne kadar küçükse, birbirimize o kadar yakın dururuz. Böyle bir gecede yalnız kalmaya dayanamazken bu kadar küçük bir yerde olmak huzur verdi."

Yanağıma değen örtü biraz nemli olsa da sıcacıktı. Partiden kalan portatif masa ve tabaklar ortadan kalkmış, oda eski hâline dönmüştü. Yine de –kutlamamızdan artakalan tek iz olarak– bir an için pastanın kokusunu aldığımı sandım.

"Burada istediğin kadar kalabilirsin. Bu gece geri geleceklerini sanmıyorum." Konuşurken ifademi okumaya çalışıyormuş gibi yaklaştı bana.

"Üzgünüm. Aslında benim seni rahatlatmam gerekiyordu."

"Saçmalama. Bu gece benden çok daha korkunç şeyler yaşadın. Benim tek yaptığım burada sessizce beklemekti."

"Her yeri aradılar. Duymuşsundur."

"Tabii ki duydum," dedi başını sallayarak.

"Kilimin kenarı katlanmıştı. Seni burada bıraktığımızda aceleyle kapıya koştuk. Fark etselerdi felaket olurdu. Kaderinin, kenarı kıvrılmış bir kilim kadar küçük bir şeye bağlı olmasına üzüldüm. Gidip hemen düzeltmek istedim fakat yapamazdım. Titreyerek beklemekten başka bir şey gelmedi elimden."

Konuşurken gözyaşlarım akmaya devam ediyordu, ağlarken kendimi ifade edebiliyor olmam garipti. Hislerim, gözyaşlarım ve sözcüklerim, erişemeyeceğim bir yere akıp gidiyordu sanki.

"Benim yüzümden bu kadar şeyle uğraştığın için üzgünüm." Ayakucundaki elektrikli ısıtıcıya baktı.

"Ben bu yüzden ağlamıyorum. İnan bana, onlardan bu kadar çok korkuyor olsaydım seni saklamak istemezdim. Neden ağladığımı bilmiyorum. Ne durdurabiliyorum ne de durumu kendime açıklayabiliyorum."

Başımı örtüden kaldırdım ve saçlarımı gözlerimin önünden çektim. R., "Açıklaması olmayan bir şey için açıklama yapmaya çalışmana gerek yok. Önemli olan, seni ve İhtiyar'ı tehlikeye atmış olmam," dedi.

"Hayır, hiç de değil. Gözyaşlarım, zayıflığımın bir göstergesi ve onlarla ne yapacağımı bilemiyorum."

"Ben tam tersi olduğunu düşünüyorum. Kalbin, varlığını korumak için elinden gelen her şeyi yapıyor. Ne kadar anını alırlarsa alsınlar, kalbin yok olmayacak."

"Umarım öyledir."

R.'ye baktım. Birbirimize dokunmamız için ona doğru eğilmem yeterliydi. Elini kaldırıp gözyaşlarımı sildi. Parmakları sıcacıktı. Gözyaşlarımın ellerine akmasını izledim. Ardından beni kollarına aldı.

Gecenin sessizliği geri dönmüştü. Bir saat önce kapının çaldığına ve birkaç çift botun içeride gezinip durduğuna inanmak zordu. Şimdiyse R.'nin kazağının üzerinden hissettiğim kalp atışları dışında hiçbir şey yoktu.

Beni nazikçe sardı, yumuşacık elleriyse sırtımı kuşatıyordu. Nihayet gözyaşlarım durdu. Bütün o olanlar –marketteki alışveriş, balığın ölümü, pastadaki mumların ışığı, müzik kutusu, ajandamın yakılması– çok uzak birer anıydı sanki. Böyle anlarda zaman, akıp gitmeden ikimizin etrafında süzülüyordu. Kalp atışlarının ardında tüm anılarımı mı saklıyordu acaba? Bu düşünceler zihnimden geçerken yanaklarım göğsüne değdi. Yapabilseydim onları alıp önüme dizerdim. Onun içinde kalan anıları canlıyken benimkilerin dalgaların arasına karışan veya sobanın dibini boylayan donuk yapraklara benzediğine emindim.

Gözlerimi kapattım. Kirpiklerim kazağına değdi.

"Yan komşularımız yakalanıp götürüldü," diye mırıldandım. "Masum bir çocuğu saklıyorlarmış. Ne kadardır orada olduğunu bilmiyorum. Yanı başımızda seninle aynı şeyleri yaşayan birinin daha olduğunu fark etmemek tuhaf."

"Onu nereye götürdüler acaba?" diye sordu nefesi saçlarıma değerken.

"Ben de aynı şeyi düşünerek oradan ayrılan araçların peşinden uzun süre baktım. Kar taneleri yüzüme vuruyor olsa da eldiven ya da mont giymediğimin farkına bile varmamıştım. Orada

yeterince beklersem kaybolan anılarımın nereye gittiğini öğrenebileceğimi düşündüm."

R. omzuma dokundu ve bedenlerimiz arasındaki boşluğa baktı. Ne kadar beklersem bekleyeyim bir şeyler öğrenemeyeceğimi bildiğimi söyleyecektim ki dudaklarını dudaklarıma bastırınca susmayı tercih ettim.

18

Saat kulesinde kaç gün kapalı kaldığımı bilmiyordum. Bilmemin bir yolu da yoktu.

Büyük saat sayesinde saatin kaç olduğunu görebiliyordum sadece. Sabah on birde ve öğleden sonra beşte olmak üzere günde iki kez çalan bir çan da vardı. Başlarda geçen günleri saymak için tırnağımla sandalyenin bacağına çizikler atıyordum. Sonra her şey birbirine girdi. Sandalye zaten çiziklerle doluydu ve hangilerini benim çizdiğimi anlamak giderek zorlaştı.

Zaman, hangi ayda ya da günde olduğumu bilmeden, donuk bir akıntı gibi geçip gidiyordu. Sanırım sayısız ölü âletle birlikte burada onun istediği gibi kapalı kalan bedenim için bu kadarını yeterli görüyordu. Hangi günde olduğumuzu bilsem ne olacaktı ki? Başlarda yalnızca daktiloları ve saatin mekanizmasını görebiliyordum. Sonraları odanın diğer detaylarını da fark etmeye başladım.

Batı tarafındaki duvarın tam ortasına yakın bir yerde daktilolar diklemesine, üst üste dizilmişti. Birkaçını tırmandığımda tuvalete çıkan bir kapıya ulaşıyordum. Lavabonun üzerinde küçük bir pencere vardı. Bazen tırmanıp pencereyi açar ve dışarıyı izlerdim. Evlerin çatılarını, boş arazileri, nehirleri ve parkları görebiliyordum. Saat kulesi, şehirdeki en yüksek bina olduğu için dümdüz baktığımda görüş alanımda yalnızca engin bir gökyüzü oluyordu. Temiz hava almak iyi geliyordu. Bir süre sonra lavabo ağırlığıma dayanamadı ve fayansların arasından fırlayan borudan su fışkırmaya başladı.

Keşfettiğim bir başka şeyse masanın çekmecelerinin içeriğiydi, kapıdaki kilidi kırmak için kullanabileceğim bir çekiç gibi ilgi çekmeyecek şeyler vardı. Kıvrılmış tellerden ibaret bir yapboz, raptiyeler, mentollü krem, boş bir çikolata kutusu, sigara paketi, kürdan, bir kabuk, eldiven, termometre, cam kap gibi ıvır zıvırlar... Pek işe yarayacak gibi görünmüyorlardı fakat hiç yoktan iyiydi. Esir hayatıma biraz olsun renk getirmişlerdi.

O kadar şeyin çekmeceye nasıl sığdığını anlayamamıştım. Mekanizma otomatiğe alınmadan önce muhtemelen burada çalışan bir yardımcı vardı. Yaylıları döndürmek, dişlileri yağlamak ve çanı belli saatlerde çalmak gibi rutin işleri yapıyordu. Herhalde boş zamanlarında kilisedeki diğer işlere yardım ediyordu. Fazla işi olmayan sakin bir adam olabilirdi. Sigaralar ve bardaklar ona ait olmalıydı. Sigara paketi eski tarzdaydı ve içinde birkaç tane kalmış olmasına rağmen artık sigara gibi kokmuyorlardı. Kumaştan yapılmış kap yırtık pırtıktı. Yaşlı adamın burada ölmüş olma ihtimali de yüksekti.

En azından tellerden yapılma yapbozla oynayarak vakit geçirebilecektim. Zihnimi boşalttım ve gümüş tellerden oluşan topağa baktım. Parmaklarımla bir şeyleri hareket ettirmek iyi hissettiriyordu. Daktilomu kaybettiğimde ne kadar gergin olduğumu hatırladım. Yapboz bu açıdan da iyi gelmişti. Yine de parmaklarım tellerin birbirine bağlanma noktalarını çözmeye alışırken bir şekilde yapbozu tamamlamamın kısa sürmesinden endişelenmeye başlamıştım bile...

Mentollü krem de işime yaramıştı bu arada. Şakaklarıma, burnuma ve boynuma sürüyordum onu. Keskin kokusunun ruh hâlime iyi geleceğini biliyordum. Beni uyarmak yerine sinirlerimi rahatlatan soğuk bir rüzgâr esiyormuş gibi hissetmemi sağlamıştı. Bu his, mentol kokusu gidene kadar sürdü. Tüpün yarısı boştu, bu yüzden merhemi idareli kullanmam gerekiyordu.

Odada dikkatimi çeken bir diğer şey yataktı. Buraya yatağı kendi getirmişti. Aslında sadece açılabilen bir kanepeydi ve muhtemelen buraya kadar taşımak zor olmuştu. Onu daha önce o kadar yorgun

görmemiştim. Her şeyi kontrol altında tutuyormuş gibi görünürdü daima. Kıyafetleri, saçı, parmak hareketleri, kullandığı kelimeler... Hepsi iradesi doğrultusunda eyleme geçiyordu ve bana, terlemiş yüzünü isteyerek göstermediğine emindim. Yine de bana yaptığı onca şeyden sonra yatağı getirmesi iyi olmuştu.

Çanın çalışı her zamankinden daha korkunç bir his yaratıyordu içimde çünkü uzansam ona dokunabilecek yakınlıktaydım. Saat on bir ve beşe geldiğinde odanın bir köşesine geçip başımı dizlerimin arasına alıyordum. Gözlerimi kapatıyor, nefesimi tutuyor ve sesin yaratacağı şoku kendime göre azaltmaya çalışıyordum. Son saniye geldiğinde ve çan ileri geri hareket etmeye başladığında direnmenin anlamsız olduğunun farkına varıyordum her seferinde.

Saatin sesi tavan boyunca yayılıyor, duvara çarpıyor, zemini sallıyor ve gidecek bir yeri olmadığı için odada uzun süre dolaşıyordu. Beni dev dalgalar gibi yıkıyordu ve ne kadar direnmeye çalışırsam çalışayım işe yaramayacağını biliyordum.

Buraya getirildiğim ilk gün, çan saat beşi vurduğunda daktilolara hapsolmuş tüm seslerin aynı anda salıverilmişçesine çığlık attığı hissine kapılmıştım.

Artık hangi daktilonun benim olduğunu ayırt edemiyordum. Başlarda parlak kolları ve güzelce boyanmış kapağıyla diğerlerinden daha yeni gibi görünüyordu ancak zamanla tuşların üzeri tozla kaplandı, boyası soldu ve onu daktilo dağının içindekilerden ayırmak daha da zorlaştı.

Buradaki daktiloların her birinde birinin sesinin hapsolduğunu söylediğinde ciddi olup olmadığından emin değildim. Sesler de bedenler gibi çürümeye başlıyorsa çoğu bu daktilo yığınının altında ezilmiş ve işe yaramaz hâle gelmiş olmalıydı.

Bir noktada kendi sesimi de hatırlayamadığımı fark ettim ve bu düşünce beni afallattı. Yıllardır duyduğum ve yalnızca kısa bir süreliğine kaybolmuş olan sesimi hatırlamayı nasıl başaramazdım ki? Fakat tersine dönmüş bir dünyada benim olduğunu sandığım şeyler

düşündüğümden daha hızlı bir biçimde elimden koparılıp alınabiliyordu. Bedenim parçalara ayrılıp diğer vücutlarla birleştirilirse ve biri bana, "Sol gözünü bul," derse muhtemelen bunu yapmak da çok zor olacaktı.

Bana canı nasıl isterse öyle davranıyordu. Yemeklerimi de bizzat getiriyordu. Muhtemelen hepsini, daktilo sınıfının hemen arkasında fırın ve sıcak su olan bir yerde hazırlıyordu. Pek lezzetli olmasalar da idare ediyordum. Genelde haşlanmış ya da ağır ateşte pişirilmiş sulu yemekler veriyordu. Tepsiyi masaya koyup karşıma geçiyor ve ben yemeğimi yerken elini çenesine koyarak beni izliyordu. Kendisiyse tek lokma bile yemiyordu. Bütün yemeklerimi yalnız yemek zorundaydım.

Bu şekilde yemek yemeye hiç alışkın değildim aslında; o gözlerini dikmiş bana bakarken tek bir melodinin olmadığı, konuşma ya da gülüşmelerden yoksun bir ortamda yemek yemek sinirlerime dokunuyordu. Lokmaların boğazımdan geçerek yemek borumdan aşağıya inip mideme ulaşmalarını hayal ederken yemekten hiç zevk almıyordum. Yemeğimin yarısına geldiğimde doysam da kendimi devam etmeye zorluyordum çünkü yemeğimi yarım bırakırsam bana yapabileceklerinden korkuyordum.

"Dudaklarında biraz kalmış," derdi bazen. Ortalıkta peçete falan olmadığından çabucak yalayarak temizlemeye çalışırdım. "Biraz daha sağa," derdi sonra, bir daha yalanmamı görmek istiyormuş gibi. Ardından yemeğe devam etmemi söylerdi.

Lüks bir restoranda servis yapan garson gibi bir havası vardı. Ekmekleri ve etleri yavaşça küçük parçalara böler ve suyumu ağır ağır, yudum yudum içer, bazen de ona uzun uzun bakarak yerdim yemeğimi. Geceleri beni soyup ışığın altına getirir ve yıkardı. Bir kovada getirdiği su çok sıcak olurdu ve odanın tamamı buhar içinde kalırdı. Yıkama işini o kadar dikkatli ve yavaşça yapardı ki işi bittiğinde

ne bir damla su israf olur ne de eksik gelirdi. Elleri, kronometresini temizliyormuş gibi özenle hareket ederdi.

O işini yaparken ben insan vücudunun bu kadar çok parçası olmasına şaşırır hâlde bulurdum kendimi. Yıkama işi sonsuza kadar sürecek gibi görünürdü gözüme. Gözkapakları, saç derisi, kulak arkası, köprücükkemiği, koltukaltı, meme ucu, göbek, kalça kemiği ve kıvrımları, kalça ve parmak araları... En küçük bir yeri dahi atlamazdı. Yorulmadan, kendini kirletmeden ve yüz ifadesini değiştirmeden vücudumun her bölgesini yıkardı.

İşinin bittiğine karar verdiğinde giyeceğim kıyafetleri seçerdi ki bunlar çoğu zaman garip, mağazalarda görmediğim türden parçalar olurdu. Hatta o kadar tuhaflardı ki bu parçalara "kıyafet" demek bile doğru olmayabilirdi. Her biri birbirinden ilginçti. Sentetik kumaş, kâğıt, metal, yapraklar, meyve kabukları... Sıkıca tutulduklarında vücuttan ayrılıyor, tenimi kesiyor ya da göğsümü sıkıyordu hepsi. Bu yüzden de parçaların teker teker, özenle ve dikkatle giyilmesi gerekiyordu.

Bir gün, bu kıyafetleri bizzat hazırladığını anlattı bana. Aklına bir fikir geldiğinde bunu derhal çiziyor, desenlerini tasarlıyor ve gerekli malzemeleri toparlıyormuş. Bunu bana anlattığında belki de dünyanın en saçma, en açıklanamaz farkındalığını yaşadım: Bu kıyafetleri hazırladığı parmakları muhteşem güzellikteydi. İpi iğneden geçiren ya da sayfaya yazı yazıyormuşçasına zarafetle meyve kabuklarını soyan parmaklarını hayal ettim.

Onun tuhaf kıyafetlerine girmek için omuzlarımı büzüp bacaklarımı kıvırdığımda ya da kalçalarımı oynattığımda yüzünde tatminkâr bir gülümsemeyle dikilip beni izlerdi. Işık, kovadaki soğumuş sudan yansıyarak içeri dağılıyordu. Sabah olunca da kıyafetler bir paçavra gibi bir köşeye atılmış oluyordu.

Sanırım sinirlerimin epey yıprandığını söylememe gerek yoktur. Konuşamıyor olmak, bu odada tıkılı kalmaktan daha fazla mahkûm gibi hissetmeme neden oluyordu. Onun da söylediği gibi,

birini sesinden mahrum bırakmak, vücudunu parçalara ayırmaktan farksızdı.

Kimi zaman bana soğuk bakışlar atarak konuşmak isteyip istemediğimi soruyordu. Hiçbir şeyin değişmeyeceğini bildiğim için başımı sertçe iki yana sallamakla yetiniyordum.

Geçen süre boyunca, ruhumun vücudumdan adım adım ayrılmaya başladığını hissediyordum; başım, kollarım, göğüslerim, gövdem ve bacaklarım erişemeyeceğim bir yere doğru gidiyor gibiydi. Tek yapabildiğim onları izlemekti. Bütün bunlar sesimi kaybettiğim için oluyordu şüphesiz. Bir anlamda ruhu bedene bağlayan sesinizi kaybettiğinizde, hislerinizi kelimelere dökmenin çok da bir anlamı kalmıyordu. Bir anda parçalara bölünmüştüm.

Buradan kaçıp kaçamayacağımı merak ediyordum. Bu ihtimali düşünmem elbette normaldi. Yine buraya geldiğinde, kapıyı açar açmaz onu itip merdivenlerden koşarak inebilirdim. Daktiloları yere devirerek gürültü çıkarıp alt katta ders alan öğrencileri uyarabilir ya da bir daktiloyu pencereden aşağı fırlatabilirdim. Ancak tüm bu fikirlerin bir işe yaramayacağını biliyordum ve kaçacak yol bulsam bile kaybolan parçalarımı toplayabileceğimden emin değildim.

O aşağıda, öğrencilere ders vermekle meşgulken saatin kenarından aşağıya bakmaya çalıştım. Kilise bahçesi özenle bakılmış ve çiçeklerle donatılmıştı. İnsanlar genelde orada toplanıp ağaçların gölgelerinde sohbet etmek ve bir şeyler okumak için banklarda saatlerce otururdu. Çocuklar badminton oynar, öğrenciler bisiklet sürerdi. Ara sıra saatin kaç olduğuna bakmak için kuleye çevirirlerdi başlarını ancak o mesafeden beni asla fark etmezlerdi.

İyice odaklanıp kulak kesildiğimde insanların seslerini duyabiliyor fakat söylediklerini anlayamıyordum. Başlarda çok uzakta olduklarını düşünmüştüm fakat asıl sebep bu değildi. Sözcükleri algılama yeteneğimi kaybediyordum sanki.

Bir gün bahçede onu bazı öğrencileriyle konuşup gülüşürken gördüm. Son derece kibar ve farklı görünüyordu. Öğrencileri ondan

etkileniyordu ancak onun gerçekte nasıl biri olduğunu bilen tek kişi bendim.

"Bunu ne kadar çok yapmak isteseniz de klavyeye asla bakmamalısınız. Gelişmenin sırrı budur. Tuşları parmaklarınızla bulun, gözlerinizle değil."

Daktilo etmek üzerine konuşuyor gibi görünüyorlardı. Aradaki açıklıktan esen rüzgâr konuşulanların bir kısmını bana kadar taşıyordu. İçlerinden, kulağında şık bir küpe olan kısa saçlı bir öğrenci ona döndü ve bir şey söyledi.

Sesini duydum fakat söylediklerini tam olarak anlayamadım. Rüzgâr, kelimelerini alıp göğe taşıyordu bu kez.

"Gözlerini kapat ve parmaklarının daktiloyu hissetmesine izin ver. Tuşların pozisyonunu, kolların şeklini, bobinin kalınlığını parmaklarınla duyumsa."

Öğrenciyken ondan aynı şeyleri ben de dinlemiştim ve söylediklerini şimdi de rahatça duyabiliyordum.

Etrafındaki genç kızlar birbiri ardına konuşmaya başladı fakat söylediklerinin hiçbirini anlayamadım.

"Eğer yazarken tuşlara bakarsanız sizi cezalandıracağım. Anladınız mı? Yarın başlayacağız."

En sonunda ellerini çırptı ve kızlar çığlıkla kahkaha arası sesler çıkararak ondan uzaklaştılar. O zaman onun dışında kimseyi anlayamadığımı fark ettim. Onun ağzından dökülen sözcükler dışında herhangi birinin konuşması bana akordu bozulmuş bir enstrümanın çıkardığı bozuk sesler gibi geliyordu.

İşte o an, oradan kaçabilsem de artık benim için çok geç olduğunu anladım. Bunu yapamayacak kadar bozulmaya uğramıştım bir kere. Dış dünyaya adım attığımda vücudum milyonlarca parçaya ayrılacak gibi hissediyordum artık. Beni tek parça hâlinde tutan tek şey oydu. Yalnızca onun parmakları... O akşam da çaresizce, yukarıya çıkarken kulağıma çalınan ayak seslerini duymayı bekledim.

Hafıza Polisleri evi aramaya geldiklerinden beri bir daha sığınağa inmedim. Önceden yaptığım gibi R.'nin yemeğini almaya gittiğimde de birkaç anlamsız cümle kurmaktan öteye gitmedik. Aşağı inmek için bahaneler bulabilirdim fakat sonunda hiçbirini dile getirmeden kendimi kapıyı kapatırken buluyordum.

O akşam yaşananların yarattığı şok kademe kademe azalıyor gibiydi. R. artık nadiren gülümsüyor ve yemeğini de hep yarım bırakıyordu. Belki de Hafıza Polisleri'nin baskını beni çok üzdüğü için hislerini bana açıklama fırsatı bulamamıştı. Bu da içinde bir tür yara açmıştı.

Ne zaman sığınağa girmem gerekse yolun yarısında duralıyor ve kapıyı tutup öylece kalakalıyordum. Gitmeden önce ona bir şeyler söyleme fırsatı vermeyi de düşünüyordum aslında. Fakat genelde onu, girişe sırtı dönük, masada otururken ya da vücudu yatağa gömülmüş hâlde buluyordum. Sığınağın girişini kendi isteğiyle açıp da evin içine girip bana gelme şansının olmadığını bilmek üzücüydü. Durumunun karışık olduğunu biliyordum ancak bunu kendime ne kadar hatırlatırsam hatırlatayım beni görmezden geldiği izlenimine kapılıyordum istemeden de olsa.

O gece yaşananları ne kadar çok düşünürsem o kadar çok gerçeklikten uzak geliyorlardı. Hazırladığımız çeşit çeşit yemek, pasta, kirli tencere ve tavalar, hediyeler, şarap, botlar, yakılan ajandam, kilimin kıvrılan kenarı, uzaktaki üç siluet, brandayla kapatılmış kamyonetler ve gözyaşları... Hepsinin tek gecede yaşandığına inanamıyordum.

O gece R.'yle uyumanın bütün o korkunç hadiseleri atlatmanın tek yolu olduğunu düşünmüştüm. Birbirimizi korumak için güvenli olduğunu düşündüğümüz tek yere saklanmıştık ya da en azından kendimi rahatlatmak için ben öyle olduğunu düşünmüştüm.

O gün yazdığım taslakları bir kenara koydum, sözlüğün arkasında sakladığımız telefon hunisini aldım ve kulağıma dayadım. Önce hiçbir şey duyamadım fakat dinlemeye devam ettiğimde bazı sesler çıkardığını fark ettim.

Önce su sesini duydum. Sonra öksürük, kıyafetlerin hışırtısı ve havalandırmanın sesi geldi... Huniyi kulağıma iyice bastırıp daha net sesler duymaya çalıştım.

Yıkanıyordu. Önceki akşam ona yıkanabilmesi için bir kap, bir kova sıcak su, naylondan bir örtü ve havlu götürmüştüm.

"Banyo günü mü?" diye sormuştu bunları ona verirken. "Unutmuşum."

"İstediğin zaman, istediğin gibi yıkanamadığın için üzgünüm," dedim parmaklıkların arasından malzemeleri uzatırken.

"Hiç sorun değil," dedi ona verdiklerimi alırken. "Takvimler yok olduğu hâlde bu rutini bir şekilde hatırlayıp devam ettirdiğin için mutluyum."

Suyun sesi kesik kesik, hafif bir mırıltı gibi çalınıyordu kulağıma. Kendini yıkamayı nasıl başardığını görmemiştim fakat hareketlerinin sesini dinlerken yaptıklarını görebiliyormuş gibi hissetmeye başlamıştım.

Önce naylon örtüyü, etrafın ıslanmaması için yere yayıyordu. Ardından bağdaş kurarak üzerine oturuyordu. Yarım yamalak katlanmış kıyafetleri yataktaydı. Su soğumadan hızlıca işe koyularak havluyu ıslatıp suyunu sıkıyor ve dikkatlice boynunu, sırtını, omuzlarını, kollarını siliyordu. Havlu ıslaklığını kaybettiğinde onu yeniden suya sokup ıslatıyordu. Uzun süre günışığından mahrum kalmış teni yumuşak ve solgundu, havluyu fazla sert sürterse bedeninde kırmızı noktalar bırakıyordu. Yüzü ifadesiz, hareketleri sessizdi. Etrafa saçılan damlacıklar naylon çarşafın üzerine dökülüyordu. Tüm kaslarını, eklemlerini ve beyaz teninden görünen

damarlarını düşünerek vücut hatlarını hayal edebiliyordum. Huniden gelen ses kısık olsa da kulağıma çalınan her bir sesle anılarım ve hislerim canlanıyordu.

Masanın arkasındaki perde hafifçe aralıktı. Bu aralar nadiren olsa da yıldızları görebiliyordum. Karanlık, şehri kaplayan karları siyaha boyamıştı. Rüzgâr zaman zaman pencereyi titretiyordu.

Zeminin altına kadar uzanan plastik boruyu bağlantı noktasından söktüm. Huni ellerimi ısıtıyordu. Romanımın yazılı olduğu sayfalar, bir kâğıt ağırlığının altında güvendeydi. Benim açımdan aşağıdaki gizli odaya açılan kapının tek anahtarı taslaklarımdı.

Lavaboya usulca akan suyun incecik akıntısını duyabiliyordum.

19

İhtiyar'ın doğum günü partisinin üzerinden birkaç gün geçmişti. O süre boyunca birkaç olay daha yaşandı fakat hiçbiri, Hafıza Polisi'nin evimize yaptığı baskının yanına yaklaşamazdı.

Yaşananların ilki, yürüyüşe çıktığım bir akşam yaşlı bir kadınla karşılaşmamla başlamıştı. Kadın uzaklardaki bir çiftlikten, yol kenarına yere serdiği hasırın üzerine dizdiği sebzelerini satmak için gelmişti. Çeşit azdı fakat fiyatları marketlerle kıyaslandığında ucuzdu. Memnuniyetle çantamı yeşil biber, fasulye filizi ve karnabaharla doldurdum. Parayı ona uzatırken bana iyice yaklaştı.

"Saklanılacak güvenli bir yer biliyor musun?" diye fısıldadı. O kadar ürkmüştüm ki az kalsın bozuk paraları yere düşürecektim.

"Ne?" diye sordum yanlış anladığımı düşünerek.

"Beni saklayabilecek birilerini arıyorum," dedi açıkça. Parayı belindeki çantaya koyarken bana bakmadı. Etrafa bakındım fakat yolun karşısındaki parkta oynayan çocuklardan başka kimseyi göremedim.

"Hafıza Polisi seni mi arıyor?" diye sordum, ödememi yaptıktan sonra kadınla havadan sudan konuşuyormuşuz gibi yaparak. Muhtemelen gereğinden fazla konuştuğunu düşündüğü için başka bir şey söylemedi.

Kadını tekrar bir süzdüm. İri cüsseliydi ancak kıyafetleri fazlasıyla yıpranmıştı. Çalışırken giydiği pantolonu muhtemelen bir

kimononun sağlam kalan parçalarından yamanarak yapılmıştı ve eski püsküydü. Omuzlarına sardığı şalıysa pulluydu ve ayağındaki tenis ayakkabılarının burunları delinmişti. Gözlerinin kenarları fazla uykudan buruş buruş olmuştu, elleriyse çatlaklar ve eziklerle doluydu. Yüzüne uzun uzun baksam da onu bir yerden çıkaramamıştım.

Peki ama daha önce görmediği birinden bu kadar önemli bir şeyi nasıl isteyebilirdi ki? Oldukça gizemli bir durumdu. Onu Hafıza Polisi'ne gammazlamayacağımı nereden biliyordu? Böyle bir riski alacak kadar çaresiz miydi? Bu ihtimali göz önünde bulundurunca, ona sığınak ayarlayamayacak olsam bile bir şekilde yardım etmek istedim. Ancak sonra bunun polis tarafından kurulan bir tuzak olabileceğini düşündüm. Bu da pek tabii polislerden beklenecek bir şeydi. Kimbilir, belki de bu yaşlı kadın evimde birinin saklandığını öğrenmişti. Bu da fazlasıyla düşük bir ihtimal gibi görünüyordu. Sığınağımızın afişe olma ihtimali yoktu. Özellikle de Hafıza Polisi dahi orayı bulamamışken.

Aklım artık iyice karışmıştı. Bir süredir konuşmadığımı fark ettim.

"Korkarım sana bu konuda yardımcı olamam," dedim en sonunda çantamı alırken. Yaşlı kadın bir şey söylemedi. Belindeki çantada paralar şıngırdarken ifadesiz şekilde sebzeleriyle ilgilenmeye başladı. "Üzgünüm," dedim ve aceleyle yanından uzaklaştım.

Daha sonra kadının çatlamış, çürük içindeki ellerini düşününce üzüldüm. Durumum yüzünden ona yardım edemezdim. Dikkatsizce yapılacak tek bir hareket dahi R.'yi tehlikeye atardı. Yine de kadını aklımdan çıkaramıyordum. Her gün yürüyüşe çıktığımda kendimi yine kadının geçici tezgâhında buluyordum. Bazı günler bir şey alıyor, bazı günlerse kadına tek kelime etmeden geçiyordum. Kadınsa ne ciddi tavrından ödün veriyor ne de daha önce karşılaştığımıza dair bir ifade takınıyordu. Saklanmak

istediğinden de bir daha bahsetmedi. Belki de başındaki derdin büyüklüğü, yüzümü ya da ricasını unutmasına yetmişti.

Bir hafta sonra aniden ortadan kayboldu. Sebzeleri mi bitmişti, başka bir mahalleye mi gitmişti yoksa saklanacak bir yer mi bulmuştu? Bunu hiç öğrenemedim. Belki de yakalanmıştı.

İlginç olan bir diğer hadiseyse eski şapkacı ve karısının bir gece evimize gelmesi oldu. Evlerine badana yapmışlardı ve boyaları kuruyana kadar bizim evde kalmakta ısrar etmişlerdi. Onlara sığınağa en uzak olan, ilk kattaki odayı hazırladım. Evimde kaldıkları süre boyunca R. ve ben epey gerilmiş olsak da içeri girmelerine izin vermemek daha çok şüphe çekerdi.

"Sana zahmet verdiğimiz için kusura bakma," dedi eski şapkacı. "Boyanın kuruması bir-iki günü bulur. Bu soğukta pencereler açık uyuyamazdık açıkçası."

"Elbette, ne kadar isterseniz kalabilirsiniz," dedim olabildiğince samimi bir şekilde gülümseyerek. "Odamız çok."

O gün erkenden kalkıp bir sürü sandviç hazırladım ve sıcak çayla birlikte sığınağa indirdim.

"Bugün bunlarla idare etmek zorundasın," dedim R.'ye. Sessizce başını salladı sadece. Gergin olduğu belliydi. "Ayak ya da tuvalet seslerinin de duyulmaması gerek." Onu iyice tembihledikten sonra kapıyı ertesi güne kadar açılmamak üzere kapattım.

Eski şapkacı ve karısı dolaysız, dürüst insanlardı ve özel hayatım hakkında sorular sorma ya da etrafı kurcalama gibi bir huyları yoktu. Kadın tüm gün kendi evindeymiş gibi rahatça oturuyor ve örgüsüyle uğraşıyordu. Eski şapkacı işinden döndüğünde de üçümüz birlikte yemek yiyip bir süre televizyon karşısında sohbet ediyorduk. Saat dokuzu biraz geçtiğinde yatmaya gidiyorlardı.

Evimde oldukları tüm süre boyunca kafam hep ikinci kattaydı. Her bir ses –R.'yle alakası olmasa bile– denizden gelen dalga sesi, korna sesleri, rüzgârın uğultusu... hepsi beni ürkütüyordu.

Bir şeyden şüphelenip şüphelenmediklerini görmek üzere hemen yüzlerini inceliyordum. Ancak herhangi bir şüphe emaresi olmuyordu yüzlerinde. Hatta sığınak, hararetli bir rüyanın parçasıymış da ona kafayı bu kadar takmış olmam halüsinasyondan başka bir şey değilmiş gibi düşünmeye başlamıştım bir süre sonra.

Sonraki gün, nihayet duvarlardaki boyalar kuruduğunda evlerine döndüler. Bana teşekkür etmek için bir miktar un, bir konserve sardalye ve eski şapkacının kendi elleriyle yaptığı sağlam, siyah bir şemsiye verdiler.

O süre zarfında yan komşumun köpeğiyle de ilgilenmeye başlamıştım. Ailenin götürülmesinden sonraki gün Hafıza Polisi, evdeki tüm mobilyaları toplamak için bir araba göndermiş fakat nedense köpeği evde bırakmıştı. Birkaç gün onu çitin ötesinden attığım yemek artıkları ve parmaklıkların arasından uzattığım sütle besledim. Kimsenin köpek için gelmeyeceğini anladığımda da muhtara danışmaya ve onu sahiplenmeye karar verdim.

İhtiyar, köpek kulübesini bizim eve taşımama yardım etti. Zincirinin çıkmayacağından emin olmak için yere bir kazık çaktık. Kısa sürede karla kaplanan tabağını yan kapıdan uzatıyorduk.

Kulübesinin çatısında "Don" yazıyordu, biz de ona bu şekilde hitap etmeye karar verdik. Bu ismin Don Juan'la mı yoksa Don Kişot'la mı alakalı olduğunu anlamamıştım fakat uysal ve itaatkâr bir hayvandı. İhtiyar'la bana çabucak alıştı. Sırtında kahverengi lekeler ve sol kulağında bir kesik vardı. En sevdiği yemek alabalıktı ve zincirlerini yalamak gibi tuhaf bir alışkanlığı vardı.

Don'la günün en sıcak saatlerinde yürüyüşe çıkmak benim için bir rutin hâline gelmişti. Geceler soğuk olduğundan ona eski bir battaniyeden yatak hazırlayıp evin girişinde uyumasına izin veriyordum.

İnui ailesine ve kedileri Mîzore'ye, köpeğin eski sahiplerine ve onlar tarafından saklanan erkek çocuğuna göstermek istediğim ilgi ve şefkatin tamamını bu köpeğe adamıştım.

Olaysız geçen birkaç haftanın ardından başka bir yok oluş gerçekleşti. Onlara alıştığımı düşünmüştüm fakat bu seferki oldukça karmaşıktı; çünkü bu kez romanlar yok olmuştu.

Her zamanki gibi gece vakti başladı her şey ama bu sefer süreç çok yavaş ilerledi. Gün doğduğunda şehirde hiçbir şey değişmemiş gibiydi.

"Evimizde roman olmadığı için etkilenmedik ama senin gibi bir yazar için zor çok olmuştur. Yardım edebileceğim bir şey olursa söyle lütfen. Kitaplar ağırdır." Eski şapkacı bana yardım teklif ettiğinde evimin hemen önünde duruyordum.

"Teşekkür ederim," dedim. Sesim fazlasıyla kısık çıkmıştı. R.'nin romanların yok oluşunu kabullenmek istemediğini söylememe herhalde gerek yoktur.

"Yazdıkların da dahil tüm romanlarını buraya getir," dedi.

"Getirirsem kitaplar yüzünden sana yaşayacak alan kalmayacak," diyerek başımı iki yana salladım.

"Endişelenme, fazla bir alana ihtiyacım yok benim. Onları burada saklarsak asla bulamazlar."

"Peki, ya onlara ne olacak? Yok olacak kitapları saklamanın ne anlamı var?"

İç geçirip parmaklarını şakaklarına koydu. Yok oluşlar hakkında konuşurken hep böyle yapardı. Birbirimizi anlamaya çalışırken ikimiz için de pek bir şey değişmedi. Üzüntümüz konuştukça daha da arttı.

"Sen roman yazıyorsun. Onca insan arasında en çok da sen biliyor olmalısın; kitaplar arasında ayrım yapılamayacağını, onların

kategorize edilemeyeceğini... Her biri mutlaka kendi alanlarında bir fayda sağlarlar insana..."

"Biliyorum. Daha doğrusu düne kadar bunu biliyordum fakat artık her şey değişti. Ruhum çöküyormuş gibi hissediyorum." Son cümlemi, kırılgan bir nesneyi taşıyormuşum gibi dikkatle söylemiştim. "Romanların yok olması benim için çok zor. İkimiz arasındaki önemli bir bağ kopmuş gibi geliyor." Bir süre sessizce ona baktım.

"Yazdıklarını sakın yakma. Yazmaya mutlaka devam etmelisin. Böylelikle aramızdaki bağ varlığını sürdürecek."

"Bu imkânsız. Romanlar yok oldu. Kitapları ve yazdıklarımı saklasak bile bir noktada her biri boş birer kabuktan ibaret olacak. İçi bomboş birer kabuk... Onlara bakabilir, sayfalarının hışırtısını dinleyip onları koklayabilirsin ancak hiçbir anlam ifade etmeyecekler. Bundan sonra ne yazabilirim ki?"

"Sakin ol. İyice düşün ve hatırlamaya çalış. Onca sözcük nereden gelmişti? Onları nasıl bulmuştun?"

"Aklımı kaybediyorum. 'Roman' sözcüğünü söylemek bile zorlaşıyor. Yok oluş böyle bir şey işte. Her şeyi unutmam uzun sürmeyecek. Hatırlamam mümkün değil."

Başımı eğip parmaklarımı saçlarımın arasından geçirdim. R. yanıma gelip ellerini dizlerime koydu.

"Hepsi geçecek. Anıların kaybolduğunu düşünüyor olabilirsin ama gerçek bu değil. Yalnızca günışığının ulaşamadığı bir havuzda birikiyorlar öylece. Tek yapman gereken elini suya daldırıp onları bulmak. Onları tekrar günışığına çıkarman gerek. Denemelisin. Ruhunun çürüdüğünü görmeye dayanamıyorum."

Ellerimi ellerinin arasına alıp parmaklarımı ısıttı.

"Hikâye yazmaya devam edersem anılar beni koruyacak mı?"

"Koruyacağına eminim." Başını salladı. Nefesini ellerimde hissedebiliyordum.

Akşam olduğunda yok oluş hız kazanmıştı. İnsanlar kitaplarını yakmak üzere parklarda, ıssız yerlerde ya da tarlalarda toplanmaya başladı. Pencereden baktığımda adanın dört bir yanından yükselen dumanların ve alevlerin, her şeyin üzerini örten gri bulutlara karıştığını görebiliyordum. Kar o gece isle kirlenmişti.

Nihayet kitaplığımdan bir düzine kitap seçip kendi romanlarımla birlikte saklaması için R.'ye verdim. İhtiyar'dan, geriye kalanları bisikletimin sepetine yerleştirmeme yardım etmesini istedim, sonra hepsini yakılan büyük ateşlerden birinin olduğu yere götürdük. Kitaplarımın tamamını saklamak mümkün değildi ve bir yazar olarak yakacak kitabımın olmaması ihtimali de elbette mümkün değildi, böylesi şüphe çekecekti.

Hangi kitapları saklayıp hangilerini yakacağıma karar vermekse fazlasıyla zorluydu. Elime aldığım her kitapta, eserlerin neyle ilgili olduklarını hatırlamakta giderek daha çok zorlandığımı fark ettim sonra. Ancak karar verme sürecini uzatmanın da –Hafıza Polisleri beni izliyor olabileceği için– bir tehlike yaratacağının farkındaydım. Sonunda, güzel kapakları olanlarla sevdiğim arkadaşlarımın hediye ettiklerini saklamaya karar verdim.

Karanlık çökerken İhtiyar'la birlikte kitapları el arabasına yükledik.

Yola koyulduğumuzda Don da peşimize takıldı, görünüşe göre bize katılmak istiyordu.

"Yürüyüşe çıkmıyoruz," dedim. "Önemli bir işimiz var. Sen biz yokken eve göz kulak ol." Don beni dinleyip hemen girişe geçerek battaniyesinin üzerine uzandı.

Büyük kâğıt torbalarla koca koca tomarlar taşıyan insanların yanından geçtik. Yerler buzla kaplı olduğundan arabayı çekmek çok da kolay değildi. Düzenli bir biçimde paketlediğim kitaplar

bir süre sonra birbirine karışmıştı. Onları yakmaya götürdüğümüz için ne durumda oldukları çok da önemli değildi aslında.

"Yorulduysan arabaya oturup dinlenebilirsin," dedi İhtiyar.

"Teşekkürler, ama şu an iyiyim," dedim.

Sokak boyunca yürüdük, marketi geçtik ve şehrin merkezinin en ucundaki parka vardık. Tüm alan yanan ateşlerle aydınlanıyordu. Dağ gibi bir kitap yığını çoktan alev almıştı; sayfalar, kıvılcımlar hâlinde gökyüzüne karışıyordu. Ateşin etrafında toplanan bir yığın insan vardı. Ağaçların arkasında, ateşin etrafında toplanmış insanları izleyen Hafıza Polisleri'ni seçebiliyordum.

"İnanılmaz bir manzara," diye mırıldandı İhtiyar.

Alevler, devasa bir yaratık misali sokak lambalarını ve telefon direklerini de aşarak göğe uzanıyor; yanmış kâğıt parçaları esen rüzgârla birlikte havada dans ediyordu. Turuncu bir ışık, kaydırağı, tahterevalliyi, bankları ve halka açık tuvalet kabinlerini aydınlattı. Ay ve yıldızlar, alevlerin heybetinden korkup kaçışmış gibiydi, hiçbiri ortalıkta görünmüyordu. Yalnızca yanmış kitapların cesetleri aydınlatıyordu gökyüzünü.

Kalabalık, açgözlü bir şekilde önlerindeki manzarayı seyretmekteydi. Sersemleyip suskunlaşmış bir hâlde, resmi bir törendeymişçesine, üzerlerine düşen kıvılcımları kovalamaya bile çalışmıyorlardı.

Kitap yığınları boyumdan çok daha uzundu. Bazıları henüz yanmamıştı fakat isimlerini okumak mümkün değildi. Hiçbiri bana tanıdık gelmeyecek olsa da bir şekilde sırtlarına bakmaya çalıştım. Onlar kaybolup giderken hafızamda en azından onlara dair bir şeylerin kalmasını ummuştum.

Her türden kitap vardı yığınlarda. Bazıları bir kitap kılıfına yerleştirilmiş, bazıları deriyle kaplanmış, ciltlenmiş ya da incecik romanlardı. Hepsi yanmak için sıralarını bekliyordu. Kimi zaman kitap yığını güçlü bir biçimde gümbürdüyor, alevler şaha kalkıyor ve şiddetini artırıyordu. Bu anlardan birinde genç bir

kadın kalabalıktan sıyrıldı ve bir banka tırmanıp bir şeyler söylemeye başladı. İhtiyar'la irkilerek birbirimize gergin bakışlar attık. Diğerleri gözlerini kadına dikmişti.

Kadın çılgınca bağırdığı için söyledikleri anlaşılmıyordu. Salyaları akıyor, kolları havada delicesine savruluyordu. Bir derdi olduğu belliydi fakat bunları öfkeden yapıp yapmadığı tam olarak anlaşılmıyordu.

Üzerinde yırtık bir palto ve kareli pantolon vardı. Uzun saçlarını örmüştü. Başının üstünde ilginç bir şekilde tutturulmuş, yumuşak malzemeden yapılma tuhaf bir şey vardı. Öne arkaya sert bir şekilde gidip gelirken her an düşebileceğini düşünüyordum.

"Kızgın mı acaba?" diye fısıldadım İhtiyar'a.

"Emin değilim," diye cevapladı kollarını kavuşturarak. "Ateşi söndürmelerini istiyor galiba."

"Ama neden?"

"Romanların yok olmasını engellemek için herhalde."

"Yoksa o..."

"Anılarından kurtulamayan biri. Yazık."

Kadın çığlık çığlığa konuşuyordu fakat onca çırpınmaya rağmen kimse ateşi söndürmeye çalışmadı. İnsanlar ona acıyarak bakıyordu yalnızca.

"Böyle devam ederse onu alıp götürecekler. Kaçması lazım, bir şey yapalım," dedim banka doğru atılırken.

"Artık çok geç," dedi İhtiyar ve daha hareket edemeden beni sıkıca tuttu.

Derken üç Hafıza Polisi ağaçların arasından çıktı ve kadını kollarından tutup sürüklemeye başladı. Kadın banka tutunarak direndi fakat bir işe yaramadı. Kafasındaki şey de kayıp çamura düştü.

"Kimse hikâyeleri silemez!" Polisler onu sürüklerken söylediklerinden anladığım son şey buydu.

İnsanlar yeniden ateşe dönerken iç geçiriyorlardı. Kadının düşürdüğü nesneye baktım. Çamura bulanmış ve şekli de biraz bozulmuştu. Yine de son sözleri kulaklarımda çınlamaya devam etti: "Kimse hikâyeleri silemez!"

"Tabii ya! Bu, bir şapka!" Aniden bunun ne olduğunu hatırlamayı başarmıştım. "Karşı sokakta oturan adam bunlardan yapıyordu işte, ama şapkalar yıllar önce yok olmuştu. Sende de vardı onlardan, değil mi?" İhtiyar'a baktım, şaşırmış görünüyordu.

Tam o sırada kalabalığın arasından biri çıkıp şapkayı aldı ve tek kelime etmeden ateşe attı. Şapka havada dönerek savruldu ve tam da alevlerin ortasına düşüverdi.

"Buna alışmamız gerek," dedi İhtiyar.

"Haklısın," dedim, şapkanın yanışını izlerken.

Bisikleti çeşmenin yanında bıraktık ve ellerimizde kitaplarla ateşe doğru ilerledik. Yaklaştığımızda ateş iyiden iyiye harlanmış ve kıyafetlerimizi yakacak kadar şiddetlenmişti. Bu yüzden çok yaklaşamadık.

"Sen geride dur, ben hallederim," dedi İhtiyar. Her zaman benim güvenliğim için endişelenirdi.

"Hayır, bir şey olmaz. Zaten çok yaklaşamayacağız. Neden hepsini buradan fırlatmıyoruz?"

Üzerinde meyve resmi olan açık yeşil kapaklı bir kitabı elime alıp ateşe attım. Gücüm yettiğince sert fırlatmış olmama rağmen alevlere zar zor yetişti. Diğerini İhtiyar attı, onun atışı daha isabetliydi. İnsanlar etrafımıza toplanmaya başladı, yüzlerinde herhangi bir ifade yoktu. Kitapları birbiri ardına sayfalara ya da kapaklara bakmadan atmaya devam ettik. Bir vazifeyi yerine getiren birer robot misali bu hareketleri tekrarladık. Yine de elimdeki her kitapla hafızamdaki boşluk giderek büyüyormuşçasına bir sızı hissediyordum içimde.

"Kitapların bu kadar iyi yandığını bilmiyordum," dedim.

"Onca kâğıdı bir paket gibi sıkıştırdıkları için sanırım," diye yanıtladı İhtiyar kitapları ateşe atmaya devam ederken.

"Tüm sözcüklerin yok olması zaman alabilir."

"Merak etme, yarın sabaha kadar küle döner hepsi," dedi ve cebinden bir havlu çıkarıp yüzündeki teri, isi temizledi.

Kitapların yarısını yaktıktan sonra parktan ayrıldık ve şehre doğru ilerlemeye başladık. O kadar büyük bir ateşin önünde durmak bizi yorduğu için şehir tarafında daha minik bir ateş bulmaya karar verdik.

Şehir oldukça sessizdi. Diğer yok oluşlardaki gibi havanın ağırlaştığını hissedebiliyordum fakat nedense insanlar temiz görünüyordu. Hafıza Polisleri'ninki dışında araba görememiştim ortalıkta. Kalabalık yoğundu ve kimse tek kelime etmiyordu. Duyabildiğim tek ses, yanan kitapların çıtırtılarıydı.

Öylece yürüyorduk, kitapların bir kısmı yakıldığı için bisikletle birlikte çekçekli el arabasını götürmek daha kolaydı. Belediye binasının önündeki otoparka doğru uzanan, tramvayın üzerinden geçtiği kuzey otoyoluna döndük ve evlerin sıralandığı sokağa girdik. Ara sıra küçük ateşlerin yakıldığı ıssız yerlere denk geliyorduk.

"Size katılabilir miyiz?" diye sordu İhtiyar ateşin etrafındaki insanlara. Birkaç kitap yakmak ve ısınmak istiyorduk. Karşılaştığımız ateşlerden birinde kitapların geri kalanını yakabilirdik fakat alevlerin yayılmasından korkmuştuk. Bu yüzden her ateşte birkaç kitap yakıp bir diğerine geçmeye karar verdik. Gece derinleştikçe alevler de artıyordu. Adadaki roman sayısının çok az olduğunu düşünürdüm hep ancak görünen o ki yanılmıştım, dört bir yandan mütemadiyen dumanlar yükseliyordu.

Halkevini, bir benzin istasyonuyla bir konserve fabrikasını ve bir şirketin lojmanlarını geçip sonunda denize vardık. Sahil yolunu takip ederek kumun üzerinde yakılan ateşin etrafına toplanmış insanların yanına ulaştık. Deniz karanlıkta âdeta görünmez

olmuştu. Arabada sadece birkaç kitap kalmıştı. Yürümeye devam ettik. Tepe göründüğünde alevler de ortaya çıkmıştı.

"Kütüphane," diye mırıldandım.

"Evet," dedi İhtiyar gözlerini kapatmak için ellerini kaldırarak.

Tepenin yolları dar ve dikti. Arabayı bırakıp kalan kitapları kucaklayarak taşımaya karar verdik. Normal şartlar altında gecenin o vaktinde yol çok karanlık olurdu fakat alevler sayesinde etraf gündüz misali aydınlıktı. Kısa süre sonra hiçbir çiçeğin kalmadığı bahçeye vardık. Yalnızca dans eden parlak çiçek yaprakları misali yanarak çürüyen saplar kalmıştı.

Kütüphane alevlere teslim olmuş durumdaydı. Daha önce hiç bu kadar parlak ve harlı yanan bir şey görmemiştim. Yoğun ışık ve ısı, hissettiğim tüm korku ve üzüntüyü alıp götürdü. R.'nin beni ikna etmeye çalıştığı her şey, parktaki kadının bağıra çağıra söyledikleri... hepsi zihnimden silinip gitti. İnsanlar yanan kütüphaneyi izlemek için toplanmıştı. Onları duyabiliyordum.

"Koca binayı neden yaktılar ki?"

"İçeride kitaptan başka bir şey yok çünkü. Her şeyi bir aradayken yok etmek daha kolay."

"Bu araziyle ne yapacaklar acaba?"

"Öylece bırakırlar herhalde. Bahçeye de aynısını yapmışlardı. Bir gün Hafıza Polisleri için bir karargâh inşa edeceklerine dair söylentiler de duydum gerçi."

Biraz daha tırmanıp gözlemevine kadar ulaştık ve orayı da ıssız hâlde bulduk. En son, sabah aydınlığında buraya geldiğimde gözlemevinin hiç değişmediğini düşünmüştüm fakat gecenin karanlığında bakınca harabeye döndüğünü anladım. Pencereler kırılmış ve sağı solu örümcek ağlarıyla dolmuştu. Dolaplar ve masalar devrilmişti. Yerlerde eski kupalar, kalemlikler, battaniyeler ve yırtılmış belgeler vardı. İçeri girdik ve kalan kitapları babamla birlikte dürbününden bakarak kuşları izlediğimiz pencereye bıraktık.

"Ayağına cam batabilir, dikkat et," dedi İhtiyar. Pencereye yaslanırken başımı salladım. Kütüphane yokuşun aşağısındaki çalılıktan da görünüyordu. O kadar yakındı ki hem elinizi uzatsanız dokunabilecektiniz hem de bir film sahnesi kadar gerçekdışıydı. Karanlıkta yalnızca alevler hareket ediyordu. Bu güzel manzarayı bozmamak için ağaçlar ve deniz gibi biz de nefeslerimizi tutmuştuk.

"Bu arada, 'Kitapları yakan insan, bir gün başka insanları da yakar,' diye bir söz duyduğumu hatırlıyorum," dedim.

"Kim söylemiş bunu?" diye sordu İhtiyar sakince elini çenesine götürerek.

"Unuttum ama önemli biriydi. Bizim gittiğimiz yol da oraya mı çıkacak acaba?"

"Kimbilir..." İhtiyar'ın sesi binada yankılandı. "Bilemiyorum." Tavana baktı, gözünü kapatıp açtı ve yeniden çenesine dokundu. "Yapacak bir şey yok. Basılı her şeyi yakmıyorlar sonuçta. Sadece romanları yakıyorlar. Daha ileriye gitmezler herhalde."

"Peki ya en sonunda tüm insanlık yok olursa?" diye sordum. Bu soru uzun süredir aklımı kurcalıyordu. İhtiyar yutkundu ve bir kez daha gözlerini kapatıp açtı.

"Böyle şeyler hakkında endişelenmeyi bırak. Yok oluşlar bizim kontrolümüzün dışında gerçekleşiyor ve bizimle de bir ilgisi yok zaten. Hem bir gün hepimiz öleceğiz. Ne fark eder ki? Bazı şeyleri kadere bırakmamız gerek."

Kütüphane yanmaya devam ediyordu. Ayağımın hemen ucunda duran kitaplardan birini aldım ve pencereden dışarı attım. Havada süzülürken açıldı ve çalılığın üzerinden geçerek alevlerin arasına düştü. Sayfaları rüzgârda aralanmış, ateşe doğru uçarken dans eder gibi kanat çırpmıştı roman.

Sıra İhtiyar'a gelmişti. Seçtiği ince kitap alevler arasında kaybolmadan önce nazik bir şekilde süzüldü havada. Her kitabı özenle yakarak bu rutini devam ettirdik. Rüzgârın yönü değiştiğinde pencereden içeri sıcak hava dolmaya başlamıştı. Karda yürümekten ayaklarımız donmuştu ama yanaklarımız artık daha sıcaktı.

"Gemiler yok olduğunda ne hissetmiştin?" diye sordum.

"Üzerinden çok uzun zaman geçtiği için hatırlamıyorum."

"Hayatını nasıl idame ettireceğini düşünmedin mi?" Kahverengi kapaklı kalın bir kitap aldım elime.

"Sanırım düşündüm. Başta üzülmüştüm. Merak etme, mutlaka yapacak bir şey bulursun. Bir zamanlar roman yazdığını bile hatırlamayacaksın yakında." Pencereden uzaklara baktı.

"Gizlice yazmaya devam edeceğim," dedim.

Kısa süreli bir şaşkınlık yaşadıktan sonra bana döndü. Kalın kitabı iki elimle pencereden fırlattım. Sert kapağından sağlam bir ses çıktı.

"Devam edebileceğini mi düşünüyorsun?"

"Bilmiyorum ama R. devam etmem gerektiğini söyledi. Devam etmezsem ruhum ölürmüş."

"Öyle mi dedi?" İhtiyar elini yeniden çenesine götürdü. Kırışıklarla dolu yüzüne düşünceli bir ifade yerleşmişti. "Bana söylediklerini yapıyorum. Her gün müzik kutusunu dinliyorum fakat farklı bir şey hissetmiyorum hiç. Kaybolan anılarım geri gelmiyor ya da kendimi daha güçlü hissetmiyorum. Duyduklarım garip seslerden ibaret."

"İşe yaramayabilir ama üzerinde çalıştığım romanı sakladım. Tehlikeli olsa da R.'yi böyle bir şey için üzmek istemedim. Ruhum çürürse daha farklı mı hissedeceğim, bilmiyorum ama onu üzgün görmeye dayanamam."

"Ben de müzik kutusunu dinlemeye devam edeceğim. Bu kadar güzel bir hediyeyle başka ne yapabilirim ki?" Konuşurken

saçıma yapışan külleri temizledi. "Kendini daha fazla yorma. Yardıma ihtiyacın olursa bana mutlaka söyle."

"Teşekkür ederim," dedim. Son kitap da pencereden atılmıştı. Kütüphane artık yıkılmak üzereydi. Bazen çatı ya da binanın bir bölümü yerle bir oluyordu. Okuma odasındaki danışma masası ve sandalyelerin de yandığını görebiliyordum. Gözlerimle son kitabın havada kat ettiği yolu takip ettim ve uzun zaman önce babamla birlikte o pencerenin önünde durup aynı noktaya baktığımızı hatırladım. Derin bir nefes aldığımda kıvılcımlardan biri kalbime değmişçesine bir acı hissettim.

"Kuş."

Hatırlamıştım. Kitap havada süzülürken, bir kuşun kanat çırparak uzaklara gidişi misali açılıp kapanmıştı sayfaları. Bu anı da kısa süre sonra alevler tarafından, geride hiçbir şey kalmayacak şekilde yutulup gitti.

20

Tam da İhtiyar'ın tahmin ettiği gibi, kısa süre sonra yeni bir iş buldum. Mahalle muhtarı, beni bir tanıdığının şirketine önerdi.

"Baharat ticareti yapıyorlar. Büyük bir firma değil, fakat sahibi ilginç biri ve ofisleri gerçekten iyi. Daktilocu arıyorlarmış."

"Daktilocu mu?" diye sordum.

"İlgini çekmedi mi?"

"Hayır, sadece o konuda pek deneyimim yok, sadece okuldayken denemiştim. Becerebileceğimden emin değilim..."

"Daktilocu" sözcüğünü birkaç kez içimden tekrar ettim. Benim için bir anlamı var gibiydi.

"Merak etme. Çalışırken öğrenirsin. Patron da öyle söyledi. Zaten başladığında muhtemelen başka önemli görevlerin de olacak."

"Teşekkür ederim. Sana bu kadar zahmet verdiğim için kusura bakma." Hafifçe başımı eğdim ancak "daktilocu" sözcüğü zihnimde tekrarlanmaya devam etti. Zayıflayan hafızamı geri getirmeye çalışsam da ellerim boş kaldı.

"Rica ederim! Kafana takma. Ben sadece noktaları birleştirdim. Yok oluştan sonra hepimiz bir şeylere tutunmak zorundayız." Yüzünde tatminkâr bir ifadeyle gülümsedi.

Böylece baharat ticareti yapan bir şirkette çalışmaya başlamıştım ve rutinim tamamen değişmişti. Sabahları erkenden kalkıyor, R.'nin gün içinde ihtiyaç duyacağı yemek ve su gibi şeyleri önceden hazırlayıp sığınağa götürüyordum. Akşam eve geldiğimde

Don'u yürüyüşe çıkarmadan önce R.'yi bir kontrol ediyor ve sonra da akşam yemeğini hazırlıyordum. Önceleri günün on saati evden uzakta olmak beni rahatsız ediyordu. Evde olmadığım her an aklıma gelen en kötü senaryoların gerçekleştiğini düşünüyordum. Eve hırsız girebilirdi, R. hasta olabilirdi ya da Hafıza Polisleri baskına gelebilirdi. Daha da kötüsü, eskiye oranla çok daha meşgul olduğumdan, böylesine yoğun bir işte çalışırken R.'yi korumak, Don'a bakmak ve ev işlerini yapmak giderek zorlaşıyordu benim için. Öyle ki artık İhtiyar'ı ziyarete de gidemiyordum pek. Ancak neyse ki günler sorunsuz geçiyordu.

Çalıştığım şirket güzel ve sıcacık bir yerdi. Temizlik, telefonlara cevap vermek ve evrakları düzenlemekle uğraşıyordum. Evde pratik yapmam için bana bir daktilo ve kullanım kılavuzu da vermişlerdi. Evin dışında ilk çalışma deneyimim olsa da başarabileceğime inanıyordum. Beni rahatsız eden tek şey, ofisin arkasındaki depodan gelen ağır baharat kokusuydu. O acı koku, bana çürük meyveleri hatırlatıyordu. Diğer yandan, işin iyi taraflarından biri de bazı müşterilerden sosis, peynir ve sığır eti gibi hediyeler alıyor olmamdı. Bunların çoğu, uzun zamandır marketlerde bulunmuyordu ve böyle şeyler yiyebilmek İhtiyar'a, bana ve R.'ye ziyafet çekmek gibi geliyordu.

R.'ye saklaması için verdiğim taslaklara baktığımda neden "daktilocu" kelimesinin zihnimde tekrarlanıp durduğunu anladım. Artık roman okuyamıyor ya da yazamıyordum. Sözcükleri yüksek sesle telaffuz edebiliyor fakat anlamlarını kavrayamıyor ve hikâyeyle olan bağlantılarını kuramıyordum. Onlar yalnızca kâğıt üstüne çiziktirilmiş birer karakterdi artık; içimde herhangi his uyandırmıyor, herhangi bir sahnenin canlanmasını sağlamıyorlardı.

Sözcükleri teker teker okuyup sonuncusuna geldiğimde romanımın da bir "daktilocu kız" hakkında olduğunu hatırladım. Bununla birlikte, yazmaya devam etmenin R.'nin söylediği gibi zor olacağını da anımsamıştım.

Cuma ve cumartesi akşamları masama geçiyordum. Taslakları yeniden çıkarıp yazdıklarımı inceliyor ve ilk sayfadan başlıyordum. İşim zordu. Birçok farklı yol denedim. Aynı satırı defalarca okudum, bazen tek kelimeye dakikalarca bakıp durdum ya da kelimeleri hızlıca gözden geçirdim fakat hiçbiri işe yaramadı. Beşinci ya da altıncı sayfada devam etme isteğimi kaybediyordum. Ancak bir ara sayfaları öylece çevirmeye başladığımda ilginç bir kısma denk geldim. Her şeyi başa sarıp tekrar denedim ancak değişen bir şey olmadı. Satırlara bakmak bile beni yoruyor, hatta başımı döndürüyordu.

Yazdıklarımı okumaya devam etmek mümkün değilse de en azından yeni bir şeyler yazabileceğimi düşündüm. Temiz bir kâğıt aldım. Parmaklarımı ısıttım ve "a, i, u, e, o" yazdım. Sayfadaki karakterlerin büyüklüklerine dikkat ederek "ka, ki, ku, ke, ko," yazdım sonra. Bu anlamsız karakterleri yazdıkça az da olsa R.'nin benden beklentisini karşıladığımı düşünerek tatmin olmaya başladım. Karakterleri silip bomboş kâğıtla baş başa kaldığımda parmaklarım uyuştu ve yeniden gerilmeye başladım. Ne yazabileceğim hakkında hiçbir fikrim yoktu.

Daha önce ne yazıyordum? diye sordum kendime. Gece masamda otururken kelimeleri seçmeye uğraştığım anları hatırlamaya çalıştım. Daktilo, masanın bir köşesinde durmuş, sessizce beni izliyordu. Yavaş ilerleme kaydediyor olsam da şirketteki iş arkadaşlarım bu konuda bana hiç baskı uygulamıyordu. Tuşlara rasgele basıp ses çıkarmaktan başka bir şey yapmıyordum zira.

Böyle anlarda aklıma bir hikâyenin geldiğini düşünüyor ve onu yakalamaya çalışıyordum. Fakat aslında elle tutulur hiçbir şey yoktu kafamda. Boş sayfaya bakmaya dayanamadığımda "a, i, u,

e, o" yazıyor ve yeniden bir şeyler yazabildiğime kendimi inandırmaya çalışıyordum. Ardından bütün harfleri siliyordum. Aklıma hiçbir şey gelmediğinde yine "a, i, u, e, o" yazmaya dönüyordum. Bu rutin tekrarlanıp duruyordu böylece. Sonunda, elimde silmekten yırtılan bir sayfadan başka bir şey kalmıyordu.

"Anılarını zorlamamalısın. Onları yavaş yavaş çözümlemeye çalış," demişti R. bana. Ben, ona boş bir kâğıt verdiğim için üzgün hissederken, ne yüzü ne sesinde en ufak bir hayal kırıklığı vardı onun. Aksine, beni cesaretlendirmeye çalışıyordu.

"Elimden geleni yaptım ama başaramadım."

"Böyle söyleme. Roman yazan senle şimdiki sen aynı kişisiniz. Tek değişen şey, romanların yok olup yakılması. Kâğıt yok olsa da kelimeler hayatta kalır. Her şey düzelecek, göreceksin. Hikâyeleri kaybetmedik."

Her zaman yaptığı gibi beni kollarına aldı. Yatak yumuşak ve sıcaktı. Vücudu gittikçe beyazlaşıyor ve kasları giderek daha da görünür hâle geliyordu. Saçları iyiden iyiye uzamış ve artık gözlerini kapatacak boya gelmişti.

"Gece boyunca ateşler yandı. O kadar uzun sürdü ki bitmeyecek sandım. Tüm kitaplar yandıktan sonra bile ateşin başından ayrılmadan alevleri izledi herkes. Yanan sayfaların sesi havayı doldurdu ve nedense kendimi o ortamda bile mutlak bir sessizlik tarafından çevrelenmiş gibi hissettim. Kulak zarım patlamıştı sanki. İlk defa bir yok oluş, bir tören gibi gerçekleşiyordu. İhtiyar'la el ele tutuşarak bekledik kitapların yanmasını. Birileri beni tutmazsa alevler tarafından yutulacağımdan korkuyordum sanki."

O gece olan biteni R.'ye anlattım. Ağzımı açtığımda sözcükler birbiri ardına çıkıyor ve kendimi bir türlü durduramıyordum. El arabasını çekerken yaşadığımız zorluğu, parkların alev kırmızısına

boyanışını, çamura düşen şapkayı, harabeye dönen kütüphaneyi ve en sonunda da kuşu... Ne kadar konuşursam konuşayım, her seferinde, bir şekilde hikâyedeki en önemli noktayı atladığım hissine kapılıyordum fakat o noktanın ne olduğunu bir türlü hatırlayamıyordum. R. ise söylediğim her şeyi dikkatle dinliyordu.

Konuşmaktan yorulduğumda derin bir nefes aldım ve ona baktım. Uzaklara dalmıştı. Akşam yemeğini yiyip geride yalnızca bir armut bırakmıştı. Alevlerden kaçmayı başaran kitaplar raflarda duruyordu.

"Ben burada saklanırken birçok şey değişmiş galiba," dedi nazikçe saçlarımı okşarken. Sesi, bedenlerimizin arasındaki boşluğu dolduruyordu.

"Saçım kötü mü kokuyor?" diye sordum.

"Nasıl?"

"Baharat gibi yani."

"Hayır, çok güzel bir şampuan gibi kokuyor." Parmaklarını saçlarımın arasından geçirdi.

"Sevindim," diye mırıldandım. Daktilocu kız hakkındaki romanımı okumaya başladı sonra. Roman, benim için uzak diyarlarda geçen bir masaldan farksızdı.

"Alışık olmadığın bir şeyle uğraşmak seni yoruyor mu?" diye sordu İhtiyar, çaydanlığı ve bardakları masaya koyarken. Kalın gömleğinin üzerine ona ördüğüm süveteri giymişti. Ayağında da yün terlikler vardı.

"Hayır, herkes bana iyi davranıyor. İşten zevk alıyorum," dedim.

Uzun zaman sonra ilk defa feribotta çay içmek için buluşmuştuk. Pankek de yapmıştık. Kıtlığa rağmen bir şekilde yumurta ve bal bulmayı başarmıştım. Afiyetle yedik. Tereyağını üçe bölüp üç

tane pankek yaptık. Birini sarıp R.'ye götürecektim. Koltuğun altında uyuklayan Don, pankeklerin kokusunu almış olacaktı ki hemen geldi ve burnuyla masa örtüsünü dürtmeye başladı.

"Yazmak zor ama pratik yapmak eğlenceli. Parmakların hareket etmeye başladığında cümle kendiliğinden ortaya çıkıyor. Büyü gibi bir şey." İhtiyar bir damlasını bile ziyan etmemeye çalışarak kreplere bal sürdü.

"Otlar küçücük bir alanda bile büyüyor. Bu karda bile ürün almak mümkün. İnsanlar çürük et ve sebze sattığı için yemek almak da kolay değil. Bu yüzden kokuyu bastırmak için başka şeylere yönelmiş durumdalar. Şirketin iyi kazandığına şüphem yok."

"Güzel," dedi İhtiyar demlenen çayı koymak için çaydanlığın kapağını kaldırırken. Çayımızı yudumlarken havadan sudan konuştuk, Don'un tuhaf hareketlerine güldük ve yavaşça pankeklerimizi yedik. Her bir lokmanın dilimizde çözünmesini bekliyor ve o tadı deneyimliyorduk. Pankeklerin boyutu küçüldüğünde lokmalarımız da küçülmüştü. İkimiz de Don'a pankeklerimizden birer lokma verdik ancak ikisini de hemen yalayıp yuttuktan sonra daha fazlasını istediğini belli etmek için gözlerini üzerimize dikti.

Pencerelerden içeri sızan ışık, insanı baharın gelmekte olduğuna inandıracak kadar canlıydı. Deniz durgun; çoğu zaman sert dalgalarla mücadele ederken gıcırdayan feribot da sessizdi. Güneşliğının altında güvertedeki kar erimeye başlamıştı.

Yemeği bitirdiğimizde İhtiyar bir süre yanımdan ayrılıp sonrasında müzik kutusuyla döndü. Kutuyu açıp masaya koydu ve beraber melodisini dinledik. Her zamanki gibi aynı melodi baştan sona defalarca tekrar etti. İhtiyar'la sohbeti bırakıp sırtlarımızı dikleştirerek oturduk ve gözlerimizi kapattık. Müzik kutularının nerede ya da nasıl dinlenmesi gerektiği konusunda hiçbir fikrim yoktu ama içgüdüsel olarak gözlerimi kapattım ve R.'nin, o melodiyi dinledikçe içimize dolacağını söylediği hissi beklemeye başladım.

Kutudan gelen melodi basit ancak katışıksız ve tatlıydı ama ruhumu ele geçiren bitkinliği yok edeceğine dair bir umudum yoktu. Çünkü ruhum çoktan geride ufacık bir iz, minicik bir su baloncuğu ya da yüzeyde bir kıpırtı bırakmadan uçsuz bucaksız bir bataklıkta kaybolmuştu.

Don da kutuya merakla bakıyordu. Melodinin her başa sarışında kulaklarını oynatıyor, geri çekiliyor ve sonra karnını iyice yere bastırıyordu. Merakını yenmiş gibi görünmüyor olsa da kutuyu burnuna doğru tuttuğumda kaçıp İhtiyar'ın bacaklarının arasına saklanmıştı.

İhtiyar, "Şeyin... Romanın nasıl gidiyor?" diye sordu müzik kutusunu kapatırken. Sözcüğü telaffuz etmek bile onu bir hayli zorlamıştı.

"Deniyorum ama pek iyi gittiğini söyleyemem."

"Yok olan şeylerle uğraşmak zordur. Aslında bu kutuyu her açtığımda ben de içimde bir boşluk hissediyorum. Bu sefer yeni bir şey keşfedeceğimi düşünsem de hiçbir şey değişmiyor. Yine de tekrar tekrar kullanmak istediğim değerli bir hediye bu."

"Biliyorum. Ben de bomboş kâğıtları önüme koyuyorum ama aklıma hiçbir şey gelmiyor. Nerede olduğumu ya da nereye gitmek istediğimi bilmiyorum. Sisin içinde kaybolmuş gibiyim. Bir yol bulmayı başarıyor ve yazmaya başlıyorum bir şekilde. Çalıştığım yerden verdikleri bir daktilom var. Aslında güzel bir âlet. Biraz karmaşık fakat narin, çok hoş. Bir müzik âleti gibi. Tuşlara bastığımda romanıma ulaşmamı sağlayacak bir şeyler bulma umuduyla, kolların hareket ederken çıkardıkları seslere kulak kesiliyorum ancak hiçbir işe yaramıyor."

"O korkunç alevler dehşet vericiydi. Tüm ada yanıyordu sanki."

"O gece, yanan anılarımın sesini duyabiliyormuşum gibi geldi..."

Don esnedi. Biz fark etmiyorduk ancak günışığından mümkün olduğunca çok yararlanmak için ışığın düştüğü yöne doğru

kayıp duruyordu. Uzaktan, günışığıyla birlikte sokaklara dökülmüş eğlenen çocukların sesini duyabiliyorduk. İş kıyafetleri içindeki bazı adamlar güvertedeki deponun önünde top oynuyordu.

"Neden bir daktilocu kız hakkında roman yazıyordum acaba? Pek daktilo kullanmışlığım yok üstelik. Daktiloyla çalışan arkadaşım da... Garip."

"Deneyimlemediğin bir şeyin romanını yazmak mümkün mü?" İhtiyar şüpheliydi.

"Sanırım mümkün. O şeyi duymasan ya da görmesen de hayalini kurup yazabilirsin. Gerçeği yansıtmasına gerek yok. Yalan ya da uydurma olsa bile sorun değil. En azından R. böyle söylüyor."

"Yalan olsa bile mi?"

İhtiyar'ın kaşları, kafasının iyice karıştığını belirtecek şekilde çatılmıştı.

"Evet. Kimse seni romanında yalana başvurduğun için suçlamaz. Hikâyeni yoktan var edebilirsin. Görmediğin bir şeyi görebiliyormuş gibi yazabilirsin. Kelimeleri kullanarak var olmayan bir şeyi bile yazabilirsin. Bu yüzden R., anılarımız kaybolsa bile pes etmememiz gerektiğini söylüyor."

Boş tabağımdaki çatala dokundum. Don, başını ön patilerine koymuş, uyukluyordu. Bellerinde eldivenleri sallanan işçilerin molaları bitmişti, oyunlarını bırakıp depoya döndüler.

"Bunu sormam ne kadar doğru bilmiyorum ama ona âşıksın, değil mi?" diye sordu İhtiyar bir süre denize baktıktan sonra.

Ne diyeceğimi bilemeden kollarımı Don'un boynuna sardım. Köpek, rahatsız olmuş gibi gözlerini araladı, öksürükle homurtu arasında bir ses çıkardı. Kollarımdan kurtularak bir süre kamaranın içinde dolandıktan sonra yeniden günışığının düştüğü bir yere geçti.

"Galiba öyle," dedim ifadesiz bir ses tonuyla. "Ama bir gün sığınaktan çıkabilecek mi, bundan emin değilim. Sanırım sığınakta yaşamaya devam etmek zorunda kalacak. Kalbi köşeye sıkışmış durumda. Sığınağı terk ederse sudan çıkmış balık gibi olacak ve

dışarıda soluksuz kalacak. Sanırım benim görevim bir şekilde onu denizin dibinde tutmak."

"Anlıyorum," dedi İhtiyar başını sallarken ellerine bakarak.

Don biraz daha uyumayı ümit ederek patileriyle çenesini ovuşturup temiz havayı soluyarak esnedi. O sırada korkunç bir ses duyuldu. Aniden yerlerimizden fırlayıp kendimizi korumaya aldık. Don olduğu yerde sıçradı. Feribot şiddetle sarsılmaya başlamıştı. Şifonyer, bulaşık odası, radyo, lamba, sarkaçlı saat... içeride her ne varsa devriliyordu.

"Deprem!" diye bağırdı İhtiyar.

21

Sarsıntı durup da gözlerimi açtığımda ilk gördüğüm şey devrilen eşyaların arasından bana bakan Don oldu. Zavallı hayvan kanepenin altına saklanmış, korkudan titriyordu.

"Geçti, gel buraya," dedim.

Şifonyerin düşen çekmecelerini ve masa lambasını kenara ittim ve o daracık alandan Don'u kendime doğru çektim.

"İhtiyar, İhtiyar!" diye seslendim. Oda öylesine dağılmıştı ki birkaç dakika önce nerede oturduğumuzu söylemek bile zordu. Don da İhtiyar'a sesleniyormuş gibi havlamaya başladı.

"Buradayım," dediğini duydum, bana oldukça uzun gelen bir süre geçtikten sonra. Sesi zayıf geliyordu.

Mutfak dolabının altına sıkışmıştı. Kırık tabaklar etrafına dağılmış durumdaydı. Yüzü kan içindeydi. "İyi misin?" diye sordum tekrar. Dolabı kaldırmaya çalışsam da beceremedim. Canını yakacağımdan endişelendim.

"Beni merak etme. Kaç, kurtul." Yığının altından gelen sesini duymak zordu.

"Saçmalama. Seni burada bırakamam."

"Bırakmalısın. Tsunami gelecek."

"Tsunami mi? O da ne?"

"Ufkun ötesinden yükselen dev bir dalga diyebilirim. Depremin ardından gelir. Burada kalırsan ona yakalanırsın."

"Söylediklerini pek anlamadım ama seni burada bırakmayacağım." Beni göndermek için elini şöyle bir salladı. Dolabı

kaldırmayı tekrar denedim fakat işe yaramadı. Don bize endişeli gözlerle bakıyordu.

"Canın yanabilir ama dolabı kaldırır kaldırmaz emekleyerek altından çıkman gerekecek," dedim planımı açıklamaya çalışırken. Bir cam parçası çorabımı yırtıp dizimi kesti fakat canım acımadı. "Doğru zamanı yakalarsak seni buradan çıkarabiliriz."

"Lütfen, beni bırakmak zorundasın..."

"Böyle söyleme! Seni almadan gitmeyeceğim," diye bağırdım bu kadar çabuk pes etmesine kızarak. Tavandaki pencereyi açmak için kullanılan kanca ve çubuğu gördüğümde bunları kullanabileceğimi düşündüm.

"Bir, iki, üç!" diye bağırdım. Dolap bu kez az da olsa hareket etti. Yerden mi, dolaptan mı, yoksa sırtımdan mı geldiğini anlamadığım bir gıcırtı duydum. Bunu umursamadan tüm gücümle dolabı kaldırmaya çalışmaya devam ettim. "Bir kez daha. Bir, iki üç!"

İhtiyar'ın sol omzu ve kulağı göründü. Feribot yeniden sallanmaya başladı. Önceki kadar şiddetli olmasa da dengemi kaybedip çubuğu düşürdüm.

"Tsunami bu mu?"

"Hayır, tsunami bundan çok daha kötü olacak."

"Acele etmeliyiz."

Yardım etmeye heves eden Don, İhtiyar'ın kazağının kolunu ısırdı ve onu çekmeye çalıştı. Avuçlarım kızarmış, şakaklarım ve dişlerim sızlamaya başlamıştı. Omuzlarım yerlerinden çıkmış gibiydi sanki. Yine de dolabı istediğim şekilde oynatamadım. İtmeye devam ettikçe İhtiyar'ı daha iyi görebiliyordum. Tsunamiyi aklımdan çıkarmaya çalışsam da sözcük zihnime kazınmıştı. Neydi bu? İhtiyar bu kadar korktuğuna göre büyük bir şey olmalıydı. Denizin dibinde yaşayan bir canavar mıydı mesela? Yoksa yok oluşlar gibi görünmeyen ve karşı koyması mümkün olmayan bir güç müydü? Çubuğa iyice yüklendim. Sarf ettiğim eforun bana

içimdeki korkuyu unutturmasını umuyordum. İhtiyar'ın ayak bileklerini gördüğümde rahatlayıp çömeldim. İhtiyar hemen sürünerek olduğu yerden çıktı.

"Pekâlâ, genç hanım, gitmemiz gerek!" dedi. Don'u kollarıma aldım ve onun peşinden gittim.

Harabe hâldeki feribottan nasıl kaçtığımızı, hangi yöne gittiğimizi hatırlamıyorum. Sonunda durup soluklanacak fırsatı bulduğumuzda kendimizi tepede, yıkık dökük kütüphanenin önünde bulduk. Başka insanlar da depremden kaçıp oraya gelmişti. Kısa süre önce muhteşem görünen hava kasvetli bir hâl almış ve ortalık kar yağacakmış gibi serinlemişti.

"Yaralandın mı?" diye sordu İhtiyar bana bakarak.

"Ben iyiyim, asıl sen nasılsın? Üstün başın kan içinde." Cebimden bir mendil çıkardım ve yüzünü silmeye koyuldum.

"Sorun yok, birkaç sıyrık sadece."

"Kulağından kan geliyor." Kulak memesinden çenesine doğru ilerleyen koyu kırmızı akıntıyı görebiliyordum.

"Gerçekten sorun yok," diye ısrar etti. "Cam filan kesmiş olmalı."

"Ya kulağına girdiyse... ya da beynine ulaşırsa? Ciddi bir şey olabilir."

"Sorun yok dedim, lütfen endişelenme." Eliyle kulağını kapattı. Tam o sırada uzaklardan gelen büyük bir gürültü duyuldu ve beyaz bir duvar misali büyüyen dalganın sahile doğru ilerlediğini gördük.

"Bu da ne?" diye sordum mendili yere düşürerek.

"Tsunami," dedi. Eli hâlâ kulağındaydı. Gözlerimizin önündeki manzara aniden değişmişti. Deniz, gökyüzü tarafından çekiliyor ve yeryüzünde açılan bir deliğe doğru akıyordu sanki. Dev

dalga büyüdükçe büyüdü ve tüm adayı yutacak boyutlara ulaştı. İnsanlar korkuyla inlemeye başlamıştı.

Deniz feribotu yuttu, dalgakıranları aşıp geçti ve sahil boyundaki evleri paramparça etti. Tüm bunlar birkaç saniye içinde gerçekleşmiş olsa da ben, İhtiyar'ın uyukladığı sandalyenin sürüklenip gidişini, güvertede kalan beysbol topunun dalgalar tarafından yutuluşunu ve kırmızı bir çatının kabarık dalgalar tarafından bir kâğıt parçasıymışçasına katlanışını gözümde canlandırabilmiştim.

Dalga geri çekilirken ağzını ilk açan Don oldu. Denize doğru peş peşe defalarca havladı. Ardından da herkes, bu bir işaretmiş gibi yavaşça hareket etmeye başladı. Bazıları tepeden indi. Diğerleri su ya da telefon aramaya gitti. Bazılarıysa yalnızca oturup ağladı.

"Bitti mi acaba?" diye sordum düşürdüğüm mendili yerden alırken.

"Sanırım evet. Ama burada biraz daha kalsak iyi olacak," diye cevapladı İhtiyar.

Birbirimize baktık ve ne kadar berbat bir hâlde olduğumuzu fark ettik. İhtiyar'ın kazağı parçalanmıştı, saçı toz toprak içindeydi ve ayakkabıları da yoktu. Elinde sadece onca olay arasında zarar görmeden kurtarmayı başardığı müzik kutusu vardı. Benim de eteğimin kemeri gevşemiş, çoraplarım yırtılmış ve bir ayakkabımın topuğu kırılmıştı.

"Müzik kutusunu neden aldın?" diye sordum.

"Bilmiyorum. Dolabın altındayken onu gördüm, oradaydı. Elimden hiç düşürmeden buraya kadar nasıl geldiğimi de anlayamadım. Belki de cebimdeydi."

"Bir şeyler kurtarabildiğine sevindim. Ben sadece Don'u kurtarabildim."

"Don iyi olsun da gerisi önemli değil. Benim gibi bir İhtiyar'ın fazla şeye ihtiyacı olmaz. Her şeyi dalgaların yutmasına üzülmüyorum. Feribotlar zaten uzun zaman önce yok olmuştu."

Denize baktı. Sahil yolu devrilen ağaçlar ve molozlarla kaplıydı. Arabalar taşan sularla birlikte sürükleniyordu. Feribot ise dalgalara boyun eğmiş hâlde, her saniye biraz daha batıyordu.

"R.'nin pankekini de yanımıza alamadık," dedim.

"Sanırım öyle oldu," diye cevapladı başını sallayarak.

Şehirdeki bazı semtler büyük hasar almıştı. Duvarlar delinmiş, yollarda çatlaklar oluşmuştu. Bazı yerler yanıyordu. Ambulanslar ve Hafıza Polisleri'nin arabaları birbiri ardına gelip gidiyordu. Şehir, henüz romanların yok oluşuna alışamamışken bir felaketle daha karşılaşmıştı. Daha da kötüsü, kar yağışı yeniden başlamıştı.

Dışarıdan bakıldığında benim evim felaketi en az hasarla atlatanlardan biri gibi görünüyordu. Çatıdan birkaç kiremit doğruca Don'un kulübesinin üzerine düşmüştü sadece. Gelgelelim içeride her şey birbirine girmişti. Tencereler, tabaklar, telefon, televizyon, vazolar, gazeteler, peçeteler... Don'u bahçeye bağlayıp hemen sığınağa koştuk. En büyük isteğimiz, o daracık yerin depremden fazla hasar almadan, olduğu gibi durduğunu görmekti. Kilimi kaldırdım ve kapağı açmaya çalıştım. Fakat hareket etmedi.

"Bizi duyabiliyor musun?" diye seslendi İhtiyar. Kısa süre sonra aşağıdan bir tıkırtı duyduk. Ardından R. konuştu.

"Evet, buradayım."

"İyi misin? Yaralandın mı?" Çömelip zemindeki aralıklardan konuşmaya çalıştım.

"Teşekkür ederim, iyiyim. Siz ne durumdasınız? Sizin için endişelendim. Dışarıda neler olduğunu da anlayamadım. Kimse gelmezse bana neler olacağını düşünmeye başlamıştım artık."

"Deprem olduğunda feribottaydık. Kaçmayı başardık ama feribot battı."

"Güvende olduğunuza sevindim. Neler olduğunu anlayabilmek için kapıyı açmaya çalıştım ama hareket etmedi."

"Ben de tekrar çekmeyi deneyeceğim," dedi İhtiyar kapıyı inceleyerek. "Diğer taraftan iter misin?" Sonuç aynı oldu.

"Deprem yüzünden kapı sıkışmış olmalı." R.'yle aramıza yalnızca sıkışan eğreti bir tahta kapı olsa da sesi iyice zayıf geliyordu.

"Öyle oldu herhalde. Kapı, zemin döşemesi yüzünden sıkışmış." İhtiyar, sorunu çözmeye çalışırken elini çenesine koydu.

"Açamazsak ne olacak? Açlıktan ölür ya da boğulur." Kelimeler kendiliğinden dökülmüştü dudaklarımdan.

"Havalandırma pervanesi çalışıyor mu?" diye sordu İhtiyar.

"Hayır, elektrik kesilmiş." Öğle vakti olduğu için fark etmesem de elektrik yoktu.

"Orası karanlık mı yani?" diye sordu İhtiyar.

"Evet." R.'nin sesi bizden gittikçe uzaklaşıyordu sanki.

"Acele etmeliyiz," dedim ayağa kalkarak. "Testereyle kesmeye çalışalım."

İhtiyar her zaman olduğu gibi yaptığı işe tamamen odaklanmış hâlde, sessizce çalıştı. Kısa süre sonra kapı açıldı. Tüm iş boyunca telaş içinde beklemiştim. Tek yaptığım, karşı komşudan birkaç âlet edevat almaktı. Bodrumda testere vardı fakat bu hengâmede onu bulmak zor olacaktı. İhtiyar'ın âletleri de deniz tarafından yutulmuştu tabii. Bu yüzden, birilerinden istemekten başka çarem yoktu. Eski şapkacı memnuniyetle âletlerini verdi fakat yardıma gelmek için de ısrar etti.

"Ah, ne yazık! İyi misin? Neyi tamir edeceksin? Yardım edebilirim."

"Teşekkür ederim, iyiyim. Ben hallederim."

"Genç bir kız tek başına ne yapabilir ki?"

"İhtiyar da benimle birlikte."

"Böyle durumlarda ne kadar çok kişi olursa o kadar iyi," dedi. Gülümseyerek onu kırmayacak ve şüphe çekmeyecek bir bahane bulmaya çalıştım.

"Dürüst olmak gerekirse İhtiyar'ın yüzünde bir kızarıklık var. Egzama gibi bir şey sanırım. Biraz kötü görünüyor, kimsenin onu görmesini istemiyor. O yaşta bile inatçı davranabiliyor. Utanır şimdi."

Bu bahaneyle adamı ikna etmeyi başarmıştım.

Kapıyı açmayı başardığımızda üçümüz de sevinçten çığlık attık. İhtiyar'la birlikte hemen aşağı indik. R. merdivenin önüne çökmüştü ve yüzünde bitkinlikle rahatlama karışımı bir ifade vardı. Kırılan kapıdan uçuşan kıymıklar saçlarına yapışmıştı.

Anlamsız karşılama sözleri eşliğinde aşağı indik ve birbirimize sarıldık. Loş ışıkta görmek zor olsa da sığınağın mahvolduğu ortadaydı. En küçük hareketimizde bile raflara dizili şeyler düşecek gibi oluyordu. Gerçi hareket etmemize gerek de yoktu; uzun süre el ele tutuşarak öylece durduk. Onca olaydan sonra birbirimizi rahatlatmanın başka bir yolu varmış gibi görünmüyordu.

22

Şehir hiçbir zaman tam anlamıyla iyileşemedi. İnsanlar evlerini tamir etmeye çalıştı fakat soğuk ve malzeme azlığı işleri iyiden iyiye yavaşlattı. Çamur, kum ve yıkılan evlerden kopan parçalar sokaklarda üst üste yığılmış hâlde kaldı öylece. Üzerlerini kaplayan kar da bir süre sonra eriyip çamura dönüşerek ortaya hoş olmayan görüntülerin çıkmasına neden oldu.

Sahilin yakınlarında yüzmeye devam eden moloz da bir süre sonra dalgalar tarafından kademe kademe sürüklenip götürüldü. Gözün görebileceği bir yıkıntı olarak feribotun dalgaların üzerinde kalan kıç kısmı kalmıştı yalnızca. Kafası toprağa gömülmüş hâlde, boğulmak üzere olan bir canlı gibiydi ve bir zamanlar İhtiyar'a ait olduğuna dair hiçbir izi yoktu ortada.

Depremden üç gün sonra ofisimin yakınlarındaki tramvay sokağında yürüyüşe çıktığımda İnui ailesini seçti gözlerim. Daha açık konuşmak gerekirse, aslında gördüğüm tek şey bir çift eldivendi fakat onların –her ne kadar öyle olmamasını dilesem de– İnui ailesinden birine ait olduğuna emindim.

Patronum beni bazı işleri halletmem için ofis dışına yollamıştı ve koyu yeşil brandalı kamyonetlerden biri yanımdan geçtiğinde kırtasiyeye gidiyordum. Kamyonetin arkası onlarca insanla dolu gibi görünüyordu ve ilerlerken sağa sola sallanıyordu. Arabalar ve yayalar kenara çekilerek kamyonet geçip gidene dek beklemek zorunda kalmıştı.

Kamyonete bakmamaya çalışarak, elim kırtasiyenin kapısında, öylece bekledim. Kısacık bir an için de olsa brandadan dışarı sarkan o eldivenli elleri gördüm. Birbirine iple bağlanmış, gökyüzü mavisi eldivenler...

"İnui ailesinin oğullarına ait değil miydi o?" diye düşündüm. Bodruma geldikleri zaman çocuğun tırnaklarını kestiğimi hatırladım. Kestiğim yumuşacık ve neredeyse şeffaf tırnaklar öylece yere düşmüştü. Çocuğun ellerinin yumuşaklığını ve eldivenlerini hâlâ hatırlıyordum.

Kamyonetin üzerindeki branda yüzünden suratlarını göremiyordum fakat bir kısmı dışarı sarkan eldivenler bu hâlleriyle korkunç görünüyordu. Onları takip etmek istesem de bunun anlamsız olduğunu biliyordum. Kısa süre sonra da kamyonet gözden kayboldu.

Bir yerlerde saklanan insanların deprem ve yangın yüzünden dışarıda kaldıklarına dair söylentiler duymuştum. Hafıza Polisleri de onları teker teker toplamıştı. İnui ailesinin gerçekten o arabada olup olmadığını öğrenmenin bir yolu yoktu. Tek yapabildiğim, çocuğun yanında tırnaklarını kesecek birinin olduğunu ve eldivenlerinin onu koruduğunu umarak onun için dua etmek oldu.

İhtiyar artık benimle yaşamaya başlamıştı, uzun bir süre önce bunun iyi bir fikir olduğunu düşündüğümden hazırlıklara çoktan başladığım için düzeni oturtmak zor olmadı. Depremden beri o kadar durgun görünüyordu ki artık onun için endişelenmeye başlamıştım.

Şokta olması doğaldı elbette –hiçbir ön uyarı olmaksızın evini ve bütün eşyalarını bir anda kaybetmişti sonuç olarak. Dahası, her ne kadar öncesinde de evimde çokça zaman geçiriyor olsa da burada yaşamaya başlamak farklıydı. Alışması için biraz zamana

ihtiyacı vardı sadece –en azından böyle düşünerek kendimi rahatlatmaya çalışıyordum.

Buna rağmen depremde darmadağın olan evimi eski hâline getirme fikrini öne attığımda gerçekten heveslenmişti. Bina pek hasar görmediği için şanslıydık fakat içerisi korkunç bir hâldeydi ve nereden başlayacağımızı bilemiyorduk. Gelgelelim İhtiyar işe başladı ve kısa sürede evi toparladı.

Önce zarar gören mobilyaları tamir etti. Tamir edilemeyecek durumda olanları da parçalayıp bahçede yaktı. Ardından dağılan her şeyi toparlayıp yerli yerine koydu ve hatta yerleri bile sildi. Son olarak sığınağın kapısını, diğer kapıları ve hasar gören pencereleri tamir etti. Hepsi eskisinden daha da iyi olmuştu.

"Yüzündeki yara hızlı iyileşmiyor gibi. Kendini çok zorlama," dedim.

"Hayır, hayır, şu anda bunu düşünecek zaman yok. Böyle işlere bir kere girişince tamamını halletmek her zaman daha iyidir. Bu arada, sokağın karşısında oturan bir adama denk geldim de bana egzamamın nasıl olduğunu sordu. Yüzümdeki izlerini hâlâ görebildiğini ve kendime iyi bakmamı söyledi." Çekicini sağa sola sallarken gülerek yanımdan ayrıldı.

İhtiyar'la birlikte bodrumu temizlerken bazı gizemli nesneler bulduk.

Bodrumda her zaman eski şeyler bulunuyordu zaten. Depremin yarattığı hasar oldukça büyüktü, bodrumda neredeyse adım atacak yer kalmamıştı. Bu dağınıklığı gereksiz şeylerden kurtulmak için bir fırsat olarak gördüm fakat defterler, keskiler ve dokunduğum her şey annemi hatırlattığı için hiçbirini atamadım.

"Genç hanım, buraya gelebilir misiniz acaba?" diye rica etti İhtiyar. Dolabın yanına çömelmiş hâlde duruyordu.

"Bu nedir?" diye sordum parmağıyla işaret ettiği yere bakarak. Annemin heykellerini sakladığı dolapta duran ve İnuilerin bana saklamam için emanet ettiği heykeller yerlere saçılmıştı. İnui çiftine düğün hediyesi olarak onlara verdiği tapir, kızları doğduğunda hediye ettiği bebek ve Hafıza Polisi tarafından götürülmeden önce onlara emanet ettiği üç parça heykel...

"Şuna bak," dedi İhtiyar özellikle birini işaret ederek. Tapir ve bebek sağlam görünüyordu ancak diğer üç parça kırılmıştı. Kısa süre sonra, beni sırf kırılan parçalara bakayım diye çağırmadığını anladım. Çatlakların arasından heykelin içine gizlenmiş bir şeyler görünüyordu.

"Bunlar ne acaba?" diye sordum üç nesneyi de dikkatlice alarak masaya koyarken. Bir süre sessizce oturup heykellerin içindekilerin ne olduğunu anlamaya çalıştık.

"İçlerinden çıkarsam mı?" diye sordum.

"Sanırım çıkarsak iyi olur. Böyle bakmaya devam edersek bir sonuca varamayız. Dikkatli ol. Tehlikeli bir şeyler çıkabilir."

"Sanmıyorum. Sonuçta annemin heykelleri bunlar." Başparmağımla işaretparmağımı çatlaktan sokup hepsini teker teker çıkardım.

Biri birkaç defa katlanmış bir parça kâğıttı. Sararmış ve yer yer yırtılmıştı. Üzerinde harfler ve sayılar vardı.

İkincisi bir çikolata barı uzunluğunda ve kare şeklinde metal bir şeydi. Bir tarafında küçük delikler vardı.

Üçüncü ve sonuncusu da ilaca benzer birkaç beyaz tabletin bulunduğu şeffaf bir minik poşetti.

"Annem bunları heykellerin içine saklamış," dedim hepsini masaya yan yana dizerken.

"Öyle görünüyor," dedi İhtiyar ve çıkardıklarımı elinde evirip çevirerek incelemeye başladı. Kısa süre sonra, bunların annemin sakladığı şeylerden bazıları olduğunu fark ettim. Heykellerin kırık parçalarını toplayıp birleştirdim. İçlerinde gizlenmiş başka şeyler

de aradım ancak bulamadım. Bir parça kâğıt, metal çubuk ve beyaz hapların ortak sayılabilecek herhangi bir yanları olmasa da sanki hepsinde, öyle mütevazı bir hava seziyordum.

"İnuilerin bunlardan haberi var mıydı acaba?"

"Olsaydı mutlaka sana söylerlerdi."

"Haklısın. O hâlde bu şeyler on beş yıldır, kimsenin haberi olmaksızın gizlendikleri bu heykellerin içinde duruyor."

Tekrar masaya oturup ellerimizi çenemize dayayarak gizemli nesneleri incelemeye başladık. Bodrumdaki ısıtıcı, uzun süredir, daha önce hiç olmadığı kadar uzun bir zamandır çalışmasına rağmen oda hâlâ soğuktu. Kar, kapının üstündeki pencereyi tamamen kaplamış ve gökyüzünü görünmez kılmıştı. Nehirdeki buz parçalarının çatırtıları çalınıyordu kulaklarımıza ara sıra.

"Bunlarla ne yapmalıyız sence?" diye sordum.

"Acaba..." İhtiyar metal barı eline almak için uzandı ancak o kadar titriyordu ki sadece bomboş havayı kavrayabiliyordu. O nesnelere uzanmaya çalıştıkça eli onlara değil de farklı yönlere savruluyordu sanki.

"Ne oldu?" diye sordum. Sol koluyla sağ kolunu hızlıca çekerek dizinin üstüne koydu.

"Bir şey yok. Sadece bu kadar garip şeyler gördüğüm için biraz gerildim."

"Kolunda bir sorun var. Bakmama izin ver."

"Hayır, hayır, bir şey yok, gerçekten." Sağ kolunu saklamak istermiş gibi arkasını döndü.

"Yorulmuş olmalısın. Bırakalım bunları da dinlen biraz."

Usulca başını salladı. "Bunları sığınağa götürelim. Böyle şeyler yalnızca orada varlığını koruyabilir."

R., "Annen çağrı geldikten sonra, götürüldüğü güne kadar geçen zamanda başka heykeller de yapmış mıydı?" diye sordu.

"Emin değilim," dedim konuşurken yorganı kavrayarak. "Elimde yalnızca İnuilerin bana verdikleri var." Bulduğum üç nesne de R.'nin yatağının üzerinde sıralanmıştı. "Babam ve benim için yaptığı heykeller... onlar çağırılmadan çok önceydi."

"Yaptıklarını sakladığı başka bir yer yok mu acaba?"

"Aklıma gelen tek yer nehrin yukarısındaki yazlık ev ama oraya da yıllardır gitmedim. Muhtemelen harabe hâldedir."

"Yine de orada olabilirler. Hafıza Polisleri'nden korumak için yok olmuş şeyleri heykellerin içlerine saklamış olmalı." Bağdaş kurarak ellerini yatağın üzerine iyice bastırınca yaylar gıcırdadı.

"Bu yüzden mi çekmecedeki şeyler bir süre sonra kayboldu acaba?" diye sordum yüzüne bakarak.

"Öyle olmalı."

Önce kâğıt parçasını aldı. Oldukça kırılgan olduğu için önce avcuna koydu, ardından nazikçe açtı.

"Bunun ne olduğunu hatırlıyor musun?" diye sordu.

"Hayır," dedim iç geçirerek.

"Feribot bileti." Ses tonu nazikti.

"Feribot... bileti mi?"

"Evet, bak. Solmuş fakat gideceği yer ve ücreti okunabiliyor. Bu biletle kuzeydeki büyük adaya gidilebiliyordu. Herkes bundan alırdı ve İhtiyar'ın çalıştığı feribota binerdi."

Nefesimi tuttum ve gözümü kırpmadan kâğıt parçasına baktım. Ortasında denizde ilerleyen bir feribotun resmi vardı. Feribotun adının ne olduğunu hep merak etmiştim. İhtiyar'ın feribotunun gövdesindeki harfler, tuzlu su yüzünden silinip gitmişti. Bu resimdeki de aynı durumdaydı.

"Bir şeyler hatırlıyor gibiyim ama hâlâ emin değilim." Gözlerim acıyınca kâğıdı kendimden uzaklaştırmak istedim fakat bakmaya devam etmek için kendimi zorladım. Bakmazsam anılarımın izini kaybedeceğimden korkuyordum. "Bilet hakkındaki anılarımı geri getirmek istemiyorum. Seninkilerle kıyaslarsak benim anılarım fazlasıyla kırılgan."

"Kırılgan mı? Bunları düşünme. Yalnızca neler hatırlayabildiğine bakmaya çalışıyoruz burada." Ellerini dizime koydu ve omuzlarımız birbirine değdi.

"Biletin nerede satıldığını, nasıl bir şeye bindiğimizi, onun nasıl bir önem arz ettiğini asla hatırlayamıyorum. Hatırlayabildiğim tek şey, annemi bodrumda gördüğüm zaman. Şimdiki gibi çekmecelerin önünde öylece duruyorum. Çekmecenin kulpunu çektiğimde kâğıt, onu ürkütmüşüm gibi titriyor. Annemin onu, senin yaptığın gibi nazikçe açtığını hatırlıyorum. Bodruma her zaman geceleri inerdim. İçerisi de daima ahşap parçaları, taşlar ve alçıyla dolu olurdu. Usulca akan nehrin sesini de duyabilirdim o saatlerde. Annemin sıcacık ve güçlü elleri kile bulaşmış olurdu, âletleri yüzünden yer yer çizikler de görürdüm. Sanırım o zaman bu bilete dokunmuştum. Onu olabildiğince dikkatli bir şekilde annemin elinden aldım, arkasını ve önünü inceledim. Bir anneme bir bilete bakıyordum. Kalbim çok hızlı atıyordu ama sevinçten mi yoksa korkudan mıydı, bilmiyorum. Belki de biletin parmaklarımın arasından kayıp gitmesinden korkuyordum sadece. Ancak annem bana cesaret verici bir tebessümle bakıyordu. Bilet muhtemelen bir çöp kutusundan alınmış, yıpranmış bir kâğıt parçasından ibaretti ve annemin onu neden dikkatle sakladığını o zamanlar anlayamıyordum. Yine de onu üzmemek için bileti inceliyordum."

Tüm bunları tek nefeste söyledikten sonra ellerimi göğsüme koyup öne eğildim. Bu anılara o kadar çok odaklanmıştım ki nefes almakta zorlanmaya başlamıştım. Kaburgalarımın acıdığını hissedebiliyordum.

"Kendini fazla zorlama. Biraz dinlenmelisin." Bileti alıp yatağın üzerine koydu ve bana bir bardak çay getirdi. Artık çay bulmak da çok zorlaştığı için içtiğimiz şey renkli sudan farksızdı ama yine de rahatlatıcı bir etkisi vardı.

"Hep böyle oluyor. Seni tatmin edecek bir şeyler hatırlayamıyorum bir türlü."

"Olay beni tatmin etmek değil. Senin uyuyan ruhunu uyandırmaya çalışıyoruz."

"Uyuyan ruhum... Keşke tamamen yok olmamış da sadece uykuya dalmış olsaydı."

"Yok olmadı. Feribot bileti hakkında bir şeyler hatırladın, değil mi? Çekmecenin kulpunu, annenin ellerini ve nehrin sesini hatırladın."

Ayağa kalkıp lambayı kapadıktan sonra yeniden yatağa oturdu. Depremden sonra sığınağı büyük ölçüde toparlamıştık. Ayna, tıraş bıçağı, ilaç şişeleri yine yerli yerindeydi. Tek fark, tahtaları değişen giriş kapısıydı.

Her zaman İhtiyar'ın alelacele yaptığı bu sağlam ancak gıcırdayan yatağın üzerinde konuştuğumuzu fark ettim. Temizliğine dikkat ettiğim için çarşaflarını birkaç günde bir havalandırıyordum. Bu küçük mekândan başka bir yerimiz yoktu. Konuştuğumuz, yediğimiz, birbirimize baktığımız ve vücutlarımızın birbirine temas edebildiği tek yer burasıydı. İkimize bahşedilen tek yer... Dar ve kırılgan...

"Ruhunun yüzeyinde kıpırdanmalar başladığında yeniden yazmaya dönebileceğini düşünüyorum. Çünkü tüm romanlarını böyle yazdın," dedi ve ardından, gümüş folyoya sarılmış çikolata barına benzeyen nesneyi alıp dudaklarına götürdü. Yiyecek bir şey olup olmadığını merak ettiğimde gülümseyerek nefesini verdi ve bardan ses çıktı.

"Aaa!" diye haykırdım ancak R. ağzı dolu olduğu için bir şey diyemedi tabii. Melodi devam etti.

Bu ses, müzik kutusundan farklıydı. Daha tok ve tüm odayı dolduracak kadar güçlüydü. Yine de arada bir zayıflıyordu. Müzik kutusunun aksine, bu bar aynı melodiyi tekrar etmiyordu. Çıkan her sesin kendine has bir tınısı vardı.

R. barın iki ucunu birden tutarak onu dudaklarını yapıştırdı ve ileri geri hareket ettirmeye başladı. Sağa gittiğinde ses yükseliyor,

sola gittiğinde azalıyordu. Bar neredeyse elleri arasında kaybolmuş da ses yalnızca dudaklarından çıkıyormuş gibi görünüyordu bu hâliyle.

"Bu, bir *mızıka*," dedi R. en sonunda.

"Mı-zı-ka." Her heceyi hissederek tekrar ettim. "Romantik bir isim, değil mi? Yumuşacık, kar beyazı tüyleri olan bir kediye vereceğin bir isim gibi."

"Bu bir müzik âleti," dedi mızıkayı bana vererek. Elime aldığımda ne kadar küçük olduğunu anladım. Metal kısmı hasar görmüştü fakat gümüş gibi parlıyordu. Ortasında onu üreten şirkete ait olduğunu düşündüğüm bir isim yazılıydı. R.'nin ağzını koyduğu kısımlarda bal peteğini andıran delikler vardı.

"Dene bakalım," dedi.

"Ben mi? Beceremem ki."

"Neden olmasın? Çocukken bir kere de olsa çalmışsındır mutlaka. Yoksa annen neden saklama zahmetine girsin ki bunu? Hadi, bir dene. Nefes almak kadar kolay."

Bir an için tereddüt ettim fakat sonra mızıkayı dudaklarıma götürdüm. Onun dudaklarından kalan sıcaklığı hissedebiliyordum üzerinde. Hafifçe üflediğim nefesim düşündüğümden daha yüksek tonda bir ses çıkardı ve şaşırarak mızıkayı hemen ağzımdan çektim.

"Ne kadar kolaymış, değil mi?" Gülümsedi. "Bu *do*, bu *re*, bu da *mi*. Hareket ettirerek üflersen bir şeyler çalmayı başarabilirsin."

Ardından kendisi birkaç melodi çaldı. Bazılarını biliyordum, bazılarını hatırlayamamıştım fakat hepsi beni bir şekilde rahatlatmıştı. Varlıklarını unuttuğumdan beri ilk defa birinin enstrüman çaldığını görüyordum. Küçükken org dersleri aldığımı da hatırlamıştım bu sırada. Öğretmenim huysuz, şişman bir kadındı ve ne zaman beni ölçüler konusunda test etmek istese –ki bunun zayıf noktam olduğunu bilirdi– orgun örtüsünün altına saklanırdım. Müzik kulağım pek güçlü değildi; do, mi, sol, re, fa ve

la arasındaki farkı anlayamıyordum. Grupça çaldığımızda tuşlara basmadan sadece parmaklarımı hareket ettiriyor ve her şeyi mahvetmekten bu şekilde kaçınıyordum. Müzik notlarımı annemin yaptığı, başında elma olan bir ayı yavrusu resminin işlendiği bir çantada taşırdım.

Orgun ve çantanın nereye gittiğini merak ettim sonra. Orgun pahalı olduğunu ve bir yıl sonra dersleri bıraktığımda annemin söylendiğini hatırlıyorum. Bir süre üzerine örtü örterek onu sakladı, bazen heykelleri için kullandığını da hatırlıyordum ancak bir süre sonra ortadan kaybolmuştu. Yok oluşlar gerçekleşmese bile bir süre sonra tüm nesnelerin başına gelecek şeyin bu olduğunu düşündüm.

R. sol omzunu hafifçe düşürüp ve gözleri yarı kapalı bir şekilde çalmaya devam etti. Saçları kaşlarının üzerine kadar düşüyordu. O kadar iyi çalıyordu ki neredeyse hiç hata yapmıyor, neşeli ve hareketlilerden ağır ve hüzünlülere kadar hemen her notayı nasıl ve nereden çıkaracağını iyi biliyor gibi görünüyordu.

Ara sıra mızıkayı bana da uzatıyor ve tekrar denememi istiyordu ancak yeteneksizliğimden utandığım için tereddüt ediyordum. Bunun üzerine biraz dinlenmek ve çalmak yerine dinlemeyi tercih ettiğini söylüyordu. Bu yüzden ben de bakıcımdan öğrendiğim bir çocuk şarkısını ve bilye oynarken mırıldandığımız şeyleri çalmaya çalıştım kendimce. O kadar yavaştım ki *fa* ve *si*'yi nerede bulacağımı bilememiş, ne zaman es vereceğimi de şaşırmıştım. Mızıkaya üflemeye alışamadığım için ya çok gürültülü ya çok yumuşak ya da titrek sesler çıkarabiliyordum. Yine de şarkıyı çalmayı bitirdiğimde R. beni alkışladı.

Oda aslında mızıka çalmak için son derece uygundu. Dışarıdan bizi rahatsız edecek gürültüler gelmiyordu, telefon ya da zil sesi yoktu ve mızıkanın sesi odanın her yanında yankılanıyordu. Burada istediğimiz kadar kalabilirdik. İhtiyar aşağıda, tamamı minderlerle kaplı odasında uyuyordu. Odanın kapısı kapalı olduğu

için sığınak havasızdı ve bazen müziği bitirdiğimizde nefes almakta zorlanıyorduk. Böyle olduğunda vantilatörün yakınlarına geçerek derin derin nefes soluyorduk.

Bildiğimiz tüm şarkıları çaldığımızda mızıkayı yatağa koyduk ve heykellerin içinden çıkan son nesnelere baktık. R. plastik poşeti açtı ve beyaz hapları aldı. Çanta sararmış ve hasar görmüştü fakat içindekiler sağlamdı.

"İlaç mı bunlar?" diye sordum.

"Hayır, buna *şekerleme* deniyor. Annenin bu kadar sıradan bir şeyi saklamaya çalışması beni çok etkilemişti." Tabletler yuvarlaktı ve beyaz bir tozla kaplıydı. Nazikçe içlerinden birini aldı ve aniden dudaklarımın arasına koydu. R. sırıtırken ben ürkerek ellerimle ağzımı kapattım. Hap tatlıydı ve dilime değer değmez çözünmeye başlamıştı.

"Sevdin mi?" diye sordu. O kadar yoğundu ki ağzımı açmadan yalnızca başımla onayladım. Bu tadı kaybetme riskini göze alamazdım. "Bu bir şeker. Ben çocukken tüm marketlerde bunlardan satılırdı. Adada binlerce şeker bulabilirdik ancak şimdi çok az kalmış."

R. kalanlardan birini ağzına attı. Onunki de benimki kadar hızla çözünmeye başlamıştı belli ki. Sessizce oturmaya devam edip elinde kalanlara baktı. Ne kadar süre boyunca öyle sessizce oturduğumuzu hatırlamıyorum.

"Kalanını İhtiyar'a verelim," dedi sonunda onları tekrar plastik torbaya koyarak.

O akşam R. bana üç nesnenin de ne olduğunu anlatmıştı. Feribot bileti, mızıka ve şekerleme... Üçü de yatağın üzerinde duruyordu. Yatağa uzandığımızda eskisinden daha dar olduğunu düşünmeye başladım. Muhtemelen uzun zamandır oturduğumuz için biraz toplanmıştı.

Vakit hayli geç olmuştu fakat R.'nin omzunun arkasında kalan saatin kaçı gösterdiği pek de umurumda değildi. İhtiyar'ın değiştirdiği kapı mandalı ışıkta parlıyordu. Vantilatör dönmeye devam ediyordu.

"Kuzeydeki adada bir çiftlik vardı," diyerek konuşmaya başladı. "Dağın eteklerinde bir yerdi. İnekler, atlar, koyunlar dolaşırdı dört bir yanında. Ücretini ödemek şartıyla bir süre bir taya bile binebiliyorduk. Çiftlikte çalışan genç kadınlardan biri dizginleri tutar ve misafiri öyle gezdirirdi. Tüm bunlar birkaç dakika sürerdi tabii. Taya bindiğimde kısa süre sonra atı yavaşlatması için kadını çağırırdım. Bir keresinde ikinci kez binmeme izin vermişti bu yüzden... Çiftlikte bir de peynir fabrikası vardı. Ne zaman fabrikanın yakınlarına gitsem kusacak gibi olurdum. O dev kaplardaki peynirleri görünce içine düştüğümde ne olabileceğini canlandırırdım çünkü zihnimde. Yine de çiftlik genel olarak harika bir yerdi ve dönmem gereken saat gelene kadar, yani beşe kadar tüm gün orada oynardım.

"Feribot günde dört kez sefere çıkardı. Kuzeydeki adanın iskelesi pazar yerleri kadar capcanlı, kalabalık olurdu. Dondurma, patlamış mısır, kızarmış elma, türlü türlü şekerlemeler satıyorlardı. Bir çocuğun isteyebileceği her şey vardı yani.

"Akşamları, biz yola çıkacakken deniz parlamaya başlardı, orada günbatımını izlerdik. Güneş o kadar yakın görünürdü ki uzansam avucumun içine alabilecekmişim gibi hissederdim. Kuzeydeki adayla karşılaştırıldığında bizimki puslu dağıyla birlikte sessiz ve yalnız görünürdü. Feribot biletimi kaybetmemek için dikkatlice katlayarak cebime koyardım. Fakat taya her binişimde bilet buruş buruş olurdu."

R. hiç duraksamadan konuşmuştu. Onu bir peri masalı anlatıyormuş ya da harika bir şarkı çalıyormuş gibi görmek çok güzeldi.

Kimi zaman yatağın üzerinde sıralanan üç nesneye bakmak için kafamı kaldırıyordum fakat onlar da bu hikâyelerin merkezi

olduklarına inanılmayacak kadar büyük bir huzurla uyuyorlardı. Yanağımı bir kez daha R.'nin göğsüne koyup dinlendim.

Bir keresinde okulda verdikleri bir konserde mızıka çalarken müdürün bastonunun ikiye ayrıldığını ve yükselen kahkahaların performansını yarıda kesmesine neden olduğundan bahsetti. Büyükannesinin önlüğünün cebinde çeşit çeşit şekerleme taşıdığını ve bir gün ona midesi bozulana kadar peş peşe şekerleme yedirdiğini anlattı. Annesi, büyükannesini fırçalamış bu yüzden. Sonra da büyükannesinin kasları eriten bir hastalıktan vefat ettiğini anlattı.

Yok olan şeyler hakkındaki hikâyeleri dinlemek genelde beni yorardı. Fakat bu hikâyelerde inanması güç bir şey yoktu. R.'nin bana anlattıklarını hatırlayamayacak olsam da bu durum beni rahatsız etmedi. Annemin bana bodrumda sakladığı şeyleri gösterdiği zamanlardaki gibi masumca, eteğinin bir köşesini tutarak yukarıdan gelecek çikolatayı bekleyen küçük bir kız gibi dinliyordum onun anlattıklarını.

23

Ertesi pazar İhtiyar'la birlikte annemin yazlık evine gitmeye karar verdik çünkü R., annemin orada, içinde başka gizli nesnelerin de bulunduğu heykelleri saklıyor olabileceğini söyledi.

Her ne kadar ben oraya "yazlık ev" desem de aslında annemin heykel yapmak için kullandığı barakadan başka bir şey değildi. Ölümünden sonra kimse oraya ayak basmamıştı ve ben de açıkçası depremde yıkılmış olabileceğini düşünüyordum.

İhtiyar'la, su mataralarımızı ve öğle yemeklerimizi sırt çantalarımıza koyarak sabah erkenden evden çıktık. Dağın eteklerinde bekleyen trene bindik ve ardından nehir boyunca uzanan yolda bir saat yürüdükten sonra öğleye kalmadan yazlığa vardık.

"Burası berbat durumda," dedi İhtiyar, çantasını yere koyup belindeki havluyla yüzünü sildi.

"Beklediğimden çok daha kötü," diye ekledim, nehrin kenarındaki kayaya oturup su içtim.

Eve "bina" demek için bin şahit gerekirdi. Kapının nerede olduğunu anlamak dahi zordu. Tek dokunuşla yıkılacak gibiydi. Çatı, karın ağırlığıyla göçmüş ve baca kırılmıştı, duvarların arasında parlak mantarlar bitmişti.

İşe koyulmadan önce yemek yiyip dinlenmeye karar verdik fakat çok geçe de kalamazdık. Hafıza Polisleri karanlıkta dışarıda dolaşmayı yasakladığı için eve hava kararmadan dönmemiz gerekiyordu. Antreye benzeyen yerin kapısını açıp içeri girdik. Zeminde çiviler, bıçaklar, keskiler, oyma-kakma gereçleri ve çeşit

çeşit kesici âlet vardı. Yolumuz bir kiriş tarafından kapatıldığı için fenerimizi kullanarak dikkatle ilerledik.

"Bu da ne?" diye sordum çığlık atarcasına. Çalışma masasının altında yumru benzeri bir şey vardı. Etraftaki diğer şeylerden farklı görünüyordu. Yumuşak, nemli ve yapış yapıştı. Sivri uçları vardı. Kendi kendine eriyor ve kötü bir koku yayıyordu. İhtiyar feneri ona doğru tuttu.

"Bir şeyin cesedi galiba," dedi istifini bozmadan.

"Ama neyin?"

"Bir kedinin galiba. Yolunu kaybedip buraya girdi herhalde."

Daha yakından bakınca vücudunun tamamen çürüdüğünü ve geriye yalnızca kemiklerin kaldığını gördüm. Patilerine ve kulaklarına bakınca bir kedi olduğu anlaşılıyordu aslında. Daha önce karşılaşmadığımız bu hayvana bakmamaya çalışarak işe koyulduk.

Heykeller sağa sola saçılmıştı fakat onların, içlerine bir şeyler koymak için yapıldıklarını söylemek zor değildi. Çürük tahta ve taşlarla çevrelenmişlerdi; içindekini çıkarmanın kolay olacağı şekilde ayarlanmıştı. Birçoğu çoktan kırılmıştı zaten, içindekiler de etrafa dağılmış durumdaydı.

Çantalarımızı heykellerle doldurduk ve hiç yer kalmayınca da daha çoğunu taşımak için getirdiğimiz bavulu doldurmaya koyulduk. Hepsine tek tek bakmak mümkün olmasa da heykellerin tamamının içlerinde yok olan şeyleri gizledikleri anlaşılıyordu. İki saat içinde işimiz bitti. İki çanta ve bir bavul tamamen dolmuştu. Kediyi gömmemiz gerektiğini düşünmüştüm ancak sonunda olduğu gibi bıraktık. Ne de olsa bir süre sonra yıkılacak evin ve karın altında kalacaktı. Nehir kenarına vardığımızda durdum, bavulu yere koyup bir daha asla uğramayacağımı bildiğim o yere baktım.

"Çantanı taşıyayım mı?" diye sordu İhtiyar.

"Hayır, devam edebilirim," dedim. Böylece vadiden aşağıya doğru trene ulaşmak üzere yola koyulduk. Tren istasyona varmak üzere olduğu için bekleme odası yolcularla ve bavullarıyla do-

luydu. Piknikten dönen aileler, şehirdeki pazara sebze götürmek üzere yola çıkmış çiftçiler... İnsanların gerginlikleri yüzlerinden rahatça okunabiliyordu.

"Tren geç kalacak galiba," dedim bavulu diğer elime alarak.

"Hayır," dedi İhtiyar. "Çantaları kontrol ediyorlar."

Hafıza Polisleri bilet kontrol kapısını kapatmış, yolculardan ikili sıraya geçmesini istemişti. Yeşil brandalı kamyonetleri dışarıda park hâlindeydi. Bekleme odasındaki banklar kaldırıldı. Tren çoktan yanaşmıştı fakat kısa süre içinde istasyondan ayrılabilecek gibi görünmüyordu. İhtiyar'a ne yapacağımızı sorarcasına bir bakış attım.

"Sakin olup sıraya girmemiz lazım," diye mırıldandı.

Etrafımızdaki onlarca insanla birlikte sıraya girdik. Sondan onuncu sıradaydık. Önümüzde bambu sepeti sebzeler, konserveler, pastırma ve peynirle dolu bir çiftçi vardı. Taşıdıkları neredeyse bir dağ gibiydi. Arkamızdaysa zengin görünümlü bir anne ve bavullarını taşıyan kızı vardı.

Sıra yavaş yavaş ilerliyordu. Hafıza Polisleri silahlarını çekmiş bir vaziyette bizi gözetliyordu. Kalabalık yüzünden emin olmak zordu fakat görünüşe göre iki görevli çantaları ve kimlik belgelerini kontrol ediyordu.

"Bunu bu ara sık sık yapıyorlar."

"Şehirdışından gelenlerde pek bir şey bulamazlar ki."

"Dağın daha güvenli olduğunu düşünüp şehirden ayrılanlar varmış. Polis de ona göre harekete geçiyor. Geçen gün mağarada bir adam bulmuşlar."

"Ama bizi bekletiyorlar boş yere. Hızlansalar keşke."

Hafıza Polisleri volta atarken ne zaman sıraya yaklaşsa yolcular sessizleşiyordu.

"Çantalarımızla değil, kimlik bilgilerimizle ilgileniyorlar," diye mırıldandı İhtiyar belini düzeltiyormuş gibi yaparak. "Bizimkilerde bir sorun yok, merak etme."

Sahiden de insanların kimlik bilgilerini kontrol etmekle uğraşıyorlardı. Belgeleri inceliyor, ışığa tutuyor ve fotoğraftakiyle önlerinde duran insanın yüzünü karşılaştırıyorlardı. Kimlik numaralarını kontrol ederken sahte olup olmadıklarına ve kara listede yer alıp almadıklarına bakıyorlardı. Çantaların kontrolüyse çok daha kısa sürüyordu.

Ne yazık ki çantalarımız ve bavulumuz iç çamaşırı, kazak, makyaj malzemeleri ya da atıştırmalıklar gibi sıradan şeylerle dolu değildi. İçlerinde isimlerini bile bilmediğimiz, yıllar önce yok olmuş şeyler vardı. Sırt çantamın askılarını iyice kavrayıp bavulun kulpunu sıkı sıkıya tuttum. O harabede uzun süre kaldıkları için dışarıya çıkardığımız nesnelerin korkudan titrediğini düşündüm. Fakat aslında titreyen bendim.

"Bana bırak. Senin bir şey demene gerek yok," dedi İhtiyar.

Eski heykellerle dolu çantaları nasıl açıklayacağını merak ediyordum. Polisler belki de bunların birer heykel olduğunu anlamayacaktı bile. Hafıza Polisleri'nin gözünde böyle şeyler şüphe çekerdi. Çatlak olanları daha altlara yerleştirmiştik ancak görevlilerden biri ileri gidip çantaları boşaltmak isterse işimiz biterdi. Kaçacak yer olmazdı. Ağzım toza bulanmışçasına kurumuş, dilim damağıma yapışmıştı.

Sıra bize geliyordu yavaş yavaş. Trenin sesi duyulurken sırada bekleyenler sabırsızlanmaya başladı. Kalkış saati çoktan geçmiş, gece çökmeye başlamıştı. Bazı yolcular randevularına geç kaldıkları için söylenmeye başlarken onlara imrendim. Yaşanabilecek en kötü şey planladıkları buluşmaya gidememek olurdu, oysa bizim hayatımız tehlikedeydi.

"Sıradaki." Hafıza Polisleri gerektiğinden fazla konuşmuyordu. Yüzleri ifadesizdi. İnceleme bittiğinde yolcular çantalarını aldı

ve gişeden geçtiler. Önümüzde üç kişi kalmıştı. Sonra iki... İhtiyar'la birbirimize iyice sokulduk.

"Ne kadar sürecek? Şimdiden bir saat geciktik bile!"

Önümüzde bekleyen sepeti dolu çiftçi sıra ona geldiğinde konuştu ve hemen ardından ani bir sessizlik oldu. Hepimiz nefesimizi tutmuş, Hafıza Polisleri'nin bu söze nasıl tepki vereceğini bekliyorduk.

"Ben sizin yemek masanızı doldurmanızı sağlayan insanım. Her cumartesi saat beşte polis karargâhına yetiştirmem gereken siparişler var. Al, bak, polis tarafından imzalanmış geçiş iznim. Salın bizi! Karargâhtaki iş arkadaşların yemek yok diye söylenmeye başlamıştır bile. Benim başıma patlayacak sonra iş. Polislerin ne kadar dakik olduğunu en iyi siz bilirsiniz. Yemekhane görevlisine telefon et istersen. Bu saçma sapan teftiş yüzünden geç kalacağım." Tüm bunları, izin kâğıdını görevlilerden birinin neredeyse gözüne sokarak söylemişti. Konuşmasını bitirdiğinde arkamızdaki genç kadın mendiliyle ağzını kapattı, ardından sendeledi ve düştü.

"Hayır!" diyerek ağlamaya başladı annesi. "Kansızlığı var ve kalbi çok zayıf. Lütfen yardım edin!"

İhtiyar aniden çantasını bana verip kızı kucağına aldı. Arkamızdaki insanlar ne olduğunu anlamak için ön sıralara doğru gelmeye başladılar. O sırada çiftçi konuşmaya devam ediyordu.

"Pekâlâ. Sıradakiler yavaş yavaş öne gelip belgelerini göstersin. İşimiz bittiğinde hemen trene bineceksiniz."

Yetkili polis bir el hareketiyle bütün yolculara emir verdi ve çiftçiyi geçirdi. Kollarım üç çantanın ağırlığından ağrımaya başlamıştı. Ceketimin cebini karıştırarak hızlıca kimliğimi buldum.

İhtiyar da kızın annesinden, cebinde duran kimliği çıkarması için ricada bulundu. Geri kalan yolcular da kimliklerine üstünkörü bakıldıktan sonra geçmeye başlamıştı. Çanta kontrolü bitmişti. Geçtiğimizde söylendiği üzere platforma doğru koştuk. Hafıza Polisi'nin fikrini değiştireceğinden de endişeliydik. Kız, İhtiyar'ın kucağındayken ondan defalarca özür diledi. Nihayet herkes koltuklarındaki yerlerini aldı ve hemen sonra tren hareket etmeye başladı.

O akşam nihayet yemeğe oturduğumuzda saat onu geçmişti. Merkez İstasyon'da aktarma yapıp hızlı trene geçtiğimizde genç kız ve annesinden ayrılmıştık. Oradan otobüse bindik ve yol boyunca İhtiyar'la pek konuşmadık. Tren ve otobüsler o kadar doluydu ki konuşmak için uygun yerler gibi gelmemişti bize. Şansımız yaver gittiği için mutlu olsak da yorgunduk. Öyle durumlarda dimdik durmayı başaran İhtiyar'ın bile yorgunluğu gözlerinden okunuyordu. Eve vardığımızda oturma odasında öylece oturduk bir süre, çantalarımız bıraktığımız yerde duruyordu. Onları açıp içlerindekileri inceleyecek enerjimiz bile kalmamıştı.

Akşam yemeğimiz kraker, turşu ve anneyle kızın teşekkür mahiyetinde verdiği birkaç dilim elmadan ibaretti.

"Sıcak bir şeyler olmadığı için üzgünüm," dedim.

"Hayır, bunlar gayet güzel," diye karşılık verdi İhtiyar çatalıyla turşulara uzanırken. Kuru bir parça krakeri bir bardak suyla mideye indirdim ve ardından boş tabağa öylece bakakaldım. İhtiyar çatalını turşuya saplamak için uğraştı fakat başaramadı. Tam başaracağını sandığımda ıskaladı ve çatalı tabağa çarptı sertçe. Çatalı tutuş şeklini değiştirse de yine işe yaramadı. Sonunda başını yana eğerek hedefine, iğrenç bir böceği ezmek istiyormuş gibi öfkeyle bakakaldı.

"Sorun ne?" diye sorsam da beni duymadı. "Ne oldu?" diye sordum tekrar ama faydasız çabasına ara verip yanıtlamadı. Çenesinin gevşediğini ve dudaklarının morardığını görebiliyordum.

"Bekle, ben alırım," dedim ve çatalı turşuya batırıp ağzına götürdüm.

"Teşekkür ederim," diye mırıldandı yeni kendine geliyormuş gibi.

"Hasta mısın? Yoruldun mu? Bir yerin mi uyuştu?"

İhtiyar'a yaklaştım ve beni rahatlatmak istediğinde yaptığı gibi elimi omzuna koydum. Turşusunu katır kutur yerken, "Bir şey yok, sadece yorgunum," dedi.

24

Yolculuğun üzerinden iki hafta geçmiş ve İhtiyar, bekleme salonunda yaşadığımız korku yüzünden çöken yorgunluğu nihayet üzerinden atmıştı. Yeniden enerjik bir hâle bürünmüş, ben işteyken tüm ev işlerini halletmeye, hatta dışarı çıkıp komşulara kar küremelerinde yardım etmeye bile başlamıştı. Gücü, iştahı ve morali yeniden yerine gelmişti.

O gün yaşadıklarımızı R.'ye anlatmamaya karar vermiştik. Onu üzebilirdi ve olanları öğrense de bu konuda yapabileceği bir şey yoktu. Ne yok olursa olsun, Hafıza Polisleri bizi yakalamaya ne kadar yaklaşırsa yaklaşsın sığınakta beklemekten başka yapabileceği bir şey yoktu.

Getirdiğimiz heykellerin içlerinde neler olduğunu görme konusunda çok hevesliydi. Yıllardır görüşmediği bir arkadaşıyla buluşacakmış gibi heyecanla beklemişti bizi. İhtiyar ve benim için içindekileri nasıl çıkaracağımızı bilmediğimiz heykelleri açmak o kadar da heyecan verici bir iş değildi aslında. Değerli şeyler keşfetsek de kalplerimizin onlara tepkisiz kalacağını biliyorduk. R.'nin bize o nesneleri göstererek bir şeyler hatırlatma çabası da pek işe yaramıyordu. Bizim için daha önemli olan akşam yemeği için yiyecek bir şeyler bulmak ve Hafıza Polisleri'nin bir sonraki baskınının ne zaman olabileceğini tahmin etmekti.

Yine de –çantalarımızı ve valizi sonsuza kadar orada bırakamayacağımız için– sonraki pazar günü heykellerle ilgilenmeye karar

verdik. Önce onları bodruma taşıyıp çalışma masasının üzerine dizdik, sonra da hepsini çekiçle kırdık. Kilit nokta, heykelleri tuzla buz etmemek için ne kadar bir güç uygulayacağınızı bilmekti. Bazılarına hafifçe vurmak yeterli oluyordu fakat çoğu o kadar kolay kırılmıyordu. Çok gürültü çıkarmaktan ve heykellerin içlerinde gizlenen nesnelere zarar vermekten de korkuyorduk. Çoğu insan nehirle ev arasındaki yolu geçme zahmetine katlanmazdı. Fakat bu, polislerin devriye gezerken evden gelen sesleri duymasına engel değildi.

Çekici sırayla kullandık ve birimiz farklı açılardan, farklı şiddetlerle heykele vururken diğeri çamaşırhaneye açılan kapıyı gözetledi. Herhangi bir kimse geçecek olduğunda verdiğimiz işaretle işi bir süreliğine durduruyorduk.

Sonunda her heykelin içine farklı bir nesnenin gizlenmiş olduğu ortaya çıktı. Hatta birinde o kadar küçük bir şey vardı ki neredeyse fark etmeyecektik. Bir başkası yağlı kâğıda sarılmıştı. Bir diğerinin de tuhaf bir şekli vardı. Siyah, keskin, tüylü, ince, parıltılı ve yumuşak... Heykellerden türlü türlü nesne çıktı.

İhtiyar'la işin içinden çıkamadık. Onları sıkıca tutsak kırılırlar mıydı? Cımbız ya da başka bir âletle mi kavramalıydık yoksa? Üzerlerinde parmak izlerimiz kalır mıydı mesela? Hiçbir fikrimiz yoktu. Sessizce nesnelere bakmaktan başka bir şey yapmadık bir süre.

"On beş yıldır bu heykellerin içinde saklı kaldıklarına inanmak güç. O kadar yeni ve el değmemiş görünüyorlar ki," dedi İhtiyar.

"Haklısın," diyerek onayladım.

Merdivenin altındaki dolabın çekmecelerinde saklayamayacağımız kadar çok eşya vardı artık. Annemin böyle şeyleri saklamak için kullandığı başka yerler de olmalıydı mutlaka. Uzun süre bakınca çok eskiden gördüğüm o eşyaların bazılarını ve annemin onlar hakkında anlattığı hikâyeleri yarım yamalak da olsa

hatırlamaya başladım. Ama hepsi buydu. Hafıza denizim hâlâ sığdı ve yüzeyde hiç çırpıntı yoktu.

Eşyaları bir tepsiye dizip R.'nin yanına götürdüğümüzde bizi gülümseyerek karşıladı.

"Çantaya koyarsak kırılabileceklerini düşündük de," dedim.

"O kadar da özenmenize gerek yoktu," dedi tepsiye bakarken.

Sığınak, her şeyi aynı yere koyup inceleyemeyeceğimiz kadar küçüktü. Bu yüzden bazı eşyaları raflara dizerken bazılarını da yere koyduk. Üzerlerine basmamaya dikkat ederek üçümüz birlikte yatağa geçtik.

"Sanki bir rüyadayım," dedi R. "Bu kadar çok olacaklarını düşünmemiştim. Harika! Ah... Bu bana bir anımı hatırlattı. Bende de böyle bir şey vardı fakat yok olduktan sonra babam yakıp ortadan kaldırmıştı. Ve bu! Bu gerçekten bir servet değerinde. Ona çok iyi bakmalıyız. Satmak istesek de alacak birini bulmamız mümkün değil gerçi. Dokunun, korkmayın. Dokusu muhteşemdir."

Tüm bunları tek nefeste söyledikten sonra yavaşladı. "Annen bütün bunları o kadar büyük bir özenle saklamış ki... Ona minnettar olmamız gerek." Nesneleri birbiri ardına eline alarak ne işe yaradıklarını ya da onlara dair anılarını anlattı. İhtiyar'la bense dinleyip birkaç kelime anlamaya çalışmaktan başka bir şey yapamıyorduk.

"Seni mutlu ettiklerine sevindim," dedim sonunda durup nefes aldığında.

"Ama mesele bu değil. Onlara benim değil, sizin ihtiyacınız var." İhtiyar düşüncelere dalmışçasına iç geçirdi. "Ben gerçekten bütün bunların kalbinizi değiştirip sizi kendinize getirecek güce sahip olduklarına inanıyorum. Ufacık bir hissin canlanması bile

hatırlamanıza yardımcı olabilir. Bu şeyler anılarınızı geri getirmenize yardımcı olacak."

İhtiyar'la birbirimize baktıktan sonra gözlerimizi yere çevirdik. R.'nin bize böyle bir şey söyleyeceğini biliyorduk ama şimdi, yani aklımıza gelen başımıza geldiğinde, verecek bir cevap bulamıyorduk.

"Bir şey hatırladığımızda ne yapacağız?" diye sordu İhtiyar.

R., "Bir şey yapmanıza gerek yok. Anılarımızı yaşamakta özgürüz," diye cevapladı.

"Sanırım anılar vücudumuzun bir yerlerinde yaşıyor," dedi İhtiyar elini göğsünden başına götürerek. "Ama görünmez, öyle değil mi? Ne kadar güzel olurlarsa olsunlar, insan içindeki anılarla ilgilenmezse yok olup giderler. İz bırakmadan ortadan kaybolurlar, bir zamanlar var olduklarına dair bir kanıt bile kalmaz geride. Yine de yok olan şeylere dair anılarımızı geri getirmek için elimizden gelen her şeyi yapmamız konusunda haklı olduğunu düşünüyorum."

"Yapmalısınız," dedi R. bir süre bekledikten sonra. "Anılar, onları göremediğimiz için ürkütücü geliyor. Yok oluşlar yüzünden tekrar onlara dokunmaktan korkuyor ve bu yüzden de ağırlıklarını hissedemiyorsunuz. Şuna bir bak," dedi, romanımın masada duran taslağının bir sayfasını eline aldı. "Bunlar şu anda buradalar ve hepsi gerçek, buna şüphe yok. Romanının içindeki karakterler de öyle. Göremediğimiz bir zihin bu hikâyeyi yazdı. Romanları yakıp yok etmiş olabilirler ancak senin kalbin yok olmadı. Bunu biliyorum çünkü şu an karşımda oturuyorsun. İkiniz beni kurtardınız ve ben de bu iyiliğinizin karşılığını verebilmek için elimden gelen her şeyi yapmalıyım."

R.'nin elinde sıkı sıkıya tuttuğu kâğıda baktım. İhtiyar, konuşmayı yakalamaya çalışıyormuş gibi parmaklarını şakaklarına koymuştu.

"Peki ya adadaki her şey yok olursa?" diye mırıldandım. İkisi de bir süre sessizce durdu. O anda aslında söylenmemesi gereken

bir şey söylediğimi fark ettim, her ikisi de böylesine korkunç bir şeyin gerçekleşme ihtimalinin dehşetiyle sessizliğe gömüldü.

R., "Tüm ada yok olsa bile bu oda burada kalacak," dedi. Sesi son derece sakindi ve bir anıttaşa yazılmış yazıları okuyormuşçasına sevgi doluydu. "Tüm anıları bu odada saklamıyor muyuz? Zümrüt, harita, fotoğraf, mızıka, roman –her şey burada. Burası bir zihnin en dip noktası, bütün anıların dinlenmeye çekildiği yer."

Sonraki birkaç hafta olaysız geçti. Yazma becerilerim hatırı sayılır ölçüde gelişmiş ve hatta birkaç iş almaya başlamıştım. Baharatlar iyi satmaya devam ediyordu. Satışlarımızın artmasıyla ürün yelpazemize reçel, marmelat ve donmuş yiyecekler de girdiği için oldukça meşguldük. Bazen fazla mesai yaparak eve geç dönüyordum fakat İhtiyar sayesinde ev hakkında endişeleneceğim bir durum yoktu. Alışveriş, yemek, temizlik işleriyle ilgileniyor ve R.'ye de bakıyordu.

Bir gün su borusu tıkandı ve suyu kullanamaz olduk. Normal şartlar altında tesisatçı çağırırdık fakat bizim için tıkanmış bir boru bile tehlike arz ediyordu. Bu yüzden, İhtiyar bir buçuk gününü harcayıp kar ve çamurun içinde boruyu tamir etti.

Bir ara Don hastalandı. Neden başını kulübesine sürtüp durduğunu merak edip baktığımda bir kulağından sarı ve yapışkan bir sıvının aktığın gördüm. Sıvıyı pamukla sildiğimde gözlerini kıstı ve yüzüme zahmet verdiği için özür dilermiş gibi baktı. Ama yarım saat sonra kulağı yeniden akmaya başladı.

Önce onu veterinere götürüp götürmemek konusunda kararsız kaldım çünkü eski sahipleri polis tarafından götürüldüğü için sıradan bir köpek sayılmazdı. Saklanan insanları, sağlık hizmetine başvurmak zorunda kaldıklarında karga tulumba yakalamak için polislerin hastaneleri ve bütün muayenehaneleri gözetlediğini de

biliyordum. Birileri, Don'un Hafıza Polisleri'nin gözünden kaçtığını fark ettiğinde işimiz bitebilirdi. Terk edildiği için onu sahiplendiğimi söylesem de beni sorguya almalarını engelleyecek bir bahane olmazdı bu.

Öte yandan, Don dikkatlerini çekmiş olsaydı evi aradıkları sırada ya da tekrar kontrol etmek için geldiklerinde onu da alıp götürebilirlerdi. Fakat köpeği umursamamışlardı. Bu yüzden, endişelenecek bir şey olmadığını düşünerek onu mahalle veterinerine götürmeye karar verdim.

Veteriner kır saçlı ve fazlasıyla kibar bir adamdı. Don'un kulağını temizledi, ona merhem sürdü ve bir hafta boyunca ona vermem gereken ilaçları söyledi.

"Zararsız bir enfeksiyon," dedi Don'un boynunu kaşırken. "Korkacak bir şey yok." Don muayene masasında zevkle yuvarlanırken doktora, oradan ayrılmak istemediğini söylemeye çalışıyormuş gibi baktı. Boşuna endişelendiğimi anlayınca içim biraz olsun rahatladı.

Diğer bir küçük hadise ise İhtiyar'ın, R.'nin saçını kesmesi oldu. Sığınağa geldiğinden beri berbere gidememişti ve saçı düzensiz bir şekilde uzamıştı. Artık yok olmuş nesnelerle dolu olan küçücük odada saç kesmek ise tam anlamıyla bir işkence olmuştu.

İhtiyar önce boşta kalan ufacık alana gazete serdi. R.'yi ortasına oturtup boynuna havlu sardı, üzerine de naylon bir örtü serdi ve uçlarını iğneyle tutturdu. Ardından o daracık alanda doğru açıları yakalayarak R.'nin saçını kesme işlemine başladı. Bense tüm bunları yatağa uzanarak seyrediyordum.

"Berberlik de yapabildiğini bilmiyordum," dedim.

"Pek anlamam aslında. Sadece bir oradan bir buradan kesiyorum, rasgele de diyebiliriz." Konuşurken makas, R.'nin başının üzerinde hareket etmeye devam ediyordu. R. kimi zaman neler olduğunu görmek için başını kaldırsa da İhtiyar hemen müdahale ederek başını eğmesini sağlıyordu: "Kıpırdama lütfen."

Sonuç gayet kabul edilebilir olmuştu. İhtiyar profesyonel bir berber olmasa da R. durumundan memnun görünüyordu ve belli belirsiz orantısızlıklar da bir şekilde R.'nin olduğundan genç görünmesini sağlamıştı.

Sonrasında yapılacak temizlik ise bambaşka bir olaydı çünkü gazeteyle önlem alınmış olmasına rağmen saçlar odanın her köşesine dağılmıştı. Ortalıktaki onca eşyanın altını üstünü süpürmek bir hayli zaman aldı.

Bu sakin dönemin ardından, Don'u yürüyüşe çıkardığım bir cumartesi akşamı İhtiyar'la kütüphane kalıntılarının yakınındaki tepede karşılaştık.

"Ah!" dedim şaşırarak. "Alışverişin çabuk bitti demek? Güzel şeyler bulabildin mi?" İhtiyar is kaplı birkaç tuğlanın oluşturduğu yığının üzerinde oturuyordu. Beni görünce elini salladı.

"Hayır, her zamanki şeylerden vardı. Pörsümüş lahana, üç havuç, biraz mısır, günü geçmiş yoğurt ve biraz domuz eti."

Don'u yakınlardaki ağaçlardan birine bağlayıp İhtiyar'ın yanına oturdum.

"Eh, biz bunlarla da idare ederiz. En azından bir hafta. Hayatımızı devam ettirmemiz için gün geçtikçe daha fazla çaba harcıyorsun. Sanırım artık durum senin için tek başına yaşamaktan bile daha zor bir hâl aldı. Bir insan nasıl hem çalışıp hem de gün içinde türlü market ve pazar yerlerinde saatler süren yiyecek avına çıkabilir ki?"

"Mümkün değil. Yemek bulmanın bu kadar zorlaşması gerçekten berbat." Ayakkabısının ucuyla tuğlaları dürttü. Tuğla yığınından kopan küçük parçalar karın üzerine yuvarlandı.

Kütüphane yanmış bir moloz yığınına dönüşmüş, tuğlalar o kadar kararmıştı ki her an aralarından yeniden dumanlar yükselmeye

başlayabilirmiş gibi duruyordu. Bir zamanlar özenle bakılan girişin önündeki bahçe karlar altındaydı artık. Daha ötedeyse deniz ufukla birleşiyordu.

"Neden bu soğukta burada oturuyorsun?" diye sordum.

"Feribota bakıyorum," dedi. "Depremden beri aynı durumda. Yarısı batık, sahile ulaşan dalgalar ona çarpıp geçiyor. Suyun üstünde kalan kısmı daha da küçülmüş gibi. Sanki bir şey onu aşağıya çekiyor. Belki ben de artık onun gibi görünüyorumdur."

"Eski hayatına geri dönmek ister miydin?" diye sordum. Bu sorunun anlamsız olduğunu biliyordum çünkü feribot asla geri dönmeyecekti. Buna cevap vermeyeceğini de biliyordum.

"Hiç istemem," dedi başını şiddetle iki yana sallayarak. "Seninle yaşamaktan gayet mutluyum. Sen olmasaydın sokaklarda kalırdım. Neden eskiye dönmek isteyeyim ki? Feribot da gitti zaten. Deprem olmasaydı bile bir gün batacaktı mutlaka. Yok olan şeyin kaderi er ya da geç gerçekleşiyor."

"Ben sadece deprem aniden birçok şeyi değiştirdiği için bunun bir şok etkisi yaratmış olabileceğinden endişeleniyorum."

"Hayır, ben o yıkıntı altında ölmek üzereydim ve sen beni kurtardın. Bunda şok yaratacak bir şey yok. Sana ne kadar minnettar olduğumu anlatamam. Feribotu eskiyi hatırlamak için değil, ne kadar şanslı olduğumu unutmamak için izliyorum."

Konuşmayı bırakıp denizi izlemeye başladık. Ufukta göğün rengi yavaşça değişiyor ve feribot da ağır ağır karanlığa gömülüyordu. Sahil ve liman ıssızdı, tek yaşam belirtisi sahil yolundan geçen arabalardı. Don sakin kalamıyor, zincirini yalayıp kuyruğunu sallayarak bize bakıyor ve ilgi istiyordu. İyileşmeye başlayan kulağı muhtemelen kaşındığı için seğirip duruyordu.

Yarısı kar örtüsünün altında kalmış gözlemevine baktım. Hafıza Polisleri'nin orayı yıkmakla uğraşması gereksiz olurdu çünkü zaten harabeye dönmüştü. Kordon boyunca uzanan botanik bahçesi aynı yerinde duruyordu fakat girişini gösteren tabela yamu-

larak göğe çevrilmişti. Tepede, yok oluşlarını bekleyen varlıklar dışında hiçbir şey kalmamıştı artık.

İhtiyar, tsunami yüzünden tüm kıyafetlerini kaybettiği için bir zamanlar babama ait olan ve özenle sakladığım kıyafetleri giyiyordu –kadife pantolon, yün kazak ve suni kürkten yakasıyla güzel bir palto. Pantolon solmuş ve kürk biraz yıpranmıştı fakat üzerindeki her şey İhtiyar'a tam oturuyordu. Konuşmaya başladığında hiçbir sözcüğü kaçırmak istemiyormuş gibi hafifçe bana doğru eğilerek büyük ve güçlü ellerini dizlerine koydu.

Küçüklüğümden beri ellerini severdim. Oyuncak kutusu, plastik araba, gergedan böceği için kafes, armut koltuk, masa lambası, bisiklet oturağı örtüsü, tütsülenmiş balık, elmalı kek ve daha birçok şeyi yapabiliyordu o ellerle. Eklemleri büyük ve yumru yumruydu, avuçlarıysa oldukça yumuşaktı. Ellerine bir kere dokunduğumda bile bir daha beni kimsenin incitemeyeceği ve asla yalnız kalmayacağımı hissediyordum.

"Acaba bulduğumuz heykeller de feribot gibi varlıklarını uzun süre koruyabilirler mi sence?"

"Bilmem..." dedi yığının üzerinde hafifçe arkasına yaslanarak.

"R., sığınakta her şeyi saklayabileceğini düşünüyor sanki."

"Sığınağın gücüne inanıyor ama ben o kadar emin değilim. Tabii ki bunu ona söylemedim. Söylesem ne olacak zaten?"

"Haklısın, faydası olmaz. Bu adadaki yok oluşları ona anlatabilmemizin imkânı yok. Biz de heykellerden çıkanları anlayamıyoruz mesela."

"Polislere dayansak bile R.'yi bizden ayıran kadere karşı koyamayız," dedi.

"Bir gün şu Hafıza Polisleri de yok olsa diye dua ediyorum bazen. Kimsenin bir şeyler saklamaya ihtiyacı olmazdı."

"Harika olurdu. Ama ya ondan önce sığınaklar yok olursa?" diye sordu, ellerini göğsünün önünde ovuşturarak. Ya dua ediyor ya da ısınmaya çalışıyordu. Sığınağın yok oluşunu ve kilimin altında ne olduğunu hatırlayamadığım bir zamanın geleceğini hiç

düşünmediğim için söyleyecek söz bulamadım. O kapağı nasıl kaldıracağımı bile bilemeyecektim belki de. R.'nin evin altında yaşadığını bile unutacaktım. Bu esnada Don'un havlamaları daha ısrarcı bir hâl aldı. Sözde onu yürüyüşe çıkarmıştım ama onu uzun süre bağlı tutuyorum, bu yüzden huzursuzlanıyordu belki.

"Endişelenme," dedim kafa karışıklığımı maskelemek için elimden geldiğince neşeli konuşarak. "Geçmişte tüm yok oluşlarla baş edebilmeyi başardık. Kimse dayanılmaz bir acı çekmedi, öyle çok umursayan da olmadı. Önümüzdeki yok oluşları da bir şekilde atlatacağımızdan eminim."

İhtiyar ellerini bir kez daha dizlerine koyarak bana gülümsedi.

"Haklısın," dedi. Tebessümü akşamın karanlığında, gölgelerin arasında kayboluyordu sanki.

Oturduğum tuğla yığının üzerinden kalkıp atkımı biraz daha sıkı bağladım ve Don'un zincirini çözdüm. "Güneş birazdan batacak. Hadi eve gidelim. Üşütmek istemeyiz, değil mi?" dedim. Don serbest kalınca İhtiyar'a doğru koştu ve burnunu hevesle ayağına sürtmeye başladı.

"Sen önden git. Ben burada biraz daha dinlenip kasaba uğrayacağım. Tepenin diğer tarafında güzel bir yer buldum. Jambon alacağım."

"Bugün yeterince yorulmadın mı? Kendini zorlama."

"Sorun yok, yolumun üstü zaten."

Tam o sırada aklıma şekerlemeler geldi ve hemen cebimden plastik poşeti çıkardım. "O zaman enerjini yerine getirecek bir şey vereceğim."

"Bu da nedir?" diye sordu başını yana yatırıp gözlerini kırpıştırarak.

"Buna şekerleme diyorlar. İnui ailesinin bana bıraktığı heykellerden birinin içindeydi."

Pakettekileri elime döktüm. R. ve ben yedikten sonra geriye üç tane kalmıştı.

"Dışarıda böyle bir şeyle dolaşmak tehlikeli. Ya devriyeye denk gelirsem?" Konuşurken elimdekilere bakıyordu.

"Merak etme, ağzına attığında hemen eriyip kayboluyorlar. Hadi sen de dene."

Temkinli bir şekilde bir tane alıp ağzına attı. Kalın parmaklarının arasındaki küçük şekerlemeler olduklarından daha minik görünüyorlardı. Dudaklarını büzdü ve gözlerini daha da hızlı kırpıştırmaya başladı.

"Gerçekten çok tatlı," dedi bu gerçeği kabullenmeye çalışıyormuş gibi elini göğsüne sürterek.

"Lezzetli, değil mi? Al, geriye kalanlar da senin."

"Gerçekten mi? Bu kadar değerli bir şeyi bana mı veriyorsun? Çok naziksin. Hem de çok!" Her birini yerken tekrar tekrar dudaklarını büzüp göğsünü okşadı. Hepsi bittiğinde ellerini kavuşturup eğildi. "Teşekkür ederim."

"Ben önden gideyim o hâlde. Evde görüşürüz," dedim el sallayarak. Don iki kez havladıktan sonra beni yola doğru çekiştirmeye başladı.

"Görüşmek üzere," diyerek gülümsedi bana İhtiyar, hâlâ o isli tuğlaların üzerinde oturuyordu.

Bu, İhtiyar'ı son kez canlı görüşümdü.

O akşam saat yedi buçuk gibi hastaneden aradılar, İhtiyar kasapta bayılmıştı. Geç kaldığı için telefon gelmeden biraz önce onu aramaya çıkmıştım aslında. Sekreter ya da hemşire olduğunu sandığım kadın hızlı hızlı konuştuğu ve bağlantımız da pek sağlam olmadığı için söylediği bazı şeyleri anlayamadım. Yine de hemen hastaneye gitmem gerektiğini biliyordum.

R.'ye haberi verdikten hemen sonra yanıma sadece cüzdanımı alıp evden fırladım. Bir noktada yoldan taksi çevirebileceğimi düşünmüştüm ancak araç bulamadım ve sonunda koca yolu koşarak gitmek zorunda kaldım.

İhtiyar yemekhane arabası benzeri, dört tekerlekli, metal bir masada yatıyordu. Oda fayans döşeli ve soğuktu. Bedeni, sert dokulu, solmuş bir battaniyeye sarılmıştı.

"Yürürken düşmüş ve ambulans onu buraya getirmiş. Buraya geldiğinde bilinci kapalıydı ve kalbi durmuştu. Elimizden geleni yaptık ama geri döndüremedik. Yedi elli ikide hayatını kaybetti. Ölüm sebebi olarak kafatasında kanama tespit ettik fakat nedenini anlamak için başka testler yapmamız gerek."

Doktor yanımda durmuş konuşuyordu fakat söylediği hiçbir şeyi anlamıyordum. Tanımadığım bu adamın dümdüz sesi kulaklarımda yankılanıyordu yalnızca.

"Son zamanlarda başına sert bir darbe almış mıydı? Herhangi bir travma yaşadı mı?"

Doktora bakıp cevap vermeye çalıştım fakat göğsümdeki acı, ağzımdan tek bir kelimenin çıkmasına dahi engel oluyordu.

"Kanama beyninde değildi, kafatasının hemen altındaydı. Böyle vakalar genelde kafa travmasının sonucudur. Fakat kalp krizi geçirip başını çarpmış olması da muhtemel," diyerek o ifadesiz sesiyle konuşmaya devam etti.

Battaniyenin kenarını hafifçe kaldırdım. İlk gördüğüm, bacaklarının üzerine konmuş elleri oldu. O eller bir daha hiçbir iş yapamayacaktı. Depremden sonra o dolabın altında kaldığında kulağından kan geldiğini hatırladım. Çatalıyla turşu almaya ya da heykellerin içindeki nesneleri anlamaya çalışırken ne kadar zorlandığını anımsadım. Kanama o zaman başlamış olabilirdi.

"Patlayan su borusunu tamir etmiş ve sonra da R.'nin saçını kesmişti. Çok da iyi iş çıkarmıştı," diye mırıldandım fakat sözcüklerim duvarlara çarpıp yok oldu ve doktorun kulaklarına ulaşmadı.

İhtiyar'ın alışveriş sepeti, yattığı masanın hemen yanında duruyordu. Havuçları ve kasaptan alınan etin sarılı olduğu paketi görebiliyordum.

Cenaze oldukça mütevazıydı. Bir kuzeninin torunu, yeğeni ve eşi, işten eski arkadaşları ve birkaç komşusu gelmişti yalnızca. R. ise odasında dua etmekle yetinmeliydi.

İhtiyar'ın ölümünü kabullenmekte çok zorlandım. Daha önce de hayatımda bu kadar önemli rolleri olan kişileri kaybettiğim olmuştu fakat bu seferki farklıydı. Annem, babam ve bakıcım öldüğünde de çok üzülmüştüm. Onları özlemiş ve yeniden görmeyi çok istemiştim. Onlara kötü davrandığım anlar için pişmanlık duymuştum. Fakat bu acı zamanla azalmıştı. Ölümleri yıllar içinde kabul edilebilir bir hâl aldı ve geride yalnızca değerli anıları kaldı. Adanın yasaları ölümle yumuşamıyordu. Anılar, yasaları

değiştiremiyordu. Kaybedilen kişi ne kadar değerli olursa olsun, etrafımı saran bütün bu yok oluşlar bitmeyecekti.

Ancak nedense bu sefer bir şeylerin farklı olduğu hissine kapılmıştım. Üzüntünün yanında tuhaf ve tehlikeli bir kaygı vardı içimde. İhtiyar olmadan R.'yi saklamayı nasıl başaracağım konusunda bir endişe de değildi bu. Sanki İhtiyar gittiği için ayaklarımın altındaki toprak sarsılmaya başlamıştı.

Bu toprağın üzerinde yapayalnız kalmıştım. Beni rahatlatacak, elimi tutacak ve kalbimdeki o korkunç hiçliği paylaşacak kimse kalmamıştı etrafımda. Elbette R. bana destek olmaya çalışacaktı ancak o küçücük yerde sonsuza dek saklanmaya mahkûm olduğu için ben de bu dengesiz ve bitkin hâlimle sığınağa inmekte zorlanacağımdan, çok da faydası olmayacaktı. Ne olursa olsun, ait olduğum yere geri dönmek zorundaydım her seferinde. Ve her zaman yalnız olacaktım.

R.'nin dünyasıyla benimki tamamen farklıydı. Bahçede bulduğunuz bir taşı kâğıda yapıştırmaya çalışmak gibiydi birbirimizi anlamaya çalışmak. Böyle zamanlarda beni rahatlatıp başka yapıştırıcılar bulabileceğimizi söyleyen İhtiyar da yoktu artık.

Kafamı dağıtmak için kendimi günlük işlere verdim. Sabah erken kalkıp R. için imkânlar el verdiğince güzel kahvaltılar hazırlıyordum. Ofisteyken tamamen işe odaklanıyordum ve elimdeki her işi olabildiğince çabuk bitiriyordum. Marketlerde sıra ne kadar uzun olursa olsun sabredip bekliyor ve sonunda kalabalığı geçerek sepetimi istediğim gibi doldurmayı başarıyordum. Ütüyü dikkatlice yapıyor, eski kıyafetleri yastık kılıflarına çeviriyor ve yıpranmış kazakları söküp iplikleriyle yeni süveterler örüyordum. Mutfak ve banyoyu pırıl pırıl olana dek fırçalıyor, her gün Don'u yürüyüşe çıkarıyor ve çatıda biriken karları bile kendim temizliyordum.

Yine de yatağa girdiğimde üzerime çöken şey uykudan ziyade yorgunluk ve kaygıdan ibaret oluyordu. Gözlerimi kapattığımda bir şekilde paniğe kapılıyor ve sonunda ağlamaya başlıyordum.

Uyuyamayacağımdan emin olduğumda masama oturup romanımı çıkarıyordum. Geceyi geçirmemin başka bir yolu olmuyordu.

Telefon olarak kullandığımız huninin yanına sakladığım heykellerin içlerinden çıkan bazı nesneleri alıp kâğıtlarımın yanına dizmiştim. Odasına gittiğimde R., "İstediğin bir tanesini al," diyordu zaten. Aslında bu hâldeyken hiçbir şey ilgimi çekmiyordu ancak R.'yi üzmemek için her seferinde odadan ayrılırken bir-iki tanesini alıyordum yanıma.

Şimdi de gecenin ortasında onlara bakıp duruyordum. Bakmaktan yorulduğumda onlara dokunuyor, onları kokluyor, kapaklarını açıyor, vidalarıyla oynuyor, yuvarlıyor, yere diziyor ve üzerlerine üflüyordum. Nasıl kullanılacaklarına dair bir fikrim yoktu.

Kimi zaman, bir an için bile olsa nesnelerden birinde başka şeyler görürdüm. Üzerlerindeki ince kıvrım, gözüme takılan bir ton farkı... O sırada R.'nin umduğu şeyin gerçekleştiği hissine kapılırdım. Fakat bu yalnızca birkaç saniye sürerdi. Bu hissi geri getirecek gücüm de yoktu. Zaten yalnızca birkaç nesne böyle hissetmemi sağlıyordu. Diğerleriyse sağda solda öylece durmaya devam ediyordu.

Gecelerimi bu şekilde geçirmek kaygımı azaltmamış olsa da bunları yapmak yatakta ağlamaktan iyiydi. O garip his genelde iki gecede bir gelirdi. Bir keresinde, aynı gecede tam üç kez dolmuştu bu his içime. Ancak sonrasında geçen dört gece boyunca hiçbir anım canlanmadı. Onları, beni R.'ye götürecek işaretler olarak görmeye başladığımdan beri her bir anıyı artan bir sabırsızlıkla beklemeye başlamıştım. Bu ışığın kalbimdeki boşluğu aydınlatacağını ümit ediyordum.

Bir gece yazma çabalarıma yeniden başladım. Belli belirsiz anılarımın kâğıtta bırakacağı izleri görmek istemiştim. Romanların yok oluşundan beri ilk defa böyle bir şey yapacaktım. Kalemi tuhaf bir şekilde tuttum; satırlara sığamayacak kadar büyük

ya da görülmeyecek kadar silik karakterler yazabiliyordum ancak. Yazdıklarım konusunda bir iddiam olmasa da parmaklarım yavaşça hareket ediyordu.

Ayaklarımı suya daldırdım.

Bir tek bu satırı yazmam bile koca bir gecemi almıştı. Birkaç defa yazdığım cümleyi yüksek sesle okumaya çalışsam da sözcüklerin nereden geldiğini ve beni nereye götüreceğini anlamayı başaramamıştım. Nesneleri ertesi gün R.'ye geri götürdüğümde yazdıklarımı da verdim. Yalnızca tek satır olmasına rağmen kâğıda uzun süre baktı.

"Bir şeyler karaladım. Okumana bile gerek yok. Atsan da olur hatta," dedim. O kadar uzun süre sessiz kalmıştı ki onu hayal kırıklığına uğrattığımı düşünmeye başlamıştım.

"Saçmalama!" dedi sonunda kâğıdı dikkatle masaya koyarak. "Bu harika bir gelişme! Bu, silgiyle silmekten kâğıdı yırtmadan yazabildiğin ilk satır."

"Buna gelişme denmez bence. Daha ziyade geçici bir durum. Muhtemelen yarın bir şey yazamam."

"Böyle söyleme. Hikâyeler gelmeye başlamış bile."

"Haklı olduğundan pek emin değilim. Kendimden çok da bir şey beklemiyordum zaten ama bunlar da ne demek oluyor? Bana hiçbir anlam ifade etmediler."

"Anlam önemli değil. Önemli olan, kelimelerin derinliklerinde saklı hikâyelerdir. Hikâyeyi kazarak çıkarma evresindesin. Ruhun, kaybolan anılarını geri getirmeye çalışıyor."

Beni cesaretlendirmeye devam etti ancak ben her halükarda sadece beni incitmemek için yalan söylediğini düşünüyordum, yalnızca İhtiyar'ın ölümüyle aldığım yarayı kanatmamak ve aldığım hasarı daha da büyütmemek için çabalıyordu. Bana nazik davranmak istiyorsa, buna neyin sebep olduğunun çok da bir önemi yoktu gerçi.

Suyun üzerinde tek bir toz zerresi bile yoktu.
Yemyeşil çayırlara baktım.
Rüzgâr eserken izler bıraktı çimlerin üzerinde.
Ki bu izler, farelerin peynirler üzerindeki izlerini andırıyordu.

Hikâye hakkında hiçbir şey hissetmeden her gece bir satır yazmaya çalışıyordum. Karakterlerimin sayısı artıyor, kişilikleri gelişiyordu. Fakat kelime seçmeye çalışırken ellerim hâlâ titriyordu.

"Harika! İyi gidiyorsun, " diyordu R., her seferinde okuduğu kâğıdı diğerlerinin üzerine koyarken.

Derken İhtiyar'ın ölümünden sonra ilk yok oluş gerçekleşti. Yatağımda uzanarak yitip gidenlerin ne olduğunu kavramaya çalıştım. Dışarısı sessizdi; komşulardan da çıt çıkmıyordu. Bu da önemli bir şeyin yok olduğu anlamına geliyordu. Kalkmaya çalıştım ancak etrafımı yoğun bir havanın sardığını hissediyordum. Zayıf günışığı, kapalı havanın habercisi gibi usulca pencereden içeri sızıyordu. Belki de yine kar yağacaktı. Evden bir an önce çıkmalı ve saat yedi tramvayını yakalamalıydım. Yok oluş günlerinde hep gecikmeler yaşanırdı.

Yorganı kaldırdığımda olağanüstü bir şey fark ettim: Kalçama yapışmış irice bir şey vardı. Ne kadar çekmeye, itmeye ya da üzerimden sıyırmaya çalıştıysam da bana sıkı sıkıya bağlanmışçasına öylece kaldı.

Hayal kırıklığıyla yastığımı kavrayarak, "Bu da ne?" diye sordum kendi kendime. Bir şeye tutunmazsam yataktan düşecekmişim gibi geliyordu. En ufak bir harekette, kalçamdaki şey dengemi bozuyordu.

Usulca olduğum yerde kalıp yüzümü yastığa bastırarak kendimi sakinleştirmeye çabaladım. Yastığa sıkıca tutunduğum yerden elime bir soğukluk geliyordu. Bir hastalığa mı yakalanmıştım?

Belki de kalçamda büyük bir tümör vardı. Bu şekilde hastaneye nasıl gidebilirdim? Yatakta uzanırken vücuduma şöyle bir baktım.

Öylece durup bekleyemeyeceğimi bildiğimden kalkıp giyinmeye karar verdim. Ağırlığımı sağ bacağıma vererek bir şekilde yavaşça oturdum. Bunu yaparken bir şeyin pat diye yere düşüşünü duydum ve kendimi yerde buldum. Kirli sepetine çarpıp içindekilerin etrafa saçılmasına neden olmuştum. Dolabıma kadar emeklemeyi başarıp bir kazak ve pantolon çıkardım.

Kazağı kolayca giysem de pantolon biraz sorun yaratacaktı çünkü yalnızca iki bacaklık yer vardı. Sağ bacağımı geçirdikten sonra diğeriyle ne yapacağımı bilemiyordum. O şey hâlâ kalçamdaydı ve bir şeyler bekliyormuşçasına bana bakıyordu sanki. Ondan korkmasam da tuhaf hissettiriyordu. Denedikçe pantolonuma tam oturacak şekilde bir şey olduğunu fark ettim. İki elimle yumruyu sıkıca tutarak bacağımı pantolondan geçirmeye uğraştım ve zor da olsa bir süre sonra başardım. Önceden ölçüsü alınmış gibiydi.

İşte sol bacağımın yok olduğunu tam da o an anladım. Düşmeden merdivenlerden inmem çok zor olmuştu. Korkuluklara tutunarak o şeyi –yok olmuş bacağımı– her adımda bir basamak geçerek sürükledim. Dışarıda birikmeye başlayan kar, işleri iyice zorlaştıracaktı. Komşular da yavaş yavaş dışarıda toplanmaya başlamıştı. Herkes bedenlerine olanlarla –sanki daha az hareket etmenin daha çok acı vereceğinden korkuyorlarmışçasına– nasıl başa çıkılabileceğini konuşuyordu. Bazıları duvarlara ya da çitlere tutunarak yürüyor, bazılarıysa bütün aile fertleriyle birlikte, birbirlerinin omzuna tutunarak ilerliyordu. Eski şapkacıysa baston niyetine şemsiye ya da bulabildiği başka nesneleri kullanıyordu.

"Bu nasıl olabilir?" diye mırıldandı biri. Diğerleri başını sallayarak ona katıldı. İlk defa böyle bir şey yok oluyordu ve kimse bir sonraki adıma neler olabileceğini hayal dahi edemiyordu.

"Beklenmedik bir sürü şey yok oldu fakat hiçbiri bu kadar büyük değildi," dedi karşı sokakta oturan kadın. "Ne yapacağız biz şimdi?"

"Hiçbir şey. Mesele bu zaten. Adada açılan bir boşluk daha bu da. Diğerlerinden ne farkı var ki?" dedi yan evimde oturan ve belediyede çalışan yaşlı adam.

"Tuhaf bir şeyler var. Vücudum parçalanmış ve eski hâline dönmeyecekmiş gibi hissediyorum." Eski şapkacı, şemsiyesinin ucuyla karı kazarak konuştu.

"Alışacaksınız. Biraz zor olacak belki ama bu da diğer yok oluşlar kadar gerçek işte. Alışmak zaman alsa da korkacak bir şey yok."

"Sanırım ben şanslıyım," diyerek güldü iki ev aşağıda oturan kadın. "Dizlerimdeki kireçlenmenin bir kısmı gitti en azından!" Boş bir gülümsemeden başka nasıl karşılık vereceğimi bilememiştim buna.

Konuşurken kimi zaman birbirimizin sol bacağına bakıyorduk. Dondurucu soğuk, bacağımızı yeniden hissetmemizi sağlayabilir miydi acaba? Belki de bütün yaşananlar bir yanlışlıktan ibaretti... Ya da en azından birbirimizin yüzlerinde gördüğümüz belli belirsiz umut bir şekilde bu düşüncelere kapılmamıza neden oluyordu.

"Onlardan nasıl kurtulabiliriz acaba?" diye sordum cesaretimi toplayarak. Bu fikir uzun süredir aklımı kurcalıyordu.

Belediye başkanının ofisinde çalışan adam usulca inledi, kireçlenmeden kısmen de olsa kurtulan kadın burnunu çekti ve karşı sokakta oturan kadın şemsiyenin kulpunu çevirdi. Bir an için kimse bir şey söylemedi. Belki de ne yapacaklarını düşünüyor ya da başkasının bir şeyler demesini bekliyorlardı.

O sırada üç polisin sokağın başından bize doğru geldiğini gördük. Yollarını kapatmamak için çekildik. Bizi bacaklarımızla görürlerse ne yapacaklarını düşünemiyordum.

Üniformalarını giyip devriyeye çıkmışlardı. Önce onların sol bacaklarına baktım. Bacaklarını yerinde görünce de rahatlamıştım. Sonuçta polisler bile sol bacaklarından nasıl kurtulacaklarını bilmiyorlarsa, bizi suçlayamazlardı. Fakat yok oluş onları etkilememiş gibi dengede yürüyorlardı ama yine de sanki bu ihtimalin gerçekleşmesi durumunda ne yapacaklarına karar vermeye çalışıyorlardı.

Yanımızdan geçip gittiklerinde eski şapkacı konuştu.

"Hafıza Polisi bile bu durumdaysa bacaklarımızı kesmeye gerek yok herhalde."

"Haklısın, testereyi getirmeme gerek kalmadı."

"Yakalım, gömelim, nehre atalım ya da öylece bırakalım desem de olmaz ki."

"Belki polisler yakında bir yolunu bulur."

"Belki de yaprak gibi kendiliğinden düşerler."

"Öyle olur herhalde."

"O zaman korkacak bir şey yok."

Aklımızdaki her şeyi söyledikten sonra evlerimize dağıldık. Polisler gibi iyi yürüyemiyorduk. Yaşlı kadın kapısının önünde düştü, eski şapkacının şemsiyesi kara saplandı. Don dışarı çıkmış, gergin bir şekilde kuyruğunu sallayarak kapının önünde dolanmaya başlamıştı. Beni gördüğünde karları etrafa saçarak yanıma geldi. Mutlu mırıltılar çıkarıyordu ancak o bana yaklaşırken zavallı hayvanın sol bacağının da yok olduğunu fark ettim.

"Seninki de mi gitti? Merak etme, bir şey olmayacak." Ona sıkıca sarıldım. Arka bacağı topallıyordu.

O gece R. kaybolmakta olan bacağıma masaj yaptı. Çabaları bacağımı geri getirebilirmiş gibi uzun süre uğraştı.

"Küçükken ateşim olduğunda annem de merhemle vücudumu böyle ovardı," diye mırıldandım.

"İşte bak, böyle anılara sahipken sol bacağın kaybolmuş sayılmaz ki." Gülümsedi ve elini iyice bastırarak ovmaya devam etti.

"Sanırım öyle," dedim başımı sallarken. Gözlerimi tavana dikmiştim. Annemin vücudumu ovmasına dair anılarım, R.'nin ellerinin hissettirdiğinden çok daha farklıydı. Sıcaklık yoktu ve sol bacağımda herhangi bir his de uyandırmıyordu. Yalnızca biraz

rahatlama hissediyorum. Yine de doğruyu söylersem onu inciteceğimi düşündüm.

"Bak," dedi. "İşte, beş ayak parmağın da burada, gördüğün gibi. Bir meyvenin kabuğu gibi pürüzsüz ve yarı şeffaf. Topuğun ve bileğin de yerli yerinde. Sağ bacağın gibi. Dizinin kıvrımları avucuma tam oturuyor. Kemik yapını da hissedebilirsin istersen. İnanılmaz derecede beyaz kasığın da burada, sıcak ve yumuşacık. Bacağındaki her çiziği, yarayı ya da şişliği hissedebiliyorum. Yok olduğunu nasıl söyleyebilirsin?"

Yatağın ayakucuna oturdu ve ellerini hareket ettirmeye devam etti.

Bedenimde oluşan boşluğun etkisiyle gözlerimi kapattım. Anılara dair hiçbir iz taşımayan tertemiz bir suyla dolmuştu sanki içim. R. suyu bulandırıyordu fakat birkaç kabarcık dışında bir şey oluşmuyordu.

"Burada olduğun için mutluyum. Yok olsa bile sol bacağımla ilgilendiğini görmek de çok güzel. Adadaki diğer bacaklar yapayalnız kalmıştır."

"Bir şeyler yok olmaya devam ederken dışarısının ne hâlde olduğunu hayal etmek zor."

"Yok oluşlar senin için o kadar da büyük bir etki yaratmıyordur. Onlardan olabildiğince hızlı bir şekilde kurtulup hayatlarımıza devam etmeye çalışıyoruz işte. Her zaman yaptığımız gibi. Ama bu sefer insanlar daha endişeli. Belki de yok olması gereken şeyden hâlâ kurtulamadığımız içindir. Gerçi ben senin sayende buna çoktan alıştım."

"Bunlardan kurtulmak için bir şey yapmıyorsunuz, değil mi?"

"Bu sefer yapacak bir şey yok. Bacaklarımızı yakamayız, kesemeyiz ya da koparıp denize atamayız. Kaçabildiğimiz kadar kaçmamız gerek. Yakında bunun da geçeceğini düşünüyorum. Nasıl geçer bilmiyorum ama bir gün mutlaka işler yoluna girecektir."

"Yoluna girmek mi?"

"Bacaklarımızın yarattığı boşluk da elbet kalbimizde kendine uygun bir yer bulacak."

"Neden bunu yapıyorsunuz ki? Neden onlardan kurtulmaya çalışıyorsunuz? Diğer bütün parçaların gibi bacağına da ihtiyacın var." Gözlerini kapatıp iç çekti. Yüzüne dokunmaya çalıştım fakat bacağım yataktan kayacak gibi olunca vazgeçtim. Bacağımı aldı ve baldırımı öptü. Fısıldamaya benzer yumuşacık bir öpücüktü bu.

Onun dudaklarını yok olmamış tenimde hissetmenin ne kadar güzel olacağını düşündüm. Fakat yok olan sol bacağım önümüzde bir heykel gibi hareketsiz duruyor, durumun çaresizliğine örnek teşkil ediyordu.

"Biraz daha öyle kal," dedim. Hiçbir şey hissetmesem de R.'nin o boşluğa dokunduğunu bilmek istedim.

"Elbette," dedi. "Ne kadar istersen."

Bir şekilde bacağımız olmadan yaşamaya alışsak da hiçbir şey eskisi gibi olmadı. Vücudumuzun yeni denge kavramımıza uyum sağladığını ve yürürken yeni bir ritim hissetmeye başladığımızı söylememe gerek yoktur elbette. En nihayetinde insanlar bir şeye tutunmadan yürüyemediğine, bazılarının normal şekilde adım atamadığına ve bazılarının düşüp durmasına dikkat kesilmeyi bıraktık ve bir şekilde bedenlerimizin yeni hâline alıştık.

Don bile yeniden tüm gücüyle koşmaya başlamıştı. Güneşlenmek için kulübesinin çatısına çıkıyor, bahçedeki ağaçların dallarına tırmanarak karları döküyordu. Bazen bu işi abartıp başına düşen karları temizlemem için yanıma geliyordu. Başını temizleyip çenesini okşadığımda yeniden ağaçların yanına koşarak daha da büyük dallarla oynamaya devam ederdi.

Uzun zaman geçmiş olsa da sol bacaklarımızın kendi kendine kopacağına ya da çürüyeceğine dair bir işaret yoktu. Kalçalarımıza bağlı hâlde kalmaya devam ettiler. Kimse artık bu durumu umursamıyordu.

Hafıza Polisi tarafından götürülen insan sayısı artmıştı. Sol bacakların yok oluşunun ardından, kimse eski numaralarla onları kandıramaz olmuştu. İnsanların sığınak gibi yerlerde fark edilmeden o zamana kadar saklanabilmesi bile ilginçti aslında. Fakat yok olan sol bacaklarının vücutlarında yarattığı dengesizliği kontrol edemediklerinden artık eskisi kadar sessiz olamıyorlardı. Ne kadar denerlerse denesinler, eklemlerin ve kasların hareketlerine uyum

sağlamaları oldukça zordu. Hâliyle polisler de onları hemen tespit ediyordu.

Bu sıkıyönetim durumu ve İhtiyar'ın vefatı, R.'yle eşi arasındaki iletişimin hepten kesilmesine neden oldu. Telefonların dinleniyor olma ihtimali yüksekti. Yüz yüze görüşmenin de çok daha kötü sonuçları olabilirdi. Mektuplar ve paketler, R.'yi eski hayatına bağlayan yegâne şeyler olsa da onları almak artık oldukça riskliydi. Onu güvende tutmanın tek yolu, dışarısıyla olan bağlantısını hepten kesmekti. Yine de eğer bir şifre bulabilirsek telefonla iletişim kurmayı denemeye karar vermiştik. Belirli bir saatte, telefonu açmadan önce üç kere çalması beklenecekti mesela. Bu, onun güvende olduğuna dair bir işaretti. Diğer tarafın da aynı şekilde üç kere telefonu çaldırması mesajın alındığını gösterecekti.

Ancak bu sistemi kurabilmek için uzun zaman sonra yine o ilkokul binasına gitmem gerekiyordu. Bunu yaptığımda da kutunun eski yerinde olmadığını fark ettim. Parçalarını yerde buldum, belki depremde bu hâle gelmiş ya da karın ağırlığına dayanamamıştı. Tahta parçalarının arasında kalmış kırık termometreyi de görebiliyordum. Önce ne yapacağımı bilemeyerek bir süre tereddüt ettim ama sonra kutunun parçalarının arasına mektubu koydum. Bu küçük meteoroloji istasyonu terk edileli çok olmuştu ve muhtemelen mektup yıkıntıların arasında çok da dikkat çekmeyecekti. Tek endişem, R.'nin eşinin hâlâ mektup almak için buraya gelip gelmediğiydi. Her şeye rağmen belirlenen saatte numarayı çevirdim ve üç kere çaldırdım. Kısa süre sonra telefon çalmaya başladı. Üç kere duyulan zil sesinden sonra etrafa sessizlik hâkim olmuştu. Ahizenin sarsılışını zihnimde canlandırabiliyordum.

Hiçbir anlamı olmayan sözcükleri peş peşe karalamaya devam ediyordum. Romancıyken benimsediğim, o "belli bir amaç için yazma" güdüsü yok olmuştu fakat kütüphanenin yakılmasının

ardından hissettiğim boşlukla karşılaştırıldığında, işler biraz daha düzgün gidiyordu. Her halükârda artık bazı kelimelerinin bir anlam ifade edebildiği noktaya gelmiştim nihayet. Saat kulesinde kapalı kalan daktilocu kızın parmaklarını, parke zeminleri, daktilo yığınlarını ve merdivenlerden gelen ayak seslerini hatırlıyordum.

Bomboş kâğıdı karakterler ve sözcüklerle doldurmak hayli zordu. Bütün gece uğraşmama rağmen ortaya çıkan şey birkaç kelimeden öteye gitmiyordu. Bazen o kadar bunalıyordum ki kâğıtları pencereden fırlatmak istiyordum. Böyle zamanlarda sığınaktan aldığım nesnelerden birini avucumun içine koyup ona bakarak sakinleşmeye çalışıyordum.

Feribot gün geçtikçe biraz daha batıyordu. Don'u yürüyüşe çıkardığımda kütüphanenin kalıntılarının olduğu tepeye çıkıp denizi izliyordum. Issız olsa da huzurlu bir yerdi ve sahil yolundaki arabaların sesi o tarafa pek gelmiyordu. Tam bu noktaya bir Hafıza Polisi Karargâhı kuracakları söylentileri yayılmaya devam ediyordu fakat yanmış tuğla yığınları daha kaldırılmamıştı. Yakında inşaatın başlayacağına dair herhangi bir işaret de yoktu.

"İhtiyar'ın burada otururkenki hâlini hatırlıyor musun?" diye sordum Don'a. "Onu son görüşüm olduğunu nereden bilebilirdim ki..." Don doğal olarak söylediklerimi anlamayarak öylece koşuşturmaya başladı. "O gün ters giden bir şeyler olduğunu anlamalıydım. Aslında her zamanki gibi görünüyordu. Gerçi biraz üzgündü ama böyle durumlarda hiç yardım istemezdi ki. Keşke ona sarılıp korkacak bir şey olmadığını söyleyebilseydim. O bana hep böyle yapardı. Artık bizimle değil, Don."

Cebimden kraker çıkarıp parçalara böldüm ve Don'a verdim. Hoplayıp zıplayarak her birini havada yakaladı. Onu alkışladığımda daha fazlasını istediğini belli etmek için yanıma geldi.

"Eğer önceden o kanamanın farkına varabilseydim onu kurtarabilirdik." Kalbimdeki pişmanlığı bir şekilde kelimelere dökmeye çalışsam da bunun hiçbir işe yaramayacağını biliyordum. Don ağzını şapırdatarak ödülünü yemeye devam etti. Artık dalgalar iyice

yükselmiş, tekneyi bütünüyle yutacak seviyeye gelmişti. O günü düşündüğümde kalbime bir ağırlık oturdu. Kaptan köşkünde pankek yediğimiz günü hatırlayabilecek miydim? Sığınak yapma planlarımızı, güvertede korkuluklara dayanarak günbatımını izleyişimizi unutacak mıydım bir gün? Bomboş kalbim bunlara dayanamazdı...

Sağ kollarımız kaybolduğunda, insanlar bunu pek de sorun etmediler. Neyin kaybolduğunu ya da şimdi nasıl giyineceklerini düşünerek yatakta uzun zaman geçirmediler. Böyle bir şeyin olacağını zaten tahmin ediyorduk çünkü.

Hatta uzuvlarımızın yok oluşu, diğerlerinin gidişinden çok daha kolaydı. Çünkü kimsenin bir şeyleri toplayıp meydanlarda yakmasına gerek yoktu. İsyan çıkmıyor ya da herhangi bir kafa karışıklığı yaşanmıyordu.

Hayatımızdaki yeni boşluğu kabullenerek her zaman yaptığımız şeylere devam ediyorduk. Bu yok oluş, günlük hayatıma da büyük etki etmişti aslında. Artık tırnaklarımı törpüleyemiyordum mesela. Sadece sol elimi kullanarak yazmanın bir yolunu bulmam gerekiyordu. Sebzeleri soymak fazlasıyla zorlaşmıştı. Sağ elimdeki yüzükleri sol elime geçirmem gerekmişti. Aslında bunların hiçbiri o kadar da büyük sorunlar değildi. Her yok oluşla birlikte, beni olmam gereken yere götüren bir akıntıya teslim oluyordum âdeta.

Artık sığınağa inmekte zorlanıyor ve tepsi taşıyamıyordum. Tepsiyi dikkatlice R.'ye uzatıp ondan destek alarak, teker teker inebiliyordum basamakları. Yukarı çıkmak da hiç kolay olmuyordu. O daracık girişten geçmek için merdivenle kapı arasında didinip eziyet çekiyordum. Ben çıkmaya çabalarken R. beni endişeli bakışlarla izliyordu.

"Bu odaya giremeyeceğim zamanlar da gelebilir," dedim.

"Saçmalama. Seni bir prenses gibi kucağıma alıp taşırım," dedi kollarını bana doğru uzatarak. Evrak düzenlemek, gümüşleri parlatmak ve bezelye soymaktan başka bir şey yapmıyor olsa da kolları hâlâ oldukça güçlü görünüyordu. Benim alçı gibi sertleşmiş sağ kolumun aksine, onunkiler esnek ve canlıydı. "Bu hoşuna gider, değil mi?"

"Bu harika olurdu," dedim. "Ama yok olmuş bir şeyi nasıl kucaklayacaksın ki?"

Ellerini dizlerine koydu ve yüzüme bakıp sorumu anlamamış gibi gözlerini kırpıştırdı.

"Seni kucaklayabilirim. İstersem her yerine dokunabilirim."

"Evet, belki bunu yapabilirsin ama ben o dokunuşu hissetmezsem bunun ne anlamı olacak?"

"Ne demek istiyorsun? Bak, burada ne var? Ya burada?" Bunları söylerken omzumdan ve kalçamdan sarkan gevşek uzuvlarıma dokundu. Eteğimin kenarı kıvrılmış, saçlarım önüme düşmüştü.

"Evet, vücuduma benden daha iyi bakacağını biliyorum. Müzik kutusu, feribot bileti, mızıka ve o şekerlemeler hakkındaki anıları hatırlatacağını da biliyorum. Fakat onlar geri gelmeyecek. Karanlıkta yaktığın maytabın ucu gibi sadece anlık olarak yanıp sönüyorlar. Işık yok olduğu gibi onlar da ortadan kayboluyorlar. Biraz önce onları gördüğünü bile zar zor hatırlıyorsun. Bacağım, kolum ve raftaki onca şey artık birer yanılsamadan ibaret benim için."

Odadaki nesnelere baktım ve ardından saçlarımı kulaklarımın arkasına attım. R. bacağımla kolumu bıraktığında ayağımı ileri geri oynatmaya başladım. Beni bırakır bırakmaz, alçı gibi sertleşen bileklerim ve kalçalarımdaki parmak izleri kayboldu.

"Bedenim yavaş yavaş yok olacak," dedim kendime baştan aşağı bakarak.

"Hayır, böyle konuşmamalısın."

"Ben ne söylersem söyleyeyim, yok oluşlar devam edecek. Bundan kaçış yok. Sırada ne var acaba? Kulaklar mı? Boğaz mı?

Kaşlarım? Diğer kolum ya da bacağım? Omurga belki de? Geriye ne kalacak? Sanırım sonunda her bir zerrem yok olup gidecek."

"Bu mümkün değil. Her şeye rağmen şu an burada değil miyiz?" Elini omzuma koyup beni kendine çekti.

"Gördüğün bu bacakla kol bana ait değil. Sen onları önemsiyor olsan bile onların içi boş. Biz burada konuşurken bile ben parça parça yok oluyorum. Gittikçe büyük bir boşluğa çekiliyorum."

"Gitmene izin vermeyeceğim."

"Ben de gitmek istemiyorum. Seninle kalmak istiyorum ama bu mümkün değil. Kalplerimiz farklı noktalara doğru çekiliyor. Senin kalbin hayat doluyken benimki soğuyup sertleşiyor. Bir noktada bin parçaya ayrılacak ve yok olacak."

"Gitmene gerek yok. Zümrüt, parfüm, fotoğraflar ve takvimlerin saklandığı bu sığınakta sen de güvende olacaksın."

"Ben mi? Burada mı?"

"Evet."

"İmkânsız," diye karşılık verdim bu beklenmedik fikir karşısında başımı sallarken. Kolum yataktan kaydı ve dizine çarptı.

"İmkânsız değil. Burada hepimiz güvendeyiz –ben, sen ve heykellerin içine gizlenmiş objeler... Polis bile bizi burada bulamadı."

"Ama ben sonun yaklaştığını biliyorum. Yok oluşlar eskiden bir anda gerçekleşirdi ama artık içime doğuyor. Tenimin sertleşip uyuştuğunu hissedebiliyorum. Bir şeylerin daha yok olacağını hissedebiliyorum. Belki birkaç gün, belki birkaç hafta sonra ama mutlaka olacak. Korkuyorum. Yok olacağım için değil, senden ayrılacağım için. Bunu düşünmek bile beni dehşete düşürüyor."

"Korkma. Seni gizli sığınağımda saklayacağım," diyerek beni yatağa yatırdı.

27

Bazen ondan nefret etmemenin garip olduğunu düşünüyordum. Ona küfürler savurmalı, ona vurmalı ve işe yaramayacağını bilsem de ona zarar vermenin bir yolunu bulmalıydım. Sonuçta beni kandırıp sesimi çalmış ve bu odaya kapatmıştı.

Tüm bunlara rağmen ondan nefret etmiyordum. Hatta nadiren de olsa bana nazik davrandığında ondan etkileniyordum. Yemeği daha rahat yiyebilmem için kaşığımı çevirmesi, sabun köpüğü gözüme kaçmasın diye son anda silmesi ya da elbise giyerken fermuara takılan saçımı çözmesi hoşuma gidiyordu. Yaptığı onca korkunç şeyden sonra bunlardan söz etmeye bile gerek yoktu aslında. Yine de parmaklarının hareket ettiğini gördüğümde içimde bir minnettarlık peyda oluyordu. Aptalca olduğunu biliyordum ancak bu benim içten gelen tepkimdi ve buna engel olmak için elimden gelen hiçbir şey yoktu.

Belki de bu his, kapatıldığım odaya alıştığımın göstergesiydi. Dışarıdayken hissettiklerim değişim geçirerek hapsedildiğim bu yere uyum sağlamıştı.

Görme duyumun da zayıflamaya başladığını hissediyordum. Daktilo yığını, yatak, çan, çekmecedeki nesneler... Hepsi kara bir örtüyle kaplanmış siluetlerden ibaretti artık. Saatin kenarlarından görebildiğim dış dünya da aynı şekilde kararmaya başlamıştı. Güneşli bir günde bile kilise bahçesindeki çimleri puslu görüyordum. Orada toplanan insanları ise birbirinden ayırmam artık mümkün değildi.

En nihayetinde yüzümü yıkamak ya da kıyafetimi değiştirmek dışında başka şeyler yaparken de ekstra özenli olmak zorunda kalmaya başladım. Bazen kendimi, saat tamirinde kullanılan âletler arasında gidip gelirken buluyordum. Kimi zaman sandalyeye tosladığım da oluyordu. O benimleyken iyice geriliyordum. Sakarlık yaptığımda kızdığından değildi. Ben bir şeye tosladığımda bana yardım etmeden yüzünde düz bir ifadeyle beni izlemeye devam ediyordu. Kaburgalarıma ıslak bir fırça sürüyormuşçasına donuk bir gülümseme yerleşiyordu yüzüne. Görme duyum zayıflıyordu, fakat nedense onu her zaman net bir şekilde görebiliyordum. Her şey bulanıkken onun parmaklarının hareketleri daima netti.

Bir gün beklenmedik bir şey gerçekleşti. Sınıfa inmesinden kısa bir süre sonra yukarı çıkan birinin ayak sesini duydum. Onunkilere göre daha yavaş ve temkinli adımlardı bunlar. Bir an için tereddüde kapılmış gibi duraksadı ancak sonra tırmanmaya devam etti.

"Bu da kim acaba? Odama kadar çıkacak mı ki?" diye geçirdim içimden.

Ne yapacağımı bilemiyordum. Bir arkadaş mıydı yoksa bir düşman mı? Ayak seslerinin yumuşaklığından sadece kadın olduğunu anladığım bu kişinin beni buraya kapatan adamla ne tür bir ilişkisi vardı? Benim burada olduğumu biliyor muydu? Tüm bu sorular, birkaç saniye içinde kafamdan hızla geçti. Bu dar odaya kapatıldığımdan beri içeri ondan başkası girmemişti. Öğrenciyken bile bu kata çıkmanın aklımın ucundan bile geçmediğini anımsadım sonra.

Ayak seslerinden anladığım bir şey daha vardı, o da gelen kişinin genç bir kız olduğuydu. Bir kuşun gaga darbelerini andıran sesler çıkaran yüksek topuklu ayakkabılar giymişti.

Ayak sesleri, tereddüdünü açıkça belli ediyordu, sanki yolun sonunda neyle karşılaşacağını bilmediği için korkuyordu. Yaklaştıkça adımlarının arasındaki sessizlik uzuyordu. Belki de korkudan değil de dar ve çok basamaklı bir yoldan geçmenin verdiği yorgunluk sebep olmuştu buna. Yine de sonunda kapıya kadar ulaştı.

Kapıyı üç kez tıklattı. Ben kollarımı dizlerime sarmış bir şekilde yerde oturuyordum. Beni buraya hapseden adam, kapıyı çalmak yerine anahtarın şıngırdamasının ardından içeri girdiği için eski ahşap kapının duru sesini hiç duymamıştım daha evvel.

Bunun kaçmam için bir fırsat olabileceğini fark ettim. Muhtemelen ders alan öğrencilerden biri garip sesler duyup buraya bakmaya gelmişti. Seslenemeyecek olsam bile aynı şekilde kapıyı tıklatıp ona burada olduğum mesajını verebilirdim. Beni duyunca kiliseden birilerini yardıma çağırabilir ya da polisi arayabilirdi. Beni kurtarmak için kilidi zorlar ya da başka şeyler deneyebilirdi. Böylelikle özgürlüğüme kavuşurdum.

Ancak yine de kılımı bile kıpırdatmadan oturmaya devam ettim. Kalp atışım hızlanmış, dudaklarım titremeye başlamıştı. Alnımdan terler boşanıyordu.

"Acele etsene! Yoksa gidecek kız."

Kendi kendime bunları neredeyse zihnimde çığlıklar atarak söylerken beni tutan bir şeyler vardı.

"Hayır, olduğun yerde kal! Tüm bunları ona nasıl anlatacaksın ki zaten? Sana inanır mı? Nasıl açıklayacaksın? Kelimeler dışında gözlerini, kulaklarını ve vücudunun diğer parçalarını da kaybettin. Buradan çıkmana yardım etse bile sana kaybettiklerini geri verebilecek mi?"

Ellerimle kulaklarımı kapattım, başımı dizlerimin arasına gömdüm, nefesimi tuttum ve kızın dönmesi için dua etmeye başladım. Artık özgürlüğüme kavuşarak dış dünyaya dönecek cesaretim olmadığını anlamıştım.

O hâlde ne kadar durduğumu hatırlamıyordum. Kilidi zorlayıp kapının kolunu çevirmeye çalışsa da beceremeyince en sonunda kapıdan uzaklaştı. Merdivenlerden indiği sırada ayak sesleri giderek silikleşti. Ufacık bir ses duyduğunda geri gelir diye korktuğum için hâlâ hareket edemiyordum.

O gün akşam saatlerine kadar saatin arkasından kilise bahçesini izlemek istemedim. Çünkü baksam da kapımı çalan kadını tanı-

mam mümkün değildi. Bahçede öğleden sonraki dersten çıkan öğrenciler, akşam dersine gelenlerle karışmıştı. Zayıf gözlerim için hepsi, aynı kıyafeti ve ayakkabıyı giyen insanlardan ibaretti. Net bir şekilde görebildiğim ve gözlerime acı bir biçimde çarpan tek şey, onun bankta otururken diğer öğrencilerle konuşmasıydı.

O gece geldiğinde yanında başka tuhaf elbiseler getirmişti. Bu seferkiler diğerleri kadar detaylı değildi. Öncekilerin aksine, kumaşları oldukça sıradandı. Hiçbirine desen ya da boncuk işlenmemişti. Bu kez hayal kırıklığına uğramıştım.

"Bugün biri mi geldi?" diye sordu aniden.

Ürküp elimdeki elbiseleri düşürdüm. Kapıya kadar gelen kadını nereden öğrenmişti? Biliyorsa neden durdurmamıştı onu? Böylesine önemli bir sırrı neden riske atmış olabilirdi ki? Kafam karışmış hâlde sadece yere baktım.

"Biri kapıyı çaldı mı?" diye sordu bir kez daha. Usulca başımla onayladım.

"Neden yardım istemedin o zaman?" Bu soruyu sorarken yerdeki elbiseleri topluyordu. "Burada olduğunu belli etmenin yollarını biliyorsundur. Kapıyı tıklatabilir, sandalyeyi yere sürtebilir ya da duvara daktilo fırlatabilirdin mesela." Buna nasıl cevap vereceğimi bilemiyordum.

"Neden kaçmadın? Buradan çıkmana yardım edebilirdi. Özgürlüğüne kavuşurdun."

Devam etmeden önce yanaklarıma dokundu. "Kaçmaya çalışmadın. Neden burada kalmayı seçtin?"

Cevap veremeyeceğimi bilmesine rağmen üsteledi. Ne istiyor olabilirdi ki? Olduğum yerde donakalmıştım.

"Yeni öğrencilerimden biri o kız," dedi sonunda sorularını bitirerek. "Henüz yazma tekniğini kavramış değil. Ona tamamlanmış cümleler vermiyorum. Sadece kelime yazdırmama rağmen hata yapıyor. Bugün gelip bu odayı sordu. Küçüklüğünde, burayla eskiden ilgilenen yaşlı adamla iyi anlaşırmış. Onun hatırına bir kere olsun buraya çıkmak istediğini söyledi. Çıkmasına izin verdim. Yaşlı ada-

mın burada olmadığını ve odanın artık depo olarak kullanıldığını da söyledim. Yine de çıkmak için çok hevesliydi."

"Neden durdurmadın onu? Beni bulsaydı ne yapacaktın?" diye sordum içimden. Aslında ona bakmaktan başka bir şey yapamıyordum.

"Haklıymışım, gördün mü? Artık dış dünyaya dönemeyeceğini biliyordum. Biri gelip kapıyı çalsa da fark etmez. Bu odanın bir parçası olmuşsun sen."

"Parçası olmak" sözcükleri bir süreliğine söylenen tek söz olarak asılı kaldı odada. Elbiseleri ondan alıp giyinmeye başladım. Daha basit elbiseler oldukları için giymek de kolaydı. Vücudumu sarması için biraz eğilerek hareket etmem yeterliydi.

"Sana seslenmiş miydi?" diye sordu.

Başımı iki yana salladım.

"Yazık olmuş. Sesini duymanı isterdim. Güzel olmasa da tatlı bir sesi var. Alışılmadık ve ilginç. Daha önce duyduğum hiçbir sese benzemiyor. Genizden gelen tınının dilin ıslaklığıyla birleşmesi ve dudakları titretmesi... Kulak zarımı eritecek kadar tatlı."

Gözlerini daktilo yığınına çevirdi. Tavandan sarkan ampul, saatin boşluğundan giren rüzgârın etkisiyle sallanıyordu.

"O kadar da hızlı ilerleme kat ettiğini söyleyemem. Belki ortalamanın bile altındadır. Kambur duruyor ve sözcükleri karıştırıyor. Parmakları kısa ve kütük gibi. Sanki bir çocuğa aitler... Daktilo şeridini değiştirmeyi bile öğrenemedi daha. Fakat ağzını açtığında etraftaki her şey, onun içinden gelen bir ışıkla parıldıyor sanki. Sesi, başlı başına canlı bir varlıkmış gibi." Konuşmayı bitirdiğinde beni alıp yatağıma götürdü.

"Ne yapacaksın ona? Neden bunları bana anlatıyorsun?"

Kollarından sıyrılmaya çalışsam da tuhaf elbise yüzünden bunu başaramadım. Tek eliyle iki ayak bileğimi de sardı ve beni bastırdı.

"Çok çalışması gerek. Hızlanması ve kelimeleri doğru yazmayı öğrenmesi gerek. Böylelikle sesini ele geçirebilirim. Bu odanın tam anlamıyla bir parçası olana ve tuşları hareket ettiremeyecek hâle gelene kadar..."

O günden sonra ziyaretleri daha da seyrekleşti ve zamanımın büyük bir bölümünü yalnız geçirmeye başladım. Getirdiği tuhaf elbiselerin sayısı da azalmıştı. Hazırladığı yemekler pek iyi değildi. Hatta bazen tabağa sadece haşlanmış sebze ve bir dilim ekmek bırakıp gidiyordu. Kapıyı yalnızca gerektiği kadar açıp bana bakmadan tabağı alıyor ve ardında porselenin şıngırdama sesi dışında bir şey bırakmadan gidiyordu.

Gözlerim ve kulaklarım iyice zayıflamıştı. Bedenim ruhumdan ayrılmış, bu odanın gölgelerinin altında öylece yatıyordu sanki. Önceden o benimle ilgilenirken ferahlıyordum fakat artık bir kil heykelden farkım yoktu. Bunlar gerçekten benim ellerim miydi? Ayaklarım? Göğüslerim? Emin değildim. O dokunmadığı sürece hiçbir uzvumu hissedemeyecektim.

İçine çekildiğim bu odada beni görmeye gelen tek kişi oydu. Peki, beni bırakırsa ne yapacaktım? Düşüncesi bile korkutucuydu.

Bir gece, hâlâ var olduklarından emin olduğum ayaklarımı yıkamak için kovayı doldurdum. Su berrak ve soğuktu. Parmaklarımdan başlayarak yavaşça ayaklarımı suya daldırdım. Baldırımda hafif bir sızı dışında hiçbir şey hissedememiştim. Bacaklarım havada süzülüyor gibiydi ve onları hissetmenin nasıl bir şey olduğunu hatırlayamıyordum.

Kova önümde dururken tuvaletin küçük penceresinden dışarı baktım. Dolunayın soluk ışığının, zayıflamış gözlerime pek de bir faydası olmuyordu. Şehir, ufka doğru uzanan bir çayırdan ibaretti benim için. Ellerimi, yüzümü ve göğsümü yıkadım fakat sonuç değişmedi. Varlığım, uzak ve erişmesi güç bir yere doğru çekiliyordu.

Beni en son ne zaman ziyaret etmişti? Günler önce getirdiği bayat ekmek ve reçelden başka ne yemiştim? Bunları hatırlamak benim kadar zayıf düşmüş biri için oldukça zordu. Zayıflığım, bana yemek getirmemesinden kaynaklı değildi. Bu oda tarafından giderek yutulmamla alakalıydı. Küflenmeye başlayan ekmeği bırakmış, kaşıktaki

reçeli yalamaya çalışıyordum. Yatağa uzanırken, kapıya yaklaştığını belli eden adımlarını duymayı umuyordum. Ufacık bir gürültü bile beni heyecanlandırıyordu. "Geliyor!" diyordum içimden fakat her defasında hayal kırıklığına uğruyordum. Rüzgârın uğultusu ve farelerin koşuşturmaları bile yanılmama yetiyordu.

Neden gelmiyordu? Neden sesimi, vücudumu, hislerimi ve duygularımı fark etmiyordu? Hâlbuki tüm bunlar onun için varlığını sürdürmekteydi yalnızca.

O sırada şu yeni kıza ders veriyor olabilir miydi? Kızın sesini ele geçirmek için sabırla ve nazikçe parmaklarına dokunuyordu belki de.

Gözlerimi kapattım ve sonun geldiğini düşünmeye başladım. Sesimi kaybettiğim zamanki gibi, bu sürecin de acısız ve üzüntüsüz geçmesi için dua ettim. Endişelenecek bir şey yok gibi görünüyordu. Daktilo tuşunun, harfi sayfaya geçirmek için basıldıktan sonra yeniden yükselmesi gibi olacaktı.

Ayak sesleri duymaya başlamıştım. Geliyordu. Arkasında yüksek topuklu ayakkabılar giymiş biri daha vardı. Kapıya yaklaşırlarken ikisinin ayak sesleri birbirine karışıyordu. Muhtemelen yanında daktilosunu da getirmişti. Artık çalışmayan daktilosunu... Oda beni arkamda hiçbir iz bırakmadan yutmuştu. Belki de bir gün sesimi bulmayı başaracaktım. Ayak sesleri durdu, anahtar çevrildi. İşte yine bir son gelmişti.

28

Kalemimi bıraktım ve dinlenmek için başımı masaya koydum, hayli yorulmuştum. Kelime ararken yaşadığım zorluk yetmezmiş gibi bir de bulduklarımı vücudumdan geri kalan parçalarla yazmaya çalışıyordum.

Karakterler tuhaflaşmıştı çünkü sol elimle yazdığım için satırlar kayıyor ve harfler, sözcükler ağlıyormuşçasına belirsizleşiyordu. Kâğıtlarımı toparlayıp düzenli bir biçimde yerlerine koydum. Yazdıklarımın R.'nin istediği hikâye olup olmadığından emin değildim fakat en azından sonuna kadar gelebilmiştim. Arkamda ona bırakabileceğim tek şey olan roman artık bitmişti.

Romanların yok oluşundan kısa bir süre sonra, hikâyemi bu noktaya getirebilmek adına türlü dolambaçlı yollardan geçmiştim. Adadaki herkes neler olacağını biliyordu fakat kimse sesini çıkarmamıştı. Korkmuyorlardı. Kaçmaya da çalışmadılar. Yok oluşların doğasını kavrayıp ona karşı koymak yerine teslim oldular.

R. beni burada tutmak için elinden geleni yaptı. Çabalarının boş yere olduğunu bilsem de onu vazgeçirmeye uğraşmadım. Vücudumun artık sahip olmadığım kısımlarını okşayıp sığınaktaki nesneler hakkındaki anılarımı hatırlatmaya çalışıyordu sürekli. Yaptığı şey, zihnimdeki bataklığa taş atmak gibiydi aslında. Bu taşların hiçbiri dibe ulaşmıyordu. Hepsi sonsuzluğa doğru sürüklenmeye devam ediyordu. R., "Ne kadar çok çabaladığını biliyorum," dedi. "Sonunda kitabını tekrar elime aldığım için çok

mutluyum. O günler geri dönmüş gibi..." Kâğıtları toparladı ve elini üzerlerinde gezdirmeye başladı.

"Yine de bu, kalbimin çürüyüşünü engellemedi. Hikâyeyi bitirsem de yok olmaya devam ediyorum." Elimi göğsüne koyarak tek başıma karşı koyamayacağım bitkinliği yenmeye çalıştım.

"Dinlen biraz. Uyursan iyileşeceksin."

"Ben yok olsam da romanım var olabilir mi sence?"

"Tabii ki. Yazdığın her kelimeyi, hiçbir şeyin kaybolmadığı kalbimde anı olarak saklayacağım. Bundan emin olabilirsin."

"Sevindim. Varlığımdan bir iz kalması beni gerçekten mutlu eder."

"Artık biraz uyumalısın."

"Sanırım öyle," dedim gözlerimi kapatarak. Kısa süre içinde uykuya daldım.

Sol bacağımız kaybolduğunda dengemizi kaybetmiştik. Fakat tüm vücudumuz kaybolmaya başladığında bu durum kimseyi üzmedi. Artık boşluklarla dolu olan bu adanın insanları, vücutlarında kalan birkaç uzuvla yaşamaya çok çabuk alıştılar. Kurumuş otlar misali rüzgâra kapılıp dans ederek geziniyorlardı.

Don artık ağaçlara zıplayıp dallardaki karı düşüremiyordu. Fakat ona kalan sol ön bacağı, çenesi, kulakları ve kuyruğuyla eğlenmenin yeni yollarını bulmuştu. Uyku vakti geldiğinde bir köşeye kıvrılıyor ve alışkanlıktan başını patilerine koymaya çalışıyordu. Geride bir şey kalmadığını görünce de battaniyesinin üzerine kıvrılıp onu yastık gibi kullanıyordu.

Adaya yoğun bir durgunluk hâkimdi. Yok olan şeylerle üretilen şeyler arasındaki boşluk giderek daha da büyüyordu. Kimse depremden sonra yollarda oluşan çatlakları düzeltmemişti. Restoranlar, sinemalar ve parklar terk edilmiş durumdaydı. Tren

seferleri azalmış, feribot da artık tamamen suyun derinliklerine gömülmüştü. Adadaki yeni şeyler beyaz turp, çin lahanası, bir şekilde kendi kendine büyümeyi başarmış tere, örgü fabrikasında çalışan kadınların ördüğü kazaklarla diz örtüleri ve uzaklardan gelen tankerin getirdiği yakıttan ibaretti. Bir de adanın tamamını saran kar vardı. O da muhtemelen asla erimeyecekti.

Neredeyse İhtiyar'ın, uzuvlarımızı kaybetmemizden önce ölmüş olmasına sevinecek duruma gelmiştim. Sıcacık elini hâlâ hatırlayabiliyordum. İhtiyar zaten birçok şeyini kaybetmişti. Başka şeylerin yok oluşunu bekleyerek yaşamaktansa vücudu tek parçayken ölmesi belki de onun için daha iyi olmuştu. Cansız hâlini gördüğümde bedeni çoktan katılaşıp soğumuştu fakat kolları, omuzları, göğsü ve ayaklarında beni korurken gördüğüm o güçlü adama dair izler vardı hâlâ.

Ancak sonunda her şey yok olacaksa, kayıpların hangi sırayla gerçekleştiğinin de pek bir önemi yoktu sanırım.

Günler olaysız geçmeye devam etti. Basit yemekler hazırladım, nadiren yaşanan güneşli günlerde çarşafları havalandırdım. Gecelerimi R.'yle birlikte sığınakta geçirdim. Yapacak başka bir şeyim yoktu.

Merdivenleri inip çıkmak gittikçe daha da zorlaşıyordu. Çığlıklar içinde kayıp düşerken beni güçlü kollarıyla yakalamayı başarıyordu her defasında. Yatakta birbirimize ne kadar sıkı sarılsak da yok oluşların önüne geçemedik. Onun orantılı, güçlü ve canlı bedeni, benimkiyle karşılaştırılamazdı bile. Yine de beni kendisine yakın tutmaya devam etti. Bana sarılmak için kollarını büyük bir hevesle açması beni hüzünlendiriyordu. Böyle anlarda gözyaşlarıma engel olamıyordum.

"Ağlayacak bir şey yok," diyordu gözyaşlarımı silerek. Hâlâ yanaklarım olduğu için şanslı hissettiğim anlardandı bunlar. Yanaklarım da yok olduğunda gözyaşlarımın nereye gideceğini ve R.'nin onları nasıl sileceğini düşünüp huzursuzlanıyordum.

Roman yazan eller, yaşların döküldüğü gözler ve onların üzerinden akıp gittiği yanaklar sırayla kayboldu. Geriye yalnızca ses kaldı. Ada halkı, fiziksel mevcudiyeti olan her şeyi kaybetmişti. Seslerimiz anlamsızca etrafta dolaşıp duruyordu.

Artık sığınağa inmek için R.'nin kollarına ihtiyacım yoktu. Aralıklardan geçebildiğim için kapıyı kaldırmama bile gerek kalmıyordu. Bu açıdan bakıldığında vücudumun yok oluşunun beni özgürlüğe kavuşturduğu söylenebilirdi. Yine de dikkatli olmazsam hafif ve görünmez sesim rüzgâr tarafından tehlikeli yerlere taşınabilirdi.

"Geriye sadece sesimin kalması huzur verici," dedim. "Sadece sesimle son anlarımı acı çekmeden, sakince geçirebilirim."

R., "Böyle düşünme," dedi. Kollarıyla beni sarmak istediğini biliyordum fakat artık elinden hiçbir şey gelmiyordu. Gidecek bir yeri olmayan kolları öylece duruyordu.

"Artık buradan çıkabileceksin. Özgürce gezebileceksin. Hafıza Polisleri'nin avı bitti. Sadece sesi olan insanları nasıl avlayabilirler ki zaten?" Gülümsemek istesem de bunun anlamsız olacağını düşününce kendimi tuttum. "Dışarıdaki dünya karların altında ve harabeye dönmüş hâlde olsa da sen bir yolunu bulursun. Donmuş dünyayı ufak ufak eritip diğer saklı kalanları bulabilirsin."

"Benimle olmazsan bunların anlamı yok ki." Sesimi okşamaya çalışıyordu sanki konuşurken.

"Korkarım artık seninle olamam."

"Neden böyle söyledin?"

Sesimin olduğunu düşündüğü yere uzanıp kollarını göğsünde kavuşturdu fakat beni ıskalamıştı. Yine de vücudunun sıcaklığını hissedebiliyordum.

Odadaki hava değişmiş, bununla birlikte sesim de yavaşça yok olmaya başlamıştı.

"Ben gittiğimde bu odaya iyi bak. Umarım anılarım burada, senin kalbinde yaşamaya devam eder."

Nefes almak giderek zorlaşıyordu. Etrafa bakındım. Vücudum, yere dizilmiş nesnelerin arasına katılacaktı artık. Yere yattım ve bacaklarımı garip bir şekilde uzatıp ellerimi göğsüme koyarak gözlerimi kapadım. Müzik kutusunu çalıştırması ya da mızıkayı çalması gibi, R.'nin başka anılarımı canlandırmak için tenimi okşadığını hayal ettim.

"Gerçekten gitmek zorunda mısın?" diye sordu, kollarının arasında tuttuğu havayı göğsüne bastırarak.

"Elveda..." Sesimin son tınıları zayıf çıkmıştı. "Elveda."

Uzunca bir süre boşluğa uzanmış ellerine baktı. Geride hiçbir şey kalmadığından emin olduğundaysa yoruldu ve kollarını serbest bıraktı. Hızlıca merdivenleri tırmanıp kapıyı açtı ve dışarı çıktı. Bir an için günışığı içeri sızdı fakat kapanan kapıyla birlikte yok oldu. Kilim örtülürken çıkan hafif sesi duydum.

Kapatılan sığınağın içinde yok olup gittim...